

Gävle kommun

Årsredovisning 2018

Gävle
KOMMUN

Innehåll

3	Fem år i sammandrag
6	Så styrs Gävle kommun
8	Legal struktur 2018-12-31
9	Vision 2025
10	Vår värdegrund
11	Balanserad styrning
	Förvaltningsberättelse
14	Omvärld
	<i>Målpuppfyllelse</i>
19	Kommunövergripande mål
20	Invånare och kunder
24	Medarbetare
28	Hållbar tillväxt
34	Ekonomi
	<i>Fördjupning</i>
37	Hållbarhetsrapport
47	Finansiell analys av koncernen
50	Finansiell analys av kommunen

	Nämnder och bolag
55	Kommunstyrelsen
58	Utbildningsnämnden
61	Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden
64	Omvårdnadsnämnden
67	Socialnämnden
71	Kultur- och fritidsnämnden
74	Samhällsbyggnadsnämnden
77	Överförmyndarnämnden
79	Jävsnämnden
80	Valnämnden
81	Gemensam nämnd för verksamhetsstöd
82	Revisorskollegiet
84	Gävle Stadshus AB
86	Gävle Energi AB koncern
89	AB Gavlegårdarna koncern
91	Gavlia koncern
93	Gävle Hamn AB
96	Gävle Vatten AB
98	Övriga innehav

	Ekonomiska sammanställningar
105	Redovisningsprinciper
107	Ordlista och definitioner
108	Resultaträkningar
109	Balansräkningar
110	Kassaflödesanalyser
111	Noter
120	Sammanställning koncernen
122	Nämndernas resultat
123	Nämndernas investeringar
125	Investeringar Gävle kommunkoncern
126	Finansiering av kommunens verksamheter
127	Revisionsberättelse för år 2018
130	Kommunfullmäktiges ärenden 2018
131	Nämndernas och bolagens rapportering

Fem år i sammandrag

Koncernen (mnkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Verksamhetens intäkter/skatteintäkter/statsbidrag	10 145	9 316	9 248	9 074	8 282
Kostnader/avskrivningar	-9 282	-8 679	-8 417	-8 060	-7 737
Finansnetto/Skattekostnad/Minoritetsintresse	-144	-127	-139	-161	-222
Årets resultat	719	510	692	853	323
Materiella och immateriella anläggningstillgångar	14 618	13 917	13 041	12 441	11 950
Finansiella anläggningstillgångar	1 204	1 222	1 223	1 265	1 213
Omsättningstillgångar	1 220	1 225	1 284	1 269	1 422
Summa tillgångar	17 042	16 364	15 548	14 975	14 585
Eget kapital	7 747	7 030	6 520	5 747	4 895
Långfristiga skulder, Avsättningar, Minoritetens andel	7 122	7 051	7 323	7 638	8 252
Kortfristiga skulder	2 173	2 283	1 705	1 590	1 440
Summa eget kapital och skulder	17 042	16 364	15 548	14 975	14 585
Soliditet 1	45,5 %	43,0 %	41,9 %	38,4 %	33,6 %
Skuldsättning per invånare, kr	94 973	95 722	92 826	96 346	100 661
Kommunen (mnkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Verksamhetens nettokostnader	-5 785	-5 383	-5 129	-4 938	-4 737
Skatteintäkter och statsbidrag	5 802	5 612	5 413	5 067	4 843
Finansnetto	111	76	86	85	89
Årets resultat	128	305	370	214	195
Anläggningstillgångar	9 565	9 457	9 308	9 296	9 586
Omsättningstillgångar	2 102	1 949	1 350	1 436	1 333
Summa tillgångar	11 667	11 406	10 658	10 732	10 919
Eget kapital	4 891	4 763	4 458	4 088	3 874
Långfristiga skulder	4 923	4 830	5 116	5 509	6 055
Kortfristiga skulder	1 853	1 813	1 084	1 135	990
Summa eget kapital och skulder	11 667	11 406	10 658	10 732	10 919
Antal anställda vid årets slut	7 358	7 060	6 889	6 773	6 640
Nettokostnader förändring föregående år	7,5 %	5,0 %	3,9 %	4,2 %	4,4 %
Skatteintäkter förändring föregående år	3,4 %	3,7 %	6,8 %	4,6 %	5,5 %
Resultat/skatteintäkter	2,2 %	5,4 %	6,8 %	4,2 %	4,0 %
Soliditet 1	41,9 %	41,8 %	41,8 %	38,1 %	35,5 %
Soliditet 2	42,1 %	41,1 %	38,7 %	32,1 %	29,2 %
Invånare vid årets slut	101 455	100 603	99 788	98 877	98 314
Utdebitering, kr	22:26	22:26	22:26	22:26	22:26
Skatteunderlag mnkr, taxeringsår	21 060,9	20 244,3	19 283,6	18 502,1	18 032,2
Skattekraft per invånare, tkr, taxeringsår	209,3	202,9	195,0	188,2	185,4
Förmögenhet per innevånare tkr	48,2	47,3	44,7	41,3	39,4

En växande stad och ett tryggt samhälle. Nu och framåt.

Åsa Wiklund Lång (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Vi ser att allt fler uppfattar Gävle som en attraktiv och spännande kommun att bo och verka i. Det är bra. Men när kommunen växer så måste vi förutom att bygga bostäder, också bygga ett gott samhälle för människor att leva i. Det krävs att vi formar livsmiljöer och ett samhälle som håller ihop för att alla ska känna trygghet och delaktighet. Alla ska kunna dra nytta av och få del av den tillväxt som skapas.

Vårt fokus 2018 har varit att alla gävlebor, civilsamhällets aktörer och vårt näringsliv ska ha möjligheter att växa och bidra till samhällsbygget och vår utveckling. Alla våra stads- och kommundelar ska vara trygga att bo och vistas i, fler ska klara sin utbildning, möjligheterna att bo, arbeta och utvecklas i hela vår kommun ska bli bättre och inte minst ska tilliten till kommunens verksamheter öka och möta medborgarnas behov.

En av de mest avgörande faktorerna för en god hälsa och ett gott välbefinnande är en trygg inkomst och ett meningsfullt arbete. Därför behövs fler insatser som stärker och underlättar vägen till arbete för fler, och ger bättre förutsättningar för företagande. Vi vet att det finns många aktörer som både vill och kan bidra till att utveckla arbetsmarknaden och skapa fler

jobb. Den kraften ska tas tillvara.

En av vår tids största utmaningar är klimathotet och dess långsiktiga påverkan på hela vårt samhälle. 2018 blev Gävle utsedd till Sveriges 2:a bästa miljökommun i Sverige. Vi måste även fortsatt vara i framkant på miljö- och klimatområdet för att Gävle ska kunna bli en klimatneutral plats och vara en attraktiv kommun också i framtiden.

När andelen människor i arbetsför ålder inte ökar lika snabbt som andelen barn och äldre som ska försörjas måste vi rigga vår organisation och vårt arbete på nya sätt. Samarbete, helhetssyn, ny teknik och medveten metod- och verksamhetsutveckling ska uppmuntras och möjliggöras.

Strategiskt förebyggande arbete är viktigt för att klara välfärdens utmaningar. Tidiga insatser förbättrar för individen i behov av insatser och är samhällsekonomiskt klokt för minskade kostnader på sikt, såväl ekonomiskt som mänskligt. Samverkan mellan våra förvaltningar, med regionen och andra aktörer är högsta prioritet för att inte en enda person ska falla mellan stolarna.

När Gävle växer är det vårt ansvar är att bidra till att vi kan växa tillsammans.

Den tid vi lever i kräver ett modigt politiskt ledarskap, aktivt chefskap, höga förväntningar på varandra och medarbetare som får rätt förutsättningar att göra ett bra jobb.

Tack till alla som bidrar!

I allt vi gör är kommunens medarbetare vår viktigaste resurs.

En god arbetsmiljö, engagemang och delaktighet är avgörande för vår personals framgång. Vi vill fortsätta utveckla vårt arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare. Det är av största vikt att de medarbetare som finns i vår kommun trivs, utvecklas och mår bra. Vi måste våga prova nya modeller för att öka attraktiviteten, men också ta nya grepp för att både rekrytera fler och att få de som redan arbetar hos oss att orka och vilja arbeta kvar i kommunen.

All den positiva utveckling som skett under året hade aldrig varit möjlig utan alla kunniga och engagerade medarbetare i Gävle kommun. Jag vill därför rikta ett stort tack till alla er som bidragit till att göra 2018 till ett på så många sätt bra år i Gävle kommun. Jag vill också tacka alla samarbetspartners som på olika sätt bidragit till att utveckla vår kommun. Gävle bygger vi bäst tillsammans, låt oss fortsätta så även 2019.

Gävle tar sig an framtidens utmaningar och möjligheter

Kommuners uppdrag och ansvar är brett. Uppdraget innehåller många olika verksamheter som är både lagstyrda och frivilliga. Dessa måste hanteras utifrån de förutsättningar som finns för kommunen både lokalt, regionalt och på statlig nivå.

Utmaningarna och möjligheterna kan sammanfattas inom främst två områden, möjligheterna vi får med Gävle kommuns goda tillväxt och utmaningen med välfärdens ökade kostnader. Bägge dessa frågor har varit i fokus under verksamhetsåret 2018.

Gävle kommun fortsätter växa!

Befolkningen fortsatte att öka i Gävle även under 2018. Vi nådde under året en befolkning över 101 400 med ökning i födelsenetto, inrikes flyttnetto och utrikesnetto. Med vårt måltal 120 000 invånare år 2030 krävs att vi växer i alla kategorier vilket vi gjorde 2018. För att matcha framtidens behov av kompetensförsörjning är det extra glädjande att se att gruppen barn och unga ökar och att genomsnittsåldern i Gävle sjunker. Att Gävle är en stark studieort genom Högskolan i Gävle bidrar förstås starkt.

En förutsättning för att Gävle ska fortsätta växa är bostäder och under 2018 hade vi det största antalet färdigställda bostäder på länge: 711 stycken. Vårt mål är 800 stycken per år och det allt bättre planläget talar för att vi klarar målet framöver. Vi kunde under året se ett antal spännande projekt planeras och växa fram, bland annat i Sätra, Lindbacka, Gavlehovsområdet, södra Hemlingby och Godisfabriken.

En annan del av tillväxten är arbetstillfällena. Gävle hade i slutet av året en arbetslöshet i gruppen 16–64 år på 9,4 procent vilket var en förbättring under året med 1,1 procentenheter. Det är en klar förbättring som speglar både fler arbetstillfällen och en allmän kompetenshöjning som bättre matchar arbetsmarknadens behov. Gävle har dock ett glapp upp till riksgenomsnittet 7,0 procent som är en fortsatt målsättning att hantera, främst genom utbildning.

Vi har under året sett ett antal intressanta nyetableringar och rent generellt ser vi hur byggande av bostäder och infrastruktur positivt påverkar marknaden och Gävles fortsatta omställning mot tjänstesektorn. IT och konsultbranscherna sticker ut tillsammans med en ökad offentlig sektor, bland annat genom två nya statliga myndigheter. Året avslutades med en mycket stor markförsäljning till Microsoft som förhoppningsvis ger marknad och arbetsmarknad skjuts inom några år.

Även inom den egna verksamheten har stora satsningar gjorts under året. Det handlar främst om att möta Gävles tillväxt. Vi ser i första hand den tunga investeringsplanen med förskolor och skolor, för att möta den växande yngre befolkningen, och investeringar i infrastruktur, för att möta ett växande Gävle. Nya verksamhetsområden för företag, hamnens tillväxt och nya stadsdelar syns tydligt.

Välfärdens ökade kostnader utmanar

Vi har under flera år sett välfärdens kostnader öka, vilket vi även under 2018 kunnat hantera.

Kommunkoncernen både i form av förvaltningar och bolag har ett totalt sett positivt resultat. Att klara det handlar om en realistisk matchning mellan verksamhetsmål och tillgängliga medel och en god kostnadskontroll. Alla verksamheter har gjort ett mycket bra arbete, utmaningarna har varit särskilt stora inom socialtjänst och omvårdnad, vilket har hanterats både genom prioriteringar och omställningsprogram. Det arbetet behöver fortsätta under flera år framöver.

För att i tid möta utmaningarna genomfördes under året ett arbete för att till årsskiftet gå in i en ny organisation för förvaltningarna. Den tog sin ansats dels i den nya politiska organisationen, dels i de kommande utmaningarna gällande ekonomi och verksamhetens utförande. Det handlar om växande befolkningsgrupper i åldrarna 0–19 och 80+. En ny kommunallag från 2018, uppdragen som blir mer och mer komplexa, kommunens organisation som växer med Gävles utveckling, en ökande kompetensbrist, konkurrens om medarbetare och krav från invånarna gör att välfärdskostnaderna ökar mer än skattetillväxten.

Den nya förvaltningsorganisation som togs fram har som mål att möta detta och att bygga en hållbar organisationsstruktur som på bästa sätt kan verkställa politiska beslut och klara välfärdsuppdraget över tid. Den formella indelningen arbetar från årsskiftet 2018/2019 i fyra sektorer som bättre knyter an till hur vårt uppdrag ska verkställas och ger oss en möjlighet att bättre stötta den kundnära verksamheten genom ett tillitsbaserat arbetssätt.

Göran Arnell
Kommundirektör

Så styrs Gävle kommun

Kommunfullmäktige 2019–2022

Kommunfullmäktige är Gävle kommuns högsta beslutande organ. Gävles egen "riksdag". De 65 ledamöterna utses efter allmänna val som genomförs samtidigt som riksdags- och landstingsvalen.

Kommunfullmäktige fastställer mål och riktlinjer för kommunens verksamhet. De ärenden fullmäktige fattar beslut om har i allmänhet tidigare behandlats i nämnder, styrelser och bolag. När de politiska besluten övergår till praktiskt genomförande, görs detta av de anställda (tjänstemän) i de olika förvaltningarna och bolagen. Kommunfullmäktige sammanträder i regel en gång i månaden. Sammanträdena är öppna för allmänheten. Kommunfullmäktige har egna revisorer som granskar hela den kommunala verksamheten.

Ledamöter 2019

Eva Ålander, S, Ordförande
Eva Marja Andersson, M
1:e vice ordförande
Lena Ödeen, L, 2:e vice ordförande
Patrik Stenvard, M
Anders Jansson, M
Birgittha Bjerken, M
Måns Montell, M
Pekka Seitola, M
Margareta Larsson, M
Niclas Bornegrim, M
Pia Jansson, M
William Elofsson, M
Lars Beckman, M
Ann-Charlotte Granath, M
Margaretha Wedin, C
Erik Holmestig, C
Leena Bergander Wikström, C
Roland Ericsson, C
Helene Åkerlind, L
Per-Åke Fredriksson, L

Evelyn Klöverstedt, L
Kjell Helling, L
Jan Myléus, KD
Jan-Eric Andersson, KD
Martina Kyngäs, KD
Åsa Wiklund-Lång, S
Jörgen Edsvik, S
Daniel Olsson, S
Sanna Backeskog, S
Ahmed Amin, S
Mona Kolarby, S
Hans Wahlström, S
Matilda Sundquist Boox, S
Lars Öberg, S
Lena Säfström, S
Håkan Alenius, S
Antti Vainio, S
Lars-Göran Ståhl, S
Lisa Trevitt, S
Hampus Forsmark, S
Kristina Hellström, S
Kent Edin, S
Sara Astner, S

Christoffer Rogsberg, S
Ewa Jansson, S
Gin Akgul Hajo, V
Isabella Bexell, V
Tord Fredriksen, V
Kristina Sjöström, V
Owe Hellberg, V
Charlotta Lagnander, V
Therese Metz, MP
Emanuel Hort, MP
Helene Börjesson, MP
Roger Hedlund, SD
Mattias Eriksson Falk, SD
Latifa Löfvenberg, SD
Richard Carlsson, SD
Lena Emanuelsson, SD
Marcus Lagerroos, SD
Wanja Delén, SD
Georgios Toris, SD
Lena Eriksson, SD
Patrik Lindholm, SD
Rommel Rached, SD
Henriksen Filip, sekreterare

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen yttrar sig i alla ärenden som Kommunfullmäktige beslutar om. Styrelsen har även det övergripande ansvaret för att besluten verkställs, följs upp och utvärderas.

De viktigaste uppgifterna för Kommunstyrelsen:

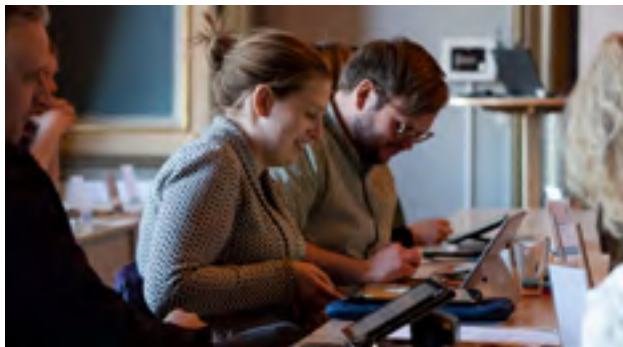
- Ledning och samordning av mål, riktlinjer, direktiv och ekonomi för styrning och kontroll av hela den kommunala verksamheten.
- Utveckling av den lokala demokratin.
- Initiativ till samarbete med andra kommuner, landsting och statliga organ.
- Samordning av kommunen som arbetsgivare för kommunens anställda, personal- och lönepolitik.
- Bevakning och kontroll av att Kommunfullmäktiges beslut följs och att all kommunal förvaltning sker effektivt.
- Samordna frågor som rör de kommunala företagen.
- Främja näringsliv och sysselsättning i kommunen.
- Verka för kretsloppstänkande och god miljö.
- Bevaka kommunens intressen i övrigt gentemot omvärlden.

Ordinarie ledamöter 2019

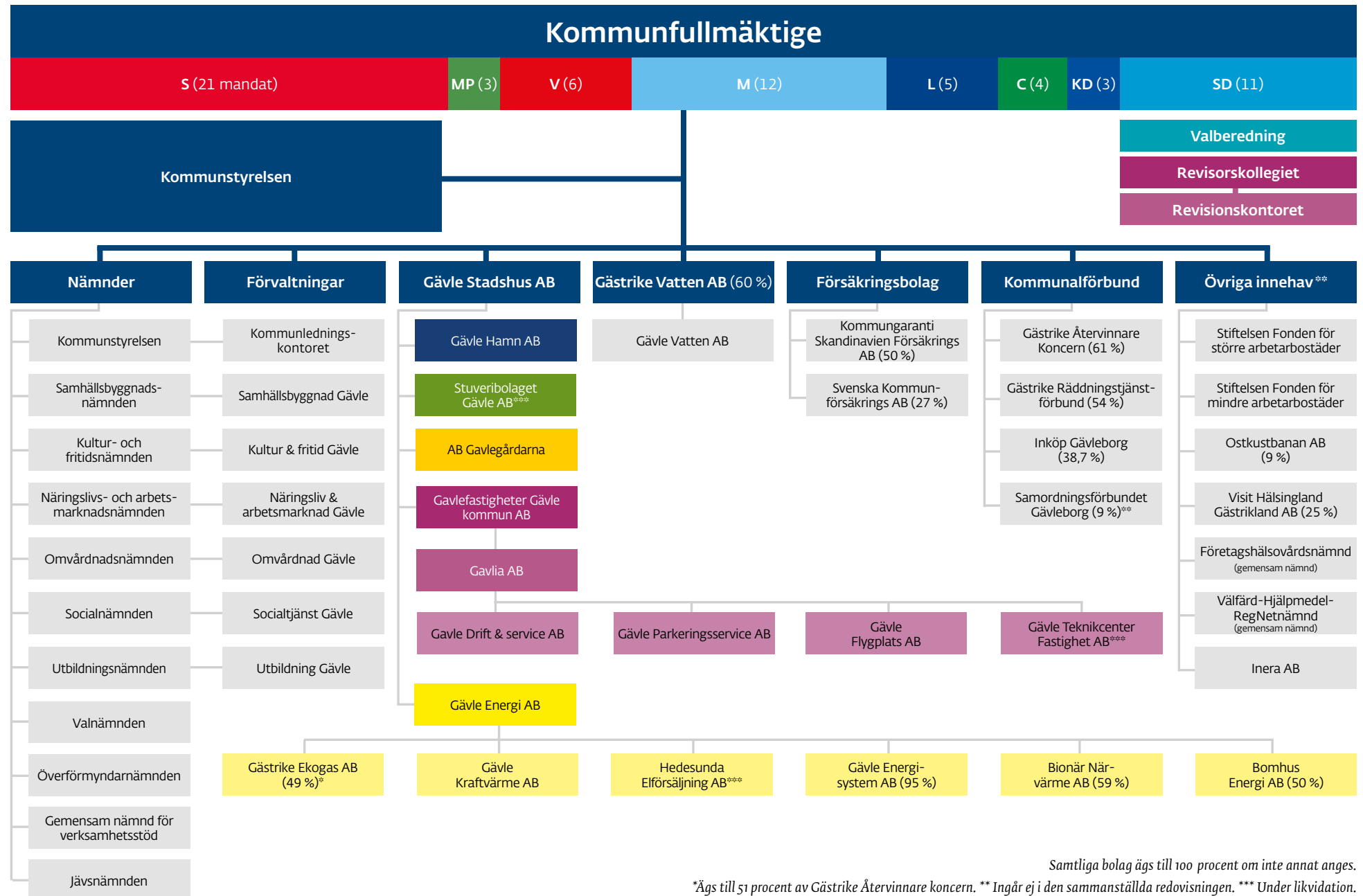
Åsa Wiklund Lång, S,
ordförande
Helene Åkerlind, L,
1:e vice ordförande
William Elofsson, M,
2:e vice ordförande
Daniel Olsson, S
Jörgen Edsvik, S
Eva Ålander, S
Margaretha Wedin, C
Therese Metz, MP
Margareta Larsson, M
Jan Myléus, KD
Gin Akgül Hajo, V
Mattias Eriksson Falk, SD
Wanja Delén, SD
Anders Selander, sekreterare

Ersättare 2019

Mona Kolarby, S
Ahmed Amin, S
Matilda Sundqvist Boox, S
Lars-Göran Ståhl, S
Leena Bergander Wikström, C
Kristoffer Dahlgren, L
Emanuel Hort, MP
Jan-Erik Andersson, KD
Niclas Bornegrim, M
Pekka Seitola, M
Ove Hellberg, V
Lena Emanuelsson, SD
Mikael Forsberg (SD)

Legal struktur 2018-12-31

Samtliga bolag ägs till 100 procent om inte annat anges.

*Ägs till 51 procent av Gästrikewater Återvinnare koncern. ** Ingår ej i den sammanställda redovisningen. *** Under likvidation.

Vision 2025

Gävle kommun har tagit fram en framtidsvision för hur livet ska se ut i Gävle. Vision 2025 är en vision för hela Gävle – både för det geografiska området och också Gävle kommunkoncern. Den beskriver känslan och bilden av att bo i Gävle och ska fungera som en ledstjärna för alla verksamheter inom Gävle kommunkoncern.

- Livet i Gävle är gemenskap och öppenhet, för varandra och världen.
- Trygghet och nyfikenhet ger mod att växa, tillsammans och individuellt.
- Mångfalden ger spännande upplevelser och frihet att välja hur vi vill leva.
- Vi vågar oss ut på världshaven men återvänder gärna till livet i hemmahamnen.

Visionen innehåller fem strategiska utvecklingsområden:

Stärk ledarskapet och samverkan

- Stärk det formella och informella ledarskapet genom att i samverkan skapa samsyn kring viktiga utvecklingsfrågor.
- Bygg upp väl fungerande nätverk och mötesplatser för att möjliggöra samverkan.
- Ta vara på engagemang och kompetens hos medborgarna genom att bjuda in till delaktighet kring utvecklingen.
- Gävle måste agera utifrån sin naturliga roll som motor i omgivande region.

Forma attraktiva livsmiljöer

- Forma attraktiva boendemiljöer för alla samhällsgrupper i stadsdelar som kan försörjas med hållbara transportlösningar och med ett utbud av service,

mötesplatser och grön miljö i form av ren luft, mark och vatten.

- Ge alla möjlighet att vara delaktiga i utvecklingen av sin närmiljö.
- Utveckla utbudet och kvaliteten i kommunal- och landstingsservice med skola, omsorg, hälso- och sjukvård.
- Stärk utvecklingen av en stadskärna präglad av mångfald i utbudet av mötesplatser, handel och upplevelser.
- Utveckla utbudet av och tillgängligheten till kultur och fritidsupplevelser såväl i stadskärnan som i stadsdelarna.

Stimulera kompetens, innovationer och entreprenörskap

- Skapa en allmän positiv attityd till utbildning och entreprenörskap.
- Utveckla den högre utbildningen i Gävle och satsa på forskning och utveckling inom strategiska områden, vilket förutsätter en god grundutbildning i grund- och gymnasieskola.
- Ta vara på alla former av kompetens och kunskap, exempelvis olika typer av yrkes- och hantverksskicklighet.
- Stötta utvecklingen av kreativa miljöer och ta vara på de mångkulturella resurserna i en alltmer internationell värld.
- Uppmuntra nyfikenhet och mod och att ta vara på innovationer inom både offentliga organisationer, privata företag och hos Gävleborna.

Utveckla kommunikationer och infrastruktur

- Utnyttja och utveckla Gävles goda kommunikationsläge med bra vägar, järnvägar och hamn samt närheten till en internationell flygplats för att bli ännu mer attraktiv som etableringsort.

- Utveckla hållbara regionala kommunikationer som möjliggör en utvidgning av arbetsmarknaden. Satsa på tidhållning, priser och framtida höghastighetslösningar för kollektiva persontransporter för att pendling ska bli hållbar och säker.
- Utveckla elektronisk kommunikation över hela kommunens yta och med omvärlden för utveckling inom utbildning, arbete och livsmiljö.

Stöd en utveckling av gävlebornas stolthet över sin kommun och profilera Gävle utåt

- Satsa på ett mångkulturellt samhälle där kunskaper och erfarenheter värderas och uppskattas och som leder till tryggare och stoltare Gävlebor.
- Stärk Gävlebornas självbild och stolthet genom att lyfta fram alla tillgångar och goda arbeten som görs.
- Marknadsför och utveckla det "Välkomnande Gävle" och gör Gävleborna delaktiga i att sprida detta budskap.
- Tydliggör Gävles roller utåt som motor för närregionen Gästrikland och för hela Gävleborg samt som en del av Stockholm-Mälardalsregionen.

Vår värdegrund

För att göra rätt saker och agera klokt i vår vardag är det viktigt att vi utgår från gemensamt uttalade värderingar. Värderingar som uttrycker vår väg för att på bästa sätt tillgodose våra invånare och kunders gemensamma intressen.

Koncernen Gävle kommun har medborgarnas och kundernas gemensamma intressen i fokus

I koncernen arbetar vi med det som får vårt samhälle att fungera och för att göra Gävle till en ännu bättre kommun att leva och verka i. Alla medarbetare är viktiga för verksamhetens framgång och resultatet av det arbete vi utför är betydelsefullt för alla invånare och kunder!

Koncernen Gävle kommun sätter kvaliteten i fokus

Kvalitet för oss är att med invånaren och kunden i fokus ständigt arbeta med att förbättra verksamheten. Vi är professionella och bedriver en rättssäker myndighetsutövning i enlighet med gällande lagar och avtal. Bra kvalitet blir det när vi lever upp till, eller överträffar, invånarnas och kundernas förväntningar i vår service- och tjänsteproduktion.

Genom en öppen dialog med invånare och kunder har vi möjlighet att resonera om vilka tjänster och vilken service vi kan och ska leverera. På arbetsplatsen för vi tillsammans en kontinuerlig dialog omkring hur vi ska utveckla och bedriva vår verksamhet, vad våra resurser räcker till och hur de ska fördelas för att möta förväntningarna från våra invånare och kunder.

Vi sätter mål som är tydliga för alla och följer systematiskt upp och utvärderar dessa. Vi medverkar aktivt i utveckling och effektivisering genom att bidra

med förslag till förbättringar och utveckla vår kompetens. Vi vågar prova nya arbetssätt och lär av erfarenheterna. Genom att lyfta upp och tillvarata goda exempel i organisationen, inspirerar och motiverar vi varandra till fortsatt utveckling.

Koncernen Gävle kommun sätter bemötandet i fokus

Varje medarbetares insats är av avgörande betydelse för invånarnas och kundernas upplevelse av vår service och våra tjänster. Resultatet av denna insats beror till stor del på hur vi bemöter invånare, kunder och varandra.

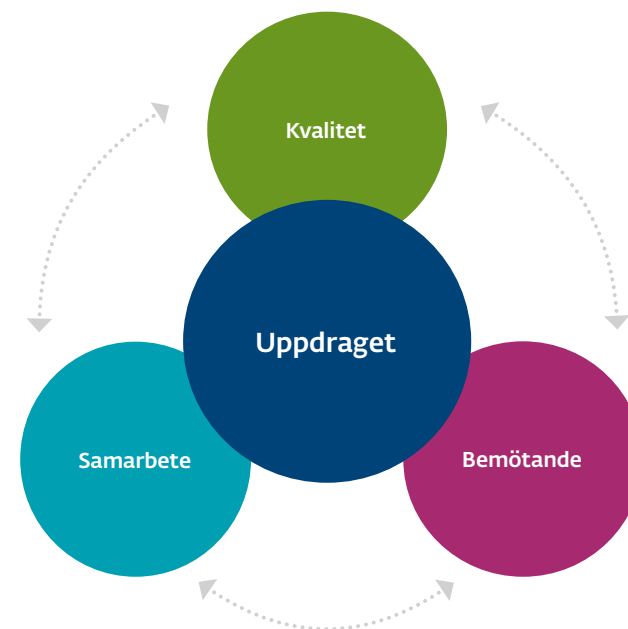
Vi sätter alltid invånarens och kundens bästa i fokus. Vi är öppna och lyhörda för invånarnas, kundernas och varandras åsikter och visar respekt. Vi visar öppet hur vi bedriver vår verksamhet, vilket skapar förtroende hos våra invånare och kunder. På arbetsplatsen har vi ett stödjande och stimulerande klimat där vi hjälper varandra att få ut det mesta och bästa av oss själva.

Koncernen Gävle kommun sätter samarbete i fokus

För att kunna ge den bästa servicen till våra invånare och kunder är det viktigt att vi samarbetar, ett samarbete som bygger på en öppenhet och allas inflytande och delaktighet.

Vi samarbetar med invånare och kunder för att möjliggöra och förstärka deras delaktighet och inflytande över sin vardag. Vi samarbetar med näringsliv och andra offentliga verksamheter för att trygga tillväxt och långsiktig hållbarhet. Vi samarbetar över förvaltnings-, bolags- och

yrkesgränser för att ta vara på den kompetens som finns i hela koncernen och tillsammans bli så effektiva som möjligt i vår service- och tjänsteutövning. Vi samarbetar på den egna arbetsplatsen och gör oss delaktiga genom att dela med oss av vår kompetens och vårt engagemang och vara öppna för andras. Vi tar ett gemensamt ansvar för verksamheten och dess resultat.

Balanserad styrning

Gävle kommun och dess bolag tillämpar balanserad styrning som modell för ledning och styrning av verksamheten. Den balanserade styrningen är en strukturerad metod som omfattar flera styrperspektiv för att styra mot och följa upp strategiskt viktiga mål för att nå den gemensamma visionen.

Syftet med en balanserad styrning är att bredda kommunens styrsystem och tydliggöra sambanden som har betydelse för kommunens utveckling.

Modellen skapar förutsättningar för en tydlig struktur som underlättar dialog, delaktighet och en helhetssyn kring den egna organisationens styrning.

Utifrån de kommunövergripande målen och övriga riktlinjer beslutar nämnderna och bolagen under hösten om målen, vilka inarbetas i de egna verksamhetsplanerna.

Kommunfullmäktige fastställer med utgångspunkt från Vision 2025 kommunövergripande mål

och uppdrag enligt modellen för balanserad styrning. Den balanserade styrningen i Gävle kommunkoncern omfattar fyra styrperspektiv. De perspektiv som valts är invånare och kunder, medarbetare, hållbar tillväxt samt ekonomi. Inom de fyra perspektiven finns totalt 14 mål formulerade. Av de målen är åtta obligatoriska för alla nämnder och bolag att bryta ner i sina verksamhetsplaner. Tre av målen är verksamhetsanpassade och ska brytas ned av de nämnder och bolag som bedömer det som strategiskt viktiga utvecklingsområden. Tre av målen (inom ekonomiperspektivet) mäts och analyseras endast på koncernnivå. Vilka som är obligatoriska respektive verksamhetsanpassade framgår av anvisningarna som skickas ut inför verksamhetsplaneringen.

För att tydliggöra ambitionsnivå och inriktningen på målen och för att skapa förutsättningar för att mäta att vi är på rätt väg kompletteras målen med indikatorer. Dessa indikatorer ska målsättas över planeringsperioden och följs upp i samband med hel- och delårsrapporteringen. Målvärdena på indikatorerna ska spegla vad som är realistiskt att uppnå för den närmaste tiden och byggas upp genom en omvärldsanalys och en bedömning om vad som är möjligt att prestera.

Samtliga perspektiv genomsyras av den hållbara utvecklingen som består av tre delar: Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Grundsyn hållbarhet beskriver att den sociala dimensionen är målet om det goda livet för alla och att den ekonomiska dimensionen är ett medel för att uppnå det goda livet. Den ekologiska dimensionen är ramen både för målet och medlen.

De strategiska programmen som kommunfullmäktige fastställt inarbetas i den balanserade styrningen. Det kopplas ihop med de övergripande målen och mäts med indikatorer. Det operativa arbetet genomförs genom att

koppla aktiviteter utifrån programmens inriktning och målsättning.

Ett samlande och prioriterat område i kommunens verksamheter är begreppet "skolan är viktigast". Det berör alla våra fyra perspektiv och ska ses i ett större sammanhang där barn och ungdomar ges goda förutsättningar att utvecklas och klara sin skolgång. Att skapa dessa förutsättningar är en uppgift, inte bara för våra skolanordnare, utan berör alla våra kommunala verksamheter. Det är vår totala livsmiljö som skapar förutsättningar för individernas utveckling. Vår livsmiljö är där vi vistas och tillbringar våra liv, i boendemiljön, i stadsmiljön, i utbildnings- och arbetsmiljön, i en stimulerande fritidsmiljö etc.

Skolan ska också fungera som en mötesplats för kommunens verksamheter, invånare och näringsliv. Det innebär att hela samhället integreras med skolans elever på ett naturligt sätt redan från grunden. Det innebär också ett effektivt resursutnyttjande då skolans lokaler kan användas på ett mer effektivt sätt.

Perspektiven Invånare och kunder

Målen inom detta perspektiv sätter invånaren och kunden i fokus. Kommunens nämnder och bolag ska leverera den bästa möjliga servicen och kvaliteten inom de tjänster, produkter och uppdrag som ligger inom kommunkoncernens verksamhetsområde. Delaktighet och engagemang från den enskilde invånaren/kunden är viktigt i detta perspektiv.

Som svar på att det är efterfrågade tjänster och produkter med upplevd hög kvalitet görs mätningar genom olika typer av medborgar- och kundundersökningar men även uppföljning på om vi uppnår de volymmål vi har satt på våra tjänster och produkter. Att kompetensnivån är hög bland kommunen invånare är av högsta vikt och mäts genom att följa upp utbildningsresultatet för elever på olika nivåer.

Medarbetare

Målen inom medarbetarperspektivet utgår från arbetsgivarens och arbetstagarans synvinkel. Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare med engagerade och kompetenta medarbetare som tar ansvar i varje situation och med ett ledarskap som ger utrymme till individens och verksamhetens utveckling.

För att få svar på om utvecklingen går åt rätt håll och att målen uppfylls genomförs bland annat en medarbetarundersökning varje år. Utifrån svaren ska handlingsplaner med aktiviteter genomföras för att ständigt höja lägsta nivån.

Hållbar tillväxt

Målen inom perspektivet hållbar tillväxt utgår från att det arbete vi gör inom kommunkoncernen ska hålla hög kvalitet och vara rätt anpassade utifrån uppställda krav och förväntningar. Processerna ska utvecklas och effektiviseras över tiden för att ge de bästa förutsättningarna för en långsiktigt hållbar tillväxt.

Områden som är viktiga för hållbarheten är vår miljö, ett bra boende med möjlighet till ett bra kultur- och fritidsliv, en infrastruktur som anpassas till boende och arbete men också för att näringslivet ska kunna utvecklas på ett sätt som gynnar nya arbetstillfällen. Inom området utbildning ska kvaliteten inom skolans processer ständigt förbättras för att ge de bästa förutsättningarna för ett livslångt lärande. Vård och omsorg anpassas efter behoven och utvecklas med hög kvalitet. Kommunkoncernens verksamheter ska utvecklas med att ständigt ta hänsyn till omvärldsfaktorerna och inte bara följa utvecklingen utan också leda den.

Ekonomi

Målen inom ekonomiperspektivet ska säkerställa en långsiktig hushållning av skattemedel och andra intäkter, att en god ekonomisk balans råder inom kommunkoncernen och att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt. En god styrning och kontroll är en förutsättning för att ge en rättvisande bild av verksamheten.

Uppföljningen inom perspektivet ska spegla kostnadseffektiviteten, resultatet över tiden, den långsiktiga balansen i kommunkoncernen, skuldsättningsgrad och investeringsnivåer.

Förvaltningsberättelse

Ett grundläggande syfte med redovisning och finansiell rapportering i kommuner är att lämna information som ger en rättvisande bild av resultat och ställning. Hur redovisningsskyldigheten ska fullgöras regleras av lagen (1997:614) om kommunal redovisning. Ett över-gripande krav i lagen om kommunal redovisning är att bokföring och redovisning ska fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed.

Årsredovisningen

Lagens tredje kapitel tar upp årsredovisningen och dess syfte. Årsredovisningen skall redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskaps-årets slut.

Årsredovisningen skall bestå av:

1. en förvaltningsberättelse,
2. en resultaträkning,
3. en balansräkning,
4. en kassaflödesanalys, och
5. en sammanställd redovisning som även omfattar kommunal verksamhet som bedrivs genom annan juridisk person.

Resultaträkningen, balansräkningen och kassaflödesanalysen får kompletteras med upplysningar i noter. Ansvaret för årsredovisningens upprättande har Kommunstyrelsen. Specifikation till årsredovisningen finns upprättade i bokslutsdokument där varje sammandragen post i balansräkningen som ingår i årsredovisningen specificeras i en särskild förteckning.

Förvaltningsberättelsen

Förvaltningsberättelsen skall innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet.

Upplysningar skall även lämnas om:

1. sådana förhållanden som inte skall redovisas i balansräkningen eller resultaträkningen men som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat eller ställning.
2. sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.
3. kommunens förväntade utveckling.
4. väsentliga personalförhållanden.
5. andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten.

Avsnittet väsentliga personalförhållanden ska särskilt innehålla upplysningar om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret. En samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet ska finnas, liksom en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Balanskravet

Upplysningar ska lämnas om dels årets resultat efter balanskravsjusteringar, dels detta resultat med justering för förändring av resultatutjämningsreserven (balanskravsresultat). Balanskravsjusteringar görs genom att följande uppgifter inte beaktas vid beräkningen av årets resultat:

1. realisationsvinster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning,
2. realisationsförluster till följd av försäljning som står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning,
3. orealiserade förluster i värdepapper, och
4. återföring av orealiserade förluster i värdepapper.

Är resultatet av balanskravsjusteringen negativt, ska det i förvaltningsberättelsen för det året anges när och på vilket sätt man avser att göra den i 11 kap 12 § kommunallagen (2017:725) föreskrivna regleringen av det negativa balanskravsresultatet.

Mål och ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna enligt 11 kap 6 § andra stycket kommunallagen (2017:725) har uppnåtts och följts. Förvaltningsberättelsen ska även innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. Lag (2012:799).

Sammanställd redovisning

Sådana upplysningar som avses i förvaltningsberättelsen skall omfatta också sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer förutom särskilda upplysningar om sjukfrånvaro.

Särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet skall lämnas om sådana juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Omvärld

Välfärdens utmaningar

Kommunsektorn har under lång tid kunnat öka kvaliteten, volymen och innehållet i sina tjänster till Sveriges invånare. Särskilt tiden efter finanskrisen år 2010 har inneburit ett kraftigt resurstillskott till sektorn. Sveriges kommuner befinner sig nu i en situation där intäkterna i form av skatteunderlag sannolikt inte kommer att stiga som tidigare, samtidigt som behoven styrda av en högre andel yngre och äldre i samhället ställer krav på mer välfärd och stora investeringar.

Kommunernas finansiering

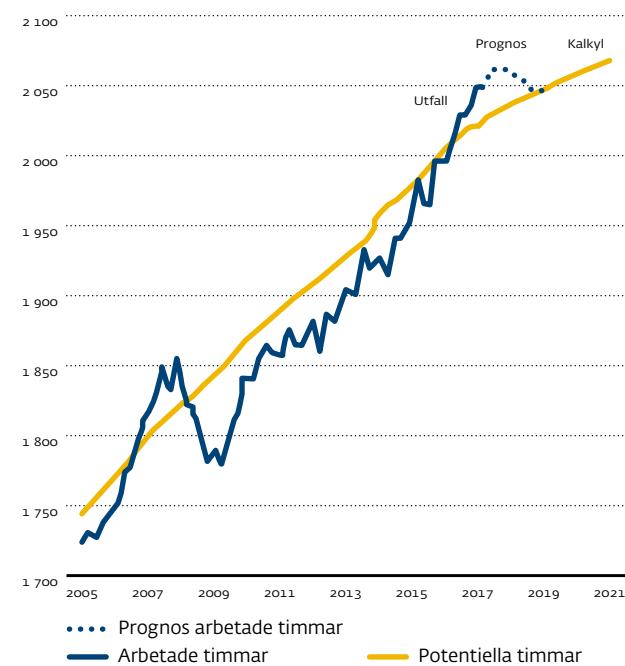
Kommunernas främsta finansieringskälla utgörs av egna skatteintäkter. Genom det kommunala utjämningsystemet så är varje kommun starkt beroende av hur Sveriges ekonomi utvecklas. Sveriges ekonomi har växt med i genomsnitt nära 3 procent per år sedan år 2000, närmare 2 procent under 2017 och preliminärt även 2 procent för 2018. För 2019 och 2020 prognostiserar SKL (Sveriges kommuner och landsting) att tillväxten stannar vid drygt 1 procent. Den starka tillväxten sedan finanskrisen har drivits av en stark global tillväxt som gynnat svensk export, vilken även har gynnats av en försvagad krona. Inom Sverige har ett ökat bostadsbyggande drivits på efterfrågan i ekonomin. Sedan år 2010 har andelen sysselsatta i Sverige ökat från 64,4 procent till 68,5 procent.

Kommunernas skatteintäkter bygger främst på antalet arbetade timmar i Sverige. Den långa tiden med högkonjunktur har gett kraftiga resurstillskott till Sveriges kommuner. Tillväxten har bidragit till de relativt höga ekonomiska resultat som Sveriges kommuner har lämnat under senare år, trots att kommunerna redan befinner sig i en situation med ökade krav på välfärd. Under 2017 lämnade Sveriges kommuner ett överskott (exklusive realisationsvinster och exploateringsvinster) på drygt 11 mdr, vilket motsvarar 2 procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Inför kommande år anser flertalet prognosmakare att den globala tillväxttakten sjunker något, bland annat beroende på aktuella handelskrig och osäkerhet inför hur Storbritanniens utträde ur EU kommer att påverka ekonomin. Tillsammans med ett inbromsat bostadsbyggande och brist på arbetskraft i Sverige

leder det till en situation där Sveriges tillväxt ökar i långsammare tempo. SKL prognostiserar att tillväxten 2019 uppgår till 1 procent och för 2020 uppgår till 1,2 procent. För kommunsektorn innebär det utmaningar framöver då antalet arbetade timmar, som är grunden för skatteintäkter, inte ökar som tidigare.

Miljoner arbetade timmar per kvartal i Sverige

I SKLs bedömning kring den framtida ekonomiska tillväxten finns även en risk för minskade intäkter, om en kraftigare inbromsning av konjunkturen inträffar.

Befolkningens utveckling

Befolkningstillväxten i Sverige har varit relativt kraftig under 2000-talet. År 2004 hade Sverige nio miljoner invånare och under 2017 översteg befolkningen tio miljoner. Antalet födda överstiger antalet döda, men invandringen har varit det främsta bidraget till befolkningsutvecklingen. För kommunsektorn innebär befolkningsutvecklingen både utmaningar och möjligheter. Med fler invånare krävs fler anställda och investeringar i infrastruktur, bostäder och verksamhetslokaler.

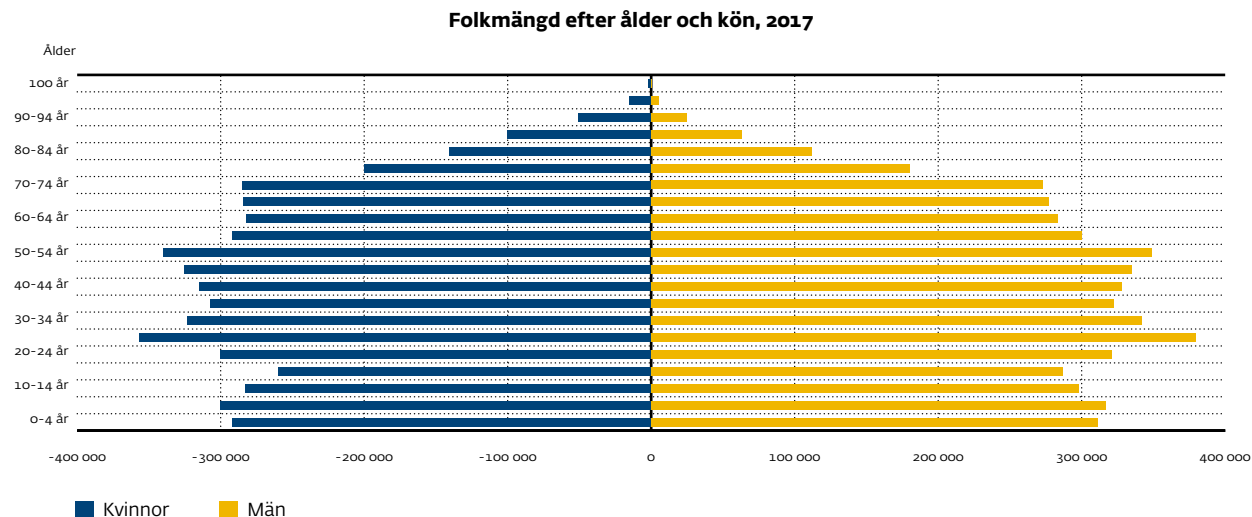
För den kommunala verksamheten är resursutnyttjandet störst för samhällets yngre och äldre åldersgrupper. De yngre skall ges undervisning i skola och möjlighet till en meningsfull fritid, medan de äldre i högre grad är i behov av omsorg. Befolkningsstrukturen i Sverige ger en bild över hur den arbetsföra delen av befolkningen ser ut i relation till de som skall försörjas.

Befolkningsstrukturens utveckling är väsentlig för den kommunala verksamheten vad gäller planering av verksamhet och investeringar, men också för att planera för dess finansiering. Prognosen de närmaste åren är att antalet yngre och äldre proportionerligt kommer att öka mer än personer i arbetsför ålder.

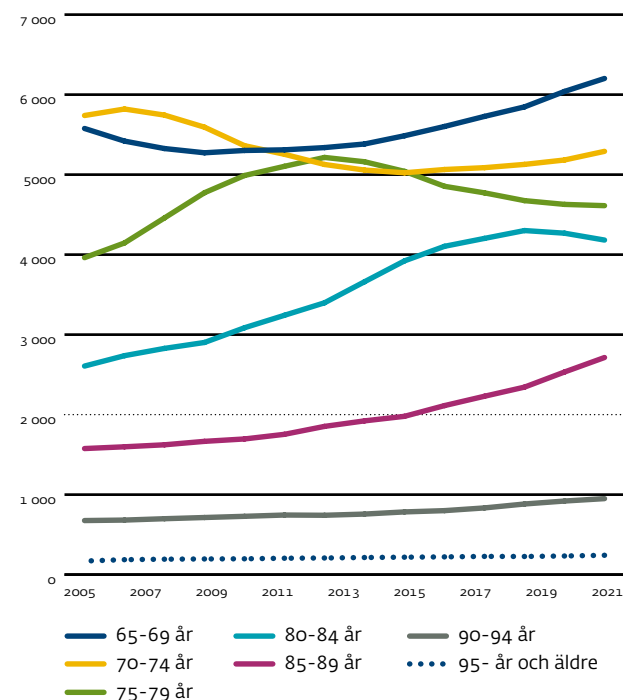
I grafen bredvid visas den procentuella förändringen för Gävles befolkning indelad i olika åldersgrupper. En kraftig ökning av invånare över 80 år förväntas. Det är en grupp som efterfrågar stora insatser i form av omsorg. Gruppen är dock antalsmässigt relativt liten. Däremot är gruppen invånare som är upp till 19 år per åldersgrupp ungefär lika stor som övriga åldersgrupper. Denna grupp växer upp till dubbelt så snabbt som gruppen vuxna under kommande år.

Investeringar

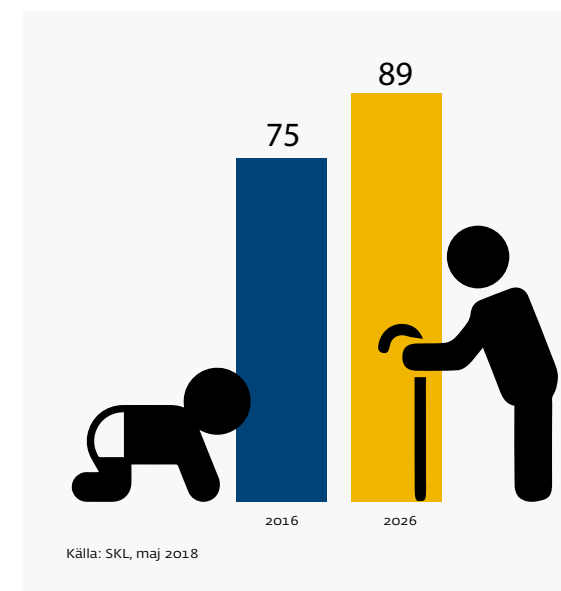
Investeringstakten i kommunsektorn är hög. Ökade resurser, demografiska behov, behov av reinvesteringar i infrastruktur och ett kraftigt höjt bostadsbyggande har inneburit att utgifterna varit stora. De samlade skulderna i sektorn uppgick per 31 decem-

Befolkningsprognos för Gävle kommun, 2018–2030

Försörjningskvoten

Antal personer som 100 personer i åldern 20-65 ska försörja - utöver sig själva.

Framtid

Kommunsektorn har under en längre tid tillförts mer resurser än vad den demografiska utvecklingen kräver. Det är en samstämmig bild att inkomstutvecklingen de närmaste åren inte kommer att öka i samma takt, medan den redan påbörjade utvecklingen av en ökad andel yngre och äldre personer i samhället kommer att fortgå under en längre tid. Med det följer en fortsatt hög investeringstakt. Ambitionsnivån för att utveckla Sverige är hög både från statens och kommunernas sida när det gäller stora infrastruktur-satsningar och att möjliggöra för en växande befolkning att bo och verka i hållbara miljöer. I den utvecklingen spelar Gävle kommun en stor roll.

För att klara framtidens utmaningar krävs en i grunden stabil ekonomi, att fler personer kommer i arbete och har ett förlängt arbetsliv samt att nya arbetsmetoder utvecklas. Välfärdens utveckling och finansiering kräver ett gemensamt ansvar från staten och kommunerna.

Gävle kommuns utveckling

Utbildning

Högskolan i Gävle har cirka 17 000 studenter och erbjuder ett femtiotal utbildningsprogram och påbyggnadsutbildningar. 400 kurser finns inom humaniora, samhälls- och naturvetenskap samt teknik. Här utbildas bland annat sjuksköterskor, socionomer, ingenjörer, lantmätare, ekonomer, kommunikatörer, personalvetare, förskole-, grundskole-, och gymnasielärare samt hälsopedagoger. Högskolan har snabbare än de mer traditionella universiteterna och högskolorna anpassat utbildningarna till marknadens krav. Inom distansutbildning är Högskolan i Gävle ett av de ledande lärosätena. Det stora utbudet av distanskurser och IT-stöd gör att studenterna kan bo på hemorten och ändå bedriva akademiska studier. Antalet medarbetare uppgår till 700.

ber 2018 till 637 mdr. Det är en ökning med 6 procent under 2018. På nationell nivå uppgår denna skuld till motsvarande 13 procent av Sveriges BNP, vilket är en nivå som har varit stabil under en längre tid. Det innebär att kommunsektorns kostnader för räntor och avskrivningar är oförändrade i relation till Sveriges utveckling av BNP. Utvecklingen av investeringar och kostnader är dock högre än inkomstutvecklingen för Sveriges kommuner och landsting. Investeringar, som ingår i kommunernas ägo, har även finansierats genom taxor, hyror och näringsbetingade inkomster.

Gävle kommunkoncern planerar under kommande år för en investeringsnivå som kraftigt överstiger

tidigare nivåer. Investeringarna omfattar, liksom hos andra kommuner, skolor, förskolor, bostäder men också infrastrukturinvesteringar i form av vattentäkt och reningsverk.

Tabell 1. investeringar mot kommunal verksamhet

	2019	2020	2021	2022
investeringar mot kommunal verksamhet	1 009	917	1 513	1 670
Näringsverksamhet	1 053	1 170	849	358
Summa	2 062	2 087	2 362	2 028

Källa: Kommunplan 2019, utblick 2020-2022. Mnkr. I investeringar mot kommunal verksamhet omfattas taxe- och avgiftsfinansierad verksamhet.

Byggd miljö och Hälsofrämjande arbetsliv är högskolans övergripande forskningsprofiler. Viktiga delar inom dessa är Samhällsbyggnad samt Belastningsskador, med syfte att förebygga arbetsrelaterade skador.

Arbetsmarknad

I december 2018 var 4 664 personer i åldersgruppen 16–64 år öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd. Det innebär en minskning med 621 personer eller 11,8 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

Arbetslösheten uppgick till 9,3 procent av den registerbaserade arbetskraften i kommunen, vilket kan jämföras med 7,0 procent i riket. Arbetslösheten i kommunen var högre hos männen 9,4 jämfört med kvinnorna 9,1.

Ungdomsarbetslösheten minskade med 4,2 procentenheter under året och uppgick till 12,1 procent i kommunen, att jämföra med 8,7 procent i riket. Arbetslösheten bland utrikesfödda minskade med 3,6 procentenheter och uppgick i december till 30,1 procent, att jämföra med 20,0 procent i riket.

Kommunikationer

Gävle växer och folkmängden passerade 100 000 invånare under första kvartalet 2017. Samtidigt minskar arbetstillfällena i traditionell industriproduktion och ersätts med arbeten i andra mer tjänstebaserade näringar på arbetsmarknaden.

Det lokala utbudet av lediga jobb bedöms inte öka i motsvarande takt som folkökningen. Det innebär att det är nödvändigt, och att det finns stora möjligheter i, att tätare koppla samman ett växande Gävle med Stockholm/Mälardalen och regionen i övrigt. Gävle har goda strukturella förutsättningar i form av motorvägar, järnvägar och bredband.

Genom förbättrade pendlingsmöjligheter med miljövänliga trafikslag och fordon och effektiv elektronisk kommunikation kan Gävle ingå i och bidra till ett större funktionsområde för boende, arbete och studier.

Gävle Hamn har under året arbetat med utvecklingen av den nya containerterminalen, som syftar till att skapa förutsättningar för en fördubbling av hamnens kapacitet till år 2030. Terminalen kommer även att rymma en mottagningsanläggning för importkontroll av livsmedel och jordbruksprodukter, vilket innebär att Gävle får Sveriges nordligaste kontrollstation för att ta emot livsmedel och jordbruksprodukter. Byggnation av den nya containerterminalen pågår för fullt och den nya terminalen beräknas stå klar under 2019.

Byggnation av nytt spår över Näringen samt elektrifiering av spåret ända ut till Gävle Hamn påbörjas våren 2019 och kommer att färdigställas

2021. Detta kommer avsevärt att öka kapaciteten för järnvägstransporter till och från Gävle Hamn.

Med bättre infrastruktur kopplas Gävles företag och Gävle Hamn samman med ett av Europas större logistikområden vid Arlanda, vilket skapar utvecklingsmöjligheter.

Bostadsbyggande

Gävle kommun planerar för 120 000 invånare år 2030, vilket ökar behovet av nya bostäder, samtidigt som befintliga bostäder ska underhållas och utvecklas.

Enligt kommunens bygglovsdata uppgick nettotillskottet till Gävle bostadsbestånd till 711 bostäder under år 2018. Under motsvarande period påbörjades 373 bostäder och 580 bostäder beviljades bygglov.

Befolkningsökning

Enligt Statistiska centralbyrån uppgick befolkningen i Gävle kommun till 101 455 invånare vid årsskiftet 2018/2019. Det innebär en folkökning med 852 personer under helåret 2018, vilket är en större ökning jämfört med föregående år (+815).

Folkökningen förklaras främst av positiva flyttningsnetton mot utlandet och det egna länet. Vidare har ett positivt födelseöverskott bidragit till ökningen.

Av rikets 290 kommuner ökade 213 stycken i folkmängd, varav 35 kommuner hade en större antalsmässig folkökning än Gävle kommun. I rangordning efter befolkningsstorlek hamnar Gävle på 17:e plats bland rikets kommuner.

Utifrån antalet sysselsatta utgör Gävleregionen, med kommunerna i Gästrikland och Älvkarleby kommun, den 17:e största regionen av rikets 71 lokala arbetsmarknadsregioner. Gävleregionen ökade med 743 invånare, och befolkningen uppgick vid årsskiftet till 165 563 invånare. Gävleborgs län ökade med 910 personer och uppgick vid årsskiftet till 286 547 invånare.

Gävle fortsätter att växa och en viktig faktor i sammanhanget är de stora födelsetalen. Till skillnad från övriga länet har Gävle och Bollnäs en positiv naturlig folkökning (födelseöverskott), vilken utgörs av antalet födda minus antalet döda under en angiven period. Totalt föddes 1 197 barn i Gävle under helåret 2018, vilket är fler jämfört med föregående år (1 143). Samtidigt uppgick antalet döda till 897, vilket innebär att årets födelseöverskott uppgick till +300.

Gävleregionen har mot bakgrund av födelseutvecklingen i Gävle kommun ett positivt födelseöverskott med +185. För övriga lokala arbetsmarknadsregioner i länet är bilden annorlunda med ett sammantaget födelseunderskott på -182.

Under år 2018 flyttade 4 602 personer till Gävle och 4 052 personer från Gävle, vilket innebär ett flyttningsnetto med +550. Kommunen har i likhet med tidigare år ett positivt flyttningsnetto gentemot övriga kommuner i Gävleborgs län (+245). Inflyttarna till Gävle var dock färre än utflyttarna från Gävle, sett i relation till övriga län i riket (-138). Samtidigt var antalet inflyttare från utlandet (immigranter) betydligt fler än antalet utflyttare till utlandet (emigranter) (+443).

Kommunövergripande mål

Översikt

Invånare och kunder

◆ Invånarna ska ha stort förtroende för den kommunala verksamheten och ges möjlighet till delaktighet och engagemang

■ Kompetensnivån hos kommunens befolkning höjs och anpassas till arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling

◆ Ett socialt hållbart Gävle där alla människor lever i trygghet och får sina rättigheter respekterade

Medarbetare

● Framgångsrika medarbetare som bidrar till kommunens mål

● Ett inspirerande och utvecklande ledarskap

● Uppnå jämställda arbetsvillkor och löner

Hållbart tillväxt

◆ Ett stark växande Gävle som når 120 000 invånare

■ Gävle kommun är en av Sveriges bästa företagarkommuner

◆ Gävle kommun är en av Sveriges bästa miljökommuner

◆ Gävle kommuns verksamheter har effektiva processer med hög kvalitet

Ekonomi

■ Kommunkoncernens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt och inom tilldelade ramar

● Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 2 procent av skatteintäkterna

● Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans

● Investeringar bör till 100 procent vara självfinansierade sett över en femårsperiod

Teckenförklaring

- = Mål ej uppnått
- ◆ = Mål delvis uppnått
- = Mål uppnått

Invånare och kunder

Måluppfyllelse

Teckenförklaring

- = Mål ej uppnått
- ◆ = Mål delvis uppnått
- = Mål uppnått

Kommunövergripande mål

◆ **Invånarna ska ha stort förtroende för den kommunala verksamheten och ges möjlighet till delaktighet och engagemang**

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen har under året infört e-petitioner på uppdrag från fullmäktige och 60-talet e-petitioner har lämnats in under det halvår som möjligheten har funnits. Det är en hög siffra som visar att möjligheten har varit efterfrågad. För att skapa bättre insyn och förståelse runt politiska beslut har kommunstyrelsen fortsatt med videosammanfattningar efter varje sammanträde. De når runt 3 000–5 000 Gävlebor per möte.

Inom Utbildning Gävle är eleverna överlag nöjda med sin skola oavsett om det är förskola, grundskola eller gymnasieskola. Resultaten ligger i nivå med riket. Uppföljningen kan dock utvecklas genom att förbättra kommunikationen med föräldrar med andra modersmål än svenska. Här kommer enkäterna framöver att utformas på fler språk än svenska. När det gäller föräldrars delaktighet finns fortfarande ett arbete att göra. Frågan mäts endast på förskolenivå och därför finns ingen kunskap om hur målet uppfylls i grundskolan.

Samhällsbyggnadsnämnden jobbar genomtänkt med att lyssna in invånare och har under året genomfört flera dialogträffar med berörda fastighetsägare, näringsidkare och andra intressenter vid större arbeten, till exempel Drottninggatan och ute-serveringar. Samma genomtänkta arbete finns på kultur- och fritidsnämnden som har genomfört

dialogmöten i Hamrångebygden samt med friluftsföreningar under året.

Omvårdnadsnämnden har under flera år arbetat strukturerat med att involvera kunder och brukare i utvecklingen av verksamheterna. Under året har detta märkts i nya verksamheter för personer inom socialpsykiatri som fått prova VR-resor och inom boenden som börjat med att både planera och laga maten själva med stöd av personal.

Socialnämnden har fortsatt sitt arbete med att öka den digitala servicen och bemötandet. Flera förbättringar är gjorda för att ge kunder och brukare snabbare och mer tillgängligt stöd än tidigare. Arbetet har frigjort tid för handläggare som därmed kan förbättra stödet till kunder och brukare.

Bland kommunens bolag har Gavlegårdarna arbetat medvetet med att ha ett gott bemötande, vara utvecklingsinriktade, lyhörda samt skapa trygga utemiljöer. Resultaten är varierande med hög nöjdhet runt utemiljöer men med sämre resultat för information, tillgänglighet, snöröjning och miljörummen. Gävle Energi arbetar kontinuerligt med att utveckla sina kundrelationer. Bolaget har fortsatt arbeta med digitala tjänster och funktioner. Arbetet pågår med att följa och mäta hela kundresan. Bolaget deltar ofta och aktivt på olika publika event, vilket ökar kännedomen om bolagets roll och värde för samhället. Gavliakoncernen har genomfört flera kundträffar för att lyssna på kundernas behov av stöd och förbättringar. Gävle hamn har under året sjuösatt och arbetat efter sin stärkta marknadsföringsstrategi för att synliggöra nyttan och möjligheterna med hamnen.

Analys av indikatorerna

Under 2018 genomfördes ingen undersökning bland medborgarna om hur nöjda medborgarna är med inflytandet och insynen i kommunen och hur väl kommunen möjliggör för medborgarna att delta i kommunens utveckling. Något utfall för 2018 finns därför inte på dessa indikatorer. Mätningen av webb-information till medborgarna är också borttagen.

När det gäller målsättningen om fråga via e-post som får svar inom två arbetsdagar har utfallet överträffat målvärdet. Under 2018 har Gävle kommun fortsatt sin specialisering av kundtjänst och samlokalisering av resurser. Genom en samlad och specialiserad kundtjänst i första linjen undviks interna överlämningar vilket skapar bättre svarstider. Anledningen till att införa en samlad kundtjänst är att skapa tydliga gränssnitt, processer och därigenom kunna att ge snabba och korrekta svar. Införandet av ett ärendehanteringssystem under 2018 mellan kundtjänst och förvaltningar med möjlighet till notifiering och inläsning av e-post i ärendehanteringssystemet har bidragit till att överträffa målvärdet och öka förtroendet hos kommunens invånare.

De områden som Gävle kommun fortsatt bör fokusera på är att minska andelen (fem procent) e-post som blev obesvarade inom två veckor eller inte besvarades alls.

Indikator	Utfall 2018	Målvärde	Utfall 2017
1 Nöjd inflytandeindex	■	index 41	index 35
2 Medborgardelaktighet, utveckling	■	65 %	76 %
3 Fråga via e-post som får svar inom 2 arbetsdagar	93 % ●	89 %	85 %
4 Webbinformation till medborgarna	■	80 %	

Kompetensnivån hos kommunens befolkning höjs och anpassas till arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling

Kommunens verksamheter

Förskolornas utvecklingsarbete inriktas mycket på språkutvecklande arbetssätt och IKT (informations- och kommunikationsteknik). Arbetet i grundskolan med digitaliseringen har fångat elevernas intresse. Speciellt pojkar har fått en ökad motivation till lärande. Digitaliseringen har medfört att variationen på undervisningsmetoder har ökat, vilket gynnar alla elever. Programmering och dess grunder har kommit igång redan från förskoleklass. I gymnasieskolan prioriteras digitalisering, kvalitetsarbete i undervisningen, trygghet och studiero, bedömning och betygsanalyser samt relationsskapande arbetssätt.

Betygsresultat för de kommunala skolorna visar en positiv utveckling i de flesta ämnen i årskurs 6. Pojkarna uppnår 92 procent av flickornas resultat. Jämfört med föregående läsår har skillnaden mellan könen minskat betydligt. Även i årskurs 9 har resultaten förbättrats för de kommunala skolorna. 83,6 procent av eleverna totalt är behöriga till yrkesprogram på gymnasiet och det är pojkarnas resultat som har ökat. Gymnasiebehörigheten är högre för de fristående skolorna än för de kommunala. En viktig skillnad mellan fristående och kommunala skolor är mottagandet av nyinvandrade elever. Enligt Skolverkets betygsstatistik för läsår 2016/2017 var andelen nyinvandrade 11,3 procent för de kommunala skolorna i Gävle och för de fristående skolorna 1,9 procent. Skillnaden mellan flickor och pojkar gällande meritpoäng och andelen med fullständiga betyg har inte minskat. Skillnaden är större i Gävle än riksnittet. Kunskapen om de stora skillnaderna mellan könen har funnits under lång tid, men det har varit svårt för skolorna att utarbeta tydliga strategier för att förbättra pojkarnas studieresultat. Det är därför positivt att det finns en tydlig förbättring i pojkarnas resultat i årskurs 6 och en viss förbättring i årskurs 9. Att utveckla pojkarnas resultat är ett fortsatt

prioriterat utvecklingsområde för de kommunala skolorna.

Andelen gymnasieelever behöriga till högskola har ökat något totalt. Andelen behöriga från yrkesprogram har minskat något, med det kan komma att öka utifrån att möjligheten till högskolebehörighet införts på samtliga program. Jämfört med riket är andelen behöriga till högskola lägre för både yrkesprogram och högskoleförberedande. Andelen elever med gymnasieexamen har ökat jämfört med föregående läsår på yrkesprogram och är oförändrad på högskoleförberedande program. 92,1 procent av kvinnorna och 84,7 procent av männen uppfyller kraven för gymnasieexamen. Andelen elever med gymnasieexamen i Gävle är sedan tidigare lägre än i riket för både yrkesprogram och högskoleförberedande program.

Riksdagen beslutade under våren om ett statsbidrag för Likvärdig skola. Statsbidraget ska användas till att utöka pågående insatser eller genomföra nya insatser som stärker likvärdighet och kunskapsutveckling i förskoleklass och grundskolan. Huvudmannen ansvarar själv för att analysera sina resultat, identifiera behoven och prioritera vilka insatser som statsbidraget ska finansiera. Gävle tilldelades 9 mnkr för hösten 2018 och 30,3 mnkr för 2019. Under hösten 2018 har statsbidraget använts till att göra en kartläggning för att identifiera behov och prioritera insatser. Utifrån kartläggningen har ledarskap och systematiskt kvalitetsarbete prioriterats.

I Kommunövergripande mål och ekonomiska ramar riktas medel till utbildningsnämnden för insatser till skolor med låg måluppfyllelse. Alla skolor som tilldelas medel har redovisat en plan för åtgärder och för att följa upp effekterna av åtgärder. Uppföljningen visar bland annat att samtliga elever som deltagit i satsningen på en av skolorna gjort framsteg i sin språkutveckling; de utvalda eleverna har ökat sin måluppfyllelse med 10–30 procent, meritpoängen har ökat samtidigt som mående och förtroende för vuxna har ökat; nyanlända elever som får stöd i modersmålet för att förstå begrepp och sammanhang i undervisning får en högre måluppfyllelse samt att samarbetet

mellan ämneslärare och språkstöd i undervisningssituationen ökar kvaliteten på undervisningen för alla elever i klassrummet; ökad bemanning i förskoleklass och användandet av Bornholmsmodellen har gett en god grund för fortsatt lärande i övergången till åk 1, samt att extra resurser och användandet av materialet Tänka, resonera och räkna har visat en ökad förmåga i det matematiska tänkandet hos eleverna.

Tack vare nybyggnation av studentbostäder, minskat asyltryck samt den egna studentbostadsportalen har samtliga studenter erhållit boende.

Gävle bibliotek har köpt in surfplattor till biblioteken. De kommer att användas i barnverksamhet för språkstudiestöd. Surfplattorna kommer också att användas för språkstudier på biblioteken i Andersberg

och Sätra. Kultur & fritid Gävle samarbetar med Vasaskolan i ett kompositionsprojekt som är unikt i sitt slag. Under 2017 inleddes en dialog för att ta reda på vad som krävs för att få eleverna att, i högre utsträckning än tidigare, ta del av Konserthusets hela utbud. Sedan början av 2000-talet har de elever som går en kurs i arrangering och komposition på Vasaskolan fått sina stycken framförda av Gävle symfoniorkester. Under årens lopp har samarbetet med eleverna utvecklats och utmynnat i en årlig konsert.

Alla berörda verksamheter inom Socialtjänst Gävle samarbetar med skolans verksamheter med syfte att verka för att barn fullföljer sin skolgång. Regelbunden samverkan finns med Utbildning Gävle, med träffar på såväl tjänstemannanivå som på nämndnivå. BIG har ett utarbetat utbildningspaket till personal i skolan. Fältgruppen utvidgar sin målgrupp och utvecklar samarbetet med gymnasieskolorna. Familjestödet kopplas ofta in i fall där det uppstår problem i relationen mellan familj och skola.

Att matcha behov av kompetens/utbildning och erbjuda rätt utbildning är ett av vuxenutbildningens nyckeluppdrag. Vuxenutbildningen samverkar inom olika nätverk för att fånga upp vilka kompetenser som behövs för att vara anställningsbar. Näringsliv & arbetsmarknad Gävle samverkar med Arbetsförmedlingen i syfte att ta fram en tydligare modell för nyanlända med kort utbildningsbakgrund. Modellen syftar bland annat till att erbjuda eleverna språkundervisning först för att ge förutsättningar till arbete och integration. En kartläggning av gruppen unga vuxna i åldern 20–24 år har påbörjats för att planera särskilda insatser i samverkan med andra aktörer.

Analys av indikatorerna

Indikatorerna för elevernas måloppfyllelse i årskurs 3, 6, 9 och gymnasieskola nås inte. Målvärdet är 100 procent utifrån skolförfattningarnas krav. Resultatet i ämnesproven i matematik i årskurs 3 visar en tydlig förbättring och ligger högre än i riket. I svenska är det dock en försämring, men resultatet är delvis bättre än i riket. Resultat för andelen elever som har godkända

betyg i alla ämnen i årskurs 6 visar en ökning, resultatet är dock lägre än i riket. Detsamma gäller andelen elever i årskurs 9 med behörighet till gymnasiet. I båda fallen beror ökningen framför allt på att pojkar förbättrat sina resultat. Trots förbättringen faller Gävle tillbaka jämfört med riket, där resultatförbättringen varit ännu större. Under året har de kommunala skolorna förbättrat sina resultat, medan de fristående har försämrat resultaten. Målvärdet för andel gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom fyra år nås inte, resultatet (70,6 procent) ligger dock nära rikets 71,5 procent. Utbildningsnivån för eftergymnasial utbildning ligger på samma nivå som föregående år (mät datum 2018-04-19) och är lägre än i riket, målet uppnås inte. Andelen elever som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar två år efter avslutad gymnasieskola har ökat (66,9 procent) men ligger långt under rikets 73,9 procent, trots en bättre arbetsmarknad för ungdomar. Målet nås inte. För indikatorn godkända studieresultat, svenska för invandrare, är prognosen att målvärdet uppnås.

Indikator	Utfall 2018	Målvärde	Utfall 2017
1 Resultat elever åk 3, nationella prov	—	100 %	71 %
2 Andel med godkända betyg i alla ämnen åk 6	74,5 %	100 %	
3 Andel elever i årskurs 9 som är behörig till ett nationellt program på gymnasieskolan	83,6 %	100 %	84 %
4 Gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 4 år	70,6 %	100 %	65 %
5 Andel av befolkningen med minst treårig eftergymnasial utbildning	24 %	26 %	24 %
6 Andel elever som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter avslutad gymnasieutbildning	66,9 %	69 %	65 %
7 Godkända studieresultat, svenska för invandrare	—	74 %	

◆ Ett socialt hållbart Gävle där alla människor lever i trygghet och får sina rättigheter respekterade

Kommunens verksamheter

Att Gävle kommun uppfattas som trygg är en viktig faktor och en stark attraktionskraft i en stad som växer. Trygghet är en subjektiv upplevelse och bidrar till god folkhälsa. Gävle kommun har en vision om en kommun fri från våld och är med i den nationella satsningen inom området. Det pågår samverkansformer inom flera områden för att öka den upplevda tryggheten. Gävlemodellen lyfts fram som ett stöd för grundskolan för att motverka kränkningar. Metodutbildningar såsom Mentorer i våldsprevention och Agera tillsammans har erbjudits fältassistenter, pedagoger och annan personal i skolan som arbetar med barn och unga. Den psykiska ohälsan fortsätter utvecklas negativt bland unga, framför allt bland flickor. Sambandet mellan resultaten i skolan och psykisk hälsa avspeglar sig i de resultat som noteras och det finns fortsatt behov av utveckling. Kultur & fritid Gävle har utvecklat arbetet med trygghetsronder i de stora anläggningarna, kulturskolan och biblioteken för att erbjuda trygghet för barn och ungdomar som deltar i verksamheterna som bedrivs där. Gävle kommun är en stor arbetsgivare och det interna utbildningsutbudet har utvecklats under 2018 med utbildningarna Hot och våld samt Våld i nära relation. Tryggheten är viktig även avseende den fysiska miljön som invånarna vistas i. Gävle kommuns bolag och förvaltningar har gemensamt bidragit till att skapa ljusa öppna ytor och förebygga fall- och halkrisker. Den yttre miljön har varit i fokus under vintern och våren 2018 då stora snömängder med efterföljande höga flöden i vattendrag drabbade delar av kommunen. För att fortsätta utveckla omvårdnadssäkerheten har Omvårdnad Gävle fortsatt arbetet med att förbättra kontinuiteten för personer som behöver insats från hemtjänst eller annan omsorg. Gävle kommun har bedrivit arbete inom ramen för hedersrelaterat våld och förtryck där flertalet kompetenshöjande insatser erbjudits både kommunkoncernens med-

arbetare och civilsamhället. En framgångsfaktor för samtliga verksamheter i arbetet med att nå målet är god samverkan med andra aktörer, både internt inom kommunen men också extern samverkan. Kommunen har fortsatt arbetat med att förbättra hälsotillståndet för befolkningen med strävan att höja utbildningsnivå och få fler i sysselsättning. Insatser har även gjorts avseende förbättrade levnadsvanor där underlättande för förflyttningar för cyklister, kampanjer som stolt & nykter, varannan vatten och tobaksfri DUO är återkommande inslag. Fortsatt arbete behöver utvecklas avseende insatser för den psykiska ohälsa som fortfarande är hög, framförallt hos unga kvinnor. Behov noteras även avseende insatser för ytterligare ökad fysisk aktivitet.

Analys av indikatorerna

De indikatorer som följs visar inte på någon förbättring avseende trygghetsperspektivet. Medborgarindex Trygghet har inga tillgängliga uppgifter för 2018, tyvärr har siffrorna varit låga den senaste åren och Gävle ligger under snittet för riket. Siffrorna har även varit lägre i förhållande till merparten av andra jämförbara kommuner. Antalet anmälda våldsbrott har ökat, dock behöver det inte vara en negativ trend då man tidigare befarat ett mörkertal i oanmälda brott. Den mätning som Gavlegårdarna gör för sina boende visar på bättre resultat avseende trygghet. Mätningen för skolbarn årskurs 5 avseende trygghet visar på en något sjunkande trend jämfört med mätningen 2016. Ser man till det resultatet i förhållande till riket så noteras att flera, till antalet invånare, mindre kommuner har bättre resultat. I Ovanåker, Gävleborgs län, skattar 96,7 procent av barnen att de känner sig trygga i skolan. Men även andra större kommuner som Jönköping har höga resultat med 93,4 procent.

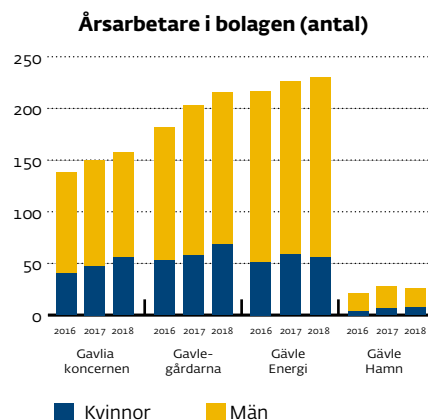
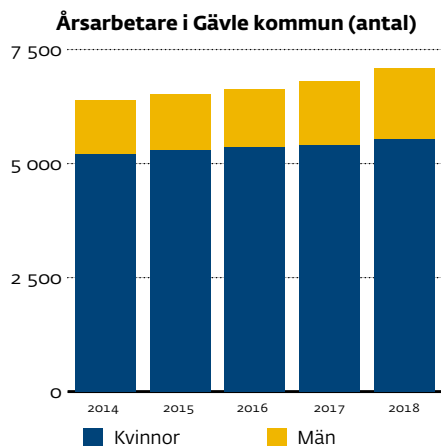
Avseende indikatorn Tillit till andra så har den försämrats sedan tidigare mätning 2014, här noteras att det skiljer sig åt mellan olika delområden inom kommunen. Samband finns mellan utbildningsnivå, inkomster, tillit, socialt umgänge och levnadsvanor.

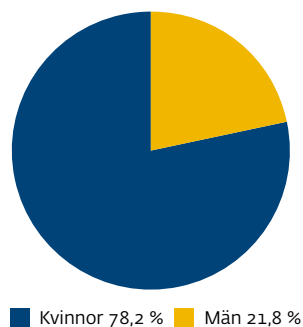
Den andra indikatorn som följs via självskattningsenkäten hälsa på lika villkor avseende självskattat hälsotillstånd har försämrats något till 70 jämfört med 72 i den mätning som gjordes under 2018. Svarefrekvensen till enkäten har dock minskat och är nere på drygt 40 procent. Att skattningen för hälsa är låg, trots att fler vuxna är i sysselsättning än tidigare år och att utbildningsnivån stigit är intressant att studera vidare.

Avseende indikatorerna Andel invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll och Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar så finns inga tillgängliga indikatorer för 2018.

Indikator	Utfall 2018	Målvärde	Utfall 2017
1 Självskattat hälsotillstånd	70 %	74 %	72 %
2 Invånare 17-24 år som varken studerar eller arbetar, andel (%)	—	10 %	
3 Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv	1 080	1 020	1 065
4 Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	28 %	25 %	
5 Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	—	11 %	12 %
6 Elever i åk 5: Jag känner mig trygg i skolan, andel (%)	87 %	92 %	

Medarbetare i Gävle kommun, (%)

Medarbetare

Måluppfyllelse

Kommunövergripande mål

Framgångsrika medarbetare som bidrar till kommunens mål

Kommunens verksamheter

Inom Gävle kommunkoncern har chefer och ledare fokus på medarbetarnas förutsättningar för att kunna utföra uppdraget på ett professionellt och framgångsrikt sätt genom att inspirera och utveckla sina medarbetare. Adekvat kompetens för uppdraget och en god arbetsmiljö är viktiga förutsättningar för motiverade och framgångsrika medarbetare.

Medarbetarundersökningen (MAU) är en del i kommunens systematiska arbetsmiljöarbete och är ett verktyg i processen med att identifiera styrkor och förbättringsområden för fortsatt utveckling av kommunens verksamheter och dess arbetsmiljö. Inom varje förvaltnings samverkansgrupp har det arbetats med resultatet från MAU:n i workshops i syfte att ta fram gemensamma insatser och aktiviteter inom områdena utsatthet och stress.

Koncernens introduktion för nya medarbetare genomfördes i april och september med nytt upplägg, med högre grad av delaktighet från de nyanställda för att öka medvetenheten av att vara en del av koncernen.

Under året har bland annat följande genomförts:

- Förslag till ny medarbetarpolicy har tagits fram och bearbetats och skickats på remiss till nämnder och styrelser. Den nya medarbetarpolicyn antogs under hösten i kommunfullmäktige.
- Ett förslag kring förmåner/medarbetarerbjudande

Teckenförklaring

- = Mål ej uppnått
- ◆ = Mål delvis uppnått
- = Mål uppnått

för kommunkoncernen har tagits fram och har presenterats till kommunstyrelsen.

- Framtagande av kompetensförsörjningstrategi och process pågår, tillika arbetet med systemstöd som ska användas för att stödja och möjliggöra en effektiv kompetensförsörjning. En annan aktivitet är att Gävle kommun är med i SKL:s (Sveriges Kommuner och Landsting) projekt Breddad rekrytering. Syftet med projektet är att pröva en metod för att undersöka hur arbetsgivaren kan stärka kompetensförsörjning genom nya kompetenser.
- Planering och förberedelser för gemensam bemanningsfunktion pågår.
- Uppbyggnad av en utbildningsakademi pågår, genom arbete med att definiera innehållet i den framtida kompetensutvecklingen för medarbetare.
- Externa aktiviteter med olika målgrupper har genomförts för att stärka det egna arbetsgivarvarumärket, bland annat genom att delta på jobbmässa för olika yrkeskategorier på migrationsverket samt på studentaktiviteterna Ski and Meet (Kungsberget) och Framtidsmässan (Stockholm).
- I syfte att underlätta för verksamheterna så pågår arbete med att digitalisera arbetsgivararbetet, bland annat genom upphandling av HR-system.
- Revideringar av policyer och riktlinjer har genomförts under året.
- Utveckling och utformning av analys och kvalitetsarbete för arbetsgivarfrågor pågår, där bland annat ett visualiseringssystem utvecklats och planeras att implementeras under våren 2019.
- Målet för tillsatta medarbetare i Extratjänster har uppnåtts.
- Gävle kommun har förberett och utvecklat arbetssätt för att hantera personuppgifter enligt GDPR.

Inom Utbildning Gävle fortsätter processen med kollegialt lärande för att stärka medarbetarna till att tillsammans utveckla och höja sin och gruppens kompetens. Både Socialtjänst Gävle och Kultur & Fritid Gävle har fokuserat på säkerhetsfrågor, bland annat tillsammans med kommunens säkerhetsavdelning för att stärka och förbättra medarbetarnas arbetsmiljö. För medarbetarna inom Omvårdnad Gävle är delaktighet och det gemensamma ansvaret för verksamheten och dess utveckling ledstjärnor. För Samhällsbyggnad Gävle har fokus under året varit stressförebyggande åtgärder, utifrån aktiviteter framtagna från medarbetarundersökningen, i samarbete med Företagshälsan.

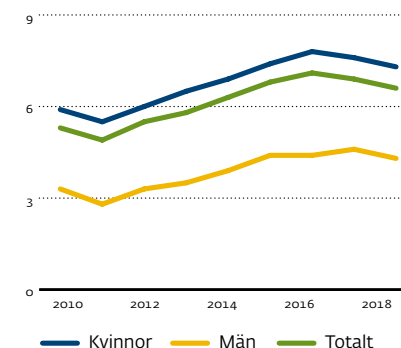
Gävle Energi har fokuserat på olycksfall, tillbud och säkerhet i sin uppföljning för att förbättra medarbetarnas arbetsmiljö.

Analys av indikatorerna

Årets medarbetarundersökning i Gävle kommun är genomförd i egen regi med färre frågor än tidigare år. 4 624 medarbetare, vilket motsvarar 72 procent av kommunens medarbetare, svarade på undersökningen. Motsvarande siffra 2017 var 87 procent. Den något lägre men ändå relativt höga svarsfrekvensen innebär att resultatet kan ses som ett tillförlitligt underlag för det löpande arbetsmiljöarbetet samt arbete med verksamhetsutveckling på såväl kommunövergripande som på förvaltnings- och bolagsnivå. Indikatorn Sammanvägt index MAU har utgått under året på grund av att tidigare leverantör har upphört. I stället har en ny intern enkät använts.

Medarbetarundersökningen visade en försämring av den upplevda stressen och oron samt en ökning av de fysiska jämfört med tidigare år. Upplevelsen av

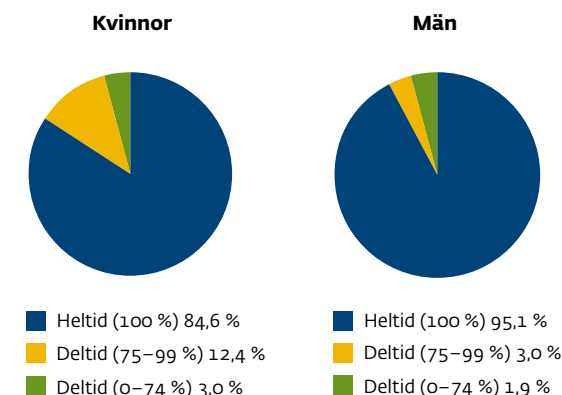
Sjukfrånvaro för Gävle kommun (%)

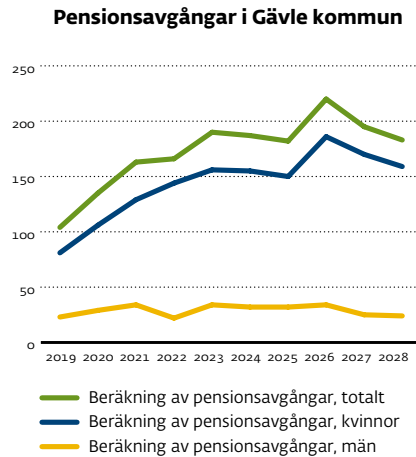

Arbetad tid och frånvaro i Gävle kommun, (%)

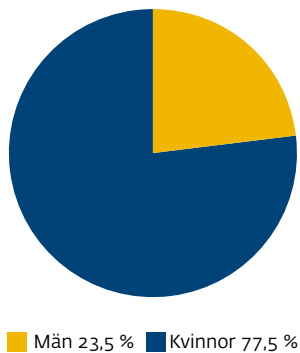
	Totalt	Kvinnor	Män
Nettoarbetstid	77,8	76,4	82,2
Sjukdom	6,6	7,3	4,3
Barnledighet	3,7	4,1	2,2
Semester/ferier	9,3	9,4	8,9
Studier	0,5	0,6	0,2
Övrig frånvaro	2,9	3,0	2,8

Hel- och deltid i Gävle kommun, (%)

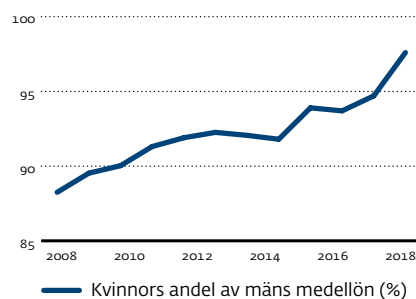

Chefer i Gävle kommun, (%)

Kvinnors andel av mäns medellön, (%)

utsatthet, exempelvis trakasserier, har även ökat i kommunen. Ett resultat av utfallet är att Gävle kommun har reviderat riktlinjerna mot trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling. Tanken är att verksamheten ska arbeta med riktlinjerna under nästa år. Positivt är att stoltheten och attraktiviteten till arbetsgivaren är fortsatt hög och många kan fortfarande starkt rekommendera arbetsgivaren till andra. En ny fråga i medarbetarundersökningen gäller medarbetarens lika värde på arbetsplatsen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Där var utfallet på en mycket hög positiv nivå, det vill säga att vi behandlar alla lika.

Sveriges kommuner och landstings (SKL) nationella index Hållbart medarbetarengagemang (HME) som mäts i samband med medarbetarundersökningen visade ett något lägre resultat jämfört med de två tidigare åren. Ledarskapet har sjunkit mest av de tre delindexen från index 80,7 till 77,7 (ledarskap, motivation och styrning). Styrning är det index som har sjunkit minst där medarbetarens insatthet i organisationen har ökat jämfört med föregående år. Indikatorerna nummer 3, 4 och 5 utgår ifrån kommunens stressprofil och mäter medarbetarnas upplevda fysiska och psykosociala besvär. Analyser och aktiviteter pågår inom organisationen. Värt att notera är att Gävle kommun har fortsatt höga utfall vid jämförelse med andra kommuner.

Indikator	Utfall 2018	Målvärde	Utfall 2017
1 Sammanvägt index MAU	index 0	Index 81	index 79
2 Hållbart medarbetarengagemang (HME)	80	Index 84	82
3 Tillräckligt med tid	55	71	67
4 Inga besvär av stress eller oro orsakade av arbetet	50	70	62
5 Inga fysiska besvär orsakade av arbetet	64	75	74

Ett inspirerande och utvecklande ledarskap

Kommunens verksamheter

Inom Gävle kommunkoncern har chefer och ledare fokus på medarbetarens förutsättning att kunna utföra uppdraget på ett professionellt och framgångsrikt sätt, genom att inspirera och möjliggöra en bra arbetsmiljö att verka inom.

Samtliga förtroendevalda politiker har under året genomgått arbetsmiljöutbildning för att stärka hela organisationens arbetsmiljöarbete. Den grundläggande arbetsmiljöutbildningen är obligatorisk för samtliga nyanställda chefer för att stärka ledarskapet. Under året har upplägget av arbetsmiljöutbildningen utvecklats för att passa chefernas vardag.

Samtliga chefer inom Gävle kommun har under året utbildats i uppföljningsverktyget för systematisk arbetsmiljö, SAM, vilket är obligatoriskt från och med 1 januari 2019.

Framtida ledare är ett utvecklingsprogram där idén är att hitta framtida ledare bland dagens medarbetare, och rusta dem för kommande kommunala uppdrag. Nio medarbetare från kommunkoncernen deltog i det senaste programmet, som avslutades i juni. Utvärderingarna visar att deltagarna överlag är väldigt nöjda med programmet.

Under 2017 påbörjades en satsning på ledarutveckling för erfarna chefer med internt lärande chefer emellan. Utbildningen som fortgått under 2018 har sex deltagare och upplägget sker enligt en dialogmetod för att stötta varandra i olika dilemman.

Chef- och ledarskapsprogrammet med sina 16 deltagare fortlöpte och block 4 genomfördes i början av september med temat Jag i rollen att leda förändring och utveckling. Block 5 med temat Personligt ledarskap och framtidsfrågor var det sista i 2018 års program och genomfördes i oktober. Samtliga tre program är en viktig del av koncernens kompetensförsörjning och stärkande av arbetsgivarvarumärket.

Inom respektive förvaltning finns även mer specifika program som exempelvis det statliga

rektorsprogrammet med ett högt deltagande av Utbildning Gävles chefer och rektorer.

I övrigt anordnades frukostseminarier och chefsdagar för att utveckla och skapa samsyn kring viktiga teman som framtidsutsikter, digitalisering, arbetsmiljö, likabehandling, mångfald och kommunikativt ledarskap i syfte att stärka cheferna i deras arbete. Samtliga chefer erbjöds att delta i seminarier kring trakasserier och sexuella trakasserier som genomfördes i augusti.

Analys av indikatorerna

Ledarskapsindex i medarbetarundersökningen 2018 mäts inte på samma sätt som tidigare år utan kommunen har enbart använt sig av HME:s ledarskapsindex. Utfallet blev 78 vilket är något sämre än tidigare år (81), men är ändå ett bra resultat och påvisar att ledarskap är en av kommunens styrkor. Resultatet skiftar något bland de olika förvaltningarnas chefer och där behov finns erbjuds stöd till chefer med det fortsatta utvecklingsarbetet. Trots ett lägre utfall så pekar flera faktorer på att medarbetarna är mycket nöjda med sina chefer och deras arbete.

Indikator	Utfall 2018	Målvärde	Utfall 2017
1 Ledarskapskap MAU	78	Index 79	81

Uppnå jämställda arbetsvillkor och löner

Kommunens verksamheter

Gävle kommunkoncern kartlägger och analyserar årligen sina löner vilket ligger till grund för olika lönepolitiska ställningstaganden. Inför löneöversyn 2018 genomfördes en jämställdhetsanalys där förvaltningarnas yrkesgrupper analyserades, vilket resulterade i prioriteringar utifrån den senaste lönekartläggningen. Under året har en obligatorisk utbildning i löneöversyn för alla chefer genomförts

i syfte att öka deras kunskaper i lönebildning och lönesättning, för att öka medvetenheten kring chefens roll i att säkerställa jämställda löner.

Utifrån den antagna likabehandlingsplanen för Gävle kommunkoncern har det genomförts aktiviteter för jämställdhet och likabehandling. Det har exempelvis genomförts frukostseminarium där alla chefer bjudits in för diskussion kring normer, jämställdhet, HBTQ i arbetslivet och vilket ansvar som vilar på dig som chef samt föreläsning om trakasserier och sexuella trakasserier.

Gavliakoncernen har fortsatt sitt arbete med värderings- och diskrimineringsfrågor där samtliga medarbetare deltog i ett dagsevent med tema att skapa en gemensam värderingsplattform.

De jämställda villkoren mäts genom en sammanvägning av nyckeltalen anställningsvillkor, chefsstruktur, ledningsgrupper, föräldraledighet/VAB samt sjukfrånvaro. Resultatet används även för en kom- mungemensam jämförelse och för utvecklingsarbete.

Analys av indikatorerna

Utfallet för indikatorn Jämställda villkor ligger på samma nivå som i fjol, det vill säga 3,7, men det når inte upp till målvärdet 4,4. Föräldraledighet och Vård av sjukt barn (VAB) är den del som har ökat mest till 4,5 (2,5) vilket innebär att skillnaden mellan könen uttag av dagar minskat. När det gäller antal uttagna dagar av tillfällig föräldrapenning/VAB så tar män ut 2,1 procent mer än kvinnor vilket får anses som nästintill

Obligatorisk sjukredovisning för Gävle kommun, %	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Total sjukfrånvaro*	6,6	6,9	7,1	6,8	6,3	5,8	5,5
- varav långtidssjukfrånvaro**	39,1	40,0	40,5	37,0	35,0	32,6	30,3
Sjukfrånvaro för kvinnor	7,3	7,6	7,8	7,4	7,0	6,5	6,0
Sjukfrånvaro för män	4,3	4,6	4,4	4,4	3,9	3,5	3,3
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 29 år eller yngre	5,3	5,3	5,5	5,9	5,5	4,6	4,7
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 30-49 år	6,4	6,5	6,5	6,4	6,1	5,5	5,1
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 50 år eller äldre	7,2	7,7	8,0	7,3	6,8	6,4	5,9

*Sjukfrånvarons andel av den ordinarie arbetstiden för samtliga anställda, såväl tillsvidare- och visstidsanställda.

**Den del av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

helt jämställt. Stora skillnader finns dock mellan kommunens förvaltningar.

Nyckeltalet för Anställningsvillkor har också ökat i förhållande till föregående år och där har skillnaden i medianlönerna mellan könen minskat mest. Könsfördelningen mellan de anställda har blivit mer jämställd och uppgår för tillsvidareanställda till 19 procent män och 81 procent kvinnor. Här är Kultur & fritid Gävle mest jämställda och Omvårdnad Gävle minst jämställda.

Utfallet för Jämställda löner på 97,6 procent har överträffat årets uppsatta mål som var 96,5 procent (lärarnas samverkansråds medlemmar exkluderade). Det positiva utfallet är en effekt av de satsningar som gjordes på de prioriterade grupperna medicinskt ansvarig sjuksköterska, lärarassistenter, socialsekreterare och fältsekreterare, för att höja kvinnors medellöner.

Indikator	Utfall 2018	Målvärde	Utfall 2017
1 Jämställda villkor	3,7	Index 4,4	3,7
2 Jämställda löner	97,6 %	96,5 %	94,7 %

1 Jämställda villkor mäts genom nyckeltalen anställningsvillkor, chefsstruktur, ledningsgrupper, föräldraledighet/VAB samt sjukfrånvaro. Skalan går från 1-10 där 10 är högst värde, det vill säga helt jämställt mellan könen.

2 Kvinnors andel av mäns lön. Det är den ovägda löneskillnaden mellan kvinnor och män som mäts.

Hållbar tillväxt

Måluppfyllelse

Teckenförklaring

- = Mål ej uppnått
- ◆ = Mål delvis uppnått
- = Mål uppnått

Kommunövergripande mål

◆ Ett starkt växande Gävle som når 120 000 invånare

Kommunens verksamheter

Behovet av bostäder är stort i ett växande Gävle. Under 2018 färdigställdes 711 bostäder, något som är välbehövligt för en bostadsmarknad som lider av bostadsbrist. Samtidigt dämpas dynamiken på den lokala bostadsmarknaden av att ett färre antal bostäder påbörjades under året jämfört med tidigare år. Det samma gäller även beträffande beviljade bygglov.

För att bidra till ett ökat bostadsbyggande har Gävle kommun under året koncentrerat arbetet till de egna omvandlingsprojekten på Gavlehov, Kungsbäck, Hemlingby och Gävle strand.

Planeringsarbete har startats för Norra Brynäs samt Näringen, i enlighet med det avtal som Gävle kommun tecknade med staten under 2017.

När det gäller verksamhetsmark har fokus legat på att förbereda Södra Ersbo för öppning, vilket kommer att ske under 2019. Viktiga insatser har också gjorts för att påbörja omvandlingen av Rörbergs före detta flygfält, samt att ta fram mark för Microsofts etablering i Gävle.

Analys av indikatorerna

Befolkningen uppgick till 101 415 invånare vid årsskiftet 2018/2019 enligt kommuninvånarregistret. Det innebär en folkökning med 812 personer under helåret 2018. Från 2013 har befolkningen i Gävle ökat med 4,22 procent vilket är något lägre ökningstakt vid jämförelse med riket som helhet som ökade med

5,91 procent. I jämförelse med de snabbast växande större kommunerna i Mellansverige ökar Uppsala med 9,42 procent och Örebro med 8,88 procent.

Enligt bearbetad bygglovsdata uppgick nettotillskottet av bostäder till 711 bostäder under helåret 2018, fördelat på 641 stycken i flerbostadshus och 70 stycken i enbostadshus. Under samma period påbörjades byggandet av 373 bostäder och 580 bostäder beviljades bygglov.

Enligt Trafikverket var ankomstpunktligheten för persontåg vid Gävle C endast 88,6 procent i december 2018.

Fiberutbyggnaden till både hushåll och företag har under året fortsatt med en högre utbyggnadstakt än vad som var planerat. För kunden erbjuds nu också fler tillval av produkter och tjänster i syfte att förenkla för kunden. De uppsatta målen utgår från breddbandsstrategin och de uppnåddes redan under 2017. Senaste mätningen var mars 2017 med utfallet 90 procent.

Andelen invånare som utnyttjat kollektivtrafiken har under året ökat stadigt men målet uppnåddes inte helt.

Indikator	Utfall 2018		Målvärde	Utfall 2017
1 Befolkningsökning	812 st	■	minst 1 010 st	815 st
2 Bostadsbyggande	711 st	■	minst 800 st	522 st
3 Punktlighet tågtrafik	88,6 %	■	minst 90 %	88,3 %
4 Tillgång till 100 Mbit/s bredband bland hushållen	90 %	●	minst 86 %	89,5 %
5 Kollektivtrafik X-trafik	23,4 %	◆	minst 24 %	20,3 %

■ Gävle kommun är en av Sveriges bästa företagarkommuner

Kommunens verksamheter

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden arbetar med att utveckla och skapa dialog med näringslivet utifrån näringslivsprogrammet fokusområden. Inom ramen för Helt enkelt Gävle fortgår aktiviteter i syfte att förbättra och förenkla för företagen. Till exempel har ett antal olika aktiviteter som ambassadörsträffar, näringslivsfrukostar och utbildningstillfällen för näringslivet i Lagen om offentlig upphandling (LOU) genomförts. Näringslivsenheten arbetar aktivt med sitt uppdrag att öka Gävles attraktionskraft för företag och verka för att nya företag startas i Gävle. Detta sker genom samarbete med markägare, fastighetsägare och kommunens övriga förvaltningar. Samverkan sker med mötesindustrin för att få fler evenemang och kongresser till Gävle och med Gävles företagare sker ett arbete gällande ambassadörskap. Arbetet pågår för att stärka Gävleregionens attraktionskraft för talanger och kompetens. Nämnden har tidigare identifierat ett behov av ett nytt näringslivsprogram för att ge bättre förutsättningar för att arbeta effektivt med näringslivsfrågor. Näringslivsprogrammet förväntas ge en tydligare strategisk riktning för kommunen, samt till viss del påvisa hur Gävle kommun operativt ska utveckla sitt näringslivsarbete.

Gävle kommun bidrar till näringslivsklimatet i Gävle men kan bara i begränsad omfattning påverka en del av målen. Kommunen har istället större påverkan på faktorer som att matcha behov av kompetens och utbildning. Att erbjuda ett adekvat utbud av insatser för att bli anställningsbar är ett nyckeluppdrag för

näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden. Nämndens verksamheter samverkar med olika aktörer inom en mängd nätverk för att fånga upp arbetslivets behov av kompetens samt att anpassa utbudet av insatser för att stärka individens ställning på arbetsmarknaden. Nämnden har som uppdrag att genom samverkan med interna och externa intressenter vidta åtgärder för att minska tid i arbetslöshet, brister i utbildningen och öka andelen som är anställningsbara. Samverkan sker med ett stort antal intressenter inom kommunsektor, statliga myndigheter, Region Gävleborg och andra intresseorganisationer.

Byggklar mark för näringslivets behov är en viktig förutsättning för företagandet och arbetet inriktas på att detta behov tillgodoses. Under 2018 har det påbörjats ett arbete med att förstärka kommunens markreserv på längre sikt, dels genom markbyten med skogsbolaget Bergvik skog och dels genom påbörjat samarbete med Fortifikationsverket för utveckling av statligt ägd mark i Kungsbäck för bostäder och verksamheter.

Inom kommunens bolagssektor bidrar Gävle Energi AB med att skapa hög tillgänglighet och tillförlitlighet till infrastrukturen. Satsningar på fjärrvärme och bredband lyfts fram som särskilt viktiga.

Analys av indikatorerna

Kopplat till målet finns fem indikatorer. Flera av de indikatorerna som mäter måluppfyllelsen försämrades något 2018 jämfört med tidigare år, och uppnår ej satta målvärden. Resultatet för Nöjd-Kund-Index (NKI) uppgår till 68, vilket är en marginell försämring mot föregående års resultat (69,1). Av undersökningen framgår att resultat mellan indexvärden 62-69 anses vara godkänt, medan resultat över indexvärde 70 är ett högt resultat. Det framgår av NKI-undersökningen att det är inom området serveringstillstånd som resultatet har försämrats för Gävle kommun jämfört föregående år. Resultatet uppgår till indexvärde 60 för detta specifika område vilket är en försämring med 16 enheter jämfört med föregående år.

Utfallet för nyföretagande (nyregistrerade bolag) avser 2017 och rapporteras med ett års eftersläpning. Från i år används Nyföretagarcentrums företagsbarometer som bas för målvärdet vilket innebär att jämförelser med föregående års resultat ej är möjliga. Utfallet är 5,18 vilket innebär att målvärdet i sin helhet ej är uppnått. Utvecklingen av nyföretagande ökar ej i samma utsträckning som i flera andra jämförbara kommuner, trots att kommunen jobbar aktivt med dessa frågor. Gävle Kommun har i likhet med andra kommuner haft en kraftig inflyttning av nyanlända under de senaste åren, vilket kan leda till att det relativa talet för nyföretagande minskar då det utgörs av en kvot av antalet invånare i kommunen. Vad

som kan ha en inverkan på nyföretagande är att en stor andel av de nyanlända bosatta i Gävle har en låg eller mycket låg utbildningsnivå, vilket bör avspeglas i nyföretagande. Samtidigt så befinner sig Gävle kommun i en högkonjunktur vilket till viss del borde stimulera nyföretagandet, men inget sådant samband verkar finnas.

I Svenskt Näringslivs rankning av företagsklimatet för alla Sveriges kommuner för 2018 hamnar Gävle kommun på plats 254, vilket är en marginell förbättring (+5 platser). Indikatorn består dels av enkätsvar från Gävles företagare och dels av statistikuppgifter. Enkäten består av ett antal olika frågor inom olika områden. Det är svårt att dra långtgående slutsatser

av utfallet av enkäten då variationer mellan åren i enkätens olika delar (svarsområden) varierar stort. Av undersökningen framgår dock att i 2018 års undersökning upplevs en försämring av attityderna generellt rörande företagande. Tillgången på kompetens anses ha minskat, konkurrensen från kommunen upplevs ha ökat samt att det finns en upplevelse av att tjänstemännens attityder gentemot företagande har försämrats. Samtidigt upplevs att skolans samt politikernas attityder till företagande har blivit mer positiva. Inom flera av de områden där förändringar (positiva eller negativa) skett gentemot föregående år har inga förändringar av hur kommunen arbetar de facto genomförts. Undersökningen är en attitydundersökning.

Målet för markreserven av byggklar mark för näringslivets olika behov (industri, kontor och handel) uppnås ej för 2018. Tillgången på byggklar mark är 14,9 hektar (ha). Mark för externhandel är slutsålt. Målsättningen är att ha en framförhållning av 60 ha detaljplanerad mark. Mark för kontor i Teknikparken är inte tillgänglig för försäljning då nytt program för området arbetats fram. Ersbo Syd (48 ha) finns planlagt, men infrastrukturen blir klar först under 2019.

Arbetslösheten i kommunen uppgick till 10,6 procent av den registerbaserade arbetskraften (16–64 år), vilket innebär en minskning med 0,3 procent enheter jämfört föregående år. Arbetslösheten i riket minskade och uppgår till 7,5 procent. Därmed uppnås inte målet om att avvikelser från rikssnittet ska vara högst 2,5 procentenheter.

Indikator	Utfall 2018	Målvärde	Utfall 2017
1 NKI, Stockholm business Alliance	68	index 73	69,1
2 Nyregistrerade företag	5,18	6,5	5,3
3 Företagsklimat (ranking)	plats 254	bättre än 40	plats 259
4 Byggklar mark	15 ha	minst 60 ha	17 ha
5 Arbetslöshet, avvikelse från rikssnittet (procentenheter)	3,1 %	högst 2,5	3,1 %

◆ Gävle kommun är en av Sveriges bästa miljökommuner

Kommunens verksamheter

Gävle kommun blev för andra året i rad rankade som Sveriges näst bästa miljökommun av tidningen Aktuell Hållbarhet som varje år rankar Sveriges kommuners miljöarbete. Priset togs emot av kommunstyrelsens ordförande Patrik Stenvard under Almedalsveckan. Gävle kommun rankas också på en hedrande andra plats i Håll Sverige Rent. Håll Sverige Rent arbetar för att förebygga och motverka nedskräpningen och är en ideell obunden stiftelse.

På kommunledningskontoret har arbetet med styrning av Miljöstrategiska programmet (MSP) fortskridit. I juni beslutade kommunstyrelsen att MSP ska revideras. Nytt program planeras vara politiskt förankrat och gällande från 1/1 2020.

Flera styrande dokument är beslutade i kommunfullmäktige: reviderad resepolicy, kostpolicy och dagvattenpolicy.

För hållbara transporter ligger fokus fortsatt på transporter inom kommunens verksamheter, men under året har också en bilpool upphandlats som även privatpersoner kan nyttja.

Gävle kommuns solkarta, som visar fastighetsägare om deras fastighet är lämpad för solceller, är klar utifrån programmering. Nu återstår arbete med att länka den till kommunens hemsida samt att förbättra layouten.

Under året har flera projekt och utredningar startat. Nämnas kan:

- Återföring av fosfor och andra näringsämnen till jordbruksmark
- Möjligheter att höja den ekologiska och kemiska statusen i vattenförekomster
- Föreningar i före detta Mackmyra Bruk
- Skyfallsmodellering för Gävle kommun
- Jakten på plasten, i samarbete med Högskolan i Gävle, näringslivet och Region Gävleborg
- Strategiarbete Gävle-Valboåsen, arbetet är slutfört
- Provtagningsplan för bättre kännedom om vattenförekomster i Gävle kommun, diskussion med bland annat länsstyrelsen är inledd.

Energi- och klimatrådgivning fortsätter hjälpa Gävlebor, företag och organisationer att energi-effektivisera. Flera informationsträffar och inspirationsföreläsningar om energisparande åtgärder är genomförda under året, särskilt fokus har varit installation av solceller och laddstolpar.

Utbildning Gävle har bland annat arbetat med:

- Utbildning, stöd och processledning till verksamheterna.
- Fortsatt arbete med Det goda livet i Gävle 2030 – inom ramen för ett jordklot, som en del av #GlobalaGävle samt planering av Rådslaget 2019.
- Drygt 50 förskolor och skolor har fått stöd i arbetet med skolträdgårdar. Ytterligare elva förskolor har hissat Grön Flagg (certifiering av miljöarbete), vilket innebär att alla förskolor nu har påbörjat sitt arbete med Grön Flagg och/eller Skola för hållbar utveckling. Lilla Sätterskolan blev för andra året i rad Sveriges näst bästa Grön Flaggskola.
- EU-projektet School chance, för hållbara elevresor till och från skolan. Tillsammans med Samhällsbyggnad Gävle har två skolledare deltagit i studieresa till Reggio Emilia med fokus på aktiviteter för hållbara elevresor till och från skolan.

Samhällsbyggnad Gävle har arbetat med att avveckla tre stycken deponier. Under 2018 har en undersökning om bottenfaunan i Gavleån genomförts enligt plan. Analyssvaret utgör en indikator för ekologisk status kopplat till miljö kvalitetsnormen för ytvatten. Resultatet är samma som tidigare år, det vill säga den ekologiska statusen har bedömts som god.

Ny beläggning och upprustning av flera av kommunens äldre cykelvägar har varit gynnsamt för det hållbara resandet. Byggnationer av nya hållplatser fortsätter att bidra till kollektivtrafikens framkomlighet. Effekterna kommer inte att märkas förrän om något år när resenärerna vant sig vid förändringen. Arbetet med att påverka attityder och marknadsföring av kollektivtrafiken kommer att behöva intensifieras för att effekten ska uppnås tidigare.

Kommunikationsstrategin för hållbart resande är beslutad av Samhällsbyggnadsnämnden. Samhällsbyggnad Gävle fortsätter arbetet med att konkretisera strategin i handlingsplanen.

Under hösten har en kampanj genomförts för att främja ett ökat cyklande. Kampanjen är ett samarbete mellan svenska Cykelstäder och Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Samarbetet med Region Gävleborg för ökat resande med kollektivtrafik fortsätter. Gävle kommun har under året deltagit tillsammans med Region Gävleborg

i ett EU-projekt, SMAaS – Sustainable Mobility as a Service. Projektet syftar till att hitta smarta tjänster för att göra det enklare att välja hållbara resealternativ.

Samhällsbyggnad Gävle fortsätter att samverka med Region Gävleborg i frågor som syftar dels till att företag i Gävle kommun ska resa och transportera på ett mer hållbart sätt, dels till ett hållbart näringsliv. Hållbarhetsveckan är en del av Globala Gävle där Gävle kommun samarbetar med biståndsmyndigheten Sida för att tillsammans öka kunskapen om, och engage-

manget för, globala utvecklingsfrågor. Deltagandet har krävt mer arbete än förväntat men biblioteket är nöjd med sin insats. Resultatet kommer att utvärderas för egen del samt som en del av projektet Global kommun.

Omvårdnad Gävle har särskilt prioriterat effektiva och miljövänliga resor. Under år 2016 och 2017 bedrevs ett målinriktat arbete med förankring och kommunikation av kommunens resepolicy i förvaltningen, samt arbete med att förbättra förutsättningarna för distansmöten. Erforderliga tekniska kommunikationslösningar och vidhängande utrustning har införskaffats. Förvaltningen har även tillgång till, och marknadsför, elcyklar och busskort som alternativ till kortare resor.

Gavliakoncernen har jobbat med ett flertal stora om- och nybyggnationsprojekt. Samtliga nybyggnationer sker med tydliga miljöprofiler och ska certifieras enligt Miljöbyggnad nivå silver. Gavliakoncernen genomförde även under 2018 ett kemikalieuppdrag som förbättrade hanteringen av kemikalier.

Gävle Hamn har jobbat med att utveckla en metodik för inköp och upphandling av varor och tjänster. Detta kommer att säkerställa ett hållbart kravställande vid kommande upphandlingar.

Analys av indikatorerna

Gävle Kommun visar återigen att vi är en av Sveriges bästa miljökommuner. För indikatorn Miljöranking är utfallet 2:a plats, vilket var ett betydligt bättre utfall än målvärdet på 5:e plats.

För indikatorn om andelen fordon med förnybara drivmedel så är utfallet 44 procent jämfört med målvärdet 66 procent. Verksamheterna arbetar intensivt med att öka antalet fordon som kan drivas med förnybart bränsle. Centralisering av fordonsansvaret pågår, vilket kommer att skynda på omställningen ytterligare. Som ett led i arbetet med att nå målnivån följs kontrakt på bilar fortlöpande upp.

NMI (Nöjd medborgarindex) för frågan om kommunens miljöarbete är 59 under 2017. Betyget 59 innebär att gävleborna är nöjda (40 betyder godkänt, 55 betyder

nöjd och 75 betyder mycket nöjd). Dock uppnås inte målvärdet på NMI60.

Den ekologiska och kemiska statusen i sjöar och vattendrag ligger kvar på 25 procent (inga nya mätningar har genomförts), målvärdet är 60 procent.

Gator som inte uppfyller miljökvalitetsnormerna ligger på nio vilket är i enlighet med vad föregående uppföljning visade, vilket är långt över målvärdet.

Avfallsmängd per person har enligt miljöbokslutet ökat till 533 kg, vilket visar på att utvecklingen går åt fel håll.

Indikator	Utfall 2018		Målvärde	Utfall 2017
1 Miljöranking	2	●	5	2
2 Andel fordon som drivs med förnybara drivmedel	44 %	◆	66 %	44 %
3 NMI- miljöindex	59	◆	index 60	59
4 Vattenkvalitet i sjöar och vattendrag	25 %	■	60 %	25 %
5 Gator som inte uppfyller miljökvalitetsnorm	9	■	3	9
6 Avfallsmängd per person	533 kg	■	480 kg	519 kg

◆ Gävle kommuns verksamheter har effektiva processer med hög kvalitet

Kommunens verksamheter

Kvalitet är att med invånaren och kunden i fokus, ständigt arbeta med att förbättra kommunens verksamheter. Bra kvalitet är det när kommunen lever upp till, eller överträffar, medborgarnas och kundernas förväntningar i service- och tjänsteproduktionen. Under året har ett projekt att se över kommunens organisationsstruktur (FOG) genomförts. Ett av syftena är att få ett mer gränsöverskridande samarbete, vilket ska leda till bättre resursutnyttjande och högre kvalitet. Den nya organisationen gäller från 1 januari 2019.

Att tänka och utveckla med stöd av digitala verktyg gör att kommunens resurser används på ett effektivt sätt och att verksamheterna är bra rustade att möta framtida utmaningar.

Under året har Utbildning Gävle gjort ett omtag av det systematiska kvalitetsarbetet. Det dagliga arbetet för skolledare avseende planering och dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet, det systematiska arbetsmiljöarbetet och resursplaneringen för grundskolan har underlättats tack vare ett förbättrat digitalt stöd.

I och med att lantmäterimyndigheten blev klar med implementering av ett nytt handläggningssystem, Geosecma, startade Samhällsbyggnad Gävle 2017 arbetet med att förbättra processen kring hur fastighetsinformationen återförs till våra databaser på Gävle kommun från statliga Lantmäteriet. Projektet tog många timmar i anspråk eftersom Gävle kommun var

en av de första att implementera det nya överföringsformatet Register GML. Den kommunala lantmäterimyndigheten har tillsammans med kart-, och mätenheten arbetat mer strukturerat med kvalitetsförbättringar i fastighetsregistret och registerkartan.

Kultur & fritid Gävle gav, i slutet av 2017, i uppdrag till Public Partner att tydliggöra föreningarnas förutsättningar för att erhålla föreningsstöd. I första hand skulle kraven på återrapportering från föreningarna samt kontroll av om bidragen används på avsett sätt ses över. I Public Partners rapport dras slutsatsen att ett kommungemensamt regelverk, med inbyggda kontrollmoment, måste tas fram.

Under april/maj 2018 genomfördes Omvårdnad Gävles övergripande egenkontroll och riskanalys i samtliga kärnverksamheter för andra året i rad. Huvudsyftet med egenkontrollen är att ge chefer på olika nivåer inom omvårdnadsnämndens ansvarsområde instrument för att själva säkerställa att den egna verksamheten följer de rutiner och riktlinjer som styr verksamheten. Ett ytterligare syfte är att ge omvårdnadsnämnden underlag för att följa upp att verksamheterna följer de rutiner och riktlinjer som styr desamma. Det kan konstateras att andelen ja-svar i egenkontrollen har ökat något jämfört med 2017.

Internt och externt samarbete, samt optimalt nyttjande av tillgängliga resurser är viktiga faktorer för både verksamhet och ekonomi. Exempelvis så har boendeenheten inom Socialtjänst Gävle ett mycket gott samarbete med Gavlegårdarna. De avdelningar inom socialtjänsten som ansvarar för missbruksvården har ett kontinuerligt och strukturerat samarbete. Förutsättningarna för samarbetet med sjukvården förbättras då Beroendecentrum Gävleborg (BCC) ska inordnas under vuxenpsykiatrien.

Inom bolagssektorn pågår ett aktivt arbete med ett processorienterat arbetssätt. Exempel på det är Gävle Energi som har regelbundna processledarforum och har påbörjat att ta fram ett nytt processbaserat ledningssystem. I Gävle Hamn pågår arbete för att utöka samverkan med energibolagen och att öka säkerheten genom kameraövervakning i energihamnen.

Analys av indikatorerna

Nämnderna och bolagen mäter processutveckling och kvalitet med anpassade indikatorer för sin egen verksamhet. Totalt har 19 indikatorer av 20 rapporterats med utfall. 12 av dessa har rapporterats med uppnått utfall (grönt). Två indikatorer visar en större avvikelse från målet, en av dem är införandet av e-handel inom kommunen. E-handel innebär att beställning, ordererkännande och fakturering sker digitalt. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden rapporterar låg uppfyllnadsgrad på sina målindikatorer.

Grunden till kvalitets- och effektivitetsrankingen är utvalda indikatorer från Kommunens kvalitet i korthet (KKiK). För 2018 beslutade Sveriges kommuner och landsting att delvis göra om KKiK mätningen, vilket får till följd att mätningen av den aktuella indikatorn inte kunnat genomföras.

När det gäller personkontinuiteten inom hemtjänsten kan det konstateras att den har förbättrats från mätningen 2017 till mätningen 2018. Resultaten speglar enbart förhållandena under en period om två veckor i oktober 2018 när mätningen genomfördes. För att få en tydligare bild av hur personkontinuiteten utvecklas över tid bör en kontinuerlig mätning eftersträvas.

Indikatorn ej återaktualiserade ungdomar 13–20 år mäts ett år efter avslutad utredning eller insats och uppnår för 2018 målvärdet.

Indikator	Utfall 2018	Målvärde	Utfall 2017
1 Andel uppnådda målvärden på verksamheternas indikatorer	63 %	85 %	60 %
2 Kvalitets- och effektivitets ranking	—	78	94
3 Personalkontinuitet hemtjänst	13 %	<14 st	14 %
4 Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år	80 %	79 %	82 %

Ekonomi

Måluppfyllelse

Teckenförklaring

- = Mål ej uppnått
- ◆ = Mål delvis uppnått
- = Mål uppnått

Kommunövergripande mål

■ Kommunkoncernens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt och inom tilldelade ramar

Kommunens verksamheter

Nämnder och bolag ska i sina verksamhetsplaner formulera verksamhetsmål inom Effektivt resursutnyttjande, Lokaleffektivitet i kommunala lokaler och Kostnadseffektivitet. Stort fokus har lagts på löpande uppföljning i verksamheterna, bland annat för att säkerställa att nämnderna har arbetat med de besparingsnivåer som finns i 2018 års budget. Resultatet för 2018 visar att nämnderna sammantaget inte har klarat att bedriva verksamheten inom tilldelade ramar. Socialnämnden, omvårdnadsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden redovisar mer påtagligt negativa resultat. Socialnämnden redovisade tidigt under året att nämnden inte skulle kunna bedriva verksamheten enligt budget, och det gällde ett flertal verksamheter. Omvårdnadsnämnden beviljade mer omsorg än vad som var budgeterat, men belastades även med högre kostnader på grund av den varma sommaren. Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett resultat på -24,3 mnkr, till följd av höga kostnader för vinterväghållning. Denna högre kostnad ska inte ses som strukturell utan en följd av stora behov under 2018.

Kommunkoncernens verksamheter bedöms bedrivs kostnadseffektivt baserat på att samtliga bolag inom Gävle Stadshus-koncernen uppfyller de ekonomiska målen enligt ägardirektiven. Ett mått på effektivitet är att jämföra utdebiterade taxor samt

stopptid i bolagens verksamhet med likartade verksamheter. Det kan konstateras att kommunkoncernens bolag är konkurrenskraftiga.

Kostnadskontroll är en mycket viktig variabel för att ha en ekonomi i balans. Ett mått för kostnadskontrollen erhålls genom att jämföra kostnadsutvecklingen i den löpande verksamheten med skatteintäkternas utveckling. För kommunens verksamheter innebär det att nettokostnaderna på sikt inte kan öka snabbare än kommunens skatteintäkter. Kostnadsutvecklingen under 2018 motsvarar en ökning på över 400 mnkr jämfört med 2017. Budgeterat utrymme för kostnadsökningar uppgick till drygt 250 mnkr.

Analys av indikatorerna

Nettokostnadsökningen under 2018 uppgick till 7,8 procent och ökningen av skatter, bidrag och utjämningsystem uppgick till 3,4 procent. Det är ett utfall som innebär både att kostnadsutvecklingen har varit högre och intäktsutvecklingen varit lägre än budget. Nettokostnaderna har ökat mer än intäkterna från skatter, bidrag och utjämningsystem. Även som ett genomsnitt för de senaste fem åren har kostnadsutvecklingen överstigit intäktsutvecklingen. Det visar på en längre trend och följer bilden på nationell nivå där välfärdens kostnader stiger. 2018 var ett år då kostnadsökningarna inom vissa verksamheter var

hög. Det gäller främst inom socialnämnden och samhällsbyggnadsnämnden. Kostnadsutvecklingen under 2018 var dock tidigt känd av den politiska ledningen. De högre kostnaderna inom socialnämnden analyserades under året och aktiviteter för att sänka dem vidtog för att nå balans under 2019. Kostnaderna inom samhällsbyggnadsnämnden bestod främst i höga kostnader för snö, vilket inte är av strukturell art och därmed inte innebär krav på kostnadsanpassning.

Utfallet för målet bedöms innebära en större avvikelse då kostnadsutvecklingen är 2 procentenheter högre än budgeterat. Gällande intäktsutvecklingen är avvikelserna relativt liten i procent mellan mål och utfall.

Indikator	Utfall 2018	Målvärde	Utfall 2017
1 Verksamhetens nettokostnader, förändring jämfört med föregående år	7,8 % 	högst 5,9 %	3,9 %
2 Skatter, generella bidrag och utjämning, förändring jämfört med föregående år	3,4 % 	4 %	3,7 %
3 Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%)			0 %

 Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 2 procent av skatteintäkterna

Kommunens verksamheter

Budget för 2018 fastställdes utan att resultatet för året skulle ge ett överskott enligt det övergripande målet om 2 procent. Istället budgeterades med ett överskott på 1,2 procent. Det kunde göras utifrån att tidigare år givit kraftiga överskott och därmed en möjlighet till en längre period för att anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningarna. Enligt kommunplan 2019 skall det ekonomiska målet om överskott nås under år 2020.

Genom de stora underskotten inom socialnämnden, omvårdnadsnämnden och kostnaderna för

vinterväghållning, samt att övrig verksamhet inte redovisar motsvarande höga överskott, nås varken det övergripande målet om 2 procent överskott eller det budgeterade överskottet om 1,2 procent. Utfallet av skatter, utjämning och generella statsbidrag blev inte så högt som budgeterat.

Analys av indikatorerna

Med utgångspunkt från de fyra tidigare närmaste åren, årets prognos samt planen för kommande tre år så uppgår överskottet till 2,4 procent, vilket ligger nära resultatmålet. Om nuvarande kostnadsökning följer med verksamheten under kommande år sjunker överskottet till under 2 procent i slutet på planeringsperioden. Över tid har kommunens ekonomi kunnat ge ett överskott, som också överstiger det översiktliga målet. Däremot indikerar utfallet under 2018 att behovet av verksamhetsanpassning för kommande år är stort.

Målet om ekonomiskt överskott bedöms innebära en mindre avvikelse. Det långsiktiga målet nås, dock ej de enskilda indikatorerna. Trots att målet för det enskilda året 2018 sattes lägre än 2 procent så är utfallet avsevärt lägre.

Indikator	Utfall 2018	Målvärde	Utfall 2017
1 Årets resultat i procent av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning	0,3 % 	minst 1,2 %	3,9 %
2 Genomsnittligt resultat under en åtta-års period	2,4 % 	2,6 %	2,8 %

 Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans

Kommunens verksamheter

Soliditet är ett nyckeltal som används för att mäta den finansiella styrkan i ett långsiktigt perspektiv och ett mått på hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Soliditetens absoluta nivå och förändring är beroende av ökningen i tillgångsmassan i balansräkningen och den förändring som tillförs

det egna kapitalet genom årets resultat. Genom att arbeta med ett tak för skuldsättningen per invånare skapas en intern process där varje investering provas noggrant med den uttalade målsättningen att varje investering ska vara självfinansierad, vilket i sin tur ställer krav på ett stabilt kassaflöde från de olika verksamheterna. Motivet med att sätta ett lånetak är att minska kommunens och de kommunala bolagens finansiella risk med en alltför hög skuldsättningsgrad. Det övergripande målet är att bibehålla kommunkoncernens soliditet. Målet är endast kommunövergripande och bryts inte ned i kommunens verksamheter.

Målet bedöms som uppfyllt, då soliditeten i koncernen har stärkts, både på kort och lång sikt.

Analys av indikatorerna

Kommunkoncernens soliditet överstiger målvärdet. Det kan hänföras till en hög resultatnivå i bolagen, mycket beroende på fastighetsförsäljningar i Gavlegårdarna, samt att tillgångarna genom investeringar inte har vuxit i samma proportion. Det egna kapitalet i koncernen ökade med drygt 700 mnkr under 2018 och tillgångsmassan med nära 700 mnkr. Gällande kommunens soliditet har den positiva utvecklingen fortsatt, även om utvecklingen inte helt följer målsättningen om konstant förbättring av soliditeten. Det är främst det lägre resultat i kommunen som innebär att soliditeten inte förstärkts enligt planen.

Kommunkoncernens skuldsättningsnivå, uttryckt som kronor per invånare, uppgick vid årets början till 95 722 kr och hade vid bokslutet 2018 sjunkit till 94 973 kr. Koncernens soliditet har stärkts under ett flertal år. Resultaten har varit höga och finansierat en stor del av gjorda investeringar. I befintlig planering skall koncernen investera för cirka 2 mdr per år under kommande år. Det kommer inte att kunna självfinansieras, varför belåningen uttryckt som kronor per invånare kommer att stiga. Denna ökade belåning behöver mötas av fortsatt höga resultat för att soliditeten ska behållas på nuvarande nivå.

Indikator	Utfall 2018		Målvärde	Utfall 2017
1 Kommunens soliditet	42,1 %	◆	minst 43,9 %	41,1 %
2 Kommunkoncernens soliditet	33,9 %	●	minst 29,9 %	30,4 %
3 Kommunkoncernens skuldsättningsnivå (kr/inv)	94 973	●	102 600	95 722
4 Kommunkoncernens skuldsättningsnivå (kr/inv) exkl Bomhus energi	90 071	●	97 900	90 821
5 Kommunkoncernens skuldsättningsnivå (kr/inv) exkl Gävle Energi AB, Bomhus Energi AB, Gävle Hamn AB	71 338	●	75 600	72 785

● Investeringar bör till 100 procent vara självfinansierade sett över en femårsperiod

Kommunens verksamheter

Motivet till ett skarpare krav på självfinansiering av investeringar inom den skattefinansierade verksamheten är att dessa investeringar normalt inte ger någon avkastning. En lånefinansiering av dessa investeringar innebär på sikt en ökad finansiell belastning. En lånefinansiering tar resurser från verksamheterna och på sikt begränsar detta utvecklingen inom kommunen. Vid bedömning av investeringsvolymen ska dock hänsyn kunna tas till investeringarnas inriktning, till exempel om dessa innebär kostnadsbesparingar, aktuellt konjunkturläge, samt styrkan i kommunens balansräkning. I investeringar inkluderas de kommunala bolagens investeringar som är riktade mot kommunens skattefinansierade verksamhet. Målet är endast kommunövergripande och bryts inte ned i kommunens verksamheter. De senaste årens beslutade budgetar har inneburit att planerade investeringar inte ryms inom ett positivt kassaflöde utan extern upplåning. De ekonomiska resultaten de senaste fem åren, i kommun och i koncern, har dock överstigit budget samtidigt som genomförda investeringar inte nått upp till planerade volymer. Därför har den finansiella situationen under de senaste fem åren (tom 2017) inneburit att genomförda investeringar till 95 procent

har finansierats av egna medel. Det har samtidigt inneburit en förbättrad soliditet i koncernen.

Budget 2018 avseende investeringsvolymen uppgick till 976 mnkr. Med ett utfall på 550 mnkr innebär det ur ett finansieringsperspektiv att behovet av extern upplåning inte har varit lika högt som planerat. Differensen mellan budget och utfall avser investeringar som till stor del skall genomföras kommande år, varför egenfinansieringsgraden kommer att sjunka framöver.

Även i gällande planer för nyinvesteringar kommande år uppgår självfinansieringen endast till mellan 50 och 60 procent. Det beror på att investeringsplanerna uppgår till mellan 700 och 900 mnkr per år. Det skulle kräva resultatförbättringar på upp mot 500 mnkr på årsbasis för att klara en snabb egen finansiering av investeringarna.

Analys av indikatorerna

Den relativt höga självfinansieringen har ett utfall, under 2018 och över en femårsperiod, som med marginal överstiger målvärdet. Målet bedöms därför som uppfyllt. Däremot uppgår självfinansieringen inte

riktigt till den långsiktiga målsättningen om 100 procent självfinansiering över en femårsperiod. Investeringsvolymen är historiskt sett relativt hög men motsvarar inte hela budgeterade utrymmet. Finansieringsgraden för den senaste femårsperioden uppgår till 93 procent. Det innebär att värdetillväxten i balansräkningen, som skall finansieras kommande år, utgörs av mindre än 1/10 av värdet av genomförda investeringar. Isolerat för 2018 uppgår självfinansieringsgraden till 76 procent, vilket har inneburit behov av extern finansiering på 120 mnkr. Investeringarna uppgår till 550 mnkr och kapital genererat av den egna verksamheten uppgår till 420 mnkr, där avskrivningskostnader på befintliga tillgångar utgör 260 mnkr, positivt resultat utgör 107 mnkr och försäljningsresultat utgör 53 mnkr.

Indikator	Utfall 2018		Målvärde	Utfall 2017
1 Självfinansieringsgrad, per år	76 %	●	minst 57 %	97 %
2 Självfinansieringsgrad, över en rullande femårsperiod,	93 %	●	minst 75 % senaste fem åren	95 %

Hållbarhetsrapport

Gävle Stadshus AB inklusive dotterbolagen

Bolagen i koncernen styrs genom ägardirektiv, där bland annat respektive bolags verksamhet och ekonomiska mål framgår samt att balanserad styrning ska tillämpas. Balanserad styrning, som är en modell för ledning och styrning av verksamhet, är fastställd av kommunfullmäktige med utgångspunkt från Vision 2025 och omfattar de fyra perspektiven för 2018: invånare och kunder, medarbetare, hållbar tillväxt och ekonomi. Samtliga perspektiv genomsyras av den hållbara utvecklingen som består av tre delar: Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. De strategiska programmen är inarbetade i den balanserade styrningen.

Ekonomi

För att bolagssektorns verksamhet inte skall hota ett hållbart samhälle måste bolagen ha ekonomiska mål för att klara sina åtagande avseende finansiella såväl som miljömässiga, teknologiska, humana och sociala mål. Genom ägardirektiv sätts ekonomiska mål för dotterbolagen i syfte att få ett hållbart företagande för hela Gävle kommunkoncern.

Ägardirektiv (Belopp i mnkr)	2018	2018	2017	2017
	Utfall	Ekono- miska mål	Utfall	Ekono- miska mål
Gävle Stadshus AB				
Resultat efter finansiella poster	-17	-21	-21*	-25*
Aktieutdelning till Gävle kommun	46	46	20	10
Gävle Energi AB				
Resultat efter finansiella poster	190	168	181	175
Aktieutdelning/ koncernbidrag till moderbolag	85	85	85	65
AB Gavlegårdarna				
Resultat efter finansiella poster	492	280	99	86
Direktavkastning	3,7 %	4 %	4,3 %	5 %
Aktieutdelning till moderbolag	16	16	16	10
Gavliakoncernen				
Resultat efter finansiella poster	6	7	13	25
Gävle Hamn AB				
Resultat efter finansiella poster	12	1	19	32***

* exkl utdelning dotterbolag

** exkl reavinst fastighetsförsäljning på 438 mnkr

***exkl reavinst försäljning dotterbolaget Baltic Sea Gateway AB

Ett Gävle som växer ställer stora krav på kommunkoncernen som alltid ska sträva efter största möjliga samhällsnytta.

Ett växande Gävle ställer stora krav på infrastruktur, bostäder, vård, skola och omsorg samt att detta avspeglas av den höga investeringstakten i koncernen. Det kommunövergripande målet är att självfinansiering avseende den skattefinansierade verksamheten över en rullande femårsperiod skall vara 80 procent och 76 procent för 2018. Utfallet blev 93 procent för en rullande femårsperiod och 76 procent för 2018.

Under året uppgick investeringarna i koncernen till 1 313 mnkr att jämföra med budget 1 659 mnkr. Budgetavvikelsen beror främst på tidsförskjutningar i investeringsprojekten. För 2019 uppgår investeringsbudgeten till 1 554 mnkr.

Kommuninvest har sedan några år tillbaka en produkt som heter Gröna lån som är till för projekt

och åtgärder som främjar omställning till lägre koldioxidutsläpp, klimattålig tillväxt och minskad miljöpåverkan. Gavlefastigheter har beviljats grönt lån avseende multiarenan på Gavlehov. Totalt har Gävle kommun 210 mnkr i Gröna lån varav 100 mnkr avser AB Gavlegårdarnas flerbostadshus på Sörby Backe och 110 mnkr avser det delägda bolaget Gästrike Ekogas ABs biogasanläggning i Forsbacka.

Miljö

Ett miljöstrategiskt program är antaget av kommunfullmäktige för att bli en av de bästa miljökommunerna att leva, verka och vistas i. 2018 rankades Gävle kommun som den näst bästa kommunen i Sverige. Programmet är indelat i sju målområden: energi, transporter, konsumtion och avfall, mark och bebyggd miljö, vatten, natur och information samt utbildning. Detta arbetar koncernen med i sin ordinarie verksamhet. Kommunfullmäktige har beslutat att revidera det miljöstrategiska programmet då ordinarie programtid är slut.

Lokalisering av bebyggelse och anläggningar har betydelse för hur människan kan effektivisera resurser, energi och transporter. Gavlefastigheter arbetar med "Miljöbyggnad" vid nyproduktion där syftet är att certifiera byggnaderna.

Gavlegårdarna har beslutat att sträva mot nivå Miljöbyggnad Silver vid nybyggnation, men utan krav på certifikat.

Gävle Energi AB erbjuder gävlebor och företag fjärrvärme som består av 100 procent förnybar energi år 2018. Dessutom erbjuds el som till fullo är förnybar. Detta skapar goda förutsättningar för gävlebor och verksamma i Gävle att använda förnybar energi.

Social hållbarhet

En förutsättning för ett medmänskligt och tryggt samhälle är att människor bryr sig om varandra. Genom programmet för social hållbarhet är syftet att

stärka civilsamhället och enskildas engagemang. Bostad, utbildning och arbete är nyckelfaktorer för en god integration i kombination med ett välkommande flyktningmottagande.

Gävle ska vara en jämställd kommun där kvinnor och män har samma möjligheter. Koncernen måste arbeta mer fokuserat på att skapa tryggare miljöer och motarbeta våld i alla sammanhang.

Personalrelaterade frågor

Koncernen arbetar aktivt med personalrelaterade frågor där ett kontinuerligt arbetsmiljöarbete pågår och ett inspirerande samt utvecklande ledarskap är en målsättning. En central översyn av koncernens personalpolicy pågår för harmonisering av personalpolicys inom koncernen. Jämställdhets och lika-behandlingsarbete är en ständig process i koncernen. Individuella utbildningsplaner är en målsättning för att säkra att rätt kompetens finns.

	2018	2018	2017	2017	2016	2016
Sjukfrånvaro	Dagar	%	Dagar	%	Dagar	%
Gävle Energi AB	1 244	2,2	904	1,6	1 090	2,1
AB Gavlegårdarna	2 092	4,2	1 863	3,9	1 958	4,1
Gavliakoncernen	2 677	4,4	2 104	3,8	1 882	3,4
Gävle Hamn AB	160	1,5	105	1,2	62	0,8

*inkl Baltic Sea Gateway

	2018	2017	2016	2015
Genomsnittlig ålder	År	År	År	År
Gävle Energi AB	46	45	46	46
AB Gavlegårdarna	48	48	48	50
Gavliakoncernen	46	45	45	46
Gävle Hamn AB	46	46	48	47

Inom koncernen finns stora pensionsavgångar framöver, vilket ställer höga krav på organisationen vad gäller rekrytering och att säkerställa att nödvändig kompetens kvarstår.

För Gävle Energi är den genomsnittliga åldern oförändrad. Åldersgruppen upp till 29 år har ökat mest och den största ökningen återfinns i gruppen tillsvidareanställda män.

I Gavlegårdarna har medelåldern sjunkit på grund av nyrekryteringar. Dock är 15 procent av medarbetarna över 60 år vilket innebär fortsatta pensionsavgångar och ersättningsrekryteringar.

I Gavla är den genomsnittliga åldern i gruppen tillsvidareanställda oförändrad vid jämförelse mot föregående år. Strukturmässigt befinner sig 72,5 procent av medarbetarna i åldersspannet 40 år eller äldre vilket är 2,5 procent färre än förra året.

I Gävle Hamn har den genomsnittliga åldern minskar något beroende på pensionsavgångar under året.

Respekt för mänskliga rättigheter

Gävle kommunkoncern verkar för ickediskriminering och allas lika värde. Alla individer skall i kontakt med Gävle kommunkoncern bemötas på ett respektfullt och icke diskriminerande sätt. Under året har Gavliakoncernen slutfört projektet att HBTQ-certifiera ingående bolag.

Motverkande av korruption

Kommunfullmäktige har beslutat om en riktlinje för att motverka mutor och bestickningar i Gävle kommunkoncern. Demokrati, rättssäkerhet och effektivitet är grundläggande värden för koncernen. Riktlinjens syfte är att vägleda Gävle kommunkoncerns medarbetare och förtroendevalda till ett gemensamt förhållningssätt avseende hantering av gåvor och andra förmåner inom kommunen. Avsikten är att alla skall ha kunskap och förutsättningar för att känna igen de situationer som kan komma att tolkas som mutor eller bestickning.

Gävle Energi

Bolagets uppdrag enligt kommunplan är att Gävle Energi ska bidra till att utveckla Gävle till en av Sveriges bästa städer att bo och verka i.

Miljö

Bolaget är certifierat enligt ISO 9000 (kvalitet) och 14 000 (miljö) och reviderades av externa revisorer 2018 enligt ISO 9001:2015 och 14 001:2015. Revisorerna har godkänt bolagets verksamhet och certifikat inväntas. För övrig uppföljning och kontroll finns inom bolaget internrevision, besiktningar, egenkontroll, rapportering med mera.

Bolagets verksamhet påverkar människor och miljö i hela värdekedjan. Från byggande och produktion till

slutanvändning av el, värme och kommunikation hos kund. Allt från val av material, bränslen, energikällor, genomföranden av investeringsprojekt, drift, underhåll och distribution påverkar miljön. Bolagets ansvar och produkter sträcker sig utanför den egna verksamheten och påverkar vardagen samt miljön för boenden och verksamheter i hela regionen. Verksamheten inkluderar många olika miljöfrågor. Tillsammans med kommunen, kunderna, leverantörerna och andra intressenter arbetar bolaget med de frågor där den negativa påverkan är störst och där en förändring kan bidra till positiv påverkan för många. Målet är en minskad påverkan från alla bolagets produkter och tjänster samt att göra det lätt för kunderna att välja rätt. Långsiktighet – lönsamhet – tillgänglighet och god miljö är centralt för att skapa goda förutsättningar.

Val av energikällor och produktionsmix

Gävle Energi har en ambition att ställa om verksamheten till 100 procent förnybar energi och har i stort sett redan nått dit.

Fjärrvärm som levereras i Gävle bestod 2018 av 100 procent förnybar energi. Produktionsmixen innehåller restvärme från industrin, rökgaskondenseringsvärme samt värme från kraftvärmeanläggningar som eldas med biobränslen i form av bark, returträ (RT) samt en liten andel flis från trädelar, små mängder bioolja och fossilolja. Den enda fossiloljeeldade anläggningen inom systemet i dag är en hetvattenpanna som finns som reserv inom samarbetet i Bomhus Energi AB. Den kommer att förses med bioolja i januari 2019.

Genom samverkan med industrin har Gävle idag ett miljöanpassat fjärrvärmenät. Samarbetet med Bomhus Energi AB är ett bra exempel på att delade nyttor och vinster leder till god ekonomi, resurseffektivitet och minskad miljöpåverkan. Projektet som slutfördes 2012 minskade den årliga fossiloljeförbrukningen i det gemensamma systemet med 20 000 m³/år. Det innebar att klimatpåverkan minskade med drygt 60 000 ton per år.

Den el som produceras i egna anläggningar är helt förnybar och baserad på biobränslen och vattenkraft och sol. Under året uppförde bolaget två större solcellsanläggningar på BillerudKorsnäs och på Fridebo förskola.

I arbetet med biologisk mångfald läggs i dag de största resurserna på arbete kring vattenkraften. För att skapa en bra bas för det fortsatta arbetet har en utredning gjorts med hjälp av Karlstad universitet och Länsstyrelsen Gävleborg för att färdigställa och prioritera åtgärdsbehov kring vattenkraftverken i Gavleån. Förslag finns framtaget för fiskevägar vid Strömdalens vattenkraftverk. Uppsamling för uppvandrande ål finns. Det pågår även en utredning kring uppsamling av utvandrande ål.

Bionär deltar i forskningsprojekt tillsammans

med Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, för att mäta vandrande lax i Testeboån.

All el som säljs och används inom koncernen är 100 procent förnybar från vatten 45 (31) procent, biobränslen 48(43) procent och vind 4 (6) procent . Att enbart erbjuda el från förnybara källor är ett av många bidrag för att skapa en hållbarare miljö. 2018 års försäljning av el var 503 (507) GWh.

Transporter

Den kommungemensamma resepolitiken finns som ett styrande dokument i bolagets arbete med en övergång till fossilfria transporter. Bolaget startade sitt arbete med omställning av fordonsflottan redan på 1990-talet då första elbilen gjorde sin entré i verksamheten.

Nedan finns exempel på genomförda och pågående arbeten:

- Genom Gävle Energis arbete med infrastruktur för laddstolpar finns 110 laddstolpar med 220 laddplatser uppsatta i kommunen.
- Samtliga fordon inom verksamheten kan i dag drivas av förnybara bränslen i form av biogas, el och HVO (fossilfri diesel).
- Antalet flygresor är fortsatt lågt och bolaget väljer i första hand tåg för inrikesresor samt uppmuntrar till resfria möten.
- Inom verksamheten finns ett antal både vanliga cyklar och elcyklar som kan bokas i bolagets egna cykelpool.

Bolaget har haft kommunens uppdrag att utveckla biogasproduktionen. I dag bedrivs biogasproduktionen i det med Gästrike Återvinnare gemensamma bolaget Gästrike Ekogas. Produktionen 2018 motsvarade 20 (10) Gwh eller 1 532 (745) ton. Anläggningen togs i bruk under 2017.

Tillståndspliktig verksamhet

Inom bolaget finns ett flertal tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter. Gävle Energi har tillstånd enligt miljöbalken för att bedriva kylverksamhet.

Gävle Kraftvärme AB bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken i form av sju vattenkraftstationer. Ett av kraftverken, Forsbacka vattenkraftverk, är taget ur drift. Under 2013 erhöles tillstånd från Miljöödomstolen att uppföra ett nytt kraftverk som ska ersätta det gamla i Forsbacka. Dessutom är biokraftvärmeverket Johannes samt hetvattenpannorna Ersbo och Carlsborg tillståndspliktiga enligt miljöbalken och har tillstånd till utsläpp av koldioxid. Bionär Närvärme AB har ett flertal anmälningspliktiga anläggningar i Gästrikland, Hälsingland, Dalarna och Uppland.

Investeringar i en ny och effektivare turbin på Strömdalens vattenkraftverk har fått godkännande för tilldelning av elcertifikat av Energimyndigheten till och med slutet av 2032. Anmälan för ökad returandel, max 55 procent, i Johannes biobränslemix har godkänts av Samhällsbyggnad Gävle. Omklassning av dammarna i Gävleån har genomförts av Länsstyrelsen Gävleborg och kommer att kompletteras under 2019. Under året har sju dammbesiktningar genomförts av sakkunnig kompetens.

Social hållbarhet

Med en bra planerad och väl fungerande verksamhet i form av el, värme, bredband, kyla och belysning bidrar Gävle Energi till ett attraktivt, tryggt och tillgängligt Gävle. Under året har en grupp inom bolaget arbetat fram en varumärkesplattform som ska visa hur bolaget vill uppfattas. I detta arbete har hållbarhetsfrågorna en central roll. Värdegrunden är en annan viktig del av bolagets ageranden och genom ett aktivt deltagande i styrgrupper och aktiviteter säkerställs att verksamheten bedrivs i enlighet med denna.

Bolaget fortsätter att tillämpa och utveckla arbetsättet En väg in för företagskunderna.

Ett fördjupat hållbarhetssamarbete har gjorts med Brynäsprojektet En bra start och aktiviteterna Första jobbet och Lek och aktivitet. Energipedagogen är ute i förskola, grundskola och Boskolan för att sprida kunskaper och öka medvetenheten kring energi och miljö.

Det omfattande processarbete som genomförts det

senaste året fortsätter. Det övergripande syftet med arbetet är att bidra till att utveckla Gävle till en av Sveriges bästa städer att bo och verka i.

Bolaget har deltagit på 44 stycken evenemang i Gävle under året, för att ge medborgarna insikt och delaktighet i vår verksamhet. Arbetet med att förenkla och göra det säkrare för kunden har bland annat skett genom att utveckla sociala medier, hemsidor och övrig digitalisering samt arbete kring GDPR.

Intressentanalys har genomförts i enlighet med kraven i den nya ISO-standarderna. För att skapa trygghet i samhället finns beredskap- och krishanteringsrutiner.

Vid upphandlingar ställs krav på riktlinjer för bland annat etik och miljö. Arbete pågår för att utveckla hållbarhetsaspekten vid upphandling samt att skapa förståelse för att det är när inköp görs samt när nya investeringar genomförs som grunden läggs för framtiden.

Personalrelaterade frågor

Stolta, medvetna medarbetare krävs för ett bra resultat. Bolaget sätter säkerhet och hälsa först. Mångfald avseende bland annat ålder, kön, geografisk härkomst, erfarenhet, utbildning och yrken med mera bidrar till kreativitet, dynamik och ett bättre resultat. Utmaningen är att attrahera ytterligare kvinnliga medarbetare. Inom bolaget är det viktigt med respekt för fackföreningarnas rättigheter samt respekt för arbetstagarnas rätt till information och samråd.

Under året har den strategiska kompetensförsörjningsplanen lyfts och börjat revideras. Medarbetare är engagerade i olika projekt inom bolaget, till exempel processarbete och varumärkesplattform för att vara med och utveckla verksamheten.

Inom jämställdhets- och likabehandlingsplanen pågår ett kontinuerligt arbete. Flera personer har haft möjlighet att prova andra arbetsuppgifter och några har bytt tjänster internt vilket visar på en intern rörlighet och olika karriärvägar.

I samarbetet med Högskolan i Gävle tar bolaget emot studenter för arbetspraktik inom programmet

Energisystemingenjör Co-op och har i år haft fyra studenter. Två personer inom ramen för Tekniksprånget har gjort sin arbetsperiod under våren. Ytterligare praktikanter från yrkesutbildningar från olika nivåer tas emot kontinuerligt. I verksamheten finns en forskare inom Reesbe (företagsforskarskola) som idag arbetar 50 procent hos Gävle Energi och till 50 procent med forskning.

Riktlinjer mot trakasserier, kränkande särbehandling och mutor finns och lyfts i olika sammanhang. Arbetet med risk och säkerhet har fått ett tydligare fokus i verksamheten. Utveckling pågår för olika rutiner i olika forum. Genom att öka rapportering av tillbud och riskobservationer kan arbetsmiljön hela tiden utvecklas för att minska risken för olyckor. Möjlighet att registrera tillbud och olyckor via en app i mobilen eller via intranätet finns.

Respekt för mänskliga rättigheter

Genom att vara en aktiv partner till En bra start så bidrar koncernen till att öka livskvaliteten för barn och ungdomar i Gävle. Inför Barnkonventionens dag (som är en aktivitet inom En bra start) arbetar alla skolor aktivt för att öka medvetandegraden kring barns rättigheter.

Boskolan har en viktig funktion för att öka integrationen. Familjeslanten och Matakuten är andra lokala initiativ som stöts av bolaget.

Motverkande av korrupktion

Upphandlingsarbetet är det tydligaste området där krav kan ställas på bolaget och partners. Vänskapskorruption behöver lyftas så att inte vissa leverantörer eller samarbetspartners gynnas.

Bolagets varumärkesplattform kommer att bli ett viktigt redskap för att visa var bolaget står och hur det vill uppfattas.

Riktlinjer mot mutor finns och medarbetarna påminns om vikten av att säga nej.

AB Gavlegårdarna

AB Gavlegårdarna är ett kommunalt bolag som äger, förvaltar, utvecklar och nyproducerar bostadsfastigheter samt har ett affärsmässigt stadsdelsansvar. Bolaget är certifierat enligt ISO 9001 och 14001 som revideras av externa revisorer.

Miljö

Energi

Under året har bolaget aktivt arbetat med energibesparande åtgärder bland annat genom att använda temperatur- och styrsystem där energi som genererats av solstrålning och internvärme kunnat lagras och tas tillvara. En energigrupp har tillsatts. Genom olika åtgärder har energianvändningen minskat med drygt

4 miljoner kWh jämfört med 2017. Under året har bolaget anslutit sig till Allmännyttans Klimatinitiativ som är ett gemensamt uppdrag inom allmännyttan med syfte att minska utsläppen av växthusgaser. Klimatinitiativet har två övergripande mål; en fossilfri allmännytta senast år 2030 och 30 procent lägre energianvändning till 2030 med 2007 som utgångspunkt.

Avfall – källsortering

Tillsammans med Gästrike Återvinnare och föreningen Rapatac har Gavlegårdarna genomfört ett lyckosamt bosocialt projekt på Nordost för att skapa delaktighet, trygghet och en hållbar utemiljö samt att förbättra sorteringsgrad och sorteringskvalitet genom information, återkoppling och närvaro. Två miljövärdar, som är hyresgäster, är anställda i området.

Mängden restavfall har minskat tack vare bättre sortering av matavfall och förpackningar.

Vattenförbrukning

Bolaget har börjat använda regnvatten i större omfattning. Exempelvisa leds regnvatten från taken till växtbäddar och planeringar till skillnad från tidigare då vattnet gick direkt till avlopp och reningsverk. I samarbete med Gavle Drift och Service AB och Samhällsbyggnad Gävle har bolaget byggt ett vattentag i Regementsparken där vatten från Gavleån används till bevattning av rabatter, buskar och träd.

Hållbart resande

Ett hållbart resande är tätt kopplat till ett ändrat beteende, och genom att minska antalet körda resor i tjänsten minskas CO₂-utsläppen. Bolaget har fattat beslut om att inte använda privata bilar i tjänst utan istället hänvisa medarbetarna till bolagets egna bilar som i huvudsak är el- eller biogasdrivna. Anställda i bolaget kan numera låna både vanliga cyklar och elcyklar.

Fordon

Ett av Gavlegårdarnas långsiktiga miljömål är att ha en helt fossilfri fordonsflotta. Idag har bolaget 74 procent fordon som drivs med fossilfritt bränsle och man räknar med att nå det långsiktiga målet år 2020.

Social hållbarhet

Kundenkät NKI

Att ständigt utvärdera nöjdheten bland hyresgästerna hjälper Gavlegårdarna att utveckla verksamheten. Kundenkäten delas varje år ut till hälften av bolagets hyresgäster. Resultatet ifrån kundenkäten är en viktig del i bolagets verksamhetsplanering.

Varje år svarar Gavlegårdarnas hyresgäster på 12 frågor gällande trygghet. Frågorna handlar både om fysisk trygghet (exempelvis belysning i området, parkeringsplats) och upplevd trygghet (till exempel känslan av trygghet i området, grannsamverkan). Genom att göra mätningar på stadsdelsnivå får

bolaget en bra indikator på vilka frågor som är viktiga att arbeta med i enskilda områden. Utfallet avseende totalt trygghetsindex 2018 var 75,9 (76,2) procent, vilket visar andelen av hyresgästerna som känner sig trygga eller mycket trygga i sin bostad och sitt område. I slutet av 2018 anställdes en trygghetsansvarig. Medarbetare ska känna sig trygga i sitt dagliga arbete och hyresgästerna skall uppleva trygghet i sin boendemiljö.

Nyproduktion hyresrätter

Gävle fortsätter att växa och har nu passerat 100 000 invånare. Inflyttningen är fortsatt positiv och Gavlegårdarna fortsätter att producera bostäder för Gävles tillväxt. Inom 18 månader kommer 330 stycken nyproducerade lägenheter ut på hyresmarknaden i Gävle. Att förena samhällsnytta med ekonomisk hållbarhet är en av bolagets största utmaningar. I all nyproduktion avser Gavlegårdarna skapa trivsamma och hållbara miljöer, både genom låg energiförbruk-

ning och genom attraktiva och gröna utemiljöer där människor möts.

Deltagare i sociala projekt

Inför 2018 var bolagets målsättning att ha över 7 000 deltagare i sociala projekt, utfallet blev 6 368 deltagare. 2018 var det första året Gavlegårdarna hade ett uttalat mål för deltagarantal. Majoriteten av aktiviteterna (uppskattningsvis 75 procent) riktar sig till barn och unga, exempelvis Gavlis Summer Camp, En bra start och babycafé.

Stadsdelsnätverken fyller en viktig funktion genom att ta tempen på den aktuella stadsdelen och skapa trygghet. Gavlegårdarna finansierar stadsdelsnätverk i alla stadsdelar och har ett bra samarbete med fritidsgård, skola, polis, socialtjänst, hyresgäster och föreningar inom området.

Sommarjobbare

Varje år erbjuder Gavlegårdarna ett 50-tal ungdomar mellan 16 och 18 år sommarjobb. Arbetet som

sommarjobbare är populärt och det är runt 500 sökande varje sommar. Arbetet omfattar skötsel ute på gårdar och grönområden, bland annat att rensa ogräs, plocka skräp och enklare måleriarbete.

Medarbetare

Värderingsresan

Hjärta och hjärna! Det är Gavlegårdarnas värderingar. För att ha en gemensam bild av vad det innebär i praktiken har chefsgruppen under 2018 tagit fram en ledarfilosofi och en ledarhandbok som stöd till chefskapet och under 2019 kommer en medarbetarfilosofi och medarbetarhandbok att tas fram. Värderingsresan leds av en konsult specialiserad på individ- och organisationsutveckling.

Medarbetarundersökning – Great Place To Work (GPTW)

Medarbetarundersökningen GPTW har genomförts i tre år, 2016–2018. Genom fem mätetal får Gavlegårdarna en bra indikator över hur deras medarbetare trivs på arbetet, med sina kollegor och ledarskapet. Svarefrekvensen är hög, sedan 2012 ligger den i snitt på 90 procent. Resultatet på NMI (nöjd medarbetarindex) ligger på 70 procent och 76 procent av medarbetarna säger att allt sammantaget så är Gavlegårdarna en bra arbetsplats.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron ligger i nivå med föregående år. Dock är sjukfrånvaron för kvinnor hög och särskilda rehabaktiviteter har utförts för både kvinnor och män. Bolaget arbetar aktivt med hälsofrämjande insatser för samtlig personal.

Kompetensutveckling

Gavlegårdarna uppmuntrar till kontinuerlig kompetensutveckling, det kan vara såväl utbildning som studiebesök eller genom praktik. Exempelvis finns ett mål att alla medarbetare ska följa en kollega på annan enhet för att lära sig mer om verksamheten. Bolaget har också gott utbyte med andra allmännyttor samt

ingår i Eurhonet där möjlighet ges att se hur fastighetsbolag i andra länder arbetar.

Motverkande av korruption

Inköp och representation

Gavlegårdarna har företagsövergripande riktlinjer för affärs- och relationsfrämjande kontakter. Dessa riktlinjer tydliggör vad som gäller vid representation och inbjudningar samt vad som är tillåtna och otillåtna förmåner. Riktlinjerna har processats i bolagets samtliga enheter.

Entreprenörsträff

Den årliga entreprenörsträffen uteblev 2018 och kommer att genomföras i mars 2019. På träffen kommer bolaget att informera om kommande ny- och ombyggnadsprojekt. Genom gruppdiskussioner framförs synpunkter på Gavlegårdarnas upphandlingar, både gällande kravställning och hantering.

Mänskliga rättigheter

Lägenheter med sociala kontrakt

Allmännyttan har en viktig uppgift i att bygga och tillhandahålla hållbara och prisvärda bostäder. Målet i samhället är att människor ska klara sig på egen hand. Ibland, av olika anledningar, fungerar inte detta och då upplåter bolaget sociala kontrakt. Gävle kommun beviljar de sociala kontrakt. De lägenheter socialtjänsten hyr delas in i tre grupper: jourlägenheter, träningslägenheter och övergångslägenheter. Antalet sociala kontrakt uppgår till ca 472 (520) stycken.

Kösystem

Gävle växer och efterfrågan på bostäder har aldrig varit större. Grunden i bolagets kösystem bygger på rättvisa. Den hyresgäst som har flest poäng baserat på antingen kötid eller boendetid får skriva hyreskontrakt på ledig lägenhet.

Gavliakoncernen

Miljö

Miljöbyggnad

Vid utgången av 2018 har Gavlefastigheter 13 (6) stycken byggnader som är certifierade enligt Miljöbyggnad Silver. Målet är att alla nybyggnader ska certifieras på denna nivå. Certifieringssystemet säkerställer att en mängd indikatorer uppfylls inom bland annat inneklimat, materialval och energi-användning. Genom att bygga enligt Miljöbyggnad Silver garanteras bra inomhusmiljö för verksamheterna i bolagets fastigheter och certifieringarna blir en bekräftelse på att bolaget bygger så hållbara och miljövänliga hus som möjligt inför framtiden.

Under året har olika åtgärder genomförts för att minska el- och värmeanvändning. Vid flertalet fastigheter har det genomförts belysningsarbeten och värmepumpar har bytts ut. På två förskolor har solceller installerats. Sedan 2009 har både el- och värmeanvändning minskat. Målet är att minska elanvändningen till 44,5 kWh år 2020 och målet är nästan helt uppfyllt. Användningen av värme ska minska till 113,5 kWh/m² år 2020 och det målet är uppnått.

Fordon

Gavle Drift & Service har i uppdrag att leverera miljöriktiga fordon och transportlösningar för att bidra till ett hållbart Gävle. Genom att samla alla fordon hos Gavle Drift & Service får Gävle kommun en bättre överblick och kontroll på vilka fordon de har och hur de används. Bolaget får även en ökad samsyn, förankring och strävan mot miljömålen. På det sättet blir styrningen enklare mot en fossilfri fordonsflotta.

Social hållbarhet

Nolla Sabbet

Nolla Sabbet har sedan ett flertal år tillbaka framgångsrikt arbetat för att minska skadegörelsen på

Gävles skolor. Det sker genom att en relation skapas till eleverna, man informerar om vad skadegörelse innebär och vad bolagen kan använda medlen till istället. Nolla Sabbet ger föreläsningar av attitydpåverkande karaktär och arbetar för att få ambassadörer i skolorna. Tillsammans med de unga i Gävle vill bolaget skapa trygga och snygga skolor där eleverna kan trivas och må bra.

Under 2018 genomfördes ett event som arrangerades i samarbete med Gävle Teaterförening. Totalt bjöds cirka 700 elever in till Gävle Teater för att lyssna till en inspirerande föreläsning med Leo Razzak samt underhållas med sång från Frida Scar och Jireel. Eventet blev mycket lyckat med god respons från såväl lärare som elever.

Servicegrupper

Gävle Drift & Service AB erbjuder tillsammans med arbetsmarknadsenheten arbetsplatser till personer med funktionsvariation. Bolaget har idag cirka 25 medarbetare i tre servicegrupper som utifrån förmåga och förutsättningar utför enklare typer av service- och skötselarbeten. Genom detta samarbete utvecklas medarbetarna både i sitt arbete och personligen. Bolaget har även haft extratjänster för nyanlända eller personer som är långtidsarbetslösa. Syftet med extratjänster är att stärka individen i övergången från arbetslöshet till meningsfull sysselsättning, bidra till erfarenhet och ökat intresse inom bristyrken samt att skapa mervärde till arbetsplatsen.

Möbelpoolen

Gävle Drift och Service AB ansvarar för att tillhandahålla en möbelpool för Gävle kommunkoncern. Syftet med möbelpoolen är att bidra till en hållbar utveckling och att minska kostnaderna och miljöpåverkan för möbler och inventarier samt skapa goda förutsättningar för personer med särskilda behov.

Trafikens ordnande

Genom Gävle Parkeringservices arbete med parkeringsövervakning och flytt av fordon i samtliga stadsdelar inom kommunen bidrar bolaget till

ordnade trafikförhållande och att områden hålls fria från fordonsvrak och bilar som står trafikfarligt.

Medarbetare

Individuella utvecklingsplaner

Ett av målen i det balanserade styrkortet under medarbetarperspektivet är engagerade och ansvarstagande medarbetare. Rätt kompetens är en avgörande faktor för detta och medarbetarnas kompetensutveckling har hög prioritet inom koncernen. Uppfyllnadsgraden av de individuella utvecklingsplanerna följs därför upp årligen.

Respekt för mänskliga rättigheter

HBTQ-certifiering och värdegrundsarbete
Gävliakoncernen arbetar för att vara en verksamhet fri från diskriminering där alla medarbetare och kunder

behandlas likvärdigt och med respekt. Det är också av stor vikt att lokalerna och utemiljöerna utformas så att ingen exkluderas. För att öka kunskapen har samtliga medarbetare genomgått HBTQ-utbildning i samarbete med RFSL som omfattar alla diskrimineringsgrunderna. I samband med detta tas en koncerngemensam värdegrundsplattform fram som har sin utgångspunkt i Gävle kommunkoncerns värdeord samarbete, kvalitet och bemötande.

Motverkande av korruption

För Gävliakoncernen är det av största vikt att följa reglerna och minimera riskerna att utsättas för otillbörlig påverkan eller att påverka andra på samma sätt. Koncernen omfattas av lagen om offentlig upphandling och offentlighetsprincipen. Koncernens etiska riktlinjer är ett stöd och en vägledning för hur medarbetarna ska agera i olika relationer med privata och offentliga aktörer.

Gävle Hamn AB

Gävle Hamn är ett strategiskt logistiknav för sjö-, järnvägs- och landsvägstrafik. Det övergripande målet är att på ett långsiktigt hållbart sätt skapa gynnsamma förhållanden för regionens tillväxt och utveckling. Bolaget har i princip tre huvudsakliga uppgifter; hamnmyndighet, markägare samt att marknadsföra varumärket Gävle hamn. Intäkterna kommer framförallt från koncessionsavgifter, fartygsavgifter, varuhamnsavgifter och övriga avgifter.

Miljö

Gävle Hamn AB bedriver ett internt miljöarbete utifrån miljö- och kvalitetsledningssystemen ISO 9001:1 och 14000:1, samt det kommunövergripande miljöstrategiska programmet. Detta styr i huvudsak bolagets egen verksamhet inom exempelvis transporter och energiförbrukning och har bland annat resulterat i att samtliga bilar i bolaget drivs av 100 procent förnybara drivmedel (i huvudsak el), att hållbarhetskrav ställs vid upphandlingar och att resefria möten anordnas.

Miljöarbetet får störst positiv effekt av initiativ som underlättar för och stödjer hamnaktörerna och externa aktörer i att agera hållbart. Ett exempel på genomförda initiativ under året är kundbesök hos hamnaktörerna med fokus på miljö- och säkerhetsfrågor. Bolaget har även genomfört en större miljöutredning som visar hamnområdets totala klimatpåverkan från fartygs, järnvägs- och vägtrafik. Sedan tidigare tillämpas en miljödifferenterad hamntaxa som premierar fartyg med bra miljöprestanda och möjligheterna att tanka fossilfritt alternativ till diesel.

Gävle Hamn AB:s väsentliga risker (betydande miljöaspekter) är energianvändning, inköp och tillbud inom hamnområdet. Energianvändningen innefattar bolagets el- och fjärrvärmeförbrukning samt förbrukning av drivmedel. De väsentliga riskerna är identifierade enligt miljöledningssystemet. Riskerna hanteras därför och följs upp inom ramen för miljöledningssystemet och dess rutiner, mål och handlingsplaner. Inom området energianvändning är det i huvudsak drivmedelsförbrukningen som genererar miljöpåverkan, och det är även det område som kan påverkas i störst utsträckning. Vid köp och upphandling av produkter och tjänster kan Gävle Hamn ställa relevanta krav för att minimera miljöpåverkan av produkter eller tjänster. Den största risken är en större olycka inom hamnområdet avseende brand, utsläpp eller explosion. För att minimera denna risk arbetar Gävle Hamn tillsammans med övriga intressenter inom hamnområdet för att genomföra och upprätta gemensamma riskbedömningar och åtgärdsplaner. Dessutom genomförs regelbundna övningar och samverkansmöten och god personell- och materiell beredskap finns inom hamnområdet.

Miljöarbetet styrs även av kommunkoncernens miljöstrategiska program. Programmets mål är att kommunen ska bli en av Sveriges bästa miljökommuner. Programmet innehåller mål inom flera områden, exempelvis vatten, avfall och transporter.

Både bolagets egen policy och det kommunövergripande miljöstrategiska programmet leder till ett målinriktat miljöarbete med aktiviteter för att uppnå

ställda målvärden. Arbetets effekt och vidtagna åtgärder följs upp regelbundet inom ramen för miljöledningssystemet samt inom det miljöstrategiska programmet.

Social hållbarhet och personalrelaterade frågor

Med utgångspunkt i bolagsstyrelsens mål samt i kommunkoncernens personalpolicy har Gävle Hamn AB utarbetat en personalstrategi.

För att stärka och förbättra organisationens och medarbetarens utveckling och för att inventera medarbetarens kompetens har Gävle Hamn en mall för utvecklingssamtal och genom detta kan mål och överenskommelser följas upp för individen.

Alla medarbetare kallas kontinuerligt till arbets-

platsträffar där tanken är att det ska finnas utrymme för diskussion om hälsa, trivsel, vidareutveckling och andra arbetsmiljöfrågor för Gävle Hamns personal.

Gävle Hamn har implementerat en medarbetarportal för att ge medarbetare och chefer en överblick över vilka rättigheter, skyldigheter, rutiner och policys som gäller hos oss. Medarbetarportalen är ett hjälpmedel och en övergripande handbok för alla anställda på Gävle Hamn.

Gävle Hamns sjukfrånvaro är 1,5 (1,3) procent. Det finns ett positivt samband mellan god arbetsmiljö, bra arbetsklimat och låg sjukfrånvaro vilket kan vara orsaken till att sjukfrånvaron är relativt låg på Gävle Hamn. Arbetsmiljön påverkar hälsan och även tydlighet och meningsfullhet som individuella mål gör medarbetare friskare.

Gävle Hamn erbjuder alla sina medarbetare gymträning i grupp en gång per vecka för att bland annat skapa gemenskap och energi. Träningen främjar medarbetarnas hälsa och höjer arbetsgivarens attraktionskraft. Gävle Hamn erbjuder även friskvårdsbidrag till sina anställda.

I samarbete med grundskolan har bolaget tagit emot fyra prao-elever under året och i samarbete med arbetsmarknadsenheten har personer som varit arbetslösa en längre tid fått en chans att komma in i arbetslivet. Under 2018 har bolaget tagit emot en person (extra tjänst) under 8 månader.

Motverkande av korruption

Gävle Hamns medarbetare får aldrig utnyttja mutor, bestickning eller otillåten ersättning av någon form i relation med kunder, leverantörer, myndigheter eller andra beslutsfattare i syfte att exempelvis skapa eller behålla affärer.

Under 2018 påbörjades ett arbete för att säkerställa att Gävle Hamn har en effektiv upphandlings- och inköpsprocess för att motverka korruption.

Respekt för mänskliga rättigheter

Gävle Hamn präglas av uppfattningen att alla medarbetare är lika mycket värda oavsett kön, ålder, religion, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.

Att behandla någon annorlunda på grund av något ovidkommande skäl är inte i enlighet med värdegrunden. Gävle Hamns värdegrund står för glädje, respekt, ansvar och samarbete. Under året har varje avdelning på Gävle Hamn arbetat med bolagets värdeord och vad de står för i den egna avdelningen. Arbetet kommer att fortgå under nästa år.

Alla medarbetare på Gävle Hamn ges samma förutsättningar och behandlas likvärdigt vad gäller rekrytering, lön- och anställningsvillkor, kompetensutveckling, arbetsmiljö, föräldraskap och bemötande på arbetsplatsen. Gävle Hamn ska vara en arbetsplats som är fri från diskriminering och fördomar.

Finansiell analys av koncernen

Fördjupning. Sammanfattning av den ekonomiska utvecklingen och ställningen i kommunkoncernen.

Ingående juridiska personer

I koncernen Gävle kommun ingår nämnder, helägda bolag, kommunalförbund och intresseföretag. För en mer utförlig beskrivning av de olika verksamheterna hänvisas till respektive avsnitt om kommunens nämnder och bolag.

Väsentliga händelser

- Kommunfullmäktige har beslutat om utbyggnad av ny containerterminal som skall stå klar 2020, vilket innebär ytterligare 360 meter kaj som ska klara en årlig kapacitet på 500 000 TEU (TEU=container med längd 20 fot, bredd 8 fot och höjd 8,6 fot).
- Kommunfullmäktige Gävle och Älvkarleby kommuner fattade i juni beslut om en gemensam systemlösning för dricksvattenförsörjning, vilket skapar en säker vattenleverans och ger möjlighet till tillväxt i regionen.
- AB Gavlegårdarna har under året sålt 803 lägenheter i Sättra och på Brynäs i enlighet med bolagets uppdrag i ägardirektivet.
- Gävle och Sandvikens kommuner har tagit beslut om att sälja 130 hektar mark till Microsoft. Gävle kommuns del av försäljningen uppgår till 140 miljoner kronor.

Årets resultat – koncernen

För fjortonde året i rad visar kommunkoncernen en stabil resultatutveckling. Resultatet efter skatt uppgick till 718,9 (510,0) mnkr, varav kommunen 127,8 (304,9) mnkr, Gävle Stadshuskoncernen 636,3 (233,3) mnkr och övriga innehav och koncernjusteringar -45,2 (-28,2) mnkr

Årets resultat – kommunens nämnder

Kommunens resultat för 2018 uppgick till 127,8 (304,9) mn. Det är ett betydligt lägre resultat än de senaste åren. Kommunen uppnår inte det finansiella resultatmålet motsvarande 2 procent av intäkter från skatter, generella bidrag och utjämningsystem. Överskottet uppgick till 0,3 procent, att jämföra med åren 2014–2017 då överskottet samtliga år legat inom intervallet 3,2–4,3 procent.

I resultatet ingår jämförelsestörande poster med 133,7 (158,4) mnkr. Skatteintäkter, generella bidrag och utjämnning uppgick sammantaget till 5 801,8 (5 612,4) mnkr, en ökning med 189,4 (199,6) mnkr. I övrigt hänvisas till avsnittet Finansiell analys av kommunen.

Årets resultat – Gävle Stadshuskoncern

Årets resultat efter finansnetto uppgick till 678,4 (291,3) mnkr, en förbättring med 387,1 mnkr från föregående år, främst beroende på reavinst uppgående till 417,2 mnkr avseende försäljning av ett fastighetsbestånd ägt av AB Gavlegårdarna. Justerat resultat exklusive jämförelsestörande poster uppgår till 261,2 (304,9) mnkr. Rörelseresultatet uppgick till 806,9 (432,7) mnkr. Rörelseresultatet är förbättrat hos Gävle Energi, medan övriga koncernföretag har ett sämre rörelseresultat än föregående år.

Finansnettot uppgick till -128,6 (-141,4) mnkr. Det förbättrade räntenettet beror främst på lägre räntenivåer på upplåningen i koncernen.

Årets resultat efter skatt och minoritetsandelar uppgick till 636,3 (233,3) mnkr.

Årets resultat – Övriga verksamheter

Resultaten efter finansnetto i de övriga verksamheterna uppgick tillsammans till 1,5 (20,9) mnkr, vilket innebär en resultatförändring med -19,4 (-39,9) mnkr. Resultaten beräknas så att endast ägda andelar av räkenskapsposterna tas med i koncernredovisningen. I övriga verksamheter ingår tre kommunalförbund, sex intressebolag samt Gävle Vatten.

Gästrike Återvinnar-koncernen redovisar en förlust på -9,2 (-4,9) mnkr varav -5,6 (-3,0) mnkr belastar Gävle kommunkoncern i förhållande till ägd andel. Den redovisade förlusten beror på det negativa resultatet i Gästrik Ekogas AB samt ökade behandlingskostnader av restavfall, i kombination med att genomförd taxehöjning inte till fullo motsvarade kostnadsökningarna i förbundet Gästrik Återvinnare.

Gästrik Ekogas AB redovisar en total förlust på -15,9 (-11,2) mnkr varav -12,7 (-9,0) mnkr belastar Gävle kommunkoncern. Det negativa resultatet beror bland annat på en minskad såld volym av fordonsgas. Beslutad tankstation vid Teknikparken är försenad vilket påverkat bolaget negativt. Under året har ett avtal tecknats med en lokal industri som garanterar försäljning av befintlig överskottsgas.

Svenska kommunförsäkrings AB och Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB redovisar totalt ett resultat på -2,9 (-3,1) mnkr. Kommunfullmäktige beslutade 2018-06-18 att uppdra till styrelsen i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB att utifrån affärsmässiga förutsättningar avveckla Gävle kommuns ägande i bolaget genom likvidation eller försäljning. Avvecklingen av bolaget beräknas ta cirka ett år.

Koncernen – Finansiell analys

Koncernens tillgångar har under den senaste femårsperioden ökat med 17 (15) procent. Gävle kommun är inne i ett expansivt skede med en kraftig tillväxt. I allt väsentligt är det investeringarna i infrastruktur, fastigheter och lokaler som svarar för ökningen. Av

den totala balansomslutningen svarade anläggningstillgångarna för 93(93) procent och omsättnings-tillgångarna för 7 (7) procent.

Finansieringsstrukturen – relationen mellan skulder och avsättningar samt eget kapital har i stort varit oförändrad sett över femårsperioden.

Vid utgången av 2013 stod eget kapital för 32,1 procent och vid utgången av 2018 för 45,5 procent av finansieringen. Den förhållandevis kraftiga tillväxten har därmed kunnat ske med en oförändrad balans mellan de olika finansieringskällorna, vilket innebär att kommunkoncernens tillväxt i ekonomiska termer skett under kontrollerade former och den finansiella stabiliteten har upprätthållits.

Investeringar, finansiering och likviditet

Koncernens investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till 1 598,4 (1 638,6) mnkr. Inom primärkommunen gick huvuddelen till infrastruktur-satsningar och kärnverksamheter inom skola, vård och omsorg. I bolagskoncernen fördelades investeringarna främst på infrastrukturella hamninvesteringar, privata bostäder, fritidsanläggningar, bredband, elnät samt fjärrvärme.

Av kassaflödesanalyserna framgår att den löpande verksamheten inklusive förändringar i rörelsekapital genererade ett kassaflöde som var tillräckligt stort för att finansiera koncernens investeringar. Under året har koncernen inte nämnvärt amorterat lån, att jämföra med 2017 då 340,7 mnkr amorterades.

Finansiella positioner

Koncernens finansiella medel utgörs i huvudsak av kassa och bank samt förvaltning av pensionsmedel. Pensionsmedlen är placerade i det hälftenägda Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB. Pensionsmedlen förvaltas enligt ett särskilt placeringsreglemente.

Gävle kommun inklusive bolagssektorn är en stor låntagare och därmed beroende av en väl fungerande finansiell marknad. Kommunkoncernens externa skulder ligger i bolagssektorn. De individuella bolags-

portföljerna och koncernens totalportfölj analyseras löpande med hänsyn till ett antal olika risker.

Finansverksamheten bedrivs centraliserat och hanteringen av kommunkoncernens betalningsströmmar är samordnade i en internbank. Den finansiella verksamheten karaktäriseras av långsiktighet och försiktighet. Den finansiella verksamheten är reglerad i en särskild finanspolicy. Genom att kommunen förmedlar lån till bolagen erbjuds bolagen lånevillkor som är förmånligare än om bolagen själva skulle ta upp egna lån.

Kommunens roll som internbank skapar stora flöden genom förmedling av lån till i huvudsak de kommunala bolagen. Volymen förmedlade lån till kommunala bolag uppgick till 5 466,7 (5 542,5) mnkr. Gävle kommunkoncern har minskat sina externa lån med totalt 75,8 mnkr. Gavlia koncernen har ökat sina lån med 110 mnkr, AB Gavlegårdarna har minskat sina lån med 200 mnkr. Gävle Energi AB har amorterat lån på 50 mnkr, Bionär Närvärme har amorterat sitt lån på 20 mnkr och Gästrik Återvinnare har amorterat 10 mnkr. Gävle Vatten AB har ökat sina lån med 94,2 mnkr.

Totalt har Gävle kommunkoncern 210 mnkr i gröna lån. Det innebär lån till projekt och åtgärder som främjar omställning till lägre koldioxidutsläpp, klimattålig tillväxt och minskad miljöpåverkan. Befintliga lån avser Gästrik Ekogas biogasanläggning i Forsbacka samt AB Gavlegårdarnas byggnation av flerbostadshus i Sörby Backe. Därutöver är grönt lån beviljat avseende multisportarenan vid Gavlehov.

Gävle kommun har under året uppdaterat och börjat använda ett certifikatprogram med en låneram på 800 mnkr. Certifikaten ska användas för att få en mera kostnadseffektiv lånefinansiering. Gävle kommun nyttjar 400 mnkr per 2018-12-31.

Finansnettot försämrades med -30,0 (-5,6) mnkr och uppgick till -106,2 (-76,2) mnkr. På grund av det extrema läget med negativa kortrantor, och att reporäntan under i princip hela 2018 varit negativ har Nordea tagit ut negativ ränta vilket är en del av förklaringen till den försämrade räntenettot.

I Finansrapport tertial 3 2018 (Dnr 18KS12) lämnas en utförlig rapport kring kommunkoncernen och kommunens lån. Finansrapporten har behandlats vid Kommunstyrelsens möte i mars.

Soliditet

Kommunkoncernen skall eftersträva en långsiktig tillväxt i balans och det övergripande målet är att bibehålla kommunkoncernens soliditet. Soliditeten uppgick vid årets slut till 43,0 (41,9) procent.

Känslighetsanalys

Koncernens resultat påverkas av ett antal faktorer. En känslighetsanalys som visar förändringen i ett antal storheter ger följande exponering:

- Förändring personalkostnader med en procentenhet +/- 46,0 mnkr
- Förändring räntekostnad med en procentenhet för koncernens rörliga lån +2,5/ mnkr.
- Förändring skatteunderlag med en procentenhet +/- 55 mnkr.
- Förändring antal invånare med 100 personer +/- 4,8mnkr, förutsatt befintlig befolkningsstruktur.

Framtiden

Den globala ekonomin är stark även om alltfler tecken pekar på en avmattning inom EU och Sverige och att vi närmar oss en konjunkturnedgång. Sverige har nu en regering på plats, i minoritet med en överenskommelse som innebär att det finns en majoritet i riksdagen. Detta är viktigt i en tid med alltfler varningssignaler om svensk ekonomi och ett välfärdssystem som har stora utmaningar med ökad befolkningstillväxt. Under året har de långa räntorna fluktuerat kraftigt till följd av global oro. Samtidigt finns det ingen större anledning att befara en kraftig uppgång i de långa räntorna, givet fortsatt återhållsamma centralbanker och en avmattande konjunktur. Kommuninvest fortsätter att vara den dominerande kreditgivaren för offentlig sektor och så även för Gävle kommunkoncern.

Kommunens främsta finansieringskälla utgörs av egna skatteintäkter och bygger främst på antalet arbetade timmar i Sverige.

Inför kommande år anser flertalet prognosmakare att den globala tillväxttakten sjunker något, bland annat beroende på aktuella handelskrig, osäkerhet inför Storbritanniens utträde ur EU samt ett inbromsat bostadsbyggande.

Demografins utveckling innebär ökade kostnader. Sverige får allt fler i de yngre och i de äldre åldersgrupperna, medan personer i arbetsför ålder inte ökar i samma takt. Under 2018 var befolkningen i kommunen 101 455 med en ökning i födelsenetto, inrikes flyttnetto och utrikesnetto. Kommunens måltal är 120 000 invånare år 2030. För Gävle ser vi inom de närmaste åren en kraftig ökning av invånare över 80 år. Det innebär att behovet av välfärd ökar betydligt snabbare än vad skatteintäkterna kommer att göra under de kommande åren.

En annan del av tillväxten är arbetstillfällena och Gävle hade i slutet av året en arbetslöshet i gruppen 16-64 år på 9,4 procent vilket var en förbättring under året med 1,1 procentenhet.

Gävle kommun och hela kommunkoncernen är i ett expansivt investeringsskede. Detta medför en långsiktig ökad kostnadsbelastning. Investeringarna omfattar, liksom hos andra kommuner, skolor, förskolor, bostäder men också infrastrukturinvesteringar i form av vattentäkt och reningsverk. De positiva resultaten används främst för att möjliggöra nyinvesteringar utan att väsentligt öka kommunkoncernens låneskuld. Alternativ finansiering utöver upplåning är ökade taxor och försäljningsinkomster eller att hitta andra finansieringsformer. En god ekonomisk hushållning med en tydlig strävan att nå de finansiella målen är den bästa förutsättningen för att uppnå en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling.

Finansiell analys av kommunen

Sammanfattning

Kommunens resultat för 2018 uppgick till 127,8 (304,9) mnkr. Det är ett betydligt lägre resultat än de senaste senaste åren. Kommunen uppnår inte det finansiella resultatmålet motsvarande 2 procent av intäkter från skatter, generella bidrag och utjämningsystem. Överskottet uppgick till 0,3 procent, att jämföra med åren 2014–2017 då överskottet samtliga år legat inom intervallet 3,2–4,3 procent.

Det försämrade resultatet är ett trendbrott som även kan ses på nationell nivå. Enligt SKL:s ekonomiska rapport i mars klarar cirka 2/3 av landets kommuner inte ett resultat som motsvarar ovan nämnda resultatmål. I likhet med utvecklingen i Gävle kommun så har inte skatteintäkterna ökat i samma takt som tidigare, samtidigt som nettokostnaderna fortsatt att öka.

Kommunen kommer, i likhet med riket, att stå inför ett ökat kostnadstryck på grund av den demografiska utvecklingen med fler yngre och äldre människor, men med färre personer i arbetsför ålder. Den goda befolkningstillväxten ökar kraven på kommunala anläggningar såsom förskolor, skolor, äldreboenden och infrastruktur. Kravet på investeringar är högt. Det beror, förutom befolkningstillväxten, på att befintliga fastigheter och infrastruktur är i behov av reinvesteringar.

Kommunens nämnder redovisar tillsammans ett positivt resultat. Exklusive realisationsvinster och exploateringsresultat är dock resultatet negativt -32,3 (-10,0) mnkr. Den vikande trenden är oroande. Det är av stor vikt att verksamheten bedrivs med ett effektivt resursutnyttjande i enlighet med det kom-

munövergripande målet inom ekonomiperspektivet. Resultatet varierar kraftigt mellan olika nämnder.

Kommunens egen låneskuld har under senare år kunnat amorteras ned, kommunen har inte längre några lån för den egna verksamheten. Större delen av kommunens investeringsverksamhet sker via de kommunala fastighetsbolagen.

Kommunfullmäktige har under året tagit beslut om att avveckla kommunens ägande i bolaget Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB. Kommunen har medel uppgående till ett marknadsvärde på 865,4 mnkr placerade i en garantiförsäkring i bolaget. Beslut kommer att behöva tas hur dessa pensionsmedel ska hanteras efter en avveckling av bolaget.

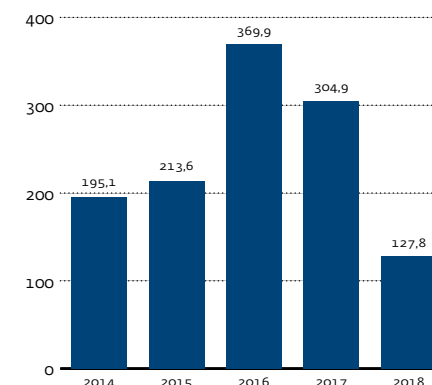
Intäkter

Nettointäkterna för skatter, generella statsbidrag och utjämningsystemen uppgick till 5 801,8 (5 612,4) mnkr, vilket avvek med -25,5 (34,1) mnkr gentemot budget.

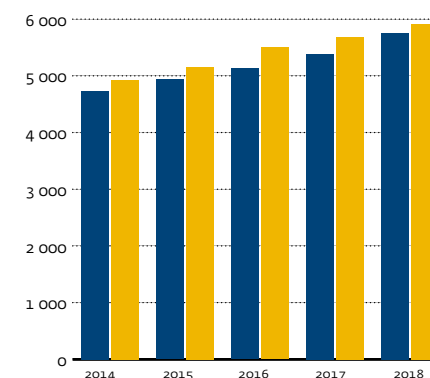
De viktigaste intäktskällorna för kommunen är de egna skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämningsystemen, samt avgifter och taxor. Av dessa finansieringskällor svarade skatteintäkterna för 4 862,4 (4 726,5) mnkr. Skatteintäkterna är den dominerande intäktskällan och därmed helt avgörande för verksamhetens finansiering. I relativa tal svarar skatteintäkterna för 68 (70) procent av finansieringen av verksamhetens bruttokostnader.

Storleken på skatteintäkterna är dels beroende av nivån av skatteuttaget, dels av skatteunderlagets storlek efter taxering av invånarnas inkomster.

Årets resultat (mnkr)

Verksamhetens intäkter och nettokostnader (mnkr)

■ Nettokostnad
■ Skatteintäkt, statsbidrag och finansnetto

Kommunens skattesats uppgår till 22,26 kr per beskattningsbar hundralapp. Den senaste skattehöjningen genomfördes 2014 och då med 0,75 kr. Sedan dess har även skatteväxlingar skett med landstinget (idag Region Gävleborg) gällande kollektivtrafiken och hemsjukvården.

Rikets genomsnittliga skattesats för kommuner uppgick 2018 till 20,74 (20,75) kr. Gävle ligger därmed 1,52 kr över rikssnittet. Skatteunderlaget för taxeringsår 2018 (inkomstår 2017) för kommunen blev 21 060,9 (20 244,3) mnkr, vilket innebär en ökning med 4,0 (5,0) procent. Ökningen för riket uppgick till 4,5 (4,9) procent. Skattekraften per invånare (beräknat per 1/11 året innan) uppgår till 209,3 (202,9) tkr. Gävle har därmed 97 (97) procent av rikets medelskattekraft.

Nettointäkten från utjämningsystemen, fastighetsavgift och generella statsbidrag uppgick 2018 till 939,4 (885,9) mnkr och svarade därmed för 13 (13) procent av finansieringen av verksamhetens bruttokostnader. Staten garanterar samtliga kommuner en intäkt från inkomstutjämningsystemet motsvarande 115 procent av rikets medelskattekraft. För Gävle kommun innebar detta en intäkt med 762,1 (763,2) mnkr. Intäkter från fastighetsavgifter uppgick till 186,3 (168,6) mnkr och för generella statliga bidrag och regleringar var intäkten 70,0 (76,8) mnkr. Avseende utjämningsystemet till LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) har en intäkt erhållits 9,0 (-11,2) mnkr. Avdrag har gjorts för ersättningar till det kommunala kostnadsutjämningsystemet -103,8 (-111,5) mnkr.

En ytterligare inkomstkälla är verksamheternas intäkter. Intäkterna uppgick till 1 362,5 (1 332,8) mnkr och svarade för 19 (20) procent av den totala finansieringen av verksamhetens kostnader. I intäkterna ingår riktade statsbidrag, avgifter och taxor, men även realisationsvinster och exploateringsintäkter. De riktade statsbidragen uppgick till 512,0 (470,6) mnkr. Taxor och avgifter uppgick till 327,5 (303,2) mnkr. De i storleksordningen mest betydelsefulla posterna är avgifter för vård och omsorg samt avgifter för förskola och skolbarnomsorg.

Kostnader

För att undvika underskott i verksamheten är det viktigt med kostnadsanpassning. Nämnderna har under de senaste åren haft krav att effektivisera och arbeta med omstruktureringar i verksamheten.

De dominerande kostnaderna för kommunens verksamhet är personalkostnaderna. Dessa uppgick till 4 014,0 (3 755,2) mnkr, vilket motsvarar 56 (56) procent av verksamhetens kostnader. Personalkostnaderna har ökat med 6,9 (3,6) procent jämfört med föregående år.

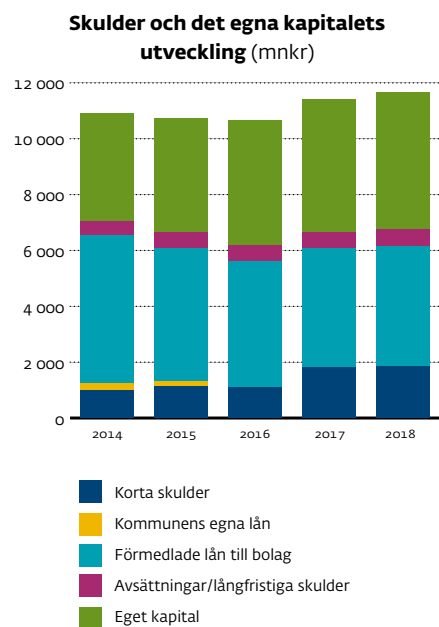
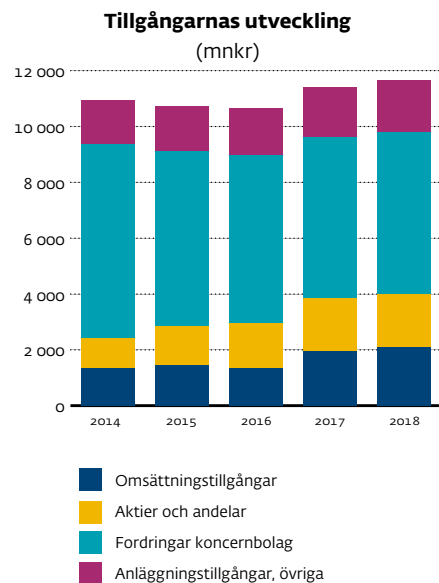
Övriga större kostnadsposter är köp av entreprenader och tjänster, bidrag till friskolor och friförskolor, hyreskostnader samt av- och nedskrivningar. Bruttokostnaderna för kommunens verksamhet uppgick till 7 147,3 (6 716,0) mnkr, vilket ger en ökning med 6,4 (3,9) procent jämfört med föregående år.

Resultat och jämförelsestörande poster

För femtonde året i rad uppvisar kommunen ett positivt resultat. Resultatet för 2018 är dock betydligt lägre än de senaste åren, det uppgick till 127,8 (304,9) mnkr. I resultatet ingår jämförelsestörande poster med 133,7 (158,5) mnkr. Posterna bestod år 2018 av realisations- och exploateringsresultat, utdelning från Kommuninvest samt ett generellt statsbidrag för ökat byggande, den så kallade byggbonusen.

Nämndernas resultat uppgick till 77,8 (77,4) mnkr. I resultatet ingår realisationsvinster samt exploateringsresultat med totalt 110,1 (87,4) mnkr. Det innebär att nämnderna, exklusive dessa jämförelsestörande poster, tillsammans uppvisar ett negativt resultat, -32,3 (-10,0) mnkr.

Resultaten varierar mellan nämnderna. Underskott återfinns hos Socialnämnden -33,0 (-58,5) mnkr,

Omvårdnadsnämnden -22,2 (-45,3) mnkr, Samhällsbyggnadsnämnden -24,3 (16,7) mnkr, Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden -1,5 (5,0) mnkr, Jävsnämnden -0,1 (0,2) och Valnämnden -0,3 (0,0). Följande nämnder har positiva resultat: Kommunstyrelsen 116,3 (97,2) mnkr, Utbildningsnämnden 30,5 (51,0) mnkr, Kultur- och fritidsnämnden 10,5 (10,6) mnkr, Revisorskollegiet 0,9 (0,5) mnkr och Överförmyndarnämnden 1,0 (0,0) mnkr. Nollresultat finns hos Gemensam nämnd för verksamhetsstöd 0,0 (0,0) mnkr.

Kommunen uppnår inte det finansiella resultatmålet motsvarande 2 procent av intäkter från skatter, generella bidrag och utjämningsystem. Överskottet uppgår till 0,3 procent.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansnettot uppgick till 110,8 (75,7) mnkr, vilket är en förbättring med 35,1 mnkr jämfört med 2017. Ränteni-värna har under året varit fortsatt låga. Räntekostnaderna på lån uppgick till 67,6 (76,1) mnkr. Eftersom de räntekostnader på lån som kommunen har avser lån förmedlade till kommunens bolag har kommunen även ränteintäkter. Ränteintäkterna uppgick till 131,1 (139,4) mnkr. Övriga poster inom finansnetto avser resultat från andelar i koncernföretag, räntekostnader på pensionsskuld samt övriga finansiella kostnader.

Tillgångar, skulder och eget kapital

Balansomslutningen uppgick vid årets slut till 11 667,2 (11 406,3) mnkr, vilket innebär en ökning med 260,9 (748,8) mnkr. De immateriella anläggningstillgångarna har minskat med -2,4 (8,5) mnkr och de materiella anläggningstillgångarna har ökat med 94,3 (119,6) mnkr. De finansiella anläggningstillgångarna har ökat med 13,7 (21,0) mnkr.

Omsättningstillgångarna hade vid balansdagen ökat med 152,9 (599,7) mnkr. Det egna kapitalet var vid årets ingång 4 762,8 mnkr. Ytterligare 127,8 mnkr

motsvarande årets resultat tillfördes det egna kapitalet, som vid året utgång uppgick till 4 890,6 mnkr. Förmögenheten per invånare var 48,2 (47,3) tkr.

Finansiella tillgångar och skulder

Volymen förmedlade lån till de kommunala bolagen uppgick till 4 285,9 (4 261,7) mnkr, övriga långfristiga fordringar gentemot de kommunala bolagen uppgick till 1 491,5 (1 500,7) mnkr. Övrig långfristig utlåning uppgick till 123,8 (125,1) mnkr.

Investeringar

Investeringarna i immateriella och materiella anläggningstillgångar uppgick till 197,8 (224,1) mnkr vilket var 291,8 (101,6) mnkr lägre än budgeterat. Investeringarna avser såväl skattefinansierad verksamhet som exploatering. Finansiell leasing har ingåtts med 0,0 (1,3) mnkr. Investeringarna i finansiella anläggningstillgångar uppgick till 359,2 (300,0) mnkr, avyttring/minskning av finansiella tillgångar skedde med 345,5 (279,0) mnkr.

Pensionsförpliktelser

Pensionsåtaganden redovisas enligt den lagstadgade blandmodellen. Det innebär att en mindre del av förpliktelsen redovisas som en avsättning i balansräkningen och en större del utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Det totala åtagandet uppgick till 2 447,8 (2 472,0) mnkr. De pensioner som tjänats in före 1998 uppgick till 1 951,4 (2 033,7) mnkr och redovisas som en ansvarsförbindelse.

Med blandmodellen kostnadsbokförs utbetalningar av pensioner intjänade före 1998 i kommunens redovisning och riskerar med ökande utbetalningar komma att tränga ut övrig kommunal verksamhet. De ökande pensionsutbetalningarna medför även en större belastning på kommunens kassaflöde, vilket kan leda till ökade lånebehov vid framtida reinvesteringar. För att lindra dessa effekter tecknade kommunen i slutet av 2000-talet ett avtal om en försäkringslösning i det av Gävle och Sundsvalls kommuner ägda Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB. Placerade medel i garanti-försäkringen hos Kommungaranti hade vid årsskiftet ett bokfört värde uppgående till 708,7 (708,7) mnkr. Till och med år 2018 har, utöver det tillskjutna kapitalet, 117,3 mnkr betalats i försäkringspremier. Under 2018 har ingen skadeersättning utbetalats, totalt utbetalda skadeersättningar till och med 2018 uppgår till 75,6 mnkr. Den totala nettosumman av tillförda medel vid årsskiftet uppgår därmed till 750,4 mnkr. Marknadsvärdet för dessa medel uppgår vid årsskiftet till 865,4 mnkr.

Kommunfullmäktige beslutade i sitt junisammanträde att uppdra till styrelsen i försäkringsbolaget att avveckla kommunens ägande i bolaget, genom likvidation eller försäljning. Fullmäktige beslutade också att uppdra till kommunstyrelsen att ta fram ett förslag hur pensionsmedlen ska hanteras efter en avveckling av bolaget.

Pensionsförpliktelser (mnkr)	2018	2017
Avsättning i balansräkningen	496,4	438,3
Ansvarsförbindelse	1 951,4	2 033,7
Total förpliktelse	2 447,8	2 472,0
Återlån till verksamheten	2 472,0	2 514,2

Borgensåtaganden och övriga ansvarsförbindelser

De totala borgensförbindelserna uppgår till 852,5 (832,7) mnkr. Det största borgensåtagandet 775,0 (776,0) mnkr avser lån som innehas av Gävle Stadshus AB. I övrigt utgörs borgensåtagandena av pensionsskulder för Gavlefastigheter Gävle kommun AB och Gävle Energi AB 13,0 (14,4) mnkr, ramavtal billeasing 56,9 (35,6) mnkr samt övriga åtaganden såsom statliga bostadslån för stiftelser, kreditgaranterade bostadsrätter samt åtgärder enligt socialtjänstlagen och kommunfullmäktiges beslut 4,2 (4,2) mnkr.

Kommunens leasingåtaganden klassificeras utifrån begreppen finansiell och operationell leasing. Värdet för framtida minimileaseavgifter för operationell leasing avseende lös egendom uppgår till 112,0 (55,4) mnkr, för

den finansiella leasingen uppgår nuvärdet för de framtida minimileaseavgifterna till 2,3 (3,6) mnkr. Värdet för framtida minimileaseavgifter för operationell leasing avseende fast egendom uppgår till 3 000,0 (3 137,8) mnkr. Det fördelar sig på 2 719,3 (2 810,9) på interna leasegivare och 280,7 (326,9) mnkr på externa leasegivare.

Avstämning mot balanskrav

Vid beräkningen av balanskravet ska realisationsvinster avräknas årets resultat. Årets resultat på 127,8 (304,9) mnkr inkluderar realisationsvinster med 48,1 (53,8) mnkr. Justerat resultat enligt balanskravet uppgår därmed till 79,7 (251,1) mnkr. Kommunen klarar balanskravet, dock med mindre marginal än de senaste åren.

Nämnder och bolag

Kommunstyrelsen
Utbildningsnämnden
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden
Omvårdnadsnämnden
Socialnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Överförmyndarnämnden
Jävsnämnden
Valnämnden
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd
Revisorskollegiet

Gävle Stadshus AB
Gävle Energi AB koncern
AB Gavlegårdarna koncern
Gavlia koncern
Gävle Hamn AB
Gävle Vatten AB
Övriga innehav

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen Patrik Stenvard, ordförande
Kommunledningskontoret Helén Åleskog, förvaltningschef

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	316,7	286,4	302,8
Personalkostnader	-177,6	-164,4	-179,7
Övriga kostnader	-294,6	-287,1	-292,5
Avskrivningar/nedskrivningar	-6,1	-5,5	-7,3
Internränta	-2,8	-0,5	-3,2
Resultat före kommunbidrag	-164,4	-171,1	-179,9
Kommunbidrag	280,7	268,3	280,7
Årets resultat	116,3	97,2	100,8
Investeringar	48,3	69,5	171,6
Erhållet investeringsbidrag	5,3	0,0	6,3
Antal anställda	266	254	

Målanalys

Inwånare och kunder

I syfte att öka medborgarnas delaktighet i det politiska arbetet har kommunledningskontoret infört e-petitioner (en digital form av medborgarförslag). Ett stort antal (cirka 60) e-petitioner har lämnats in under det halvår som möjligheten har funnits vilket visar att möjligheten har varit efterfrågad. Om den i slutändan förbättrar invånarnas möjligheter att påverka återstår att se, då det är för tidigt att se om e-petitionerna också har resulterat i konkreta beslut. När det gäller förtroende för det politiska arbetet har kommunstyrelsen fortsatt med videosammanfattningar efter varje sammanträde. De når runt 3 000–5 000 Gävlebor per möte.

Gävle Kommun har som mål att kompetensnivån hos kommunens befolkning ska höjas och anpassas till arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling. En viktig del i detta är då att det finns bostäder till studenter som väljer att studera i Gävle. Kommunstyrelsen ansvarar för bostadsgarantin för studenter. Tack vare nybyggnation av studentbostäder, minskat asyltryck samt den egna studentbostadsportalen (som samlar privata uthyrningsobjekt) har samtliga studenter erhållit boende. Det innebär att bostadsgarantin inte har behövt aktiveras.

För att Gävle kommun ska ha framgångsrikt arbete för social hållbarhet har ett hållbarhetsprogram arbetats fram och det färdigställdes i april 2018. Programmet beslutades i KF i december 2018. Arbetet med införandet påbörjas och sker under 2019.

För att alla i Gävle ska känna trygghet är det viktigt med en helhetssyn som inbegriper såväl fysisk som

social och ekonomisk trygghet. Arbeta med trygghetsskapande åtgärder har genomförts inom flertalet förvaltningar och bolag under året. Gävle kommun är den del i den nationella satsningen En kommun fri från våld där insatser sker mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck. Kompetenshöjande insatser mot både hedersrelaterat våld och förtryck och implementering av våldsförebyggande metoder inom skolans verksamheter är exempel på arbete som pågått under 2018.

Gävle kommun skapar förutsättningar för ett tillgängligt Gävle där alla kan leva självständigt samt delta fullt och jämlikt i samhället. Gävle kommun har bedrivit ett framgångsrikt arbete avseende fysisk framkomlighet och tillgänglighet. Kvarstående utvecklingsområden berör tillgänglighet till utbildning, arbete och fritid, men också kommunikativ tillgänglighet som exempelvis hur vi informerar och skapar delaktighet.

Administrativa avdelningen har drivit arbetet inom Gävle kommun med att minska segregationen enligt den nationella strategin. Gävle kommun har varit en av 32 utvalda kommuner med områden med socioekonomiska utmaningar som under 2018 ansökt och blivit beviljade att få ta del av en särskild långsiktig satsning för att motverka segregation.

Medborgarna skattar fortfarande lågt i trygghetsindex där värdet 48 från 2017 kvarstår. Kvinnor skattar lägre än män. En orolig omvärld kan ha bidragit till att upplevelsen av otrygghet kvarstår. Trenden och tendensen ser liknande ut i andra, till invånarantal, lika stora kommuner som Gävle. Den enkätundersökning om våld i nära relation som genomfördes av Gävle kommun visar att våldet inte minskar och att en

utsatthet i barndomen (direkt eller indirekt) också tenderar att bidra till att vederbörande fortsätter att bli utsatt i vuxen ålder

Gävle kommun har deltagit i undersökningen Hälsa på lika villkor som genomförs var tredje år. Resultatet av undersökningen presenterades i december 2018 och ingen positiv förändring av det skattade hälsotillståndet har skett utan sjunker från 72 till 70. Dock noteras att det är låg svarsfrekvens i denna enkät likväl som i flertalet andra enkäter. Gävle kommun har aktivt arbetat för jämlika villkor för barn och unga genom till exempel stödjande insatser i tidig ålder, familjecentraler i områden med sämre socio-ekonomiska förutsättningar.

Integrationsarbetet i Gävle kommun fortlöper men har tagit en annan form då antalet nyanlända har minskat och behovet av åtgärder förändrats. Handlingsplanen för integration löpte ut i december 2017 men arbetet med integration har fortlöpt och återrapporterats i kommunstyrelsen under hösten

2018. Dialogen med civilsamhället har gått från det mer akuta stadiet till att beröra språklig utveckling, utbildning, arbete och integrerat arbete med att skapa mötesplatser. Gävle kommun har i samverkan med länsstyrelsen och civilsamhället ett pågående arbete med att skapa mötesplatser för föräldralediga som är nyanlända och etablerade svenskar. Ett utvecklingsarbete med jämställd integration är genomfört i nära samverkan med Sfi, Arbetsförmedlingen och Socialtjänsten. Även arbete med jämställt försörjningsstöd är påbörjat och fortlöper under 2019.

Högt förtroende för det politiska arbetet	◆
Kompetensnivån hos kommunens befolkning höjs och anpassas till arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling	●
Gävle kommun har ett framgångsrikt arbete för social hållbarhet	◆
Gävle kommun är tryggt, tillgängligt och det bedrivs ett aktivt arbete för jämställd och jämlik hälsa.	◆
Gävle kommun arbetar brett och aktivt för att skapa förutsättningar för integration	●

Medarbetare

Årets medarbetarundersökning visar på ett relativt högt engagemang med en svarsfrekvens på 70 procent, vilket har gett ett tillförlitligt underlag i det fortsatta arbetet med att utveckla och förbättra situationen för medarbetarna inom förvaltningen.

Engagerade medarbetare med tydliga roller, förväntningar och ansvarsområden	◆
Ett inspirerande, engagerat och tryggt ledarskap	●
Uppnå jämställda och anhängvänliga arbetsvillkor	◆
Uppnå jämställda löner	●

Hållbar tillväxt

Gävle växer och mot bakgrund av rådande bostadsbrist och fortsatt hög befolkningstillväxt har målsättningen höjts beträffande bostadsbyggandet. Åtgärder behöver vidtas för att säkra långsiktig tillgång på mark för näringslivets behov.

Gävle Kommun är Sveriges näst bästa miljökommun 2018. Tyvärr speglar inte aktuell hållbarhetsmiljöranking hela bredden av kommunkoncernens miljöarbete och dess resultat, men sett utifrån miljöbokslutet framgår det att Gävle kommun har ett framgångsrikt miljöarbete.

Under 2018 har förberedelser skett inför införande av ny förvaltningsorganisation (FOG) vilket ska leda till en mer effektiv verksamhet. Arbetet med e-handel ska intensifieras då det finns många leverantörer som har varugrupper som kan beställas via e-handel.

Gävle är en attraktiv kommun med 120 000 invånare år 2030	◆
Det finns byggklar mark för företagsetableringar	◆
Gävle kommun ska bli en av Sveriges bästa miljökommuner	●
Verksamheterna ska ha effektiva processer med hög mätbar kvalitet	◆

Ekonomi

Samverkan inom administrativa processer är en framgångsfaktor för att bli en kostnadseffektiv organisation med hög kvalitet. En inventering av verksamheter pågår för att kunna samla resurser för stödjande processer.

Kommunledningskontorets resursutnyttjande är kostnadseffektivt

Uppföljning av uppdragen

De uppdrag som kommunstyrelsen har ansvarat för har i största möjliga mån integrerats i det löpande arbetet inom avdelningarna och följts upp under året. Flertalet av uppdragen är genomförda och vissa pågår fortlöpande under 2019.

Väsentliga händelser

Kommunstyrelsen har fattat ett antal viktiga beslut under året och har haft ett antal väsentliga händelser. Värt att nämnas är genomförandet av det allmänna valet, överflytt till en gemensam kundtjänst, princip för finansiering av genomförande av detaljplaner på Norrlandet, program till detaljplan för del av Kungsbäck, strategisk vattenförsörjning i Valbo, näringslivsprogram samt beslut om ny upphandling av kost och städ.

Resultat och investeringar

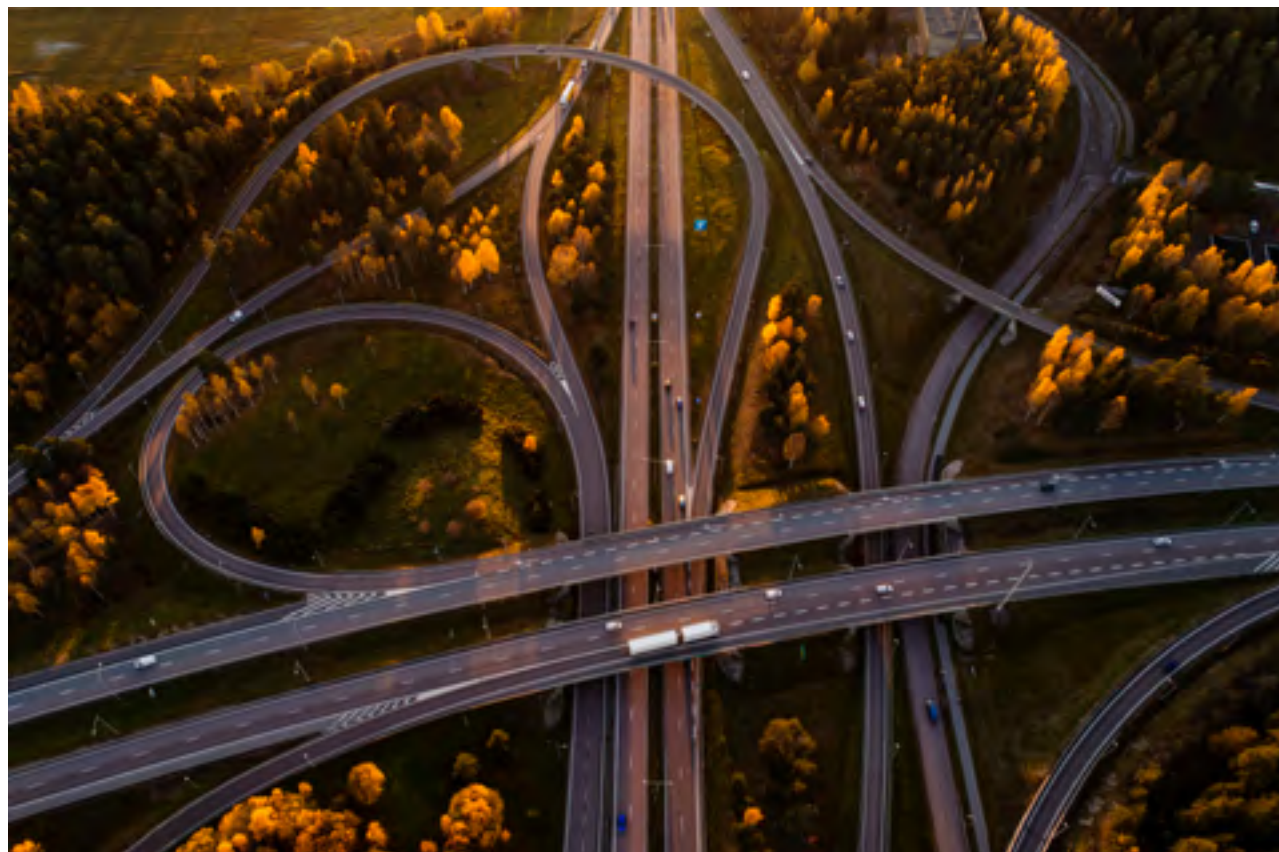
Kommunstyrelsens totala resultat uppgick till 116,3 mnkr, i jämförelse med årsbudget 100,8 mnkr. Det innebär en positiv avvikelse på 15,5 mnkr, som kan jämföras med föregående års avvikelse på 8,0 mnkr. Exklusive exploateringsresultat och reavinsterna uppgår resultatet till en positiv avvikelse på 4,7 mnkr (9,8 föregående år). Kommunbidragsfinansierad verksamhet (exklusive IT som är självfinansierande) redovisar ett positivt resultat på 5,0 mnkr. Flera

avdelningar redovisar lägre personalkostnader 2,1 mnkr, i jämförelse med budget.

Framtiden

Kommunerna står inför stora utmaningar, både ekonomiskt och verksamhetsmässigt. Kostnaderna inom vård, skola och omsorg kommer att öka samtidigt som intäkterna kommer att minska och kraven på effektivisering ökar. Fokus blir på att bromsa kostnadsutvecklingen och att prioritera och fördela resurser utifrån grundade underlag. Det är nöd-

vändigt att nyttja kommunens resurser effektivt och strukturerat. Planerna är att samla stödresurser centralt och att förbättra intern samverkan. Även kompetensförsörjning är en framtida utmaning då det råder brister inom vissa kompetensområden. Digitaliseringen ska öka och får ett starkt genomslag i alla verksamheter. Användandet av digitaliserade lösningar i samhället ökar förväntningarna på kommunens tjänster, ett kundorienterat förhållningssätt måste prägla utvecklingen. Gävle växer och utvecklingen av bostäder, infrastruktur, skolor med mera kommer att kräva ytterligare resurser framöver.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden Evelyn Klöverstedt, ordförande
Utbildning Gävle Tomas Hartikainen, förvaltningschef

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	360,5	333,9	317,8
Personalkostnader	-1594,2	-1518,7	-1602,0
Övriga kostnader	-1056,5	-1030,1	-1034,8
Avskrivningar/nedskrivningar	-22,2	-22,4	-23,7
Internränta	-1,1	-1,1	-1,3
Resultat före kommunbidrag	-2313,5	-2238,4	-2344,0
Kommunbidrag	2344,0	2289,4	2344,0
Årets resultat	30,5	51,0	0,0
Investeringar	20,5	20,1	29,3
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda	3 275	3 182	

Målanalys

Invånare och kunder

Föräldrar och elever inom förskole-, grundskole- och gymnasieutbildningen är nöjda med verksamheterna. Jämfört med riket är nöjdheten högre i grund- och gymnasieskola. Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasieskola är högre än föregående år men resultaten är något lägre än i riket. Skillnaderna i resultat mellan pojkar och flickor har minskat, i såväl grundskolan som gymnasieskolan, framför allt på grund av att pojkarnas resultat har ökat. Andelen nyinvandrade elever påverkar resultaten negativt. Resultatet i gymnasieskolan har förbättrats något. Högskolebehörigheten har ökat marginellt. Gävlemodellen är en framgångsfaktor i arbetet med trygghet och mot kränkningar. Skolverkets nationella undersökning visar att 8,1 procent av eleverna på mellan- och högstadiet är mobbade jämfört med Gävles 5,1 procent. Gävlemodellen ger skolorna bättre förutsättningar att förebygga och minska samt hantera mobbning och även ge långsiktigt stöd för att upprätthålla arbetet. Eleverna i gymnasieskolan upplever studiero i högre grad än i riket, skillnader finns mellan skolorna. Närvaron har ökat i grundskolan men minskat i gymnasiet.

Invånare har förtroende för våra verksamheter	◆
Alla barn och elever utmanas och klarar sin utbildning	■
Utbildning Gävles verksamheter ger likvärdiga förutsättningar	◆
Utbildning Gävles verksamheter har en god lärandemiljö	◆

Medarbetare

Andelen legitimerade förskollärare har sjunkit något men jämfört med riket har dock Gävle en hög andel. I fritidshemmen är andelen fortsatt hög, betydligt högre än i riket. Enligt SCB:s undersökning för läsåret 2017/2018 är andelen lärare i grundskolan med legitimation och behörighet i minst ett ämne lika som i riket. I gymnasieskolan är andelen något lägre än i riket. Trots behörighetsgivande utbildningar och ett aktivt rekryteringsarbete är det allt svårare att rekrytera legitimerade lärare. Ett särskilt rekryteringsprojekt har startat som bygger på att attrahera och behålla lärare samt att undersöka vilka arbetsuppgifter som kan utföras av andra (breddad rekrytering). Piloter för projektet finns inom förskola och skola. Nämnden har beslutat att omfördela hälften av försteläraryuppdragen utifrån behov samt att permanenta lärarlönelyftet. Ett omtag har gjorts i det systematiska kvalitetsarbetet. För att stärka nya skolledare har introduktionen utvecklats och en resursrektor anställts.

Utbildning Gävles medarbetare utmanas och leder barn och elever mot högre måluppfyllelse	◆
Utbildning Gävles chefer leder medarbetare mot goda resultat	◆

Hållbar tillväxt

För att ge ökade möjligheter till kostnadseffektivitet och fokusering på kärnuppdraget har den strategiska lokalplaneringen under året övergått till Gavlefastigheter. Arbetet med Lärande för hållbar utveckling fortsätter med stöd och processledning, nätverk för hållbarhetsombud och verksamheterna Det goda livet i Gävle 2030, Kemikaliesmart förskola, EU-projekt för hållbara elevresor och att få fler verksamheter med Grön Flagg. För att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet har en tydligare struktur och ingång till den dagliga planeringen och uppföljningen skapats för skolledarna. Ett verktyg för resursplanering har införts i grundskolan. Verksamhetens digitalisering är i fokus utifrån regeringens beslutade strategi, bland annat genom processledning och utbildning i digitala verktyg. Sprintgymnasiet är ett virtuellt gymnasium som spänner över flera skolformer och där individen sätts i centrum. Eleven ska kunna läsa inom flera skolformer och övergångar ska ske sömlöst. En ny organisation av verksamhetsstödet har genomförts för att ge tydlighet i stöd för chefer inom förskola och skola.

Utbildning Gävles verksamheter är attraktiva och håller hög kvalitet	◆
Alla elever ska ha kunskap och handlingskompetens, i förhållande till sin ålder, för att kunna agera hållbart	◆
Utbildning Gävle utvecklar ständigt sina verksamheter	◆

Ekonomi

Utbildningsnämndens resultat uppgick till 30,5 mnkr. Överskottet är framförallt relaterat till lägre volymer (färre elever) än tilldelad volymbudget från kommunstyrelsen samt vakansläget för verksamheterna. Det högre driftbidraget är förknippat med högre asyl- och etableringsersättning och statsbidrag som inte budgeterats. Förskolan redovisar i stort sett balans, +0,2 mnkr. Grundskoleutbildningen redovisar ett överskott på 7,4 mnkr, främst beroende på högre statsbidrag och lägre personalkostnader samt ett lägre elevantal än budgeterat. Gymnasieutbildningen redovisar ett överskott på 3,1 mnkr. Det är framför allt högre statsbidrag som förklarar överskottet. Elevhälsan uppvisar ett negativt resultat på 2,1 mnkr främst beroende på uteblivet statsbidrag. Överskottet centralt beror huvudsakligen på lägre elevantal inom fristående verksamheter och lägre lokalkostnader än budgeterat.

Utbildning Gävles organisation är resurseffektiv.	◆
---	---

Uppföljning av uppdragen

De uppdrag som riktas direkt mot utbildningsnämnden är bland annat att alla barn och elever ska utmanas och klara sin utbildning. För det har nämnden tillförts 10 mnkr. Medlen har fördelats till skolor med låg måluppfyllelse och åtgärderna har bland annat inneburit ökad måluppfyllelse, ökad bemanning och utvecklad undervisning. Resursfördelningssystemet ska utvecklas så att det ger mer likvärdiga förutsättningar. De uppföljningar som gjorts av resursfördelningen visar att systemet tar hänsyn till förskolors och skolors olika förutsättningar. En översyn av resursför-

delningen har inletts utifrån riktade statsbidrag i grundskolan i förhållande till strukturbidraget, eventuellt införande av strukturbidrag i gymnasieskolan samt programbaserad peng på gymnasieskolan. Alla skolor har läxhjälp under skoltid, statsbidrag har beviljats med 3,5 mnkr. I planeringen av skolor arbetar nämnden aktivt för att öka inkludering och motverka bostadssegregation, det sker till exempel i Södra Hemlingby och Andersberg. Uppföljning av elevernas resultat utvecklas kontinuerligt, bland annat med avstämning av elevernas måluppfyllelse vid bestämda tidpunkter samt via ett nytt analysverktyg, Microsoft Power BI. Utbildning Gävle deltar i ett projekt kring breddad rekrytering där man ser över vilka arbetsuppgifter som kan utföras av andra personer än lärare i förskola och skola. Ett antal verksamheter är piloter i projektet. Den nuvarande chefsorganisationen har bland annat följts upp av revisionen, men även Skolinspektionen och Arbetsmiljöverket har utan anmärkingar granskat organisationen. Kontinuiteten i chefsleden är viktig och omsättningen är inte större än i andra förvaltningar eller kommuner. För att utveckla introduktionen för nyanställda chefer har en resursrektor anställts. Nämnden har genomfört en omfattande satsning på systematiskt kvalitetsarbete för att ge förskolans och skolans chefer en tydligare, samlad ingång för planering och uppföljning av verksamheten.

Väsentliga händelser

- Starkt ökande barn- och elevantal i framför allt grundskolan, vilket påverkar organisation och lokalplanering främst i de centrala delarna av Gävle. Fortsatt planering för ett ökat antal barn och elever inom alla nämndens verksamheter.
- Brist på lärare med rätt kompetens har uppkommit utifrån skollagens krav på legitimerade lärare i alla verksamheter samt utifrån det ökade behovet av och konkurrensen om lärare. Ett rekryteringsprojekt pågår inom förvaltningen, bland annat genom breddad rekrytering.

Resultat och investeringar

Utbildningsnämndens resultat uppgick till 30,5 mnkr. Överskottet är framförallt relaterat till lägre volymer (färre elever) än tilldelad volymbudget och ej tillsatta tjänster samt att de totala driftbidragen är högre än budget. Det delvis beroende på att statsbidrag inte inte räknats med i budgeten och att asyl- och etableringsersättning blivit högre än beräknat.

Årets investeringar uppgick till 20,5 mnkr, vilket är en avvikelse med 8,8 mnkr mot budgeterat. Detta beror bland annat på de förseningarna som varit under året vad gäller rust- och nybyggnationer.

Framtiden

Förskolan och skolan ska vara likvärdiga och ge alla barn, oavsett bakgrund och föräldrars kunskapsnivå, en start i livet som leder dem vidare till ett liv fullt med möjligheter och potential. Enligt befolkningsprognoserna ökar antalet barn och ungdomar i åldern 1–19 år med drygt 20 procent fram till 2030. Behovet av lokaler är därmed stort, särskilt i de centrala delarna av Gävle. Det är fortsatt viktigt att organisera skolor för att motverka att segregation uppstår, vilket ställer krav på en offensiv lokal- och organisationsplanering inom kommunkoncernen.

En viktig strategisk fråga är att säkerställa framtida kompetensförsörjning av lärare och förskollärare. Möjlighet till kompetensutveckling för breddad behörighet och legitimation blir viktiga konkurrensfaktorer och innebär ökade kostnader. Lönen är ett annat konkurrensmedel och utfallet i den kommande löneöversynen är av stor betydelse. Staten genomför satsningar i form av riktade statsbidrag för ökad kvalitet i verksamheten. Flera av statsbidragen inom förskolans och skolans områden ställer krav på medfinansiering i motsvarande grad. Det innebär krav på genomförandeinsatser i verksamheterna som ibland kolliderar med utvecklingsbehov i kommunen. Eventuella effektiviseringskrav inom nämndens

verksamhet bör relateras till de krav som statsbidragen ställer på kvalitet och personaltätet. Framför allt gäller detta statsbidragen för likvärdig skola till minskade barngrupper i förskolan, lågstadiesatsningen och höjd personaltätet och stärkt kvalitet i fritidshem. Utbildningsnämnden kan se en negativ resultatutveckling för skolor med en hög andel elever som har en kort studiebakgrund i Sverige, vilket påverkat det totala resultatet negativt i kommunen. Enligt skollagen bedöms en elev som nyanländ i fyra år. För elever som anländer sent under sin skoltid kan

det ta betydligt längre tid än fyra år att nå målen. Kostnadsutvecklingen och budgetplaneringen för ändamålet är svårbedömd. Regeringen har fattat beslut om en nationell IT-strategi. Strategin innehåller tre fokusområden som ska uppnås till 2022. Fokusområdena är digital kompetens för alla i skolväsendet; likvärdig tillgång och användning samt forskning och uppföljning kring digitaliseringsens möjligheter. Regeringsbeslutet kommer att ställa utökade krav på resurser.

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden Daniel Kvarnlöf, *ordförande*
Näringsliv & arbetsmarknad Gävle Magnus Höijer, *förvaltningschef*

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	235,6	140,0	226,4
Personalkostnader	-340,1	-251,1	-322,0
Övriga kostnader	-148,6	-127,1	-156,0
Avskrivningar/nedskrivningar	-1,1	-1,1	-1,1
Internränta	-0,1	-0,1	-0,1
Resultat före kommunbidrag	-254,3	-239,4	-252,8
Kommunbidrag	252,8	244,4	252,8
Årets resultat	-1,5	5,0	0,0
Investeringar	1,6	1,8	1,0
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda	760	531	

Målanalys

Invånare och kunder

För att utreda om nämnden uppnår stort förtroende hos sina målgrupper genomförs olika typer av undersökningar och uppföljningar inom respektive enhet och dess verksamheter. Resultatet som redovisats visar överlag på ett högt utfall av upplevd nöjdhet.

Andelen av befolkningen med minst gymnasial utbildning ligger fortsatt på en nivå under målvärdet. Då kommunens invånarantal delvis ökar med inflyttade med låg utbildningsnivå bidrar detta till att göra att målet inte uppnås. Deltagare inom Extratjänster passerar med råge det mål som beslutades 2017 med de förutsättningar avseende Extratjänster och tillkommande finansiering som då fanns. Under slutet av 2017 tillkom betydande resurstillskott i form av ökade riktade statsbidrag vilket inneburit en ambitionshöjning. Sfi med praktik är en ny insats som innebär tätt samarbete mellan flera aktörer (Socialtjänst Gävle, vuxenutbildningen, arbetsmarknadsenheten och Arbetsförmedlingen).

Näringsliv & arbetsmarknad Gävles målgrupper har stort förtroende för och ges möjlighet till att på olika sätt vara delaktiga i utvecklingen av verksamheterna och sin egen personliga utveckling

Gävle kommun bedriver ett framgångsrikt arbete för att stärka och utveckla individers, företags och organisationers kompetens på kort och lång sikt, i nära samverkan med relevanta aktörer

I Näringsliv & arbetsmarknad Gävles verksamheter kan alla människor utveckla sig själva, oavsett bakgrund, behov och framtidsvisioner

Medarbetare

En ny variant av medarbetarundersökningen genomfördes under 2018 och målet går därmed ej att följa upp. Målet som syftar till att säkerställa behovet av kompetenta medarbetare genom jämställda och konkurrenskraftiga löner och villkor uppfylls helt.

Medarbetare inom Näringsliv & arbetsmarknad Gävle har tydliga uppdrag och roller och rätt möjlighet att utföra uppdragen

Chefer inom Näringsliv & arbetsmarknad Gävle har tydliga uppdrag och roller och rätt möjlighet att utföra uppdragen

Näringsliv & arbetsmarknad Gävle säkerställer behovet av kompetenta medarbetare genom jämställda och konkurrenskraftiga löner och villkor

Hållbar tillväxt

Vuxenutbildningen samverkar med olika aktörer och inom olika nätverk för att fånga upp arbetslivets behov av kompetens samt anpassa utbildningsutbudet utifrån det. Inom vuxenutbildningen görs olika insatser för att stärka elevernas ställning på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning. Sfi har i samverkan med Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsenheten börjat arbeta fram en modell för nyanlända med kort utbildningsbakgrund. Inom arbetsmarknadsenheten avser målet dels beställningar från Socialtjänst Gävle och Arbetsförmedlingen, där de utfall som rapporteras ligger i linje med uppsatta målvärden. Dels avser målet det så kallade 2-målet (2 procent av samtliga anställda ska vara personer med funktionsvariation) som vid årets utgång är uppnått.

Uppföljning av uppdragen

Övriga nämnder och bolag ska i samråd med näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden anta en särskild åtgärdsplan för hur de ska bidra till ökad inkludering på arbetsmarknaden, minskad segregation i bostadsområden, fler mötesplatser och ökad folkhälsa. Verksamheterna inom Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden har i förekommande fall dialog med de nämnder och bolag som behöver samråda i arbetet med detta uppdrag. Varje nämnd och bolag ska utifrån sitt verksamhetsområde analysera och genomföra åtgärder för en ökad trygghet. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden fokuserar på att erbjuda utbildning till de målgrupper som står längst från arbetsmarknaden, samt att säkerställa att insatser inom ramen för arbetsmarknadsenheten och enheten för daglig verksamhet bidrar till en ökad inkludering. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att utöka antalet trygghetsanställningar för personer med funktionsvariationer motsvarande 2,5 miljoner kronor. För att uppnå målet ska motsvarande 138 personer anställas under 2018. Vid utgången av året var 141 personer anställda och målet är således uppnått. Nämnden uppdras att samordna och utveckla aktiviteter för asylsökande som stärker deras väg i svenska språket och på arbetsmarknaden. Arbetet ska göras tillsammans med civilsamhället. Nämnden har genom bidrag och samarbete med Röda Korset skapat förutsättningar för nyanländas anpassning till arbetsmarknaden.

Väsentliga händelser

- Vuxenutbildningens förändringsarbete fortgår. En ny överenskommelse med lärarfacken har tecknats under augusti där det övergripande syftet är att möta kraven i lag och förordning, samt från individer och andra aktörer, på en mer flexibel vuxenutbildning.

Inom Enheten för daglig verksamhet tillgodoses brukarens val av sysselsättning, men antalet brukare som går vidare till anställning når inte sitt mål. Målen för företagande och näringsliv, 2 stycken, uppnås ej. De indikatorer som målet följs upp med avviker generellt sett relativt stort från uppsatta målvärden. Under 2018 har enheterna genomfört flertalet olika aktiviteter med miljö och hållbarhetsfokus.

Målgrupperna stärker sin ställning på den lokala och regionala arbetsmarknaden och i samhället genom möjligheter till studier, arbete och sysselsättning	◆
Gävle ska uppfattas som en av Sveriges mest attraktiva platser för företag	■
Gävle kommun skapar de bästa förutsättningarna för företagande i jämförelse med kommuner i Stockholmsregionen	◆
Verksamheterna inom Näringsliv & arbetsmarknad Gävle verkar för ökad miljömedvetenhet	●
Näringsliv & Arbetsmarknad Gävle har effektiva processer och ett högt kvalitetsmedvetande	■

Ekonomi

Utfallet uppgår till -1,5 mnkr för helåret 2018, vilket är en förbättring jämfört med prognoser under året. Orsaker till underskottet är i huvudsak något högre personalkostnader än budgeterat.

Målet tar sikte på att verksamheten ska vara resurseffektiv, långsiktigt hållbar samt främja målgruppernas utveckling. Detta innebär i praktiken att, utifrån givna resurser, välfungerande verksamhet ska erbjudas Gävleborna, på kort och längre sikt. Målet anses vara uppnått i sin helhet då resursanvändningen varit god.

Verksamheterna inom Näringsliv & arbetsmarknad Gävle är resurseffektiva, långsiktigt ekonomiskt hållbara och ska främja målgruppernas utveckling	●
--	---

- Arbetsmarknadsenheten lägger ett tydligare fokus på sina målgrupper genom att arbeta fram en ny organisation som bättre ska möta bedömda framtida behov.
- Förvaltningens ledningsgrupp är djupt involverad i arbetet med den framtida sektorsorganisationen för att säkerställa att den blir effektiv och kan möta de framtida behoven för kunder och målgrupper.
- Arbetet med näringslivsprogrammet har gått in i en genomförandefas.
- Enheten för daglig verksamhet har under hösten ett pågående arbete med att finna nya lokaler för delar av sina verksamheter

Resultat och investeringar

Resultatet för januari – december 2018 uppgår till -1,5 mnkr. Nämndens totala kostnader avviker -11,2 mnkr över budget, varav merparten består av högre personalkostnader än budgeterat. Detta kompenseras av mer statsbidragsintäker än budgeterat (+ 9,7 mnkr).

Framtiden

Det kan konstateras att det fortlöpande behövs en utveckling av nämndens integrationsuppdrag. Ett snabbt växande Gävle skapar ytterligare behov av samordning, även om det tagits stora steg framåt. Arbetsmarknadsenhetens och vuxenutbildningens verksamheter utvecklas kontinuerligt i enlighet med de behov som uppstår. Inom vuxenutbildningen innebär det bland annat en fortsatt utveckling av Sfi-undervisningen, där man utifrån styrdokument arbetar med att samordna Sfi med andra utbildningsinsatser samt insatser kopplade till arbetsmarknaden. Vuxenutbildningen behöver lägga ett tydligt fokus på att utveckla ett kontinuerligt intag av elever inom grundläggande och gymnasial utbildning för att även med egen regi möta förordningens krav.

Under 2018 har man nått långt i sitt förändringsarbete. Fler starter under året i egen regi kommer gälla från januari 2019. Digitalisering behöver få ett ökat genomslag inom vuxenutbildningen och ett samlat utvecklingsprojekt pågår tillsammans med IT-avdelningen.

Arbetsmarknadsenheten har under året fortsatt samarbetet med kommunkoncernens förvaltningar, bolag och förbund för att ge nya medborgare goda förutsättningar till ökad miljömedvetenhet och integration i det svenska samhället. Under hösten har arbetet med extratjänster ökat kraven på samordningen och på tydliga processer för att säkerställa att individer möts med rätt insatser både på kort och lång sikt.

Samarbetet med Högskolan i Gävle behöver utvecklas i enlighet med det avtal som signerades 2014. Det handlar om att inventera befintligt samarbete

och prioritera våra gemensamma resurser samt att säkerställa att kommunen också samordnar kontakterna med högskolan.

Förvaltningen behöver utveckla sin strategiska kommunikation, internt och externt. Medborgare, målgrupper och samarbetspartners ska ha god kännedom om nämndens uppdrag. Medarbetarnas kännedom och kunskap är grunden till all extern kommunikation. En genomlysning av verksamheternas behov av stöd är påbörjad, vissa insatser framförallt gällande vuxenutbildningen är påbörjade. Arbetet med hela förvaltningens chefsgrupp är en bärande del i arbetet med strategisk kommunikation.

Näringslivsarbetet behöver samordnas ytterligare med processer rörande etablering och exploatering för att säkerställa att de insatser kommunen gör för att locka nya aktörer och företag får maximal effekt.

Omvårdnadsnämnden

Omvårdnadsnämnden Anders Jansson, ordförande
Omvårdnad Gävle Lena Isokivelä, tf förvaltningschef

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	313,3	314,9	307,5
Personalkostnader	-1 112,4	-1 108,7	-1 104,9
Övriga kostnader	-819,2	-754,6	-797,9
Avskrivningar/nedskrivningar	-7,8	-7,2	-7,8
Internränta	-0,7	-0,6	-1,5
Resultat före kommunbidrag	-1 626,8	-1 556,2	-1 604,6
Kommunbidrag	1 604,6	1 510,9	1 604,6
Årets resultat	-22,2	-45,3	0,0
Investeringar	8,7	9,7	11,2
Erhållet investeringsbidrag	0,1	0,0	0,0
Antal anställda	2 138	2 150	

Målanalys

Invånare och kunder

Nämndens grundläggande uppdrag är att de personer som är i behov av dess insatser är nöjda. I dialog med kunder och anhöriga utvecklas verksamheten. För att kunderna ska känna sig trygga är kontinuitet, både i utförandet och till person avgörande. Utifrån detta prioriteras aktiviteter som bidrar till kontinuitet och delaktighet. Individens uppfattning om sina aktuella svårigheter, resurser och vad den vill uppnå ska stärkas och är utgångspunkten både i myndighetsutövning och utförande. Utfallen i de indikatorer som hämtas från de nationella kundundersökningarna inom äldreomsorgen har bara marginellt förändrats under tidsperioden 2013–2018. Det gäller både Gävle och riket i stort. Den sammanvägda bedömningen är att målen kopplat till perspektivet är nära att uppnås men inte uppfylls helt.

Omvårdnadsnämnden har nöjda kunder med tanke på delaktighet och engagemang

Omvårdnadsnämnden har nöjda kunder med tanke på trygghet och tillgänglighet

Medarbetare

Omvårdnad Gävle ska enligt det övergripande nämndsmålet vara en attraktiv arbetsgivare med motiverade och framgångsrika medarbetare som agerar professionellt i sitt arbete. Omvårdnad Gävle har i fyra mätningar under fem år haft bra resultat i MAU (medarbetarundersökningen). Resultatet från den förenklade undersökningen år 2018 visar fortsatt

bra resultat, bland annat rörande motivation. Inom Omvårdnad Gävle har chefer och ledare en hög fokusering på medarbetarnas förutsättningar för att kunna utföra uppdraget på ett professionellt och framgångsrikt sätt. Sjukfrånvaron har minskat under 2018.

Omvårdnad Gävle är en attraktiv arbetsgivare med motiverade och framgångsrika medarbetare

Omvårdnad Gävles chefer har ett inspirerande och utvecklande ledarskap

Hållbar tillväxt

För att uppnå målen i miljöstrategiska programmet krävs teknisk utveckling, effektiviseringar, fysiska åtgärder samt attityd- och beteendeförändringar. Det behövs också förståelse och kunskap om hur arbetsplatsen och individen kan agera för att bidra till måluppfyllelsen. Det är mycket troligt att målet om fossilfria transporter i verksamheterna inom nämndens område nås till 2020.

Ett aktivt organiserat nätverk av ombud både på chefs- och medarbetarnivå ger förutsättningar för kunskapspridning. För att möta framtidens utmaningar och dagens krav är det av största vikt att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete i vardagen. Konkret innebär det att medarbetarna har ett kunskapsbaserat arbetssätt med utgångspunkt i vetenskap och beprövad erfarenhet. Ett systematiskt kvalitetsarbete förutsätter både ett aktivt förebyggande arbete och uppföljning av den verksamhet som bedrivs. Den sammanvägda bedömningen av målsättningarna kopplat till perspektivet är nära att uppnås men uppfylls inte helt.

Attraktiva verksamheter för kunder och medarbetare	◆
Omvårdnadsnämnden bidrar till en bättre miljö genom minskade utsläpp i mark, luft och vatten.	●
Omvårdnadsnämndens verksamheter är effektiva och drivs av ett högt kvalitetsmedvetande	●

Ekonomi

En grundförutsättning för att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt med rätt kvalitet, är att chefer och medarbetare har kunskap om vad i verksamheten som påverkar ekonomi och kvalitet. En systematisk uppföljning och återkoppling till berörda när det gäller verksamhetens kvalitet och ekonomiska resultat är viktig. Det är även viktigt för en hållbar ekonomi att inkludera en effektiv och medveten användning av både beprövade och nya välfärdstekniska möjligheter.

Det ekonomiska resultatet för 2018 är -22,2 mnkr vilket väl stämmer med prognosen i verksamhetsrapporten för delår 2.

De tre huvudorsakerna till ökade kostnader i förhållande till tilldelad ram är en extremt varm sommar, tvingande inhyrning av sjuksköterskor och ökade volymer i verksamheten. Dessa relativt opåverkbara förändringar innebar ökade kostnader med cirka 35 mnkr. Nämnden budgeterade en buffert med 16,5 mnkr för 2018, vilket täcker delar av underskotten och resultatet stannar därför vid -22,2 mnkr.

Omvårdnad Gävle har en hållbar ekonomi

Uppföljning av uppdragen

Under 2018 har omvårdnadsnämnden haft totalt 33 uppdrag att hantera. Av dessa har 14 stycken uppdrag utretts och avrapporterats via särskilda ärenden till omvårdnadsnämnden. 13 av dessa särskilda avrapporteringar avser de totalt 18 uppdrag som riktade sig direkt till omvårdnadsnämnden. För övriga 19 uppdrag har resultaten rapporterats via kommentarer i verksamhetsrapporterna för delår 1 och 2 samt i årsredovisningen för hela 2018.

Ett av de riktade uppdragen till omvårdnadsnämnden var att genom kompetensutveckling av chefer och medarbetare i hemtjänsten snabba på införandet av behovsstyrd hemtjänst med ökat medarbetarinflytande, liknande det i Bomhus hemtjänst. För att genomföra detta tillfördes nämnden 4 miljoner kronor.

Utvecklingsarbetet som avses i uppdraget påbörjades och genomfördes till stor del redan under 2017. Under 2018 har arbetet slutförts med inriktning på mer specialiststöd inom planering och schemaläggning inom den verksamhet som traditionellt benämns som hemtjänsten. Utvecklingsarbetet har under 2018

vidgats till att även omfatta den typ av hemtjänstverksamhet som vänder sig till personer med funktionsvariation. Inom boendestöd har arbetet bedrivits med fokus på ett förändrat arbetssätt med Case Management som grund. Inom personligt stöd har ett utvecklingsarbete påbörjats som bygger på ett relationsbaserat arbetssätt där man erbjuder den enskilde anpassat stöd utifrån beviljade insatser. Syftet är att stödet ska stärka individens självkänsla och bidra till ökad egenmakt. Fokusområden i utvecklingsarbetet är en ökad personkontinuitet, en utvecklad samverkan samt vidareutveckling av arbetsmetoder med motiverande samtal som grund.

Väsentliga händelser

- Bemanningläget under 2018 års sommarmånader var en extra utmaning. Den långa värmeböljan och minskningen av vårdplatser på sjukhuset innebar en mycket ansträngd situation för organisationen. Alla nivåer har dock behållit fokus om att lösa kundernas behov av stöd.
- Under 2018 har aktiviteter påbörjats för att flytta fram positionerna gällande målsättningen att gå mot ett mer mobilt arbetssätt. Införandet av nyckelfria läs har påbörjats och möjligheten till fjärrtillsyn har införts som en insats i hemtjänsten.
- Den 1 januari 2018 trädde lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i kraft. Syftet är att skapa en trygg, säker och smidig övergång från slutna vård till öppna vård och omsorg. En regional överenskommelse ligger till grund för tillämpningen i Gävleborgs län.

Resultat och investeringar

Det ekonomiska resultatet för 2018 är -22,2 mnkr. Orsakerna till underskottet är flera.

Den extremt varma sommaren hade stor påverkan på förutsättningarna för verksamheten. Samtidigt var det mycket stora svårigheter att hitta och anställa tillräckligt många vikarier. Sjuksköterskor hyrdes in för att klara bemanningen inom främst hemsjukvården men även inom vård- och omsorgsboende. Även Region Gävleborg hade stora utmaningar med bemanningen under sommaren och hade många avdelningar på sjukhuset stängda eller delvis stängda. Detta innebar extremt stora utmaningar i verksamheten. Fokus var att minimera påverkan för kunderna vilket personalen lyckades med på ett helt fantastiskt sätt med tanke på förutsättningarna. Sommaren innebar ökade kostnader med cirka 10 mnkr i form av mer beordrad övertid och fyllnadstid samt fler extra vak. Det innebar även mer arbete under obekväma arbetstid.

Extra kostnader för att hyra in sjuksköterskor är cirka 7 mnkr. Rekrytering av sjuksköterskor har pågått och pågår men ett mindre antal har hyrts in under hösten. Bedömningen är att det även under 2019 kommer att behöva hyras in sjuksköterskor men då i mindre omfattning än 2018.

Hemtjänsten hade ökade volymer som innebar ökade kostnader med cirka 8 mnkr.

Behovet av vård- och omsorgsboende inklusive korttidsboende har ökat. Ökningen består av fler externt köpta platser, fler platser på korttidsboende (orsak är den kö som finns till vård- och omsorgsboende), fler parboende än budget och en speciallägenhet med särskilda förutsättningar. Ökad kostnad är cirka 7 mnkr.

Inom området funktionsnedsättning har det under året skett ett antal nya placeringar, men det har även skett ett arbete med att hitta nya alternativa lösningar inom den egna verksamheten. Detta har medfört ökade kostnader med cirka 3 mnkr.

Investeringarna 2018 uppgår till 8,7 mnkr av en budget på 11,2 mnkr.

Framtiden

För att möta nutida och framtida behov är det angeläget att Omvårdnadsnämnden ligger i framkant avseende tekniska lösningar både inom välfärdsområdet och med att möjliggöra mobila arbetssätt. Ett antal projekt för att möjliggöra denna positionsförflyttning har genomförts under 2018.

Omvårdnadsnämndens arbete för att trygga kompetensförsörjningen för framtiden är en utmaning. Kompetensutveckling för att kunna utveckla och behålla nuvarande medarbetare likväl som marknadsutveckling för att attrahera nya medarbetare är viktiga utvecklingsområden. Ett framtidsytande arbete med arbetsgivarvarumärket är nödvändigt för att trygga den framtida personalförsörjningen.

Det finns en särskild utmaning under dels de närmaste åren och dels i perspektivet av tiden fram till 2030 i att matcha tillgång på personal och en bedömd ökad efterfrågan av antalet vård- och omsorgsboenden i kommunen.

Omvårdnadsnämnden har i dag ett brett utbud av aktiviteter. Trots detta är önskemålet om mer aktiviteter ett återkommande förbättringsområde i kundundersökningarna. Omvårdnadsnämnden har därför ett behov av att ytterligare utveckla aktiviteter som stimulerar och utmanar.

Effekterna av Försäkringskassans nya bedömningsgrunder vid omprövningar och nya beslut om personlig assistans har redan inneburit en överflyttning av kostnader från staten till kommunen. För tillfället har Försäkringskassan stopp för omprövningar i avvaktan på förslag till ny lagstiftning. Utredningens förslag presenterades i januari 2019. Från riksdag och regering finns ännu inga konkreta beslut eller förslag om förändringar inom området. Det finns därför i dag en stor osäkerhet både i Gävle kommun och på riksnivå om vad som ska hända inom området personlig assistans. I dagsläget ligger cirka 15 ärenden från Gävle kommun för avgörande i domstol gällande personlig assistans.

Under 2017 och 2018 har det skett en stor satsning på att installera Wifi på alla boenden. Detta har delvis skett med de riktade medel som kommunfullmäktige särskilt avsatt för införande av ny välfärdsteknologi. Denna utbyggnad gör det möjligt att utveckla både ett mobilt arbetssätt inom verksamheten och att utveckla olika typer av stöd till omvårdnadsnämndens kunder. Ett öppet gästnät finns nu att använda vid våra olika boenden.

Socialnämnden

Socialnämnden EwaMarja Andersson, ordförande
Socialtjänst Gävle Mats Collin, förvaltningschef

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	124,1	192,3	142,9
Personalkostnader	-351,9	-337,1	-363,8
Övriga kostnader	-374,8	-401,5	-348,5
Avskrivningar/nedskrivningar	-2,2	-2,8	-2,3
Internränta	-0,1	-0,1	-0,2
Resultat före kommunbidrag	-604,9	-549,2	-571,9
Kommunbidrag	571,9	490,7	571,9
Årets resultat	-33,0	-58,5	0,0
Investeringar	1,4	1,2	2,3
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda	405	434	

Målanalys

Invånare och kunder

Alla verksamheter ska arbeta strukturerat för att upprätthålla och utveckla sitt bemötande och den professionella tjänsteutövningen. Förvaltningsledningens individuella uppföljning med respektive enhetschef och enheternas verksamhetsrapporter för delår 2 och helår visade att läget är bra. Brukarundersökning (kundenkät) har genomförts under hösten 2018. Genomförd undersökning under år 2018 visade på ett gott resultat mot målvärdet för aktuella indikatorer avseende bemötande och delaktighet.

Alla berörda verksamheter i förvaltningen samarbetar med skolans verksamheter, utifrån uppdrag och förutsättningar, med syfte att verka för att elever fullföljer sin skolgång. Regelbunden samverkan finns med Utbildning Gävle, med träffar på såväl olika tjänstemannanivåer som på nämnds nivå.

Individernas hälsa uppmärksammas i utredningar och i övrigt socialt arbete. Sociala utredningar avseende barn och ungdom görs enligt utredningsmodellen BBIC (Barnens Behov I Centrum) och i den strukturerade metodiken är hälsa ett centralt begrepp.

Socialtjänst Gävle ska verka så att invånare känner stort förtroende för verksamheten och upplever att de får ett tydligt och professionellt bemötande	●
Socialtjänst Gävle ska verka för att barn, ungdomar och vuxna som förvaltningen kommer i kontakt med fullföljer sin skolgång	●
Socialtjänst Gävle ska verka för att Gävle uppfattas som tryggt och prioriterar preventiva insatser för medborgares hälsa och mot sociala problem	●

Medarbetare

Majoriteten av de handläggare som rekryteras till förvaltningen är socionomer. För myndighetsutövningen inom verksamhetsområdet barn och unga är socionomexamen ett krav enligt gällande lagstiftning. Förvaltningen tillämpar kompetensbaserad rekrytering och har, sedan januari 2017, en HR-konsult med inriktning rekrytering som särskild resurs för cheferna i rekryteringsarbetet.

Förvaltningsledningen har haft individuell uppföljning med alla chefer vid ett tillfälle under våren och avdelningscheferna har haft kontinuerlig och nära uppföljning med sina respektive enhetschefer.

Förutsättningarna för ett nära ledarskap är goda i de flesta verksamheterna och har förbättrats i verksamheter där brister har uppmärksammats. En enhetschef tillsattes för tillståndsenheten under år 2017 och ett systematiskt förbättringsarbete har bedrivits sedan dess för ett nära ledarskap och bra arbetsmiljö, samt ett utvecklat arbete inom ansvars- och verksamhetsområdet.

Socialtjänst Gävle ska ha medarbetare med adekvat grundutbildning och erbjuda individuell kompetensutveckling och kompetensutveckling i arbetsgruppen/enheten	●
Socialtjänst Gävle ska ge förutsättningar för ledare som lyfter, inspirerar och skapar individuella förutsättningar för medarbetarna	●
Socialtjänst Gävle ska verka för att ledare kan vara närvarande och tillgängliga för sina medarbetare	◆

genomförs varje vecka. Olika alternativ prövas, med utgångspunkt från nationella riktlinjer för missbruksvården.

Socialtjänst Gävle ska arbeta för ett tryggt Gävle, genom uppsökande och förebyggande arbete som syftar till att motverka våld i nära relation, segregation samt beroende och missbruk	●
Socialtjänst Gävle ska verka för långsiktiga miljövänliga val i sina verksamheter	●
Socialtjänst Gävle ska utveckla och förbättra extern samverkan med civilsamhället, föreningar, myndigheter samt företag som nämnden köper tjänster eller verksamhet av	●
Socialtjänst Gävles insatser ska vara rätt anpassade till personer med missbruksproblematik.	●

Ekonomi

Ett optimalt nyttjande av tillgängliga resurser är av största vikt för både verksamhet och ekonomi. Det interna arbetet och samarbetet fokuserar på att nyttja förvaltningens resurser så effektivt som möjligt för att säkerställa bästa möjliga insatser. Samtidigt ska utrymme finnas för att kunna möta oförutsedda behov och för att möjliggöra långsiktiga satsningar och investeringar.

När det gäller effektiva verksamhetsprocesser och högt kvalitetsmedvetande visar enheternas handlingsplaner för året och aktuell chefsuppföljning under våren på ett flertal goda exempel.

Den ekonomiska obalansen har funnits från början av året. Arbete har genomförts i enlighet med fastställd verksamhetsplan, internbudget och handlingsplan för året. Vidtagna åtgärder har dock inte varit tillräckliga för att klara verksamheten inom de ekonomiska ramarna, med utgångspunkt från aktuella behov av sociala insatser. De ekonomiska målen klaras inte för året, avseende budgetbalans och nettokostnadsökning.

Socialtjänst Gävles verksamheter ska ha effektiva processer och vara hållbart kostnadseffektiva, samt ha ett högt kvalitetsmedvetande	◆
---	---

Hållbar tillväxt

Förvaltningen arbetar systematiskt med uppsökande och förebyggande arbete. Ett exempel är arbetet tillsammans med polisen rörande punktinsatser för att motverka drogkonsumtion och drogförsäljning bland ungdomar. Detta arbete har fortsatt under år 2018. Stort fokus finns även på arbete inom området våld i nära relation. Öppenvårdsmottagningen för verksamhetsområdet erbjuder råd och stöd samt gruppverksamhet till personer som lever eller har levt i relationer där det förekommit våld.

Socialtjänst Gävle bidrar i arbetet för att nå det kommunövergripande målet att bli en av landets bästa miljökommuner genom förbättringsarbete inom berörda områden, med utgångspunkt från det miljöstrategiska programmet (MSP).

Förvaltningens samverkan med externa parter fungerar bra och utvecklas kontinuerligt.

De avdelningar och enheter som ansvarar för missbruksvården har ett kontinuerligt och strukturerat samarbete. Uppföljningen för året visar att samarbetet fungerar mycket väl. Årendeforum

Uppföljning av uppdragen

Socialnämnden har sedan lång tid ett strukturerat samarbete med Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden och dess verksamheter för att skapa arbete och övriga alternativ till försörjningsstöd. Detta arbete har fortsatt under innevarande år i enlighet med särskilt uppdrag från kommunfullmäktige. År 2017 inledde försörjningsstödsenheterna ett omfattande utvecklingsarbete tillsammans med kommunens verksamhet Digital förnyelse. Arbetet har fortgått under 2018. Syftet är att öka tillgängligheten och servicen för medborgaren genom att tillhandahålla digitala tjänster där medborgaren kan ansöka om ekonomiskt bistånd via en e-tjänst. Utvecklingsarbetet syftar även till att automatisera och effektivisera handlägningsprocesser och därmed frigöra resurser till det individuella arbetet med de biståndssökande.

Förvaltningens förebyggande enhet arbetar med ett brett spektrum av insatser i sina olika verksamheter för att öka tryggheten hos medborgarna. Några exempel är:

- Fältverksamheten har i kraft av sin utvidgning haft fler personal ute under kvällar och helger i hela kommunen med syfte att möta Gävles unga i de miljöer som kan vara riskfyllda. Fältverksamheten har arbetat i alla Gävles stadsdelar men prioriterat Sättra, Andersberg, Centrum/Nordost och Brynäs under schemalagd kvällsarbetsstid.
- Fältverksamheten har samverkat med Drogfri skola samt polisen i uppsökande verksamhet knutet till droganvändande och langning bland unga.
- Familjestödet har bedrivit uppsökande socialt arbete i Gävles stadsdelar med gruppverksamhet, innehållande träffar på skolor, familjecentraler, förskolor och andra viktiga sammankomster där föräldrar kan tänkas finnas. Arbetet har organiserats i de områdessociala teamen. Familjebehandlare har besökt Gävle akutboende för att nå ut till familjer på plats.

Förvaltningen har upprättat uppdragsbeskrivning för utökning av fältverksamheten och rekryterat personal, för att möjliggöra ett fullgörande av uppdraget från kommunfullmäktige. Arbetet har sedan gått vidare med att verkställa uppdrag och insatser, utifrån den ökade bemanningen. Detta arbete fortsätter under år 2019.

Socialnämnden har tilldelats det riktade statsbidraget från Migrationsverket avseende möjliggörandet av att ensamkommande barn som under asylprocessen hunnit fylla 18 år och studerar får bo kvar i kommunen och fullfölja sina studier. Medlen har inkommit till förvaltningen (totalt ca 2,2 mnkr), samt är beslutade och använda för verksamhet i Frälsningsarméns och Asylkommitténs regi. Avtalet med parterna är uppdaterat för år 2019.

Väsentliga händelser

- Arbete med införandet av ny version av verksamhetssystemet Treserva.
- Omställning av verksamheterna inom avdelningen för ensamkommande barn till förändrade verksamhetsvolym och ekonomiska förutsättningar.
- PwC har, i mars 2018, granskat socialnämndens kostnader år 2016 genom analys av nyckeltal och jämförelser med andra kommuner, med utgångspunkt från officiell statistik. Arbetet har delvis kompletterats med kostnader och jämförelser för år 2017.

Resultat och investeringar

Årets resultat uppgick till -33,0 (-58,5) mnkr. Den ekonomiska obalansen har konstaterats från början av året, med utgångspunkt från kostnadsnivå i bokslut 2017 och fastställda budgetramar för år 2018. Socialnämnden fick, i maj 2018, utökat kommunbidrag med 30 mnkr, med utgångspunkt från redovisad obalans och dess orsaker.

Större budgetavvikelser finns för (mnkr): externa placeringar HVB vuxna (-8,8), externa placeringar HVB barn och ungdom (-9,5), försörjningsstöd (-16,1), ej fördelat förvaltningsövergripande sparkrav (-6,0), ensamkommande barn (-7,4), personalbudget arbetstagare (9,8), inhyrd personal, socionomkonsulter (-4,8), statsbidrag från delegationen mot segregation, (Delmos) (10,5), samt övriga kostnader och intäkter (-0,7).

Internbudgeten för externa placeringar har förutsatt minskade kostnader jämfört med föregående år. Både antal vård dygn och kostnader för externa placeringar i HVB för barn och ungdom minskade för år 2018 jämfört med år 2017, dock inte i budgeterad omfattning. När det gäller externa HVB för vuxna minskade antal vård dygn något, men placeringskostnaderna har ökat.

Bruttokostnaderna för utbetalning av försörjningsstöd, och utbetalda medel till arbetsmarknadsenheten (AME) för insatser/program, överskred budget totalt med 15,6 mnkr. Intäkterna för återbetalning av försörjningsstöd och statsbidrag inom området

underskred budgeten för 2018 med 0,5 mnkr. Nettoresultatet för utbetalning av försörjningsstöd uppgick således till -16,1 mnkr.

I resultatet för avdelningen för ensamkommande barn är inräknat 8,2 mnkr avseende omställningsersättningar vid avveckling av avdelningen.

Årets nettoinvesteringar uppgick totalt sett till 1,4 mnkr. Detta innebar ett överskott mot tilldelad investeringsram med totalt 0,9 mnkr. Överskottet avser kvarvarande medel för investeringsprojektet verksamhetssystem Treserva, där systeminförandet sker i början av år 2019.

Framtiden

Osäkerhet finns bland annat kring kostnadsutvecklingen för externa placeringar och försörjningsstöd. Ansvaret för verksamhetsområdet försörjningsstöd övergår från och med år 2019 till Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden, där arbetsmarknadsenheten och vuxenutbildningen ingår. Detta förbättrar förutsättningarna för arbetet med verksamhetsområdet.

Antalet aktualiseringar och antalet utredningar avseende barn och ungdom visade en ökande trend under år 2017 och nivåerna har kvarstått under 2018. Årskullarna för åldersgruppen 13–18 år kommer att öka under den aktuella planeringsperioden, med utgångspunkt från aktuell befolkningsstatistik. Detta kommer sannolikt att öka behoven av insatser från socialtjänsten. I en stor del av aktuella ärenden på utredningsenheten finns en komplex problematik.

För målgruppen vuxna kan en ökning ses under 2018 rörande utredningar avseende tvångsinsatser enligt lagen om vård av missbrukare (LVM). Det är en utmaning för berörda verksamheter inom kommunen och regionen att skapa hållbara lösningar för brukare med samsjuklighet (beroendeproblematik, samt psykiatriska behov och omvårdnadsbehov).

För både barn och unga och för vuxna kan en tydlig trend ses rörande ökade behov av placeringar

i skyddade boenden, på grund av hot- och våldsproblematik.

En särskild utmaning finns för verksamhetsområdet ensamkommande barn där ett nytt ersättningssystem från Migrationsverket införts från och med 2017-07-01, med kraftigt sänkta ersättningar. Detta innebär att kostnaderna för verksamhetsområdet inte längre kan finansieras av externa intäkter. Ett omställningsarbete har genomförts under innevarande år, med syfte att fullt ut anpassa verksamhetens kostnader till externa intäkter till utgången av år 2019. Avdelningen ensamkommande barn har upphört vid årsskiftet 2018/2019 och ansvaret för målgruppen har fördelats på berörda enheter och

verksamheter. Inget kommunbidrag fördelas ut till verksamhetsområdet ensamkommande barn från och med år 2019.

Det är en viktig framgångsfaktor i sammanhanget framöver, på både kort och lång sikt, att det finns tillräckliga resurser med hög kompetens i förvaltningens egna verksamheter för att möta aktuella och förändrade behov av sociala insatser.

Sammanfattningsvis handlar det om hur förvaltningen med dess organisation kan arbeta och samarbeta, på kort och lång sikt, för att uppnå målen för verksamhet och ekonomi med samtidigt förändringar i omvärlden och förändringar rörande behoven av sociala insatser.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden Martina Kyngäs, ordförande
Kultur & fritid Gävle Eva Jackson, tf förvaltningschef

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	99,5	86,2	92,9
Personalkostnader	-161,6	-150,0	-159,1
Övriga kostnader	-251,9	-237,0	-258,4
Avskrivningar/nedskrivningar	-15,6	-16,9	-15,3
Internränta	-3,3	-3,2	-3,5
Resultat före kommunbidrag	-332,9	-320,9	-343,4
Kommunbidrag	343,4	331,5	343,4
Årets resultat	10,5	10,6	0,0
Investeringar	8,1	17,7	13,8
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda			

Målanalys

Invånare och kunder

En medborgardialog genomfördes i Hamrångebygden under januari månad av avdelningarna för fritid, bibliotek och kultur. Totalt deltog cirka 35 personer i dialogen och flertalet synpunkter, åsikter och förslag lyftes fram. En fråga som kom upp i sammanhanget var idrottshallen i Norrsundet och om den kommer att vara kvar eller om en ny idrottshall kommer att byggas i Bergby som är utpekad som centralort för området.

Alla verksamheter har genomfört samråd. Totalt har 65 samråd genomförts mellan föreningar, deltagare i verksamheterna, vänföreningar och verksamheterna.

Invånarna och kunder har högt förtroende för Kultur & fritids verksamheter och ges möjlighet till delaktighet och engagemang	●
Kompetensnivån hos kommunens befolkning höjs och anpassas till arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling	◆
Kultur & fritids verksamheter ska uppfattas som attraktiva, trygga och tillgängliga	◆

Medarbetare

Medarbetarundersökningen som genomfördes 2018 var en förkortad variant och därför har inte alla indikatorer under perspektivet kunnat mätas. Liksom för hela Gävle kommun ökar den upplevda stressen för Kultur & fritid Gävles medarbetare. Flera aktiviteter har under året genomförts med fokus på att förändra de faktorer som kan leda till stresspåverkan. Förvaltningen har fortsatt

med att knyta ihop den ledningsgruppsutveckling som pågått under en längre tid. Utvecklingen har genomförts med hjälp av extern konsult och har bidragit till en helhetssyn på ledarskap inom förvaltningen. Kultur & fritid Gävles löner är jämställda, både då en analys görs på samtliga medarbetare och när analysen görs på tillsvidareanställda.

Framgångsrika medarbetare som bidrar till Kultur & fritids mål	◆
Ett inspirerande, utvecklande och kommunikativt ledarskap	◆
Uppnä jämförbara och jämlika arbetsvillkor och jämställda löner	●

Hållbar tillväxt

Biblioteket har arbetat med Hållbarhetsveckan som är en del av Globala Gävle där Gävle kommun samarbetar med biståndsmyndigheten Sida för att tillsammans öka kunskapen om, och engagemanget för, globala utvecklingsfrågor. Avdelningen Fritid har beviljats medel hos Naturvårdsverket som ska användas till strandstädning med syfte att minska skräpet i våra hav och på våra stränder. Avdelningen har genom projektet gjort strandstädning på tolv havsbad och genomfört dykning på samtliga för att rensa botten fri från skräp. Många aktiviteter för barn och unga har genomförts inom flera avdelningars verksamheter tack vare medel från Socialstyrelsen, både i form av sommarlovsaktiviteter, lovaktiviteter och simskoleaktiviteter.

Kultur & fritid bidrar till att skapa förutsättningar för ett aktivt liv och en stimulerande fritid för alla invånare	●
Kultur & fritid bidrar till att Gävle kommun är en av Sveriges bästa miljökommuner	◆
Kultur & fritids verksamheter har effektiva processer och ett högt kvalitetsmedvetande	◆

Ekonomi

Uppföljning sker månatligen och leder till fortsatt god kostnadsmedvetenhet i alla verksamheter. Nämn- den tilldelades 2018 drygt 9 miljoner kronor i bidrag till olika lovaktiviteter samt simskola. Det statliga bidraget betalades ut via Socialstyrelsen och har inneburit ett ökat antal lovaktiviteter för Gävles barn och unga. Samtidigt innebär statligt riktade bidrag en utmaning då verksamheten ska öka inom vissa områden medan man inom andra områden samtidigt måste påbörja effektivisering inför kommande besparingar.

Kultur & fritids verksamheter bedrivs kostnadseffektivt och inom tilldelade ramar	●
---	---

Uppföljning av uppdragen

Kultur- och fritidsnämnden har haft 22 uppdrag under 2018, varav 15 uppdrag var kommunövergri- pande och sju direkt riktade till verksamheten. Kultur & fritid Gävle har påbörjat ett arbete med trygghets- ronder för alla anläggningar i samarbete med säker- hetsenheten på kommunledningskontoret. Syftet är att det ska kännas tryggt för besökare att delta i verksamhetens aktiviteter, men också att det ska upplevas tryggt för våra medarbetare att bedriva verksamhet. Genom kultur- och fritidsnämndens beslutade lokalstrategi finns en god grund för att på lång sikt effektivisera lokalutnyttjandet för nämndens verksamheter. Viktigt för Gävle Symfoniorkester är att vidareutveckla sitt arbete för att i ännu högre grad bli en angelägenhet för invånarna i hela Gävleborg samt att vidareutveckla samverkan med länets kommuner och Region Gävleborg. Gävle Symfoniorkester tog initiativ till ett samfinansieringsprojekt med

Folkteatern Gävleborg för en ökad regional närvaro under spelåret 2018 och ett samarbetsavtal med Ålands Landskapsregering har förlängts.

Väsentliga händelser

- I februari invigdes Sportoteket i Gävle. Nu finns möjlig- het att låna sportutrustning för Gävleborna vilket gör det möjligt för till exempel barnfamiljer att prova på olika aktiviteter utan att först köpa utrustning.
- Gefle Street Arts huvudfokus var muralmålningar på

olika fasadväggar. Gävlebor och besökare hade under projektets gång möjlighet att lära känna och uppleva gatukonsten genom föreläsare och konstnärer från lokala, nationella och internationella scener.

- Det statliga stödet gav möjlighet att utveckla och genomföra roliga och stimulerande avgiftsfria lovaktiviteter för barn och unga mellan 6 och 15 år. Aktiviteterna har haft som syfte att främja integra- tion och skapa nya kontaktytor mellan barn med olika social bakgrund.

Resultat och investeringar

Årets resultat uppgick till 10,5 mnkr.

Verksamhetens intäkter överstiger budget med 6,6 mnkr. Avvikelsen påverkas av projektet U23EM (-14,3 mnkr). Exkluderas U23EM från årets intäkter är överskottet jämfört med budget +20,9 mnkr. Denna avvikelse består av ej budgeterade externa bidrag från bland annat Socialstyrelsen (aktiva lov) samt ökade hyres- och försäljningsintäkter.

Personalkostnader för perioden är -2,5 mnkr jämfört med budget vilket beror på att delar av de externa obudgeterade bidragen har använts till mer personal. Vakanser hos några avdelningar påverkar också utfallet.

Övriga kostnader var +6,5 mnkr jämfört med budget. Under övriga kostnader ingår hyror och nämnden har kompenserats för tillkommande hyra av Valbobadet men eftersom investeringen är försenad betalas fortfarande den gamla hyran. Hyrorna på Gavlehov 2018 blev nästan 1,7 mnkr högre än budgeten vilken baserades på uppgifter från Gavlefastigheter AB. Exkluderas U23EMs budget från de övriga kostnaderna är utfallet -7,3 mnkr vilket beror på externa bidrag som möjliggjort för mer verksamhet inom framförallt aktiva lov.

Årets förbrukade investeringsmedel uppgick till 8,1 mnkr mot budget 13,8 mnkr. Avvikelsen består i framskjuten investering i ispist till Valbo ishall och en upphandling av tekniska lösningar i konserthuset som har försenats. Investeringsmedlen har använts till konst, instrument och maskiner. Ett arbete med wi-fi på Gasklockorna påbörjades i slutet av året och kommer att färdigställas under 2019.

Framtiden

Flera av nämndens verksamheter har egna intäkter från uthyrning och försäljning. Intäkterna ska årligen öka i takt med att kostnaderna ökar. Det finns en risk att verksamheternas prisnivåer blir så höga att

besökare och kunder inte längre är beredda att betala mer för att besöka Kultur & fritid Gävles verksamheter.

Det finns en osäkerhet kring bostadssociala medel samt finansieringen av ett världsomspännande projekt inom kulturskolan, El Sistema, från och med år 2022. Det är nu också känt att de statliga medlen för lovaktiviteter kommer att minska rejält redan år 2019. Detta får en stor negativ effekt framförallt när det gäller socioekonomiskt utsatta barn och unga i Gävle. Utöver det minskade statliga bidraget från Socialstyrelsen är också finansieringen av skolavslutningsprojektet Stolt och nykter hotad. Det så kallade förlustbidraget som tidigare utgätt

från de skadeförebyggande medlen hos Svenska Kommun Försäkrings AB utgår 2019. Även Gästrike Vatten AB och Gavlegårdarna AB har aviserat att de drar in sina bidrag till projektet 2019. Arrangemanget kan omöjligt genomföras utan externa medel.

Intäkterna för Gavlevallen har mer än halverats sedan Gefle IF förlorade sin plats i Allsvenskan. En intäkt baserad på ett lag i Allsvenskan låg till grund för den kalkyl som gjordes då Gavlevallen byggdes vilket innebär att anläggningen kommer att gå med förlust om ytterligare effektiviseringar sker.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden Roland Nilsson, ordförande
Samhällsbyggnad Gävle Eva Jackson, förvaltningschef

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	97,8	99,9	99,4
Personalkostnader	-102,8	-95,2	-105,6
Övriga kostnader	-238,7	-169,4	-212,3
Avskrivningar/nedskrivningar	-42,7	-39,4	-42,4
Internränta	-22,1	-22,7	-23,3
Resultat före kommunbidrag	-308,5	-226,8	-284,2
Kommunbidrag	284,2	243,5	284,2
Årets resultat	-24,3	16,7	0,0
Investeringar	109,1	104,1	188,6
Erhållet investeringsbidrag	7,3	0,4	0,0
Antal anställda	176	170	

Målanalys

Invånare och kunder

Samhällsbyggnad Gävle arbetar kontinuerligt med att förbättra dialogen med kommunens invånare och kunder. Förvaltningen strävar efter att bevara men helst öka nöjdheten hos kunderna. Dialogcaféer har genomförts med företagare i syfte att fånga upp förbättringsförslag avseende information och kommunikation. Förvaltningen har haft dialogmöten med invånare, fastighetsägare och verksamhetsutövare om utvecklingen av östra Drottninggatan. Utfallet på undersökningarna nöjd-kund-index och medborgarindex visar ett bra resultat.

Samhällsbyggnad Gävles arbete med naturvård är viktigt för att skapa trygghet längs kommunens cykelbanor samt i Gävles bostadsområden. Förvaltningen prioriterar att rensa buskage, ta ner farliga träd samt tillhandahålla en bra och synlig belysning. Samhällsbyggnad Gävles kundtjänst ingår från och med 1 januari 2018 i kommunens gemensamma kundtjänst placerad under kommunledningskontoret.

Invånare och kunder har stort förtroende för Samhällsbyggnad Gävle och kan lätt ta del av och engagera sig i vår verksamhet

Invånare och besökare uppfattar Gävle som en trygg, tillgänglig och välskött kommun

Medarbetare

Förvaltningen arbetar aktivt med såväl ledarskap som medarbetarskap för att vara en attraktiv arbetsplats. Stressfrågan är högst aktuell och prioriterad. Samhällsbyggnad Gävle fortsätter att arbeta med stressfö-

rebyggande åtgärder bland annat genom att erbjuda stresshanteringskurs till samtliga medarbetare.

Samhällsbyggnad Gävle bedriver kvalitetsarbete i enlighet med de fastställda riktlinjerna för kvalitet. Kommunens medarbetarundersökning (MAU) har genomförts under april och resultatet presenterades under våren 2018. Ett övervägande gott resultat vid 2018 års mätning visar att förvaltningen är på rätt väg.

Resultatet från aktuell jämställdhetsundersökning från Jämix har försämrats mot föregående år men visar fortfarande att förvaltningen har god jämställdhet mellan män och kvinnor.

Medarbetare upplever Samhällsbyggnad Gävle som en attraktiv och utvecklande arbetsplats

Ledarskapet på Samhällsbyggnad Gävle är tydligt och kommunikativt

Hållbar tillväxt

Nämnden har en omfattande verksamhet inom hållbar tillväxt.

Antalet färdigställda bostäder är 646, vilket innebär att kommunen inte når målet på 800 bostäder, trots att antalet färdigställda bostäder är rekordstort jämfört med tidigare år.

Förvaltningen arbetar vidare för att nå målen i miljöstrategiska programmet, bland annat genom arbetet med att avveckla tre av kommunens deponier. Luftkvalitetsmätningar och en bottenfaunaundersökning i Gavleån har genomförts med goda resultat.

Upprustning av flera av kommunens äldre cykelvägar har varit gynnsamt för det hållbara resandet. Byggnationerna av nya hållplatser fortsätter att bidra till kollektivtrafikens framkomlighet. Arbetet med att

påverka attityder till och marknadsföring av kollektivtrafiken fortsätter.

Bildandet av naturreservat löper vidare. Invigning av Limöns naturreservat kommer att ske år 2019. Samhällsbyggnad Gävle arbetar fortlöpande med att effektivisera och kvalitetssäkra rutiner och processer. En kartläggning av förvaltningens investeringsprocess har genomförts för att skapa effektivitet i ekonomisk planering, uppföljning och resursutnyttjande.

Samhällsbyggnad Gävle gör Gävle till en attraktiv och levande kommun som når 120 000 invånare år 2030 genom hållbart byggande, god kvalitet och hög arkitektonisk nivå	◆
Samhällsbyggnad Gävle har en samordnad ärendehantering som underlättar för företagare, ger en god plan- och markberedskap och skapar förutsättningar för tillväxt	◆
Samhällsbyggnad Gävle säkrar hållbar miljö med renare mark, luft och vatten	●
Samhällsbyggnad Gävle gör hållbart resande enkelt och attraktivt	■
Samhällsbyggnad Gävle utvecklar och skyddar grönsstruktur och biologisk mångfald	◆
Samhällsbyggnad Gävles verksamheter ska ha effektiva processer och ett högt kvalitetsmedvetande	◆

Ekonomi

Nämndens ekonomi visade ett negativt resultat som till stor del beror på höga kostnader för vinterväghållning. Investeringsprojekt har inte genomförts i den takt som planerats och flertalet projekt visar en avvikelse mot budget som överstiger 10 procent. Några större projekt såsom Å-rummet och Avabron har blivit framflyttade i tid på grund av vattendomar. Vissa beläggningsprojekt som planerats till 2018 har flyttats fram till 2019 på grund av en lång vintersäsong.

Samråd och möten har hållits löpande med Gävle Energi för att hitta lösningar för energieffektiviseringar. Utmaningen är fortfarande att minska energiförbrukningen då antalet belysningspunkter varje år ökar. Elförbrukningen har under 2018 minskat med 2 procent från 344 kwh till 337 kwh per belysningspunkt. Utbyte av cirka 500 äldre armaturer till LED har utförts under året vilket kommer att minska elförbrukningen ytterligare framöver.

Samhällsbyggnad Gävles verksamhet är kostnadseffektiv och möjliggör utveckling

Uppföljning av uppdragen

De politiska uppdragen har under året varit 22 stycken. Femton uppdrag är riktade mot hela koncernen och sju uppdrag är riktade direkt mot samhällsbyggnadsnämnden. Samtliga uppdrag har genomförts under året.

I syfte att förstärka inom de områden i samhällsbyggnadsprocessen där det i nuläget är högst belastning har Samhällsbyggnad Gävle anställt två medarbetare; en jurist och en bygglovshandläggare till avdelningen bygglov.

Samhällsbyggnad Gävle har tillfört ökade investeringsmedel för beläggning av gång- och cykelvägar enligt upprättad plan.

Förvaltningen har påbörjat en förstudie för ny gång- och cykelväg till Hemlingby. Genomförandet planeras till år 2020.

Skyltning och marknadsföring av en vandrings- och cykelled längs kommunens kuststräcka skulle bidra till att förbättra tillgängligheten till kustområdet. Ett förslag till möjlig sträckning för en led har inkommit under översiktsplanens samrådsskede och kommunen ställer sig positiv till detta.

En så kallad pocket-park vid Norra Slottstorget var planerad men på grund av utredning avseende stadsbibliotek har projektet inte genomförts.

En förstudie har tagits fram för östra Drottninggatan. Därefter har projektering påbörjats. I förstudiearbetet har dialog skett med allmänhet, verksamhetsutövare samt fastighetsägare. Synpunkter har lämnats via dialogcafé, en öppen sammankomst på Drottninggatan samt via enkät på kommunens webbplats gavle.se. Ett slutgiltigt förslag finns framtaget och håller på att förankras med verksamhetsutövare och fastighetsägare längs med östra Drottninggatan. En kommunikationsplan finns upprättad för projektet. I och med omprioritering av budget kommer förstudie för norra Å-rummets västra del inte att påbörjas under 2018.

Detaljplanarbetet kommer att återupptas för Rådhusorget för att möjliggöra arbetet enligt det vinnande förslaget i arkitektävlingen.

Utredningen av förutsättningarna att erbjuda avgiftsfri kollektivtrafik för unga ska belysa ekonomiska för- och nackdelar för individ och kommun, förväntade miljöeffekter, jämställdhetspåverkan, samt utreda konsekvenser för tillgänglighet/kvalité/turtäthet och liknande.

Det finns två utredningsalternativ:

- unga i Gävle kommun kan resa avgiftsfritt inom kommunen
- unga i Gävle kommun kan resa avgiftsfritt i hela länet

Utredningen har inte färdigställts under 2018.

Väsentliga händelser

- Under året har arbete med att genomföra den nya förvaltningsorganisationen bedrivits och beslut har fattats om ny sektor Livsmiljö Gävle, där Kultur & Fritid Gävle samt Samhällsbyggnad Gävle har samlats.
- Samhällsbyggnad Gävles kundtjänst ingår från och med 1 januari 2018 i kommunens gemensamma kundtjänst under kommunledningskontoret.
- Centrumhållplatsen är färdigställd och platsen är nu tryggare och mer tillgänglig för resenärer med stadsbussarna.

Resultat och investeringar

Redovisat resultat för 2018 uppgår till -24,3 mnkr. I det totala utfallet ingår utfall för vinterväghållning med -21,2 mnkr. Resultatet för övriga verksamheter uppgår till -3,1 mnkr. Intäkterna ligger lägre än budget. Det är bland annat intäkterna för verksamheterna bygglov, planuppdrag och geografisk information som understiger budget. Verksamhetsstatistik visar färre antal inkomna bygglov och lantmäteriföretag. Personalkostnaderna understiger budget på grund av att rekryteringar på förvaltningens vakanta tjänster dragit ut på tiden. Övriga kostnader är högre än budget totalt, framför allt för verksamheten vinterväghållning. Kostnaderna för vinterväghållningen uppgår till 57,8 mnkr vilket kan jämföras med 2017 då kostnaderna uppgick till 28,2 mnkr. Verksamheten kollektivtrafik har ett positivt resultat som uppgår till 3,3 mnkr. Kostnaderna för färdtjänst har överskridit budget och kan härledas till ett högre snittpris och fler antal resande. Verksamheten för skolskjutsar visar ett resultat på -3,1 mnkr. Eftersom det blivit obligatoriskt för barn att gå i förskoleklass ska kommunerna ombesörja skolresor för dessa barn. För den ökade kostnaden finns ingen finansiering idag. Avskrivningar och räntor ligger lägre än budget. Flera pågående projekt har aktiverats i slutet av året.

Utfallet för investeringar uppgick till 109,1 mnkr av det totala utrymmet på 188,6 mnkr. Erhållet investeringsbidrag uppgår till 7,3 mnkr. Projektet Avabron har senarelagts på grund av en vattendom. Inom projektet säkra skolvägar har åtgärder utförts vid Tallbackens skola, Strömsbro skola och Gustavsgatan. På grund av den hårda vintern har behovet av planerat underhåll på kommunens gator ökat och vissa åtgärder har utförts under 2018 istället för 2019. Kostnaderna för dessa åtgärder har lett till att budgeten för större beläggningsprojekt överskridits med 5,8 mnkr under 2018.

Framtiden

Inom samhällsbyggnadsprocessen finns fortfarande behov av förstärkningar inom flera delområden. Uppföljningsmöten om skötselåtgärderna i årsbeställningen och rätt fakturaunderlag har hållits löpande med Gävle Drift och Service.

Samhällsbyggnad Gävle är involverade i programmet Digital förnyelse. Inom digital förnyelse pågår många olika projekt för bland annat e-tjänster, ombyggnad av gavle.se samt mer verksamhetsspecifika digitaliseringsprojekt. Ett av de verksamhetsspecifika projekten är att ta fram en webbapplikation för pågående bostadsbyggnation i Gävle. Projektet omfattar även att ta fram en databas för att sortera och hantera bakgrundsinformation. Det innebär att information från bygglov, fysisk planering samt mark och exploatering samlas i en och samma databas. Detta möjliggör statistik och andra sammanställningar för stora delar av samhällsbyggnadsprocessen.

Arbete med att ta fram e-tjänster pågår inom flera områden i förvaltningen. Det har tidigare tagits fram e-tjänst för ansökan om nybyggnadskarta. E-tjänst för ansökan om bygglov har påbörjats i samarbete med Gävle kommuns IT-avdelning. Förvaltningen har i samband med detta startat ett samarbete med kommunerna i Västra Gästrikland Samhällsbyggnadsförvaltning (VGS). Fortsatt arbete och implemen-

tering har skett under 2018. Den interna bygglovsprocessen är nu helt digitaliserad och ett digitalt mellanarkiv har implementerats för bygglov under året. Genom en digital bygglovs- och planprocess har vi uppnått effektivare handläggning och ökad kundnöjdhet.

Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet är konjunkturpåverkad och cirka 24 procent av intäkterna kommer från taxor och avgifter. Förvaltningen ser tecken på en svag minskning av inkommande ärenden för lantmäteriet, nybyggnadskartor och bygglov.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden Anna-Karin Strömberg, *ordförande*
Överförmyndarenheten Maria Larsson, *enhetschef*

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	0,6	10,1	0,6
Personalkostnader	-6,3	-14,1	-7,8
Övriga kostnader	-5,3	-4,5	-4,8
Avskrivningar/nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0
Resultat före kommunbidrag	-11,0	-8,5	-12,0
Kommunbidrag	12,0	8,5	12,0
Årets resultat	1,0	0,0	0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,1
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda			

Målanalys

Invånare och kunder

De uppställda målen beträffande granskning av årsräkningar har inte uppnåtts. Nämnden har haft stora svårigheter att rekrytera externa ställföreträdare, men bedömer att i den rekrytering som är genomförd har det varit en förhållandevis god samsättning utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsmål. Nämnden bör för att uppfylla målet helt se över vilka olika sätt som ställföreträdare kan rekryteras på och vidareutveckla rekryteringskanaler för nya ställföreträdare. Samverkan med kundtjänst har fortsatt liksom arbetet med e-tjänster, där målet i båda fall är en ökad grad av tillgänglighet och service.

Huvudmän, ställföreträdare och allmänhet som omfattas av nämndens verksamhet känner stort förtroende för nämndens verksamhet och upplever att de får ett bra bemötande

Huvudmän, ställföreträdare och allmänhet ska uppleva att nämnden verkar för jämställdhet och mångfald

Huvudmän, ställföreträdare och allmänhet ska uppleva en hög grad av tillgänglighet och service med bra bemötande

Medarbetare

Nämnden har ingen anställd personal. Tjänster köps från kommunledningskontoret.

Hållbar tillväxt

Överförmyndarnämnden har delvis uppnått målet att externt rekryterade ställföreträdare ska öka.

Kollektivt resande är förstahandsvalet inom nämndens verksamhetsområde och möjligheterna till digitala möten utnyttjas i den utsträckning det går. Information om det miljöstrategiska programmet samt resepolicyen har gått ut till samtliga ställföreträdare.

Överförmyndarnämnden arbetar för att effektivisera och förbättra administrationen av verksamheten. Verksamhetssystemet har uppdaterats med en kompetensmodul som ska syfta till att effektivisera rekryteringen. Ytterligare e-tjänster har tagits fram.

Överförmyndarnämndens verksamhet är attraktiv och håller hög kvalitet.
Resor och transporter som genererar användning av drivmedel ska minska
Överförmyndarnämndens verksamhet ska ha effektiva processer och präglas av hög kvalitet.

Ekonomi

Överförmyndarnämnden har som mål att bedriva en verksamhet med hög kvalitet inom given budgetram. Årets resultat uppgick till 1,0 mnkr, vilket är en stor avvikelse mot budget. Anledningen till det avvikande resultatet är att antalet ensamkommande barn och ungdomar som behöver god man inte går att bedöma i förväg. Under 2018 minskade antalet ensamkommande barn och ungdomar drastiskt, vilket ledde till att färre arvoden betalades ut.

Överförmyndarnämndens verksamhet ska bedrivas kostnadseffektivt och med ett optimalt nyttjande av befintliga resurser

Uppföljning av uppdragen

Det sociala hållbarhetsprogrammet (SHP) är nyligen färdigställt och antogs i december. Överförmyndarnämnden är endast indirekt berörd av ett antal uppdrag inom SHP:s område. Överförmyndarnämnden arbetar för att rekrytera så kompetenta ställföreträdare som möjligt och utifrån lekmannaperspektivet med för uppdraget passande bakgrund och erfarenheter.

Det finns idag ett fungerande länsnätverk. Regional samverkan har under perioden skett inom befintligt länsnätverk för överförmyndareheter.

Väsentliga händelser

- Utredning av möjligheterna att ansluta Gävle kommun till en gemensam överförmyndarnämnd har slutförts. Ett konsultföretag har genom sin utredning förordat att Överförmyndarnämnden i Gävle ansluter sig till Västra Gästriklands Överförmyndarnämnd. Överförmyndarnämnden har i augusti beslutat att avslå detta förslag och kommunstyrelsens ordförandeberedning har beslutat att inte gå vidare i frågan under denna mandatperiod. Frågan om sektorstillhörighet för verksamheten ska ses över.

Resultat och investeringar

Årets resultat +1,0 mnkr. Nämndens intäkter och kostnader skiljer sig stort jämfört med budget och tidigare prognoser.

Av överskottet hänför sig +1,3 mnkr till ensamkommande barn. Antalet barn har minskat från 90 barn och ungdomar i början av 2018 till 40 barn och ungdomar mot slutet av 2018. Kostnaden för utbetalda arvoden och tolktjänster har därför minskat drastiskt.

Framtiden

Antalet ensamkommande barn har minskat kraftigt under 2018 och om inte de politiska förutsättningarna ändras ser det ut att bli en fortsatt minskning av antalet nytillkomna barn.

Ett fortsatt kvalitets- och utvecklingsarbete bör bedrivas inom flera målområden och fler mätbara

indikatorer bör tas fram. Den samverkan som har skett under året både externt och internt med olika aktörer bör vidmakthållas och utvecklas. Andra och nya sätt att rekrytera ställföreträdare behövs, liksom framtagande av e-tjänster samt statistik och uppföljning av data. Intern kontroll och verksamhetsutveckling utifrån tillsynsmyndigheters synpunkter och kritik är ett viktigt förbättringsområde.

Jävsnämnden

Jävsnämnden Pia Jansson, *ordförande*

Kommunledningskontoret Helén Åleskog, *förvaltningschef*

Resultat och investeringar (tkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	0	0	0
Personalkostnader	-97	-121	-159
Övriga kostnader	-162	-214	-175
Avskrivningar/nedskrivningar	0	0	0
Internränta	0	0	0
Resultat före kommunbidrag	-259	-335	-334
Kommunbidrag	334	546	334
Årets resultat	75	211	0
Investeringar	0	0	0
Erhållet investeringsbidrag	0	0	0
Antal anställda	0	0	

Nämndens uppdrag

Jävsnämnden ansvarar för tillsyn, beslut och övrig myndighetsutövning i ärenden där samhällsbyggnadsnämnden normalt har ansvaret, men inte kan på grund av jäv. Samhällsbyggnadsnämnden får inte utöva myndighetsutövning gentemot verksamhet och objekt som nämnden själv bedriver. För att säkra medborgarnas förtroende för detta ska beslutsprocesser och handläggning präglas av transparens.

Resultat och investeringar

Årets resultat uppgår till 75 (211) tkr. Nämnden fick ett kommunbidrag för 2018 på 334 tkr. Kommunbidraget minskades till år 2018 med 212 tkr på grund av att det inte funnits något behov för externa utredningar. Nämnden har inga investeringsmedel.

Framtiden

Under förutsättning att nämndens uppdrag inte förändras på något väsentligt sätt förväntas kostnader och intäkter rymmas inom den tilldelade ramen. Om det inom ramen för den myndighetsutövande verksamheten uppstår behov av att genomföra externa utredningar måste det ske utanför ram då nämndens medel för detta dragits in 2018.

Valnämnden

Jävsnämnden Roland Nilsson, ordförande

Kommunledningskontoret Helén Åleskog, förvaltningschef

Resultat och investeringar (tkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	1923	0	1908
Personalkostnader	-2976	-52	-3001
Övriga kostnader	-1716	-155	-1421
Avskrivningar/nedskrivningar	-16	0	0
Internränta	0	0	0
Resultat före kommunbidrag	-2785	-207	-2514
Kommunbidrag	2514	236	2514
Årets resultat	-271	29	0
Investeringar	95	0	-75
Erhållet investeringsbidrag	0	0	0
Antal anställda	0	0	

Nämndens uppdrag

Nämnden ansvarar som lokal valmyndighet för kommunens uppgifter i samband med val. Det innebär bland annat ansvar för mottagningen av röster i vallokaler och i förtidsröstningen. Under hösten 2018 genomfördes val till riksdag, kommun och landsting.

Resultat och investeringar

Årets resultat uppgår till -271 (29) mnkr. Eftersom 2018 var ett valår fick nämnden 2514 tkr i kommunbidrag samt 1923 tkr i driftbidrag. Underskottet mot budget beror framförallt på ökade kostnader för informationsblad, transporter samt IT. Nämnden hade 75 tkr i investeringsbudget inför 2018 för att köpa in ett systemstöd, vilket gjordes under året.

Framtiden

Den 26 maj 2019 är det val till Europaparlamentet. År 2022 är det val till riksdag, kommun och landsting.

Gemensam nämnd för verksamhetsstöd

Jävsnämnden Patrik Stenvard, ordförande
Kommunledningskontoret Helén Åleskog, förvaltningschef

Resultat och investeringar (tkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	147	170	162
Personalkostnader	-420	-406	-419
Övriga kostnader	-25	-40	-43
Avskrivningar/nedskrivningar	0	0	0
Internränta	0	0	0
Resultat före kommunbidrag	-298	-276	-300
Kommunbidrag	300	316	300
Årets resultat	2	40	0
Investeringar	0	0	0
Erhållet investeringsbidrag	0	0	0
Antal anställda	0	0	

Nämndens uppdrag

Nämnden ansvarar för samverkan av administrativ, ofta IT-relaterad art, för de kommuner som ingår i den gemensamma nämnden. De kommuner som ingår är: Gävle, Sandviken, Ockelbo och Hofors.

Resultat och investeringar

Årets resultat uppgick till 2 (40) tkr. Nämnden har inga investeringsmedel.

Framtiden

En ny kommunallag trädde i kraft den 1 januari 2018. Den innehåller en generell möjlighet till förenklad avtalssamverkan mellan kommuner, landsting och regioner. Förändringen har diskuterats i nämnden och kan eventuellt leda till förändrade samverkansformer framöver.

Revisorskollegiet

Revisorskollegiet Hampus Forsmark, *ordförande*
Revisionskontoret Gunilla Beckman Ljung, *revisionschef*

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Verksamhetens intäkter	1,3	1,4	1,4
Personalkostnader	-4,3	-4,0	-4,6
Övriga kostnader	-0,8	-1,5	-1,5
Avskrivningar/nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0
Resultat före kommunbidrag	-3,8	-4,1	-4,7
Kommunbidrag	4,7	4,6	4,7
Årets resultat	0,9	0,5	0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,1
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0
Antal anställda	5	5	

Målanalys

Den kommunala revisionen är lagstadgad och granskar den verksamhet som finns i kommunen samt prövar ansvarstagandet.

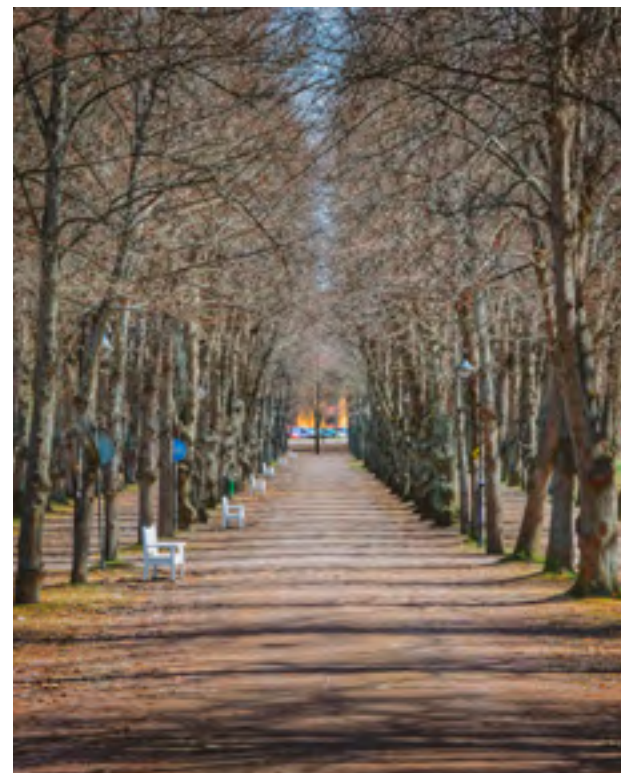
Revisorerna granskar, bedömer och uttalar sig i den årliga revisionsberättelsen om kommunens:

- räkenskaper och medelförvaltning
- redovisning och verksamhetens resultat
- styrelsens och nämndernas förvaltning så att fullmäktige kan bedöma om styrelsen och nämnderna kan ges fortsatt förtroende

Information om revisionens arbete och revisionsrapporter finns tillgängliga för medborgarna via kommunens hemsida.

Kommunrevisionen har ett revisionskontor med fem anställda yrkesrevisorer. Revisionskontoret svarar för huvuddelen av granskningsarbetet, därutöver upphandlas specialister inom olika områden eller konsulter från revisionsbyråer.

Kommunrevisionen finansieras genom kommunbidrag. Bolagen faktureras kostnaden för lekmanrevisionen.

Väsentliga händelser

En anmärkning riktades i revisionsberättelsen 2017 till Kommunstyrelsens ordförande för ohörsamhet till riktlinjer, otillräcklig beredning, obehörigt beslutsfattande och förtroendeskada för beslutet om tillsättande/lönesättning av biträdande kommundirektör.

Utbildningsnämndens bristande måluppfyllelse innebär negativa effekter för arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling. Elever hamnar i utanförskap som vuxna.

Lekmannarevisorn i Visit Hälsingland Gästrikland AB konstaterar allvarliga brister i bolagets interna kontroll. Den ekonomiska redovisningen är ej granskad av auktoriserad revisor sedan starten 2015.

Revisorerna har fullföljt temagranskningen av styrkedjan från Kommunfullmäktige till verksamheten med Utbildningsnämnden och AB Gavlegårdarna som exempel.

Resultat och investeringar

Periodens resultat och årsprognos

Periodens resultat uppgick till 0,9 (0,5) mnkr. Överskottet beror på ej upphandlade granskningar samt vakanser på personalsidan.

Framtiden

En ny kommunallag trädde ikraft 2018-01-01, en ny förvaltningslag 2018-07-01 och en ny kommunal redovisningslag träder ikraft 2019-01-01. Ändrade regler för Kommunstyrelsens möjlighet att ta beslut rörande nämnders verksamhet påverkar revisionens arbete.

Uppföljning av uppdragen

Fördjupade granskningar har berört följande områden:

- Brandskydd Socialtjänstens boenden
- Styrkedjan, AB Gavlegårdarna
- Wärna verksamhetssystem, Överförmyndarnämnden
- Verksamhetssystemet PUMA, Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden
- Integrationen av nyanlända elever, Utbildningsnämnden
- Granskning rättelse av beslut upphävt av Förvaltningsrätten
- Granskning uppföljning av anmärkning lönebildning och tillsättande biträdande kommundirektör

Dialogmöten är genomförda med samtliga nämnders beredningar och med bolagsledningarna. Revisorerna har också deltagit i möten med gemensamma nämnder och delägda bolag. Samverkan har skett med de auktoriserade revisorerna.

Dialog har skett med kommunfullmäktiges presidium och gruppleddare samt med kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören.

Verksamhetsbesök vid AB Gavlegårdarna.

Hearing i särskilda frågor: Information om avveckling av det delägda kommunala bolaget Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB.

Gävle Stadshus AB

Ordförande Åsa Wiklund Lång
Verkställande direktör Göran Arnell

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Omsättning	3,2	2,9	3,1
Personalkostnader	-0,6	-0,7	-0,6
Övriga kostnader	-6,6	-5,9	-7,0
Avskrivningar			
Rörelseresultat	-4,0	-3,7	-4,5
Finansnetto	-13,1	-17,8	-16,3
Resultat efter finansiella poster	-17,1	-21,5	-20,8
Investeringar	0,0	0,0	0,0
Avgår försäljningar	0,0	0,0	0,0
Summa nettoinvesteringar	0,0	0,0	0,0
Antal anställda vid årets slut			

Målanalys

Invånare och kunder

Vid behov uppdaterar och/eller omformar bolaget förslag på nya ägardirektiv till dotterbolagen för beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. En årlig revidering görs alltid i samband med budgetprocessen.

Under året har förslag lämnats till kommunfullmäktige avseende ändrat avkastningskrav för Gävle Hamn AB.

Bolaget ska utforma ägardirektiv till dotterbolagen som gör det möjligt för dessa att utforma mål för att bidra till att uppfylla de kommunövergripande målen samt målen för verksamhetens inriktning inom perspektivet

Medarbetare

Bolaget har inga egna anställda, personal hyrs in från Gävle kommun. Övergripande uppföljning av dotterbolagens måluppfyllelse görs vid tertial och årsbokslut.

Hållbar tillväxt

Bolaget har ingen egen verksamhet. Övergripande uppföljning av dotterbolagens måluppfyllelse görs vid tertial och årsbokslut.

Ekonomi

Bolaget svarar för GSAB-koncernens ekonomiska optimering ●

Bolaget ska fortsätta arbetet med att utveckla och samordna ägarrollen i bolagskoncernen så att de gemensamma resurserna används på ett optimalt sätt ●

Uppföljning av ägardirektiv

Bolaget har under året haft i uppdrag att genomföra en utredning om möjligheterna att inkludera Gävle Vatten i Gävle Stadshus AB under 2018. Genomförd utredning visar att en inkludering av Gävle Vatten inom GSAB-koncernen inte leder till en effektivare koncernstyrning.

Väsentliga händelser

Styrelsen har under året fattat igångsättningstillstånd för följande investeringar:

- Sörby förskola, investeringskostnad 43 mnkr
- Tallbackens skola etapp 2, investeringskostnad, 45 mnkr
- Gunder Hägg etapp 2, investeringskostnad 10 mnkr
- Solängsskolan, allmän rust, investeringskostnad, 140 mnkr
- Nynässkolan, utbyggnad och renovering, 102 mnkr
- Skogmurskolan, verksamhetsanpassning 30,8 mnkr
- Kompletterande igångsättningstillstånd Valbobadet, 100 mnkr
- Kompletterande igångsättningstillstånd ny containerkaj, 230 mnkr
- Igångsättningstillstånd stam- och badrustrenovering i Bergby/Norrundet 28,7 mnkr

Resultat och investeringar

Redovisat resultat i ovanstående tabell är justerat resultat exklusive erhållen aktieutdelning 81,0 (10,0)

mnkr från dotterbolag. Resultat efter finansiella poster är 63,9 (-11,5) mnkr. Resultatförbättringen beror på att bolaget inte redovisar anteciperad utdelning utan den intäktsförs det året som den erhålls.

Bolagets intäkter består av konsult- och serviceintäkter till dotterbolagen 3,2 (2,9) mnkr, medan kostnaderna främst avser personella resurser som fakturerats från Gävle kommun samt konsultarvode till speciella projekt.

Lägre finanskostnader vid jämförelse mot föregående år beror på lägre räntor på grund av omsatta lån samt lägre belåning 2018 jämfört med 2017.

Framtiden

Bolagets verksamhet kommer att vara oförändrad, främst ägarstyrning av ingående koncernbolag.

Gävle Energi AB koncern

Ordförande Erik Holmestig
Verkställande direktör Håkan Jönsson

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Omsättning	1171,2	1087,3	1065,8
Personalkostnader	-174,1	-163,6	-175,6
Övriga kostnader	-627,2	-555,6	-559,9
Avskrivningar	-179,5	-198,3	-162,1
Andel intresseföretags resultat	16,7	27,6	12,7
Rörelseresultat	207,1	197,4	180,9
Finansnetto	-16,7	-16,9	-12,7
Resultat efter finansiella poster	190,4	180,5	168,2
Investeringar	287,1	303,3	262,0
Avgår försäljningar	-0,1	0,0	0,0
Summa nettoinvesteringar	287,0	303,3	262,0
Antal anställda vid årets slut	236	228	

Målanalys

Av 13 uppsatta mål har elva uppnåtts i sin helhet, ett har delvis uppnåtts och ett har inte uppnåtts.

Invånare och kunder

Under året har det fokuserats på insatser som stärker koncernens uppdrag att bidra till att göra Gävle till en attraktiv stad att bo och verka i. Gävle Energi fortsätter att utveckla och implementera fler digitala processer, bland annat har Bank-ID införts som identifikation på Mina sidor. I syfte att ge medborgarna insikt och delaktighet har bolaget under året deltagit på 54 event. För att skapa ett tryggare Gävle har bolaget fortsatt att öka tillgängligheten till stadens belysning. Den uppgår till 99,7 procent.

Vi ska ha en hög grad av kundnöjdhet	●
Gävle ska uppfattas som attraktivt, tryggt och tillgängligt	●

Medarbetare

En ny typ av medarbetarundersökning som ger återkoppling direkt har införts. Samverkan med högskolan och andra aktörer samt användande av praktikplatser är ett led i kompetensförsörjningen. Medvetet hälsofrämjande arbete bidrar till frisktalken och rapportering av tillbud bidrar till en säker arbetsplats. Gävle Energi har fått sin första teknologie doktor, Mattias Gustafsson, inom ramen för Reesbe forskarskola, som Gävle Energi varit med att etablera.

Vi ska ha en säker arbetsplats	●
Vårt mål är framgångsrika medarbetare som är engagerade, tar ansvar, har handlingsutrymme och är medskapande	●
Vi ska ha ett inspirerande och utvecklande ledarskap	●
Vi arbetar för en arbetsplats med jämställdhet och likabehandling	●

Hållbar tillväxt

Gävle Energi fortsätter att bidra till kommunens hållbarhetsarbete bland annat genom hög tillgänglighet. Klimatfrågan är fortfarande en stark drivkraft, dock når inte biogasproduktionen upp till målet som finns i miljöstrategiska programmet. Andelen restvärme och förnybart i Gävles fjärrvärmenät är en av de bästa i Sverige. Fiberutbyggnaden till både hushåll och företag har under året fortsatt med en högre utbyggnadstakt än vad som var planerat. Kunden erbjuds nu också fler tillval av produkter och tjänster i syfte att förenkla och öka det upplevda värdet.

Hög tillgänglighet till infrastruktur och tjänster	●
Vi utvecklar och erbjuder konkurrenskraftiga affärs- och prismodeller	●
Hög tillgänglighet i vår infrastruktur	◆
Gävle Energi ska verka för att Gävle kommuns miljöstrategiska program uppnås	■
Klimatfrågan är drivkraften för vårt miljöarbete	●
Genom utvecklande och effektiva processer, där kvalitet värderas högt, skapas förutsättningar för en långsiktig hållbar utveckling.	●

Ekonomi

Ett långsiktigt arbete med att hålla en hög tillgänglighet i produktionsanläggningarna, hålla ner produktionskostnaderna, göra rätt investeringar samt arbeta med kapital- och räntebindning är grunden för koncernens goda resultat. Arbetet med att utveckla medarbetarna och anställa rätt kompetens är också en framgångsfaktor. Sammantaget medför detta en bra lönsamhet och konkurrenskraftiga priser till kunderna. Under året har det varit fortsatt fokus på bredbandsutbyggnaden och reinvesteringar på elnätet. Arbetet med att effektivisera och digitalisera bolagets processer fortsätter.

Gävle Energi ska nå en tillfredsställande lönsamhet utifrån ägarens direktiv

Uppföljning av ägardirektiv

Gävle Energi har under 2018 haft 22 uppdrag. 15 uppdrag är riktade mot hela koncernen och sju uppdrag är riktade direkt mot Gävle Energi.

Gävle Energi har under 2018 haft ett uppdrag som handlar om att kommunicera utmaningarna med klimathotet och vikten av fossilfri energi. Bolaget har bland annat en energipedagog anställd för denna uppgift. Energipedagogen har mött närmare 1400 elever inom skolan och cirka 100 barn inom förskolan. Gävle Energi medverkar också som föredragshållare på konferenser, branschträffar och liknade där klimathotet och hur man kan angripa problemet och bidra till förbättringar diskuteras.

Ett projekt pågår tillsammans med Gavlegårdarna, Gavlefastigheter, Omvårdnad Gävle och kommunledningskontoret för att fullfölja uppdraget om att ta fullt kostnadsansvar för fullgott reservkraftsystem till alla kommunala förvaltningar samt leda och samordna arbetet med en reservkraftsstrategi för kommunen. Kartläggning av organisation, utrustning och förutsättningar har genomförts och vissa förbättringar i rådande förutsättningar för reservkraft är identifierade.

Gävle Energi har för avsikt att etablera en ny fiskvandring i Boulognern. Tanken är att utforma fiskvandringvägen på ett sådant sätt att den blir ett besöksmål i sig och samtidigt kombinera fiskvandringvägen med en lekpark med ett teknik- och naturtema. Projektet pågår i samverkan med kommunen.

Uppföljning av ägardirektiv

Ägardirektivets krav på hög leveranssäkerhet är särskilt viktigt utifrån ett samhällsperspektiv. Det finns ett kontinuerligt arbete för att bibehålla och förbättra den mycket höga leveranssäkerheten som Gävle Energi har. Kunderna efterfrågar idag en kompetent

partner som ur ett helhetsperspektiv kan tillgodose kundernas behov av energilösningar. Ofta är en kombination av olika åtgärder; energieffektivisering, köp av förnybar el samt kundanpassade värme- och kylsystem den mest ändamålsenliga ur kundens och miljöns perspektiv. Detta synsätt bidrar till en ökad komfort för privatkunder och företagskunder, men också en ökad kostnadseffektivitet, konkurrenskraft och ständigt förbättrad miljöpåverkan. Gävle Energis utvecklingsarbete har under lång tid präglats av affärsmässig nytta på miljömässig grund, vilket gett som effekt att fjärrvärmesystemet är ett av de mest miljöeffektiva i Sverige samtidigt som det möjliggör attraktiva prisnivåer för kunderna. Investeringarna i bredbandsverksamheten sker i samklang med Gävle kommuns bredbandsstrategi.

Väsentliga händelser

- Bredbandsutbyggnaden har överträffat planen i Gävle kommuns bredbandsstrategi. Det skapar goda förutsättningar för kommunens digitalisering och har lett till förtida effektiva investeringar i elnätet.
- Andelen förnybart i produktionsmixen nådde 100 procent, vilket innebär att Gävle Energi är ett av de mest hållbara fjärrvärmeföretagen i Sverige.
- Gävle Energi har fått sin första teknologie doktor, Mattias Gustafsson, inom ramen för Reesbe forskarskola som Gävle Energi varit med att etablera.

Resultat och investeringar

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 190,4 (180,5) mnkr, vilket är 9,9 mnkr bättre än föregående år. Bolagets ökade intäkter i jämförelse med budget och föregående år, förklaras främst av att det har varit högre intäkter på el, elcertifikat och utsläppsrätter än förväntat. Hög tillgänglighet i anläggningarna och ökat kundantal har också bidragit till ett bra resultat. Utbyggnaden av bredband fortsätter. Höga grävkostnader och lägre anslutningsgrad medför sämre lönsamhet för affärsområdet GavleNet än tidigare. Nedskrivningar görs motsvarande erhållna anslutningsavgifter. Omsättningen uppgick till 1 171 (1 087) mnkr, vilket är 84 mnkr (7,7 procent) bättre i jämförelse med föregående år. Ökningen beror främst på ökade elintäkter och ökad försäljning på bredband. Nettomarginalen uppgick till 16,3 procent (16,6 procent). Avkastning på sysselsatt kapital uppgick till 10,2 procent (10,5 procent). Årets investeringar uppgick till 287,1 (303,3) mnkr. Utfallet, i jämförelse med budget 262,0 mnkr, är högre beroende på att elnät tidigare lagts investeringar där det varit ekonomisk fördelaktigt att samförägga med utbyggnaden av GavleNet.

Framtiden

Teknik-, miljö-, och samhällsutvecklingen ställer som krav att ett energiföretag måste förändras i takt med utvecklingen och kunna hantera förändrade förutsättningar. De flesta av ett energiföretags tjänster är att karaktärisera som lågintresseprodukter; så länge de fungerar och upplevs prisvärda tas de för givna och kunderna ägnar dem generellt sett lite intresse. Det gäller därför för ett energiföretag att finnas där för kunden när kunden har ett intresse av att interagera och ha förmågan att interagera på det sätt som kunden önskar. Det är också sannolikt att det går att göra tjänsterna mer intressanta och relevanta för kunden om energiföretaget kan hjälpa kunden att på ett enkelt sätt styra och reglera sitt hem eller verksamhet och därigenom bidra till bättre komfort, lägre kostnader och ökad trygghet. Ambitionen är också att

inför framtiden undersöka möjligheten till ett utökat samarbete med den lokala industrin för att kunna nyttja ännu större mängder restenergi till nytta för industrin, värmekunderna, Gävle Energi och miljön.

Under 2018 har det funnits en trend med ökade marknadspriser för el, elcertifikat, ursprungsgarantier och utsläppsrätter vilket påverkar koncernens kraftproduktion positivt. Samtidigt finns det tendenser till viss brist på tillgång av träbränslen, vilket kan leda till ökade produktionskostnader för el och fjärrvärme. Ambitionen är dock att bibehålla en underliggande positiv resultatutveckling genom tillväxt och ett löpande effektiviseringsarbete.

Regeringen har meddelat nya föreskrifter om elnätsens intäktsreglering för perioden 2020 till 2023. Konsekvensen är ett minskat intäktsutrymme enligt de första bedömningarna.

AB Gavlegårdarna koncern

Ordförande Per-Åke Fredriksson

Verkställande direktör Cathrine Holgersson

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Omsättning	1080,2	1083,5	1063,4
Personalkostnader	-153,6	-141,0	-145,0
Övriga kostnader	-627,0	-624,5	-612,9
Avskrivningar	-166,8	-164,3	-187,2
Rörelseresultat	132,8	153,7	118,3
Finansnetto	389,5	-54,4	161,7
Resultat efter finansiella poster	522,3	99,3	280,0
Investeringar	-535,4	-474,4	-531,0
Avgår försäljningar	564,2	34,5	438,8
Summa nettoinvesteringar	28,8	-439,9	-92,2
Antal anställda vid årets slut	203	205	

Målanalys

Av åtta uppsatta mål har sex uppnåtts i sin helhet och två har delvis uppnåtts.

Invånare och kunder

Resultatet från den årliga kundundersökningen presenterades under sista tertialet 2018. Det som hyresgästerna är mindre nöjda med är information, tillgänglighet, snöröjning och miljörummen. Glädjande är att bolagets satsning på utemiljön visar sig i en kraftigt ökad kundnöjdhet inom detta område och att hyresgästernas delaktighet i bolagets verksamhet är hög.

Gavlegårdarna skapar tillsammans med medborgarna trygga, tillgängliga och välskötta livsmiljöer

Medarbetare

Den årliga medarbetarundersökningen utgör underlag för bolagets mål i perspektivet. Utfallet i 2018 års undersökning gick tillbaka i förhållande till föregående års mycket kraftiga uppgång. Fortfarande ligger dock värdena över den undersökning som genomfördes under 2016.

Under 2018 har bolaget bedrivit ett omfattande värderingsarbete som också kommer att fortsätta under 2019. Det ska utmynna i en ledarskapsfilosofi och en handbok för chefer.

Med inspirerande ledarskap och framgångsrika medarbetare når vi Gavlegårdarnas mål

Hållbar tillväxt

Bolagets hållbarhetsarbete har god måluppfyllelse.

Hela bolagets fordonssflotta drivs nu med förnyelsebara drivmedel (el, gas och HVO-diesel).

Andelen åtgärdade miljonprogramslägenheter har i och med sommarens försäljning minskat något.

Energibesparingar har ett utfall som väsentligt överstiger årets målvärde.

Antalet nyproducerade lägenheter når inte målvärdet för året, men nästkommande år beräknar bolaget att knappt 300 lägenheter som nu är under produktion, kommer att färdigställas.

Gavlegårdarna gör ett växande Gävle bättre

Vid byggande och underhåll används material och metoder som är resurssnåla och sunda

Elanvändningen i Gävle kommunkoncerns fastigheter med lokaler och bostäder ska vara 20 % effektivare till år 2020 jämfört med 2009

Gävle kommunkoncerns energianvändning i fastigheter och anläggningar ska vara fossilfri år 2018

Gävle kommunkoncerns resor och transporter ska vara fossilfria år 2020

Ekonomi

Indikatorn effektivisering mäts detta år via inkommande samtal till Kundcentrum. En lägre volym telefonsamtal indikerar effektivare uthyrningsprocesser, snabbare avhjälp av felanmälan samt i övrigt effektivare interna processer. Utfallet för året har dock denna gång påverkats av en extremt hög volym samtal föregående år.

Antalet anbud på större projekt är av stor vikt då få anbud, och därmed bristande konkurrens, riskerar att

fördyra projekten. Under året har endast två upphandlingar genomförts där anbudssumman överstiger 20 mnkr. Två respektive fyra anbud inkom vid dessa upphandlingar.

Vi använder företagets resurser effektivt för att utveckla Gävle

Uppföljning av uppdragen

Gavlegårdarna har 24 politiska uppdrag varav näst intill alla är genomförda eller pågående. Flertalet av uppdragen kan grupperas under följande rubriker:

Trygghet – Integration – Nyproduktion – Samarbete

Inom området *trygghet* så arbetar bolaget kontinuerligt med både fysisk och psykosocial trygghet i bostadsområdena och kan se en positiv utveckling av trygghetsupplevelsen i Gävle mellan 2004 och 2018. Bolaget har under året anställt en trygghetsansvarig som har till främsta uppgift att arbeta med förebyggande arbete.

När det gäller *integration* så erbjuder bolaget praktikplatser, lärlingsplatser, sommarjobb med mera för de som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. En jobbcoach har anställts för att matcha arbetslösa hyresgäster mot anlitate entreprenörer.

Vid den *nyproduktion* som har färdigställts eller som är under uppförande är hyresnivåerna att betrakta som mycket attraktiva och genom de förtätningar som gjorts i exempelvis Sättra, också segregationsmotverkande.

Samarbeten inom kommunkoncernen men också med kollegor inom regionen är frekvent förekommande. Det avser allt från delade tjänster och erbjudande av specialistkompetens till långvariga samarbeten och tillfälliga projekt.

Uppföljning av ägardirektiv

Ägardirektivet till bolaget har omsatts i en affärsplan för perioden 2018 till 2022. Årets verksamhetsplan syftade till att ta ytterligare steg mot de fyra perspektivens strategiska mål. Bolagets bostadssociala ansvar enligt ägardirektivet har en väsentlig del i den löpande verksamheten. Ett exempel på detta är att cirka 10 procent av de lägenheter som förmedlats i år har gått till förturshantering. Kravet på 750 nyproducerade bostäder för tiden fram till och med år 2020, ser i dagsläget ut att kunna infrias. Avkastningskravet på bolaget är 4 procent direktavkastning, vilket inte uppnåtts då årets utfall blev 3,7 procent.

Väsentliga händelser

- Utfallet från årets hyresförhandlingar gav en hyresökning med i genomsnitt 1,2 procent för tiden 1 februari 2018 till 31 december 2018, vilket motsvarar 1,1 procent på årsbasis.
- Under året har inflyttning skett i kvarteret Iris på Gävle Strand och i Villastaden.
- Bolaget lanserade en ny affärsplan för åren 2018–2022.
- Bolaget har genomfört försäljning av 803 lägenheter i Sättra och på Brynäs.

Resultat och investeringar

Resultat efter finansiella kostnader är 522,3 (99,3) mnkr mot budgeterat 280,0 mnkr.

På kostnadssidan har den stora mängden snö under året belastat bolagets resultaträkning väsentligt. Avvikelsen på fastighetsskötsel uppgår till cirka 25 mnkr och förklaras till största delen av kostnader relaterat till snö- och sandborttagning.

Finansnettot visar över perioden en mycket stor avvikelse mot budget, 227,8 mnkr. Finansiella intäkter

är 219,3 mnkr bättre än budget med anledning av utfallet från genomförd bolagsaffär. Reavinsten vid årets slut är 219,2 mnkr bättre än budgeterat. Detta beror på att försäljningslikviden blev cirka 100 mnkr högre än förväntat, samt att bokfört värde var cirka 120 mnkr lägre än schablonberäkning. Räntekostnaderna var 8,5 mnkr bättre än budget och förklaras av ett fortsatt gynnsamt ränteläge samt ett gott utfall från bolagsaffären, vilket gav möjligheten att amortera lån.

Avskrivningskostnaderna är 21,7 mnkr lägre än budget vilket förklaras av planerade avslut av projekt med tillhörande utrangeringar har skjutits fram.

Bolaget har under perioden investerat 535,4 (474,4) mnkr och antalet nya lägenheter klara för inflyttning uppgick under året till 116 stycken.

Framtiden

Risken för minskade intäkter med anledning av vakanser i beståndet bedöms för närvarande som relativt liten. Bostadsefterfrågan är fortsatt mycket stark. Den risk som bolaget kan se är att de som efterfrågar bostad idag inte har betalningsförmågan att efterfråga nyproducerade lägenheter. Den stora volym nyproduktion som kommer ut på marknaden de närmaste åren kan dock riskera att vakanstalen ökar.

När det gäller intäktssidan kan konstateras att bolaget inte får kostnadskompensation vid hyresförhandlingarna vid de årliga förhandlingarna, vilket får en negativ inverkan på fastighetsbeståndets status och ställer höga krav på fortsatt effektiviseringsarbete. En ökande digitalisering är en viktig faktor i detta arbete.

Beträffande kostnadsutveckling är det främst inom ny- och ombyggnation samt reparationer som kostnadsutvecklingen är oroande. Bristande konkurrens och en het byggmarknad är de främsta orsakerna.

Gavlia koncern

Ordförande Lena Säfström

Verkställande direktör Per-Arne Vahlund

Resultat och investeringar (mnkr)

	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Omsättning	688,2	628,9	666,5
Personalkostnader	-96,0	-87,9	-92,7
Övriga kostnader	-391,9	-356,1	-365,9
Avskrivningar och nedskrivningar	-156,8	-136,4	-141,3
Rörelseresultat	43,5	48,5	66,6
Finansnetto	-37,6	-35,2	-59,9
Resultat efter finansiella poster	5,9	13,3	6,7
Investeringar	439,2	472,6	602,4
Avgår försäljningar	-5,7	-4,5	0
Summa nettoinvesteringar	433,5	468,1	602,4
Antal anställda vid årets slut	159	151	

Målanalys

Invånare och kunder

Gavlia koncernen ska upplevas som en tillgänglig, professionell och serviceinriktad organisation. Den samlade kundservicefunktionen ska ständigt utvecklas och kundservice ska bedrivas effektivt, kvalitetssäkert och kundinriktat. Kundernas återkoppling är en kanal för att koncernen ska kunna utvecklas och antalet aktiviteter med kundträffar har ökat kraftigt. Samtliga mål inom området uppfyllts.

Attraktiva, ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler	●
Hållbar livsmiljö med fokus på ett välskött och tryggt Gävle	●

Medarbetare

Rätt kompetens är avgörande för resultatet och koncernens medarbetare har uppvisat stort kunnande och engagemang. Målet för de individuella utvecklingsplanerna uppfylldes dock inte för året på grund av hög arbetsbelastning inom några avdelningar. Koncernens samverkan med skolväsende och arbetsmarknadsinstanser har fortsatt enligt plan med gott utbyte och resultat. Under året har verksamheterna HBTQ-certifierats och en koncerngemensam värdegrundsplattform arbetats fram tillsammans med medarbetarna.

Engagerade och ansvarstagande medarbetare	■
Engagerade och ansvarstagande ledare	◆
En attraktiv, jämställd, effektiv och utvecklande verksamhet	●

Hållbar tillväxt

Efter införandet av ett nytt energiuppföljningssystem sker nu en bättre kvalitetssäkring av mätvärden. Tillsammans med koncernens energiplan med tydliga riktlinjer, åtgärder och handlingsplaner har målet uppnåtts för 2018-års energieffektivisering. Arbetet med intern effektivisering har fallit väl ut under året. Interna revisioner och antalet inkomna förbättringsförslag uppfyllde årets målsättningar.

Underlätta ny- och ometableringar av små och medelstora företag	◆
Ständiga förbättringar avseende fastigheternas miljöpåverkan	●
Arbeta med en helhetssyn och ständiga förbättringar i verksamheten	●

Ekonomi

Gavlia koncernen arbetar för att använda sina resurser på ett effektivt och optimalt sätt som bidrar till låg lokalkostnad och hög kostnadskontroll. Koncernens resultat före finansiella kostnader i förhållande till det sysselsatta kapitalet gav 2018 ett utfall under målsättningen på 1,9 procent. Koncernen uppnådde därmed inte de ekonomiska resultatkraven och målen på grund av investeringstakten, kapitalbehoven, ökade snörelaterade kostnader samt engångskostnader. Under verksamhetsåret har koncernen genomfört ett flertal aktiviteter som förbättrat såväl ekonomi- och verksamhetsstyrningen som likviditets- och investeringsplaneringen inom koncernen.

Uppnä fastställda resultatkrav	■
Låg lokalkostnad per skattekrona jämfört med liknande fastighetsbolag	◆

Uppföljning av uppdragen

Samtliga politiska uppdrag har genomförts eller förberetts under verksamhetsåret. Koncernen har förprojekterat två kommande projekt, allaktivitetshus i Bergby och Hedesunda. Båda dessa förprojekteringar har genomförts med stort engagemang från respektive samhälle. Koncernen har också genomfört förberedelse av medborgardialog avseende framtida användning av Gävle rådhus och Sjömanskyrkan. Under året har båda dessa fastigheter genomgått tekniska undersökningar avseende tekniskt underhållsbehov.

Under året färdigställdes det centrala fordonsansvaret där samtliga bolag i kommunkoncernen, förutom AB Gavlegårdarna, ingår.

Koncernen har under året fortsatt arbetet med att bullersanera förskolor. Bullersanering planeras kontinuerligt i förskolornas underhållsplaner.

Under året startade ett stort uppdrag tillsammans med kultur- och fritidsnämnden, ett nytt stadsbibliotek i centrala Gävle. Uppdraget är nu ett projekt med namnet Kultur- och bildningscenter i Gävle. Projektet är fullt organiserat och beredningsarbetet fortgår.

Koncernens arbete med att energieffektivisera sina fastigheter enligt miljöstrategiska programmet fortgår. Effektiviseringen av värmebehovet har nått sitt slutmål år 2020. Effektiviseringen av elkonsumtionen fortsätter. Målnivån för 2018 var 57 Kwh/ kvm och utfallet blev 55,7 Kwh/ kvm.

Uppföljning av ägardirektiv

Gavlia koncernen arbetar för Gävles bästa. All verksamhet ska utgå från ägardirektivet och koncernen ska vara bästa tänkbara utförare till konkurrenskraftig kostnad för Gävle kommun. Kommunen ska vara välskött och uppfattas som trygg och snygg. Koncernen ska alltid arbeta med helhetssyn och bidra till nytta för hela Gävle kommun. Koncernen arbetar konsekvent med att ha så låga hyror som möjligt. Varje

objekt har en egen underhållsplan så att det avhjälpande underhållet blir så lågt som möjligt. Koncernen arbetar aktivt med sitt program för energieffektivisering i syfte att minska energikostnader och uppfylla de mål som finns i miljöstrategiska programmet. Koncernen har uppfyllt sina mål väl inom service och skötsel av kommunens gator, parker, fastigheter, fordon och parkeringar. Koncernen kan idag erbjuda fastighetsnära tjänster i viss omfattning och fortsätter att utveckla dessa tjänster.

Väsentliga händelser

- Koncernen har samlokaliseras på Kungsbäcksområdet, vilket gett förutsättningar för bättre samordning och optimering av verksamheterna.
- Gavlia koncernen har under 2018 arbetat intensivt med ett värdegrundsarbete med tillhörande HBTQ-certifiering. Detta arbete färdigställdes under året med ny värdegrund samt certifikat.
- Förskolan Norrskensgården i Andersberg ersattes med en förfabricerad modulbyggnad sammansatt på plats med kort byggtid.

Resultat och investeringar

Gavlia koncernen redovisade ett resultat efter finansiella poster på 5,9 mnkr (13,2 mnkr) varav affärsområdet kommunala fastigheter visade 4,7 mnkr (-0,4 mnkr) och övriga fastigheter 1,3 mnkr (1,8 mnkr).

Moderbolaget Gavlefastigheter Gävle Kommun AB redovisade ett resultat efter finansiella poster på 6 mnkr (2,1 mnkr). Omsättningen har ökat med 8 procent mot föregående år. I resultatet ingår reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar med 2,8 mnkr och reaförluster avseende utrangeringar kostnader på 5,7 mnkr (6,8 mnkr). Driftkostnaderna och avskrivningarna har ökat mot föregående år.

Det tidigare helägda dotterbolaget GåFAB

Fastighets AB har under året gått samman med Gavlefastigheter Gävle Kommun AB genom fusion.

Gävle Drift och Service AB redovisade ett resultat efter finansiella poster på -0,1 mnkr (10,6 mnkr). Omsättningen har ökat med 19 procent mot föregående år. I resultatet ingår reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar med 2,2 mnkr (3,7 mnkr). Resultatet har påverkats av engångskostnader och ökade kostnader för snöröjning.

Gävle Parkeringsservice AB redovisade ett resultat efter finansiella poster på -0,1 mnkr (2,3 mnkr). Omsättningen har ökat med 11,7 procent mot föregående år. Resultatet har påverkats av engångskostnader samt ökade avskrivningar

Gävle Flygplats AB har inte bedrivit någon verksamhet under året och beslut har tagits om att bolaget ska likvideras.

Gavlia koncernens investeringar uppgår till 439,2 mnkr (472,6 mnkr) varav merparten ligger inom Gavlefastigheter i Gävle Kommun AB.

Större pågående projekt är Valbo sportcentrum, Stigslunds högstadium, Solängsskolan, Sörbygårdens förskola samt Nynässkolans högstadium.

Framtiden

Gavliakoncernen tror på en fortsatt hållbar tillväxt i takt med att staden växer. Det ställer krav på god strategisk planering samt skötsel och underhållsplaner för alla fastigheter, gator, parker och grönytor. Den höga investeringstakten, den låga vakansgraden och kostnaderna för inhyrda lokaler är utmaningar som koncernen arbetar vidare med för att hitta effektiva lösningar på.

En utredning pågår om ägarskapet av Gävle Parkeringsservice AB.

Gävle Hamn AB

Ordförande Hans Wahlström

Verkställande direktör Fredrik Svanbom

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Omsättning	142,1	154,1	141,5
Personalkostnader	-24,6	-22,0	-24,7
Övriga kostnader	-32,7	-36,9	-28,2
Avskrivningar	-53,0	-53,9	-58,6
Rörelseresultat	31,8	41,3	30,0
Finansnetto	-19,8	-21,6	-23,2
Resultat efter finansiella poster	12,0	19,7	6,8
Investeringar	45,6	19,3	208,0
Avgår försäljningar	-2,1	-0,9	
Summa nettoinvesteringar	43,5	18,4	208,0
Antal anställda vid årets slut	27	28	

Målanalys

Invånare och kunder

Kommunikationen med bolagets intressenter har stärkts under året. Det sker dels via ett nyhetsbrev som går ut 4-5 ggr/år, dels via ökad närvaro i sociala medier och kontinuerligt uppdaterad information på webbplatsen.

En stor miljöutredning i samverkan med IVL (Institutet för Vatten- och Luftvårdsforskning) Svenska Miljöinstitutet har genomförts. Utredningen visade hamnområdets totala klimat- och miljöpåverkan. Vidare har ett långsiktigt samarbete med Högskolan i Gävle etablerats med syfte att främja det sammantagna hållbarhetsarbetet i regionen.

Gävle Hamn har en öppen och framsynt dialog med sina intressenter

Gävle Hamn medverkar till att bolagets kunder agerar hållbart

Kunskap och förståelse för Gävle hamns betydelse och verksamhet skapas bland våra medborgare, myndigheter och andra intressenter

Medarbetare

Medarbetarundersökningen som gjordes 2018 visade att medarbetarna har god motivation och att ledarskap och styrning fungerar bra. Över 90 procent av medarbetarna är stolta över att arbeta hos Gävle Hamn AB samt anser att bolaget är en attraktiv arbetsgivare.

Det finns ett positivt samband mellan god arbetsmiljö, bra arbetsklimat och låg sjukfrånvaro vilket kan vara orsaken till att sjukfrånvaron hos Gävle Hamn AB endast är 1,5 procent.

Gävle Hamns medarbetare är motiverade och har rätt kompetens

Ledarskapet hos Gävle Hamn präglas av engagemang och tydlighet

Hållbar tillväxt

Bolaget har påbörjat ett projekt med att fördubbla kapaciteten för ostkustens största containerterminal. Vidare har en förstudie gjorts för byggande av ett helautomatiserat höglager i hamnen.

Bolaget har under flera år arbetat mot målet att fasa ut icke förnybar energi för den egna verksamheten. Sedan några år tillbaka nyttjar bolaget förnybar energi i form av el och fjärrvärme och alla personbilar är el- eller gasdrivna. En lastmaskin som tidigare drivits av diesel drivs nu av syntetisk diesel (HVO).

Arbetet pågår för att säkerställa ett hållbart kravställande vid kommande upphandlingar och inköp.

Hamn AB sökt förnyat tillstånd för småbåtsledningarna hos Transportstyrelsen, övertagit befintligt entreprenörsavtal från samhällsbyggnadsnämnden samt att Gävle Hamn AB har tillsatt interna resurser och egna medel för att fullfölja uppdraget. Kostnaden uppgår 2018 till 1,2 mnkr.

Under året har Gävle Hamn AB genomfört kundbesök hos företagen inom hamnområdet med fokus på information och samverkan inom miljö och hållbarhet. Under besöken informerades om hamnens övergripande bullervillkor och övriga miljövillkor. En dialog förs kring möjligheter att minska buller och övrig miljöpåverkan från de olika verksamheterna. Gävle Hamn AB har under året bedrivit förebyggande arbete inom bullerområdet genom att ta fram bullerutredningar för en framtida utbyggd hamn. Utredningarna är ett viktigt underlag för en hållbar stadsplanering.

Uppföljning av ägardirektiv

Gävle Hamn AB har tecknat avtal och påbörjat byggnationen av en ny containerkaj. Den nya containerterminalen kommer att ha en fördubblad kapacitet, vilket kommer att öka konkurrenskraften.

För att informera om och lyfta hamnars betydelse för svensk exportindustri och miljöaspekten av transporter till sjöss jämfört med väg och järnväg har Gävle Hamn AB tillsammans med Mellansvenska Handelskammaren genomfört eventet Handelsdagen.

Efficient Flow är ett interregionalt EU-projekt för Sea Traffic Management (STM) som Sjöfartsverket och Gävle Hamn AB i samverkan med finska Transportstyrelsen, SAMK och Rauma Hamn deltar i. För Gävle Hamns del handlar det om samverkan mellan aktörer inom hamnklustret som är knutna till fartygsanlöpen samt hur information kan delas digitalt och valideras mellan aktörerna. Syftet är att effektivisera anlöpsprocessen för fartyg.

Bolaget har anställt en brandingenjör med syftet

Gävle Hamn möter kunders och samhällets långsiktiga behov av tillgänglig hamnkapacitet för godstrafik	◆
Gävle Hamn upphandlar hållbara varor och tjänster	●
Gävle Hamn använder endast förnybar energi	●
Gävle Hamn är ett föredöme i miljö-, hälso- och säkerhetsarbete	◆

Ekonomi

Bolaget har minskat underhållskostnaderna genom att bedriva snöröjning och sandning i egen regi, med befintlig personal. Vidare har ett arbete påbörjats med att byta ut belysningen på hamnområdet till LED-belysning.

Viktiga delar i digitaliseringsarbetet är att Gävle Hamn AB under perioden anslutit ytterligare kunder till den digitala plattformen för inrapportering av gods samt att bolaget fortsatt arbetet med att implementera ett nytt digitalt besöks- och inpasseringssystem. Test har gjorts med att ta

emot leverantörsfakturor digitalt. Det kommer att vara fullt implementerat i april 2019.

Gävle Hamn bedriver en ekonomiskt långsiktig hållbar affärsverksamhet	●
---	---

Uppföljning av uppdragen

Gävle Hamn AB har genomfört en grundlig utredning avseende möjligheterna och lämpligheten att genomföra uppdraget att överta ansvaret för reinvesteringar, underhåll och drift av de offentliga kajerna. Resultatet av utredningen blev att uppdraget ej bör genomföras. Gävle kommunfullmäktige har ändrat beslutet avseende detta uppdrag i enlighet med det resultat som framkom vid utredningen.

Gävle Hamn AB har övertagit ansvaret för drift och underhåll av de befintliga fritidsbåtsledningarna inom kommunen. Detta har genomförts genom att Gävle

att förstärka säkerhets- och brandskyddsarbetet inom hamnområdet.

Väsentliga händelser

- Utveckling av en ny containerterminal har påbörjats tillsammans med Yilport Gävle. När arbetet är klart kommer det att ge ytterligare 360 meter kaj och klara en kapacitet på 500 000 TEU (Twenty-foot Equivalent Unit) per år.
- En organisationsförändring inom trafik och säkerhet har genomförts, vilket innebär att Gävle Hamn AB har tagit över huvudgaten i egen regi. Detta görs för att stärka kundbemötandet och säkerhetsarbetet.
- Gävle Hamn har implementerat MSW (Marine Single Window) där kunderna registrerar fartygsanlöpen på ett ställe i stället för att göra multipla anmälningar till Sjöfartsverket, Tullverket, Kustbevakningen samt hamnen.

Resultat och investeringar

Resultatet för året uppgick till 12,0 mnkr och blev 5,2 mnkr bättre än budget. Övriga kostnader var 4,5 mnkr sämre än budget. De främsta orsakerna är kostnader för småbåtslederna, underhåll av bergummen (injektering), projekt som inte ledde till investering och som har kostnadsförts (släckvattenprojekt), högre driftkostnader för bogserbåtarna samt förlust vid försäljning av containrar. Avskrivningar 53 mnkr och räntekostnader är totalt 9,0 mnkr lägre än budget, vilket beror på att investeringar har senarelagts.

I jämförelse med föregående år är resultatet 7,7 mnkr sämre. Detta beror främst på att det föregående år var maximal oljeinlagring i bergummen medan de i år har varit i princip tomma.

De totala investeringarna för perioden uppgår till 45,6 mnkr. De största investeringsprojekten under året har varit köp av bergum (27,5), påbörjande av arbetet

med en ny containerkaj (10,7), underhållsmuddring (3,1) och byggandet av järnvägsspår (0,9).

Avvikelsen mellan utfallet på 45,6 mnkr och årsbudget 208,0 mnkr beror till största delen på att arbetet med den nya containerterminalen (150,0 mnkr) och byggandet av ett nytt magasin har påbörjats senare än beräknat (15,0 mnkr).

Framtiden

Konjunkturen för svensk exportindustri har under 2018 varit mycket positiv. Under senare delen av 2019 bedöms konjunkturen mattas av vilket med stor sannolikhet innebär lite lägre godsvolymer.

Finansmarknaderna tror att räntorna sakta kommer att höjas, vilket påverkar bolaget negativt eftersom 11 procent av bolagets kostnader består av räntor.

Beträffande intäkter till oljebergummen är bedömningen svår, konjunkturen för lagring har varit negativ under hela 2018 men prognosen för 2019 ser något mer hoppfull ut.

Bolaget beräknas öka faktureringen med cirka 15 procent från och med andra tertial 2020, då de stora investeringarna i containerterminalen och CFS paper är slutförda.

Drift- och personalkostnader bedöms öka med cirka två procent per år under planeringsperioden.

Gävle Vatten AB

Ordförande Ola Nilsson
Verkställande direktör Lena Blad

Resultat och investeringar (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018
Omsättning	153,3	168,4	150,5
Över (-) / underuttag (+)*	22,3	9,4	37,2
Personalkostnader	0	0	0
Övriga kostnader	-146,7	-154,2	-156,8
Avskrivningar	-24,0	-20,8	-25,2
Rörelseresultat	4,9	2,8	5,7
Finansnetto	-4,8	-3,3	-5,4
Resultat efter finansiella poster	0,1	-0,5	0,3
Investeringar	60,0	78,5	96,4
Avgår försäljningar			
Summa nettoinvesteringar	60,0	78,5	96,4
Antal anställda vid årets slut	0	0	

* Enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) får avgifterna inte överskrida nödvändiga kostnader för att ordna och driva VA-anläggningen, eventuella över- och underuttag ska återföras/belasta abonnentkollektivet.

Målanalys

Invånare och kunder

Ett stort antal driftstörningar på ledningsnätet, både akuta och planerade, har inneburit leveransavbrott till kunderna. I majoriteten av de akuta läckorna har våra kunder fått tillbaka vattnet inom 12 timmar. Vid avbrott i leverans informeras berörda kunder genom SMS och hemsida.

Flera åtgärder har skett under året för att öka servicen till kunderna. Ett exempel på detta är tjänsten kundtekniker, med fokus på rådgivning och åtgärder ute hos kund.

Invånare och kunder har förtroende för våra VA-tjänster

Medarbetare

Gävle Vatten AB har ingen personal då all personal är anställd i moderbolaget Gästrike Vatten AB.

Hållbar tillväxt

En viktig del i koncernen Gästrike Vattens arbete är att aktivt delta i kommunernas och regionernas samhällsplanering, för att möta morgondagens behov av VA-tjänster och bidra till en hållbar tillväxt. Investeringsplanerna bygger på såväl förnyelsebehov som anpassning av VA-systemet för att bidra till ett hållbart samhälle. Genom nära samarbete med kommunen inhämtas och avlämnas information i tidiga skeden.

Under året har insatserna för planering och projektering av ledningsförnyelse ökat.

Gävle Vatten har en långsiktigt hållbar VA-försörjning genom att bolaget är aktivt i samhällsplaneringen för att möta morgondagens behov av VA-tjänster och bidra till en hållbar tillväxt.

Gävle Vatten har en långsiktigt hållbar VA-försörjning

Ekonomi

Årets underuttag ger ett bättre resultat än budgeterat. Totala intäkter under året är högre än budgeterat. Det beror främst på en sen avläsning av en storkund, vilket innebär att kundens ökade förbrukning har debiterats under 2018. Årets anslutningsavgifter är också något högre än budgeterat.

Bolaget har en ekonomi i balans

Uppföljning av ägardirektiv

Bolaget har inga egna ägardirektiv utan omfattas av ägardirektivet för moderbolaget Gästrike Vatten AB.

Väsentliga händelser

- Kommunfullmäktige i såväl Gävle som Älvkarleby fattade i juni beslut om en gemensam systemlösning för dricksvattenförsörjning.

- Under maj månad var belastningen extremt hög på dricksvattennätet. Den mycket torra sommaren har även påverkat slamhanteringen på Duvbackens reningsverk och markförhållandena, vilket ökat antalet läckor och avloppsstoppar.
- Ett nytt tillstånd för Duvbackens reningsverk har givits av Länsstyrelsen Dalarna som innebär att reningsverket får en utökning på inkommande belastning på upp till 120 000 ope.

Resultat och investeringar

Behovet av ökade intäkter för planperioden täcks delvis av intäkter från anläggningsavgifter och ökade intäkter från brukningstaxan. Då detta endast kommer att motsvara en del av de ökade kostnaderna är taxehöjningar nödvändiga. Arbete pågår med att se över både omfattning och tidplan för investeringar och exploateringar de kommande 15 år för att skapa en realistisk tidplan. En långsiktig plan krävs även för att kunna hitta en stabil nivå för brukningstaxan. Genom att överväga alternativa finansieringsformer och nyttja möjligheter till avsättning kan taxejusteringarna hållas nere. Betydande taxehöjningar av brukningstaxan kommer ändå att krävas under planperioden.

Framtiden

Verksamhetskostnaderna bedöms öka. Då även investerings- och exploateringsbehovet är stort med nya vattenverk och reningsverk till följd ger det ökade kapitalkostnader, och därmed ett behov av att öka intäkterna. Detta gör även att verksamheten blir mer räntekänslig.

Övriga innehav

I nedanstående avsnitt redovisas de bolag som inte konsolideras i den sammanställda redovisningen. I gruppen ingår också verksamhet som bedrivs i form av gemensam nämnd tillsammans med andra kommuner och/eller Region Gävleborg samt samordningsförbund.

Företagshälsovårdsnämnden 2018

Resultat (tkr)	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	29 923	27 201
Kostnader	28 917	24 979
Resultat	1 006	2 222

Årets redovisade resultat uppgår till 1 006 tkr varav Gävle kommuns andel uppgår till 291 (722) tkr. Under 2018 har verksamheten utökats med Sandvikens kommun. Åtta nya medarbetare har rekryterats, tre har slutat, varav två är tjänstlediga. Under året har verksamheten haft fortsatt långtidssjukfrånvaro som till viss del lösts med timanställning.

Nämndens uppdrag

Syftet med den gemensamma Företagshälsan är att inom ramen för av Region Gävleborg, Bollnäs, Gävle, Ockelbo, Ovanåkers, Hudiksvalls och Sandvikens kommuner givna riktlinjer erbjuda Region Gävleborgs och berörda kommuners anställda en god företagshälsovård.

Företagshälsovårdens uppdrag grundar sig på de krav som arbetsmiljölagen genom medbestämmandelagens "leda- och fördela ansvar" riktat mot arbetsgivaren: Arbetsmiljölagen, kapitel 3, §2b: Arbetsgivaren skall svara för att den företagshälsovård som arbetsförhållandena kräver finns att tillgå. Med företagshälsovård avses en oberoende expertresurs inom områdena arbetsmiljö och rehabilitering. Företagshälsovården skall särskilt arbeta för att förebygga och undanröja hälsorisker på arbetsplatser samt ha kompetens att identifiera och beskriva sambanden mellan arbetsmiljö, organisation, produktivitet och hälsa.

Den huvudsakliga och övergripande målsättningen för Företagshälsan är att nu och framåt ge bästa möjliga stöd för att stärka ett hälsofrämjande perspektiv och arbetssätt inom områdena hälsa och arbetsmiljö.

Avtal om samverkan gemensam företagshälsa reglerar överenskommelsen mellan ägarna.

Verksamhetsuppföljning

Verksamhetsuppföljning sker genom löpande uppföljning till Företagshälsovårdsnämnden samt enligt Region Gävleborgs rutiner och riktlinjer för verksamhetsplanering och uppföljning.

Ägare/medlemmar

I Företagshälsovårdsnämnden ingår Region Gävleborg, Bollnäs kommun, Gävle kommun, Ockelbo kommun, Ovanåkers kommun, Hudiksvalls kommun och Sandvikens kommun.

I Företagshälsovårdsnämnden ingår två ordinarie ledamöter och två ersättare från varje ägare.

Visit Hälsingland Gästrikland AB

Resultat (tkr)	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	2 167	1 285
Kostnader	-2 032	-1 487
Resultat	135	-202

Resultatet är 135 tkr kr och fritt eget kapital 161 tkr.

Bolagets uppdrag

Bolaget är ett samägt bolag mellan Nordanstigs kommun, Visit Glada Hudik AB, Söderhamns kommun och Gävle kommun, med främsta syfte att hantera de licens- och bokningskostnader som är kopplade till visitkommun.se-sidor.

Syftet med bolaget är att komma åt de stordriftsfördelar som ges genom att dela på licensavgifterna avseende Visit Group.

Det praktiska arbetet sköts av en mindre ledningsgrupp med en representant från varje ägare, det finns även en styrelse där ledamöterna utses av ägarna. För Nordanstigs, Söderhamns och Gävles delar är det kommunfullmäktige som utser representanter. För Hudiksvall är det ägarna till Visit Glada Hudik AB.

Verksamhetsuppföljning

Aktiviteter som är genomförda eller påbörjade:

- GDPR-säkrat alla våra DMO-sajter samt Scan X
- Implementerat ett biljettsystem iTicket
- Haft en inledande dialog hur vi kan arbeta med sökordsoptimering framöver
- Arbetat kontinuerligt med påfyllning av konkreta och bokningsbara produkter för att öka sajternas attraktionskraft
- Skapat en microbutik samt en responsiv webb för ett stort evenemang inför 2019, med syfte att möjliggöra för ökad onlineförsäljning för arrangören.
- Byggt upp B2B-sidor med syfte att kommunicera och ge information till besöksnäringens företag, exempelvis kring hur man kan bli bokningsbar på webben.
- Påbörjat en uppdatering av bokningsvillkor och förmedlingsavtal för att förbättra villkoren både för leverantören och gästen som bokar.
- Byggt upp en kampanjsajt för U23EM i friidrott med fokus på biljettförsäljning

Visit Hälsingland Gästrikland AB VHC, beviljades projektmedel från Region Gävleborg 2018-03-21 för Projekt Scandinavian Xperience – Nästa steg.

Ordinarie bolagstämma hölls den 4 maj 2018. Då valdes två nya styrelseledamöter och en ny ordförande för VHC. Ingenting hände kring projektet förrän den nya styrelsen trädde i kraft.

En upphandling gjordes av extern huvudansvarig för projektet. Utvärderingsprotokollet kom den 4 juni.

Den 7 juni tog styrelsen för VHC ett beslut om att avbryta upphandlingen på grund av oenighet kring vilken extern huvudansvarig som skulle få anbudet.

Vid samma styrelsemöte beslutades att man istället skulle annonsera efter en anställd huvudprojektledare. Ansökningstiden gick ut 31 augusti och 15 ansökningar inkom.

Tre personer togs ut till anställningsintervju. En av dessa anställdes som projektledare 1 januari 2019.

Ägare/medlemmar

Bolagets ägs av Gävle kommun 25 procent, Söderhamns kommun 25 procent, Visit Glada Hudik 25 procent och Nordanstigs kommun 25 procent.

Styrelsen består av 2 representanter från respektive ägare samt att daglig ledare är adjungerad. Under året har 9 antal sammanträden hållits.

Samordningsförbundet Gävleborg

Resultat (tkr)	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	6 937	6 727
Kostnader	8 083	7 400
Resultat	-1 146	-673

Samordningsförbundet har de senaste åren budgeterat ett negativt resultat eftersom förbundet inte förbrukade alla sina medel under dess uppbyggnad. Samordningsförbundet har haft verksamhet sedan 2016.

Under 2018 har förbundet kommit i bättre balans vad gäller intäkter och förbrukade medel.

Bolagets uppdrag

Samordningsförbundets uppdrag är i första hand att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering till egen försörjning. Förbundets medlemmar söker medel för att genomföra insatser både på strukturell- och individinriktad nivå. Målgrupper är individer mellan 16–64 år. Prioriterade grupper har varit; unga utanför studier, personer med psykisk ohälsa, nyanlända.

Samordningsförbundets vision är ett socialt hållbart och jämställt samhälle där allt fler individer får stöd att nå egen försörjning.

Verksamhetsuppföljning

Samordningsförbundet har under året beviljat medel till följande insatser:

- Platser hos arbetsintegrerande socialt företag (ASF) med handledning: Insatsen syftar till att finansiera handledarstöd för samordningsförbundets målgrupp med placering i ett ASF.
- Individual Placement and Support (IPS)-Hudiksvall: Arbetslivsinriktad rehabilitering enligt modellen IPS (Individual placement and support). IPS-modellen syftar till att erbjuda målgruppen en evidensbaserad modell för rehabilitering som leder till arbete, studier eller meningsfull sysselsättning. Projektet ska också sprida kunskap om IPS-modellen. Insatsen har förlängts under 2018 i syfte att parterna ska förankra och fastställa en organisation. Följeforskaren ska även genomföra en samhällsekonomisk analys. Samverkande parter: Hudiksvalls kommun, Arbetsförmedlingen Hudiksvall/Nordanstig, Försäkringskassan och Region Gävleborg – öppenvård psykiatri Hudiksvall.
- Supported Employment coach (SE) – Gävle: Syftar till att ge målgruppen unga med aktivitetsersättning i det förstärkta samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ett bättre stöd för att nå egen försörjning genom arbete/studier. Vägen från aktivitetsersättning till arbete/studier ska bli kortare genom anpassade insatser/stöd. En särskilt anställd Supported Employment Coach (SE-coach) ansvarar för det fördjupande individuella stödet med insatsens deltagare.

- Trisam – Individ: Tidig rehabilitering i samverkan är en struktur för rehabiliteringssamverkan på flera vårdenheter i Gävleborgs län. Samarbete byggs för att stödja den som behöver insatser från flera parter för att kunna behålla, återgå i eller söka arbete.
- Arbetsintegrerande Sociala Företag (ASF) – ökad kompetens och mobilisering: Insats för utveckling av ASF genom kompetensförsörjning och mobilisering av parterna. Målsättning: Göra ASF känt på övergripande nivå hos förbundets parter, bidra till utveckling av hållbara stödstrukturer på lokal/regional nivå, upprätta länsövergripande råd/akademi för ASF.
- Mysam – myndigheter i samverkan: Erbjuder stöd till lokala chefsgrupper för fyrpartsamverkan. Finansiering av administrativt samt processtöd till grupperna genom delfinansiering av tjänst på Försäkringskassan (samverkansansvarig).
- Trisam struktur (tidig rehabilitering i samverkan) – är etablerade i länet: Etablering av Trisam-team på olika vårdenheter i länet. Genomförande av basutbildningar.

Ägare/medlemmar

Större medlemmar är Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Gävleborg som representerat totalt 75 procent av förbundet. Gävle kommuns andel är 9 procent, resterande medlemmar är kommuner i Gävleborgs län.

Ostkustbanan 2015 AB

Resultat (tkr)	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	3 000	3 007
Kostnader	-3 095	-3 132
Resultat	-95	-125

Årets resultat efter finansiella poster uppgår till -95 tkr. Bolaget hade för 2018 räknat med ett överskott för att kunna möta kommande satsningar under 2020 och 2021. Förutsättningarna ändrades på flera sätt under året. Den nationella planen blev försenad, vilket innebar att bolaget var tvunget att fortsätta sitt intensiva påverkansarbete under hela våren. Hela sträckan Gävle-Härnösand blev dessutom utpekad som en så kallad nationell brist, vilket innebär att Trafikverket fram till nästa planbeslut 2022 ska lägga ned stora insatser för att fler etapper ska kunna tas in i nästa plan. Sammantaget innebär detta att bolaget blev tvunget att lägga in större insatser än planerat under hösten.

Bolagets uppdrag

Bolaget bildades i syfte att verka för en utbyggnad av dubbelspår och snabbtågsstandard på Ostkustbanan, på sträckan Gävle-Sundsvall-Härnösand. Bolagets huvuduppgift är att med följande medel förverkliga utbyggnaden:

- Informationsarbete
- Samverkansarbete
- Analysarbete
- Påverkansarbete

Bolaget drivs utan vinstsyfte och finansieras genom medel från ägarna

Verksamhetsuppföljning

Under våren lades allt fokus på politisk påverkan. Nya Ostkustbanan medverkade på flera viktiga partievent och ordnade ett välbesökt seminarium på Riksdagen på temat Mer pang för pengarna. På seminariet diskuterades hur de samhällsekonomiska modellerna kan utvecklas för att bättre fånga olika investeringars samhällsnytta. Seminariet utgick ifrån en uppmärksam rapport som Nya Ostkustbanan, med hjälp av Sweco, tagit fram tillsammans med tongivande experter från bland annat KTH, Umeå universitet, Trafikanalys, Skogsindustrierna och ÅF.

Bolaget har varit engagerat på EU-nivå i frågan om att förlänga Scanmedkorridoren, ett arbete som gav utdelning under året. Enligt beslut från EU kommer korridoren att förlängas från de tidigare slutpunkterna Örebro och Stockholm till Luleå och Narvik.

Under våren gjorde Trafikverket fyra nya ansökningar från Connecting Europe Facility (CEF) som är EU:s program för infrastruktur inom transporter, energi och telekom. Nya Ostkustbanan medverkade aktivt i arbetet och omfattades av en av fyra ansökningar. Tyvärr blev det nej från EU till samtliga svenska järnvägssatsningar.

Under hösten har fokus legat på att utveckla bolagets arbetsformer, bland annat genom att involvera och skapa nätverk med ägarnas tjänstemannaorganisationer. Tjänstemannanätverket har träffats och man har även träffat ledande personer från Trafikverket för att få del av verkets arbete med utbyggnadsstrategin.

Ägare/medlemmar

Större ägare i bolaget är Region Gävleborg och Region Västernorrland som totalt äger 64,7 procent av aktierna. Gävle kommun äger 8,78 procent av aktierna. Övriga ägare är kommuner längs ostkustbanan.

Inera AB

Resultat (tkr)	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	886 464	776 782
Kostnader	-880 484	-778 482
Resultat	5 980	-1 700

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Tjänsterna som ryms inom varumärkena 1177 Vårdguiden och UMO kom vid årsskiftet 2018 tillbaka till Inera. De har sedan 2013 förvaltats och vidareutvecklats av Stockholms läns landsting, SLL. Syftet med återgången är att renodla rollerna och att underlätta samverkan mellan det nationella och det regionala e-hälsoarbetet. Antalet anställda på Inera ökade då även med cirka 100 personer, vilka tidigare varit anställda på SLL.

Inera har en pågående tvist (överprövning av upphandling avseende telefonlösning). Målet är överklagat och prövas av Kammarrätten.

Information om verksamheten

Inera utvecklar gemensamma digitala lösningar till nytta för invånare, medarbetare och beslutsfattare

i landsting, regioner och kommuner.

Digitalisering inom vård och omsorg har länge varit vårt kärnområde. Vi har koordinerat och stöttat utveckling för ägarna landsting, regioner och kommuner. Exempel på tjänster som landsting och regioner valt att samarbeta kring är 1177 Vårdguiden, Vårdhandboken, UMO – rådgivning för ungdomar mellan 13 och 25 år, e-tjänsten Journalen och Nationell patientöversikt. Samverkan gäller även läkemedels-tjänster och säkerhetslösningar. Inera ansvarar för den tekniska infrastruktur och arkitektur som är en förutsättning för de nationella tjänsterna.

2018 är det första helår när även kommunerna och SKL företag har varit Ineras ägare och därmed har uppdraget under året riktats allt mer åt att även omfatta kommunernas verksamhetsområden. Syftet är att öka tempot i digitaliseringen genom att återanvända kompetens och bredda tjänsteutbudet.

Bolaget leds av en politisk styrelse som består av 15 ledamöter. Sex ledamöter utses av landsting och regioner, sex av kommunerna och tre utses av SKL Företag. Vi har ett nära samarbete med både statliga myndigheter och näringsliv såsom SKL Kommentus, eHälsomyndigheten, Socialdepartementet, Försäkringskassan, journalsystemsleverantörer och övriga aktörer inom det breda området digitalisering.

Förvaltning i Region Gävleborg: FoU Välfärd – RegNet – Hjälpmedel SAM

Resultat (tkr)	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	118 186	117 839
Kostnader	-122 127	-116 408
Resultat	-3 941	+1 431

Resultatet för året uppgick till -3,9 mnkr mot budgeterade 0 mnkr. Det var främst Hjälpmedel SAM som bidrog till den negativa avvikelsen. Verksamhetens intäkter uppgick till 118 mnkr, vilket innebär en positiv avvikelse mot budget med 7 mnkr. Externa hyresintäkter för hjälpmedel bidrog till den positiva avvikelsen. Verksamhetens kostnad uppgick till 122 mnkr och avvek negativt mot budget med -11 mnkr. Det berodde främst på högre kostnader för hjälpmedel samt transporter av hjälpmedel.

Bolagets uppdrag

För FoU Välfärd, Hjälpmedel, RegNet, och HelGe-bibliotek har beslut fattats om att inrätta en gemensam nämnd tillsammans med länets kommuner. FoU Välfärd arbetar på uppdrag av medlemmarna med studier, uppföljningar och analyser inom individ- och familjeomsorg, handikappomsorg samt äldreomsorg. På nationell nivå genomförs uppdrag inom det sociala området. Hjälpmedel utför tjänster samt säljer och hyr ut produkter inom hjälpmedelsområdet för personer som har rörelsehinder, tal- och språksvårigheter samt kognitiva och medicinska funktionsnedsättningar. Bredbandsnätet RegNet binder samman stadsnäten i regionens tätorter. Kommunerna hyr bredbandskapa-

citet enligt avtal med regionen. Nätet är en viktig del av regionens IT-infrastruktur. HelGe-bibliotek erbjuder invånarna bättre biblioteksservice och använder bibliotekens resurser på ett mer ändamålsenligt sätt. Detta uppnås med en gemensam biblioteksdatabas, transporttjänster och gemensamt lånekort.

Politisk viljeinriktning

Hjälpmedel

Hjälpmedel SAM ska utföra hjälpmedelstjänster och tillhandahålla hjälpmedel på ett för uppdragsgivare och kunder kostnadseffektivt sätt, genom att öka andelen samägda hjälpmedel med hög grad av återanvändning till konkurrenskraftiga priser.

FoU Välfärd

FoU Välfärd ska på uppdrag av kommunerna genomföra studier, uppföljningar och analyser för att därigenom skapa förutsättningar för en höjd kvalitet inom socialtjänstområdet.

HelGe

HelGe-samarbetet samordnar drift och gemensamma resurser för att bidra till ökad kostnadseffektivisering samt likvärdig service och tillgänglighet för kommunernas verksamhet inom folkbiblioteken.

Regnet

Användandet av kommunikationsinfrastrukturen Regnet/Kommunmålet ska maximeras.

Ägare/medlemmar

De 10 kommunerna i länet är med i Gemensamma nämnden FoU Välfärd - Hjälpmedel - RegNet

Fonden för mindre arbetarbostäder

Resultat (tkr)	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	2 839	2 783
Kostnader	-5 016	-3 686
Resultat	-2 177	-903

Årets redovisade resultat uppgår till -2 177 tkr. Det har uppstått till följd av stort behov av underhåll och reparationer.

Bolagets uppdrag

Stiftelsen har till ändamål att inom Gävle kommun förvärva, äga, förvalta fastigheter eller tomträtter och bygga bostäder, affärlägenheter samt kollektiva anordningar. Stiftelsen äger fastigheter i kvarteret Visheten med adress Gustavsgatan 5A-C och Brunns-gatan 41 A-B. Totalt har stiftelsen 51 lägenheter.

Verksamhetsuppföljning

Stiftelsen har under verksamhetsåret utfört reparationer för 581 tkr och planerat underhåll 2 702 tkr. Årets förlust innebär att det egna kapitalet är förbrukat och är negativt med -683 tkr. Fastigheternas taxeringsvärde är enligt upprättad årsredovisning 23 800 tkr att jämföra med bokfört värde avseende byggnader och mark på 11 065 tkr vilket innebär att ett övertvärde finns i stiftelsen.

Ägare/medlemmar

Gävle kommunen har, enligt stadgar, tillsynen av stiftelsen.

Fonden för större arbetarbostäder

Resultat (tkr)	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	4 780	4 717
Kostnader	3 962	4 506
Resultat	818	211

Årets redovisade resultat uppgår till 818 tkr efter avsättning till periodiseringsfond och efter skatt på resultat.

I budget för 2018 fanns balkongrenovering/ombyggnad inräknad vilket ej blev utfört 2018 på grund av bygglovsproblematik.

Bolagets uppdrag

Det är en egen stiftelse där kommunen utövar tillsynen, tillsätter styrelse och revisorer.

Ändamålet från början är att bidra med bra och sunda bostäder till stadens arbetare i Gävle.

Stiftelsen kan även jämföras med Stiftelsen för mindre arbetarbostäder i Gävle.

Verksamhetsuppföljning

Stiftelsen är en bostadsstiftelse, det vill säga bostadsfastigheter med 75 hyreslägenheter centralt i Gävle.

Ägare/medlemmar

Gävle kommunen har, enligt stadgar, tillsynen av stiftelsen.

Styrelsen är utsedd i kommunfullmäktige och består av 3 ordinarie ledamöter samt 1 suppleant och under året har 4 antal sammanträden hållits.

Ekonomiska sammansättningar

Redovisningsprinciper

Lagar och normgivning

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för Kommunal Redovisning (RKR). Undantag redovisas under Avvikelse från redovisningsprinciper. Redovisningen för kommunens bolag upprättas i enlighet med Årsredovisningslagen och även enligt Bokföringsnämndens Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR2012:1. Koncernföretagens redovisningsprinciper är justerade till de kommunala regelverken före konsolidering.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt rekommendation RKR 8.2 Sammanställd redovisning. I den sammanställda redovisningen ingår kommunens förvaltningar, kommunalförbund, Gävle Stadshuskoncernen och Gävle Vatten AB samt intressebolag i vilka kommunen har en röstandel om minst 20 procent. Kommunkoncernens ägarandelar framgår av not 16.

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden och med proportionell konsolidering med undantag av kommunens andelar i det delägda kommunala försäkringsbolaget Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB. Bolaget ingår istället i proportion till faktiskt ägd substans för att ge en mer rättvisande bild.

Med förvärvsmetoden menas att förvärvat eget kapital elimineras, vilket innebär att endast intjänat kapital efter förvärvet räknas in i kommunkoncernens egna kapital. Om aktiernas anskaffningsvärde överstiger värdet av nettotillgångarna redovisas skillnaden som koncernmässig goodwill.

Proportionell konsolidering innebär att delägda bolag intas i den sammanställda redovisningen i proportion till ägd andel. Koncerninterna transaktioner såsom intäkter och kostnader, fordringar och skulder samt internvinster elimineras i sin helhet.

Periodiseringar av inkomster och utgifter har gjorts enligt god redovisningssed. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. I balansräkningen uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och en del under eget kapital.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter redovisas i enlighet med rekommendation RKR 4:2. Det innebär att skatteintäkten redovisas det år den beskattningsbara inkomsten intjänas av den skattskyldige. Periodisering görs baserat på Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) decemberprognos.

Övriga intäkter

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer kommunen tillgodo och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. RKR 18 Redovisning av intäkter tillämpas. Rekommendationen innebär att statsbidrag till anläggningstillgångar tas upp som förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över respektive anläggnings nyttjandeperiod.

Kostnader

Avskrivningar

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs med linjär avskrivning utifrån beräknad nyttjandeperiod baserad på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. Tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten skrivs inte av.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas:

Goodwill	5–10 år
Övriga immateriella tillgångar	3–10 år
Byggnader och tekniska anläggningar	10–125 år
Fordon, maskiner och inventarier	3–20 år

Omprövning av nyttjandeperiod sker om det finns omständigheter som pekar på ett behov, till exempel vid verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar.

Avskrivningsmetod

Linjär avskrivning tillämpas. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. Gränsdragning mellan kostnad och investering: Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt basbelopp och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar.

Såväl bolagen som kommunen använder komponentavskrivningar som avskrivningsmetod. Det innebär att en anläggningstillgång som har betydande delar med väsentligt skilda nyttjandeperioder skall delas upp på dessa komponenter och varje komponent skall skrivas av var för sig över nyttjandeperioden. På kommunen tillämpas metoden på investeringar gjorda 2016 och senare.

Lånekostnader

Lånekostnader redovisas enligt huvudregeln vilket innebär att lånekostnaderna belastar resultatet för den period som de hänförs till.

Säkringsredovisning

Gävle kommun och Gävle Stadshus AB uppfyller villkoren försäkringsredovisning. Det innebär att RKR:s rekommendation nr 20 Redovisning av finansiella tillgångar och skulder samt RKR:s rekommendation nr 21 Redovisning av derivat och säkringsredovisning tillämpas.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas i not 3 till resultaträkningen. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande. Dessutom redovisas alltid kommunens realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar samt kostnader och intäkter vid tomtförsäljning i samband med markexploatering som jämförelsestörande.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar har upptagits till anskaffningsvärde med tillägg för värdehöjande investeringar efter avdrag för planmässiga avskrivningar och gjorda nedskrivningar. Omklassificering av statsbidrag och anslutningsavgifter till investeringar från och med 2010 innebär att anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar för anläggningstillgångar ökat och att en motsvarande skuld redovisas bland långfristiga skulder. Redovisning av hyres-/leasingavtal enligt RKR 13.2 tillämpas.

Finansiella anläggningstillgångar

Kommunens placering i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB är klassificerad som anläggningstillgång. Detta regleras i av fullmäktige antaget reglemente KF 57/2010. Samtliga placeringsmedel är värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.

Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Omsättningstillgångar

Varulager

Varulager värderas enligt lägsta värdets princip, det vill säga, till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet utgörs av inköpspris och utgifter direkt hänförliga till inköpet. Nettoförsäljningsvärdet utgörs av det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten med avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning.

Anskaffningsvärdet har fastställts genom tillämpning av först-in, först-ut-metoden (FIFU).

Fordringar

Fordringar med förfallodag mer än tolv månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Avsättningar

Deponi

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelserna.

Pensioner

Förpliktelse för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS17.

Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen beräknas enligt försäkringstekniska grunder.

Kommunen redovisar i enlighet med de revideringar RKR gjort i rekommendation 2.2 Särskild avtalspension, visstidspension och omställningsstöd m m samt 17.1 Värdering av och upplysning om pensionsförpliktelse.

Avvikelse från redovisningsprinciper

RKR 8.2 Sammanställd redovisning

Huvudmetoden innebär att varje enskilt koncernföretag konsolideras var för sig. En alternativ regel tillåter att civilrättsliga underkoncerner konsolideras, vilket görs beträffande Gävle Stadshuskoncernen och koncernen Gästrik Återvinnare. För att ge en mer rättvisande bild redovisas det delägda kommunala försäkringsbolaget Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB utifrån faktiskt ägd substans istället för proportionell ägarandel. Kommunens stiftelser ingår från och med 2010 inte i den sammanställda redovisningen på grund av ringa inverkan.

RKR 23 Bestämmelser om löpande bokföring etc

Kommunen har inte anpassat redovisning till RKR 23 Bestämmelser om löpande bokföring etc. Systemdokumentation med behandlingshistorik finns ej framtagen med erforderlig utformning.

Övriga upplysningar

Lag om insyn i vissa finansiella förbindelser

Avstämning har skett i enlighet med transparensdirektivet Lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser mm, som ställer krav på öppen och separat redovisning i offentliga företag. Resultatet från avstämningen visar att inget av företagen i Gävle kommun omfattas av lagkraven.

Ordlista och definitioner

Anläggningstillgångar

Tillgångar för stadigvarande bruk. Immateriella, materiella och finansiella tillgångar.

Ansvarsförbindelse

Ansvarsförbindelse innebär ett åtagande att fullgöra viss ekonomisk förpliktelse, exempelvis pensionsåtagandet, och ska redovisas till det belopp som motsvarar en välgrundad uppskattning av åtagandet.

Avskrivning

Anskaffningskostnaden för anläggningstillgångar fördelas över flera redovisningsperioder utifrån tillgångens nyttjandeperiod.

Aktualiseringsgrad

Underlaget för beräkningen av pensionsförpliktelser jämfört med en uppdaterad personakt för anställningar med avseende på pensionsgrundande anställningar.

Balanskravet

Enligt kommunallagen (2017:725) skall budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Vid beräkning av balanskravet skall realisationsvinster avräknas årets resultat.

Fusion av aktiebolag

Fusion av helägt dotterbolag innebär att ett dotterbolags samtliga tillgångar och skulder tas över av sitt moderbolag. Samtidigt upplöses dotterbolaget utan likvidation.

God ekonomisk hushållning

Innebär att kommunens finansiella såväl som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt. En väsentlig utgångspunkt är att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

Kassaflödesanalys

Visar varifrån pengarna har kommit och vad de använts till uppdelat på den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten.

Kommunalt uppdragsföretag

Annan juridisk person till vilken kommunen med stöd av kommunallagen överlämnat en kommunal angelägenhet.

- Där det finns ett avtal mellan kommunen och producenten om att denna ska bedriva kommunal verksamhet eller delverksamhet av större omfattning.
- Där kommunen har ett huvudansvar för att tjänsterna erbjuds kommunmedborgarna.
- Där verksamheten annars skulle ha utförts i egen regi.

Till entreprenader räknas inte verksamhet som köps av annan kommun. Friskolor definieras inte som kommunal entreprenad även om de har kommunal finansiering eftersom de tillkommer genom avtal med staten. I nämnders och styrelser verksamhetsberättelser har vissa uppgifter lämnats kring omfattningen av kommunala uppdragsföretag.

Nämnders och styrelser köp av huvudverksamhet sker främst inom omvårdnadsnämnden och socialnämnden

K3

Är ett redovisningsregelverk från 2014 som omfattar större företag, det vill säga över 50 anställda i genomsnitt, över 40 miljoner kronor i balansomslutning och över 80 miljoner i omsättning.

Kommunbidrag

Respektive nämnds del av kommunens skatteintäkter och statsbidrag.

Komponentavskrivningar

K3-regelverket kräver att ett företags anläggningstillgång som har betydande delar med väsentligt skilda nyttjandeperioder skall delas upp på dessa komponenter och varje komponent skall skrivas av var för sig över nyttjandeperioden.

Kommunen ska också tillämpa komponentavskrivning. Det finns reglerat i RKR:s rekommendation 11.4.

Kortfristigt

Fordringar eller skulder som förfaller till betalning inom ett år.

Likvidation i aktiebolag

Likvidation kan ske frivilligt eller genom tvång. En frivillig likvidation sker vanligtvis när ägarna inte längre vill bedriva verksamheten. En frivillig likvidation beslutas av bolagsstämman. Likvidation kan ske tvångsmässigt exempelvis i det fallet att aktiekapitalet understiger det registrerade, eller om styrelsen inte är registrerad inom den tid som stadgas i årsredovisningslag (1995:1554). Vid en likvidation utser bolagsverket eller domstol en eller flera likvidatorer som ska genomföra likvidationen. Likvidatorns uppgift är att omvandla bolagets tillgångar till pengar och betala dess skulder. Eventuellt överskott delas sedan ut till delägarna.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt. Relationen mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

LOV

Lagen om valfrihetssystem. (2008:962). Är ett regelverk som beskriver hur valfrihet kan möjliggöras genom att erbjuda alternativa leverantörer att leverera välfärdstjänster inom dessa områden.

Långfristigt

Fordringar eller skulder som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

NKI

Nöjd kund index, ett index för kundnöjdhet som mäter hur nöjda kunderna är med det företag/den kommun de har kontakt med.

Proforma

Tidigare periods räkenskaper som omräknats för att få jämförbarhet mellan perioderna. Ändrade redovisningsprinciper är en anledning till att proforma upprättas.

R9-kommuner

Jämförelsenätverk av större mellansvenska kommuner ingår: följande kommuner ingår: Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Uppsala, Västerås, Södertälje och Örebro. Genomsnittet för R9-kommunerna används som jämförelsegrund på flera ställen i årsredovisningen.

RKR

Rådet för kommunal redovisning, är ett normgivande organ som har som huvuduppgift att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner, landsting och kommunalförbund i enlighet med lagen om kommunal redovisning.

Självfinansieringsgrad

Visar kommunens/koncernens kapacitet att generera medel internt för att finansiera sina anläggningstillgångar.

Skattefinansierad verksamhet

Verksamhet vars kostnader finansieras via kommunalskatten.

Skuldsättningsgrad

Totala skulder i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens skuldsida och betalningsstyrka utvecklas. Motsats till soliditet.

Soliditet I

Andel eget kapital av de totala tillgångarna. Mäter kommunens betalningsförmåga och uthållighet på längre sikt.

Soliditet II

Justerad för förmedlade lån till kommunala bolag samt den del av det egna kapitalet som motsvarar ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet

Taxefinansierad verksamhet

Verksamhet vars kostnader finansieras av taxor och avgifter från de som nyttjar tjänsterna, exempelvis vatten och avlopp.

		Koncernen 2018	Koncernen 2017	Kommunen 2018	Kommunen 2017
Resultaträkningar (mnkr)					
Verksamhetens intäkter	Not 1,3	4 343,2	3 704,4	1 362,5	1 332,8
Verksamhetens kostnader	Not 2,3	-8 534,9	-7 949,1	-7 048,3	-6 619,9
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 3,4	-746,7	-730,5	-99,0	-96,1
Verksamhetens nettokostnader		-4 938,4	-4 975,2	-5 784,8	-5 383,2
Skatteintäkter	Not 5	4 862,4	4 726,5	4 862,4	4 726,5
Generella statsbidrag och utjämning	Not 3,6	939,4	885,9	939,4	885,9
Finansiella intäkter	Not 3,7	35,9	47,8	192,6	167,6
Finansiella kostnader	Not 3,8	-142,0	-124,1	-81,8	-91,9
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto		757,3	560,9	127,8	304,9
Skatter	Not 9	-38,4	-50,9		
Årets resultat	Not 10	718,9	510,0	127,8	304,9
<i>Varav hänförligt till minoriteten</i>		1,4	1,9		
<i>Varav hänförligt till Gävle kommunkoncern</i>		717,5	508,1		

Balansräkningar (mnkr)

		Koncernen 2018	Koncernen 2017	Kommunen 2018	Kommunen 2017
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	Not 11	17,9	24,7	11,1	13,5
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not 12	9 950,4	9 599,4	1 604,5	1 510,2
Fordon, maskiner och inventarier	Not 13	3 484,9	3 432,6	151,5	149,1
Pågående nyanläggningar	Not 14	1 164,5	859,9	0,0	0,0
Finansiella anläggningstillgångar	Not 15-17	1 203,6	1 222,0	7 797,8	7 784,1
Summa anläggningstillgångar		15 821,3	15 138,6	9 564,9	9 456,9
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager		31,7	29,7	0,6	0,5
Exploateringsfastigheter	Not 18	68,9	62,0	68,9	62,0
Kortfristiga fordringar	Not 19	724,9	619,0	1 721,6	1 452,3
Kortfristiga placeringar	Not 20	0,9	0,9	0,0	0,0
Kassa och bank	Not 21	393,9	513,5	311,2	434,6
Summa omsättningstillgångar		1 220,3	1 225,1	2 102,3	1 949,4
Summa tillgångar		17 041,6	16 363,7	11 667,2	11 406,3
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital		7 030,4	6 520,3	4 762,8	4 457,9
Justeringsposter eget kapital		-2,6	0,1	0,0	0,0
Årets resultat		718,9	510,0	127,8	304,9
Summa eget kapital	Not 22	7 746,7	7 030,4	4 890,6	4 762,8
Minoritetsintresse		46,5	45,1		
Avsättningar för pensioner och liknande avsättningar	Not 23	547,2	496,6	496,4	438,3
Andra avsättningar	Not 24	591,2	580,9	96,7	95,6
Summa avsättningar		1 138,4	1 077,5	593,1	533,9
Långfristiga skulder	Not 25	5 937,4	5 927,9	4 330,6	4 296,6
Kortfristiga skulder	Not 26	2 172,6	2 282,8	1 852,9	1 813,0
Summa skulder		8 110,0	8 210,7	6 183,5	6 109,6
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		17 041,6	16 363,7	11 667,2	11 406,3
Panter och ansvarsförbindelser					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	Not 27	307,2	294,4		
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser utanför balansräkningen	Not 28	1 963,8	2 056,4	1 951,4	2 033,7
Övriga ansvarsförbindelser	Not 28	1 024,2	965,2	856,0	836,2

Kassaflödesanalyser (mnkr)

		Koncernen 2018	Koncernen 2017	Kommunen 2018	Kommunen 2017
Den löpande verksamheten					
Resultat efter finansiella poster	Not 1-10	757,3	560,9	127,8	304,9
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet					
Av - och nedskrivningar (+)	Not 4,8	746,9	730,5	97,4	96,1
Avsättningar (+)	Not 23-24	77,6	-13,6	59,2	-10,7
Realisationsresultat (-)	Not 1,2,3	-467,7	-39,8	-48,1	-53,7
Övriga ej likvidpåverkande poster		-35,9	65,6		
Betald skatt		-50,3	-50,7		
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital		1 027,9	1 252,9	236,3	336,6
Förändring i rörelsekapital					
Ökning (-)/minskning (+) förråd/lager/exploateringsfastigheter	Not 18	-8,9	-2,8	-7,0	-3,1
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar		-105,9	-37,3	-267,5	-556,0
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder		-110,2	577,8	38,3	726,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		802,9	1 790,6	0,1	503,8
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar (-)	Not 11	-1,8	-11,3	-1,8	-8,2
Investering i materiella anläggningstillgångar (-)	Not 12-14	-1 598,4	-1 638,6	-195,8	-217,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	Not 12-14	628,6	94,9	52,3	54,7
Försäljning av dotterföretag (+)	Not 15-17	0,0	0,0		
Investering i finansiella tillgångar (-)	Not 15-17	-14,0	-5,6	-359,2	-300,0
Avyttring/minskning av finansiella tillgångar (+)		56,4	12,9	345,5	279,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-929,2	-1 547,7	-159,0	-191,6
Finansieringsverksamheten					
Utbetald utdelning		-1,1	-0,5		
Nyupptagna lån (+)/amortering av lån (-)	Not 25	-3,1	-340,7	22,9	-272,8
Förutbetalda investeringsbidrag		11,0	-1,2	12,6	-1,2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		6,8	-342,4	35,5	-274,0
Årets kassaflöde					
Likvida medel vid årets början		514,4	613,9	434,6	396,4
Likvida medel vid årets slut	Not 21,22	394,8	514,4	311,2	434,6

Noter (mnkr)

	Koncernen 2018	Koncernen 2017	Kommunen 2018	Kommunen 2017
Not 1. Verksamhetens intäkter				
Försäljning	2 635,6	2 430,8	73,9	59,2
Taxor och avgifter	253,6	254,7	253,6	254,7
Hyror och arrenden	141,4	135,8	141,4	135,8
Driftbidrag	679,9	641,0	679,9	641,0
Försäljning av verksamheter och entreprenader	99,1	141,8	99,1	141,8
Försäljning exploatering	65,9	46,1	65,9	46,1
Exploateringskostnader				
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	467,7	54,2	48,7	54,2
Summa verksamhetens intäkter	4 343,2	3 704,4	1 362,5	1 332,8
Not 2. Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-4 606,4	-4 300,2	-4 014,0	-3 755,2
Bidrag och transfereringar	-271,5	-272,5	-271,5	-272,5
Köp av verksamheter och entreprenader	-1 300,4	-1 210,6	-1 232	-1 145,3
Hyreskostnader och övriga fastighetskostnader	-802,7	-761,0	-802,7	-761,0
Övrigt material och tjänster mm	-1 549,4	-1 405,2	-723,6	-700,3
Varav: Värdeförändring exploatering		-8,3		-8,3
Bokfört värde vid försäljning exploatering	-3,9	-4,2	-3,9	-4,2
Realisationsresultat vid försäljning och avyttring av anläggningstillgångar	-0,6	-14,4	-0,6	-0,4
Förändringar av avsättningar	0,0	19,0	0,0	19,0
Summa verksamhetens kostnader	-8 534,9	-7 949,1	-7 048,3	-6 619,9
Leasingkostnader, operationella				
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
Fast egendom:				
<i>Koncerninterna Leasegivare</i>				
Inom 1 år			299,0	293,0
Senare än 1 år men inom 5 år			896,1	898,2
Senare än 5 år			1 524,2	1 619,7
Summa koncerninterna leasegivare			2 719,3	2 810,9
<i>Externa Leasegivare</i>				
Inom 1 år	173,8	68,9	45,1	47,3
Senare än 1 år men inom 5 år	219,4	215,5	136,5	161,4
Senare än 5 år	203,5	203,5	99,1	118,2
Summa externa leasegivare	596,7	487,9	280,7	326,9
Totalt fast egendom	596,7	487,9	3 000,0	3 137,8
Lös egendom:				
Inom 1 år	67,4	38,7	60,0	33,7
Senare än 1 år men inom 5 år	72,8	23,9	52,0	21,7
Senare än 5 år	0,2	0,0	0,0	0,0
Summa lös egendom	140,4	62,6	112,0	55,4

	Koncernen 2018	Koncernen 2017	Kommunen 2018	Kommunen 2017
Not 3. Jämförelsestörande poster				
Nedskrivningar anläggningstillgångar och finansiella tillgångar	-0,6	-0,4	-0,6	-0,4
Realisationsresultat materiella anläggningstillgångar	467,7	39,8	48,1	53,8
Exploateringsresultat	62,0	41,9	62,0	41,9
Värdeförändring exploatering	0,0	-8,3	0,0	-8,3
Infriande/återbetalning av borgensförbindelse Samkraft AB	0,0	5,2	0,0	5,2
Utdelning Kommuninvest	15,4	8,0	15,4	8,0
Skadeersättning Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB	0,0	0,0	0,0	39,5
Bidrag för ökat byggande	8,8	18,8	8,8	18,8
Summa jämförelsestörande poster	553,3	105,0	133,7	158,5
Not 4. Avskrivningar och nedskrivningar				
Avskrivningar enligt plan	-741,0	-667,2	-98,4	-95,7
Nedskrivningar	-5,7	-63,3	-0,6	-0,4
Summa avskrivningar och nedskrivningar	-746,7	-730,5	-99,0	-96,1
Not 5. Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	4 883,2	4 741,5	4 883,2	4 741,5
Preliminär slutavräkning innevarande år	-6,1	-20,3	-6,1	-20,3
Slutavräkningsdifferens föregående år	-14,7	5,3	-14,7	5,3
Summa skatteintäkter	4 862,4	4 726,5	4 862,4	4 726,5
Not 6. Generella statsbidrag och utjämning				
Fastighetsavgifter	186,3	168,6	186,3	168,6
LSS-utjämning	9,0	-11,2	9,0	-11,2
Inkomstutjämningsbidrag	762,1	763,2	762,1	763,2
Kostnadsutjämning	-103,8	-111,5	-103,8	-111,5
Regleringsbidrag	15,8	0,0	15,8	0,0
Regleringsavgift	0,0	-0,9	0,0	-0,9
Medel med anledning av flyktingsituationen	61,2	58,9	61,2	58,9
Bidrag för ökat byggande	8,8	18,8	8,8	18,8
Summa generella statsbidrag och utjämning	939,4	885,9	939,4	885,9

	Koncernen 2018	Koncernen 2017	Kommunen 2018	Kommunen 2017
Not 7. Finansiella intäkter				
Ränteintäkter från koncernföretag			129,7	139,4
Ränteintäkter	7,0	4,5	1,4	0,2
Resultat från andelar koncernföretag	0,0	12,3	46,0	28,0
Övriga finansiella intäkter	28,9	31,0	15,5	0,0
Summa finansiella intäkter	35,9	47,8	192,6	167,6
Not 8. Finansiella kostnader				
Räntekostnader lån	-127,7	-108,3	-67,5	-76,1
Räntekostnader pensionsskuld	-11,7	-13,0	-11,7	-13,0
Övriga finansiella kostnader	-2,6	-2,8	-2,6	-2,8
Summa finansiella kostnader	-142,0	-124,1	-81,8	-91,9
Not 9. Skatter				
Aktuell skatt	-50,3	-50,6		
Uppskjuten skatt	11,9	-0,3		
Summa skatter	-38,4	-50,9		
Not 10. Avstämning mot balanskravet för kommuner				
Årets resultat			127,8	304,9
Realisationsvinster			-48,1	-53,8
Årets resultat avstämt mot balanskravet			79,7	251,1
Not 11. Immateriella anläggningstillgångar				
Redovisat värde vid årets början	24,7	24,1	13,5	5
Årets investeringar	1,7	11,4	1,7	8,2
Överföring till/från annan kategori	0,0	2,5	0,0	2,5
Avyttring	-0,5	0,0	-0,5	0,0
Årets avskrivningar	-8,0	-13,3	-3,6	-2,2
Redovisat värde vid årets slut	17,9	24,7	11,1	13,5
<i>Varav goodwill</i>				
<i>Anskaffningsvärde</i>	26,9	26,9		
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>	-26,5	-24,7		
Redovisat värde	0,4	2,2		
<i>Varav övriga immateriella tillgångar</i>				
<i>Anskaffningsvärde</i>	62,6	61,3	22,7	21,5
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>	-45,1	-38,8	-11,6	-8,0
Redovisat värde	17,5	22,5	11,1	13,5

	Koncernen 2018	Koncernen 2017	Kommunen 2018	Kommunen 2017
Not 12. Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Redovisat värde vid årets början	9 599,4	8 736,3	1 510,2	1 390,4
Årets investeringar	341,8	762,1	152,4	169,2
Omklassificering till omsättningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföring från annan kategori	557,9	522,8	-4,3	0,9
Avyttringar och utrangeringar	-243,9	-50,1	-3,7	-0,9
Årets avskrivningar	-396,8	-371,6	-50,1	-49
Årets nedskrivningar	0,0	-0,1	0,0	-0,4
Återförd avskrivning på grund av försäljning	92,0	0,0		
Redovisat värde vid årets slut	9 950,4	9 599,4	1 604,5	1 510,2
Anskaffningsvärden	15 040,7	14 440,3	2 667,6	2 541,2
Ackumulerade av- och nedskrivningar	-5 090,3	-4 840,9	-1 063,1	-1 031,0
Redovisat värde	9 950,4	9 599,4	1 604,5	1 510,2
Not 13. Fordon, maskiner och inventarier				
Redovisat värde vid årets början	3 412,9	3 159,7	145,5	146,2
Årets investeringar	351,8	501,4	43,4	46,6
Erhållna bidrag	-0,2	-12,0		
Omklassificering	32,9	40,3	0,0	0,0
Överföring från/till annan kategori	5,7	79,7	4,3	-3,5
Avyttringar och utrangeringar	-5,4	-12,7	0,0	-0,2
Årets avskrivningar	-296,1	-279,7	-44,0	-43,6
Årets nedskrivningar	-36,0	-62,9	0,0	0,0
Ändring av koncernens sammansättning	0,0	-0,9		
Redovisat värde vid årets slut	3 465,6	3 412,9	149,2	145,5
Anskaffningsvärden	7 546,6	7 161,6	830,6	796,3
Ackumulerade av- och nedskrivningar	-4 081,0	-3 748,7	-681,4	-650,8
Redovisat värde	3 465,6	3 412,9	149,2	145,5
Leasingavtal				
Redovisat värde vid årets början	19,7	10,0	3,6	3,1
Årets investeringar	7,4	13,1	0,0	1,3
Årets avskrivningar	-7,2	-3,4	-0,7	-0,8
Årets nedskrivningar	-0,6	0,0	-0,6	0,0
Redovisat värde vid årets slut	19,3	19,7	2,3	3,6
Redovisat värde totalt	3 484,9	3 432,6	151,5	149,1
Finansiella leasingavtal vars avtalstid överstiger 3 år				
Totala minimileaseavgifter	31,5	10,2	2,3	3,7
Framtida finansiella kostnader	-0,8	-0,2	0,0	-0,1
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	30,7	10,0	2,3	3,6

	Koncernen 2018	Koncernen 2017	Kommunen 2018	Kommunen 2017
Forts. Not 13. Fordon, maskiner och inventarier				
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	8,6	1,8	1,2	0,9
Senare än 1 år men inom 5 år	21,9	8,2	1,1	2,7
Senare än 5 år	0,2	0,0	0,0	0,0

Not 14. Pågående nyanläggningar

Redovisat värde vid årets början	859,9	1 111,2		
Årets investeringar	1 351,2	1 315,3		
Övrig förändring ändrad koncernstruktur	0,0	-0,1		
Omklassificering	0,0	-49,0		
Erhållet bidrag	-2,7	-1,4		
Överföring till annan kategori	-1 043,9	-1 516,1		
Redovisat värde vid årets slut	1 164,5	859,9		

Not 15. Aktier och andelar

Redovisat värde vid årets början	21,6	21,5	1 896,6	1 597,0
Årets investeringar	0,0	0,1	0,0	0,1
Lämnade aktieägartillskott	0,0	0,0	0,0	300,0
Omklassificering/övriga förändringar	0,0	0,0	0,0	-0,5
Redovisat värde vid årets slut	21,6	21,6	1 896,6	1 896,6
<i>varav Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB</i>			708,7	708,7

Not 16. Specifikation av aktier och andelar

(se även Sammanställning koncernen)

Koncernbolag	Organisations- nummer	Kommunen Röstandel (%)	Kommunen redovisat värde 2018
Gävle Stadshus AB	556507-1700	100	1 116,0
Gästrike Ekogas AB	556036-0785	49	
Bomhus Energi AB	556793-5217	50	
Gästrike Vatten AB	556751-1661	60	3,0
Gävle Vatten AB	556751-1646	100	40,0
Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB	516401-8359	50	708,7
Svenska Kommun Försäkrings AB	516406-0039	27	7,5
Gästrike Återvinnare	222000-1339	61	
Gästrike Ekogas AB	556036-0785	80	
Gästrike Räddningstjänst	222000-0778	54	
Inköp Gävleborg	222000-2311	39	
Summa koncernbolag			1 875,2

Forts. Not 16. Specifikation av aktier och andelar

	Koncernen redovisat värde 2018	Kommunen redovisat värde 2018
Övriga aktier och andelar		
Kommuninvest med flera	21,2	21,2
Andra aktier och andelar	0,4	0,2
Summa övriga aktier och andelar	21,6	21,4
Summa aktier och andelar	21,6	1 896,6

	Koncernen 2018	Koncernen 2017	Kommunen 2018	Kommunen 2017
Not 17. Långfristiga fordringar				
Förmedlade lån till koncernföretag			4 285,9	4 261,7
Övrig utlåning till koncernföretag			1 491,5	1 500,7
Lån Bomhus Energi AB	30,2	32,8		
Lån Gästrike Ekogas	21,9	21,9		
Lån Gästrike Återvinnare AB	7,8	11,7		
Lån till Läkerol Arena	106,4	107,7	106,4	107,7
Lån till Bomhus Folkets Hus	5,9	5,9	5,9	5,9
Obligationer och andra värdepapper	128,6	81,1	11,5	11,5
Placeringstillgångar, pensioner	865,4	918,2		
Uppskjuten skattefordran	7,9	12,8		
Övriga långfristiga fordringar	7,9	8,3		
Summa långfristiga fordringar	1 182,0	1 200,4	5 901,2	5 887,5
Summa finansiella anläggningstillgångar	1 203,6	1 222,0	7 797,8	7 784,1

Not 18. Exploateringsfastigheter

Redovisat värde vid årets början	62,0	57,6	62,0	57,6
Årets investeringar	10,8	17,0	10,8	17,0
Omklassificering från anläggningstillgång	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av exploateringsfastigheter	-3,9	-4,2	-3,9	-4,2
Värdetförändring	0,0	-8,4	0,0	-8,4
Redovisat värde vid årets slut	68,9	62,0	68,9	62,0

Not 19. Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	218,3	182,1	90,7	68,6
Kortfristiga fordringar koncernföretag			1 167,9	984,8
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	342,7	260,8	392,6	257,9
Övriga kortfristiga fordringar	163,9	176,1	70,4	141,0
Summa kortfristiga fordringar	724,9	619,0	1 721,6	1 452,3

	Koncernen 2018	Koncernen 2017	Kommunen 2018	Kommunen 2017
Not 20. Kortfristiga placeringar				
Övriga kortfristiga placeringar	0,9	0,9	0,0	0,0
Summa kortfristiga placeringar	0,9	0,9	0,0	0,0
Not 21. Kassa och bank				
Förskottskassor, växelkassor och bank	393,9	513,5	311,2	434,6
Summa Kassa och bank	393,9	513,5	311,2	434,6
Not 22. Eget kapital				
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	7 030,4	6 520,3	4 762,8	4 457,9
Ändring av koncernens sammansättning	0,0	2,5		
Ingående eget kapital i enlighet med ny princip	7 030,4	6 522,8	4 762,8	4 457,9
Lämnad utdelning	-1,1	-0,5		
Årets resultat	717,4	508,1	127,8	304,9
Utgående eget kapital	7 746,7	7 030,4	4 890,6	4 762,8
<i>Koncernens resultat 718,9 (510,0) med avdrag för minoritetens andel av årets resultat med 1,5 (1,9)</i>				
Not 23. Avsatt till pensioner och liknande avsättningar				
Avsatt vid årets början	496,6	490,4	438,3	430,0
Nya förpliktelser under året	62,7	22,9	62,4	20,9
<i>Varav Nyintjänad pension</i>	45,9	10,4	45,9	10,4
<i>Ränte- och basbeloppsuppräknig</i>	9,4	10,5	9,4	10,5
<i>Sänkning av diskonteringsränta</i>				
<i>Övrig förändring</i>	7,4	0,0	7,1	0,0
Årets utbetalningar	-23,5	-18,3	-15,7	-14,2
Förändring av löneskatt	11,4	1,6	11,4	1,6
Summa avsatt till pensioner	547,2	496,6	496,4	438,3
Aktualiseringsgrad			96 %	96 %
Särskild avtalspension och visstidspension				
Särskild avtals-/ålderspension	13,9	6,8	13,9	6,8
Förmånsbestämd ålderspension	381,4	367,5	335,0	309,2
Pension enligt PA-KL	46,5	32,6	46,5	32,6
Pension till efterlevande	4,1	4,2	4,1	4,2
Summa pensioner	445,9	411,1	399,5	352,8
Särskild löneskatt	101,3	85,5	96,9	85,5
Summa avsatt till pensioner	547,2	496,6	496,4	438,3

	Koncernen 2018	Koncernen 2017	Kommunen 2018	Kommunen 2017
Not 24. Andra avsättningar				
Uppskjuten skatteskuld				
Redovisat värde vid årets början	403,2	400,2		
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	-16,8	3,0		
Utgående avsättning för uppskjuten skatteskuld	386,4	403,2		
Beräknade skadeståndsanspråk i VA-verksamheten				
Redovisat värde vid årets början	1,8	0,6		
lanspråktaga avsättningar	0,2	0,0		
Outnyttjade belopp som återförts/nya avsättningar	0,0	1,2		
Utgående avsättningar i VA-verksamheten	2,0	1,8		
Återställande av deponi	96,7	95,6	96,7	95,6
Försäkringstekniska avsättningar	105,4	79,7		
Övriga avsättningar	0,7	0,6		
Utgående övriga avsättningar	202,8	175,9	96,7	95,6
Summa andra avsättningar	591,2	580,9	96,7	95,6
Not 25. Långfristiga skulder				
Skulder till kreditinstitut	5 567,1	5 566,1	4 285,9	4 261,7
Förutbetalad intäkt anslutningsavgifter VA	246,1	239,7		
återstående antal år (vägt snitt)	42,0	43,0		
Förutbetalad intäkt investeringsbidrag	36,8	30,8	36,8	30,8
Leasingskuld	13,8	16,8	2,3	3,6
Övriga långfristiga skulder	73,6	74,5	5,6	0,5
Summa långfristiga skulder	5 937,4	5 927,9	4 330,6	4 296,6
Not 26. Kortfristiga skulder				
Skulder till koncernföretag			336,1	231,6
Skulder till kreditinstitut	453,2	555,8	405,8	505,8
Leverantörsskulder	543,5	489,1	246,8	252,0
Upplupna kostnader, förutbetalda intäkter	450,8	441,2	408,1	361,0
Upplupna räntekostnader	32,9	66,1	29,3	31,0
Lönerelaterade skulder	431,1	399,2	396,2	367,4
Skatteskulder	6,9	45,5		
Övriga kortfristiga skulder	254,2	285,9	30,6	64,2
Summa kortfristiga skulder	2 172,6	2 282,8	1 852,9	1 813,0

	Koncernen 2018	Koncernen 2017	Kommunen 2018	Kommunen 2017
Not 27. Ställda panter				
Fastighetsinteckningar	174,4	173,0		
Företagsinteckningar	25,0	25,0		
Försäkringstekniska avsättningar	106,8	95,4		
Bankgaranti	1,0	1,0		
Summa ställda panter	307,2	294,4		
Not 28. Ansvarsförbindelser				
Ej skuldförda pensionsförpliktelser				
Ingående ansvarsförpliktelser pensioner	1 654,9	1 689,3	1 636,6	1 677,3
Årets förändringar	-74,5	-34,4	-66,2	-40,7
Summa pensionsförpliktelser	1 580,4	1 654,9	1 570,4	1 636,6
Löneskatt	383,4	401,5	381,0	397,1
Utgående ansvarsförpliktelser pensioner	1 963,8	2 056,4	1 951,4	2 033,7
Likvidgaranti	3,5	3,5	3,5	3,5
Borgensåtaganden				
Statliga bostadslån för stiftelser	0,0	0,1	0,0	0,1
Kreditgaranterade bostadsrätter	4,0	4,0	4,0	4,0
Gävle Stadshus AB	775,0	775,0	775,0	775,0
Gästrike Ekogas	63,0	73,5		
Ramavtal billeasing	56,9	35,6	56,9	35,6
Borgen för pensionsskulder				
Gavlefastigheter Gävle kommun AB	1,6	1,8	1,6	1,8
Gävle Energi AB	14,4	12,6	11,4	12,6
Enligt socialtjänstlagen och KF:s beslut	0,1	0,1	0,1	0,1
Utgående borgensåtaganden	915,0	902,7	849,0	829,2
Andra ansvarsförbindelser	102,2	55,5		
Summa övriga ansvarsförpliktelser	1 020,7	961,7	852,5	832,7

Kommunal borgen för Kommuninvest i Sverige AB

Gävle kommun ingick 1993 solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförpliktelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråkstagande av ovan nämnd borgensförpliktelse.

Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvests ekonomiska förening. Vid uppskattning av den finansiella effekten av Gävle kommuns ansvar enligt borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 348 849,4 mnkr och totala tillgångar till 355 710,0 mnkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 4 674,6 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 4 766,5 mnkr.

Sammanställning koncernen

Koncernen 2018	Gävle kommun	Gävle Stadshus	Gävle Energi koncern	Gavlegårdarna koncern	Gavlia-koncernen	Gävle Hamn	Koncernjusteringar	Gävle Stadshus-koncern Summa
Resultaträkning								
Intäkter	1 362,5	3,2	1 171,2	1 094,5	688,2	142,1	195,2	3 294,4
Kostnader	-7 048,3	-7,2	-784,6	-825,6	-493,9	-57,4	236,8	-1 931,9
Av- och nedskrivningar	-99,0	0,0	-179,5	-166,7	-150,8	-53,0	-5,5	-555,5
Nettokostnader	-5 784,8	-4,0	207,1	102,2	43,5	31,7	426,5	807,0
Skatteintäkter med mera	5 801,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansnetto	110,8	67,8	-16,7	389,5	-37,6	-19,8	-511,8	-128,6
Resultat efter finansnetto	127,8	63,8	190,4	491,7	5,9	11,9	-85,3	678,4
Bokslutsdispositioner	0,0	17,1	-21,0	3,9	0,0	2,6	-2,6	0,0
Skatt/minoritetsintresse	0,0	0,0	-20,1	-15,1	-5,8	-4,4	3,3	-42,1
Årets resultat	127,8	80,9	149,3	480,5	0,1	10,1	-84,6	636,3
Balansräkning								
Immatriella/materiella tillgångar	1 767,1	0,0	1 875,8	4 929,1	3 314,8	1 173,3	-18,8	11 274,2
Finansiella tillgångar	7 797,8	2 527,6	398,9	0,8	2,3	72,2	-2 599,9	401,9
Övriga omsättningstillgångar	1 791,1	21,6	282,6	17,2	85,3	105,4	-78,6	433,5
Placeringar/likvida medel	311,2	2,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	2,3
Summa tillgångar	11 667,2	2 551,3	2 557,3	4 947,3	3 402,4	1 350,9	-2 697,3	12 111,9
Eget kapital/minoritet	4 890,6	1 604,2	1 413,0	2 106,6	927,3	143,7	-2 351,2	3 843,6
Obeskattade reserver	0,0	1,3	0,0	20,3	0,0	193,6	-227,3	0,0
Avsättningar	593,1	0,0	255,4	28,6	23,6	2,1	47,2	356,9
Långfristiga skulder	4 330,6	770,0	407,8	1 950,0	2 102,0	983,3	-15,2	6 197,9
Kortfristiga skulder	1 852,9	163,7	481,1	841,8	349,5	28,2	-150,8	1 713,5
Summa EK och skulder	11 667,2	2 551,3	2 557,3	4 947,3	3 402,4	1 350,9	-2 697,3	12 111,9
Koncerninterna engagemang 2018								
Försäljning, säljare	64,3	3,2	265,7	152,7	631,6	0,2	-221,8	831,6
Försäljning, köpare	-945,7	-5,9	-17,6	-161,5	-112,8	-4,6	221,8	-80,6
Lån, givare	5 747,7					72,2	-72,2	0,0
Lån, mottagare		-72,2	-407,8	-1 850,0	-2 075,4	-983,3	72,2	-5 316,5
Ägartillskott, givna								0,0
Ägartillskott, mottagna								0,0
KC-bidrag, givna			-21,0	-3,9			24,9	0,0
KC-bidrag, mottagna		21,0		3,9			-24,9	0,0
Utdelning, givna		-46,0	-65,0	-16,0			81,0	-46,0
Utdelning, mottagna	46,0	81,0					-81,0	0,0
Borgen, givare	775,0		63,0					63,0
Borgen, mottagare		-775,0						-775,0

Bomhus Energi	Gästrike Ekogas	Vattenbolag	Försäkringsbolag	Gästrike Återvinnare	Övriga kommunal förbund	Koncernjusteringar	Total koncernen
170,7	11,2	239,2	55,6	137,4	112,4	-1 040,2	4 343,2
-97,7	-13,6	-208,2	-41,8	-130,7	-106,8	1 044,1	-8 534,9
-40,5	-4,9	-25,9	-0,3	-11,9	-3,8	-4,9	-746,7
32,5	-7,3	5,1	13,5	-5,2	1,8	-1,0	-4 938,4
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5 801,8
-15,9	-0,6	-4,9	-28,3	-0,4	0,2	-38,3	-106,0
16,6	-7,9	0,2	-14,8	-5,6	2,0	-39,3	757,4
0,0	0,0	0,0	11,1	0,0	0,0	-11,1	0,0
0,0	0,1	-0,2	0,8	0,0	0,0	2,9	-38,5
16,6	-7,8	0,0	-2,9	-5,6	2,0	-47,5	718,9
765,9	80,9	593,0	1,8	99,7	19,6	15,5	14 617,7
0,0	0,3	3,0	982,4	0,4	2,2	-7 984,4	1 203,6
52,9	1,2	76,3	22,4	26,3	57,0	-1 635,2	825,5
33,6	0,0	0,0	35,6	2,0	11,2	-1,1	394,8
852,4	82,4	672,3	1 042,2	128,4	90,0	-9 605,2	17 041,6
321,6	11,1	47,1	843,4	37,8	16,1	-2 218,1	7 793,2
0,0	0,0	0,0	18,7	0,0	0,0	-18,7	0,0
0,0	0,0	2,0	145,1	0,0	37,4	3,9	1 138,4
460,0	53,9	577,0	0,0	46,4	9,3	-5 737,7	5 937,4
70,8	17,4	46,2	35,0	44,2	27,2	-1 634,6	2 172,6
852,4	82,4	672,3	1 042,2	128,4	90,0	-9 605,2	17 041,6
Bomhus Energi	Gästrike Ekogas	Vattenbolag	Försäkringsbolag	Gästrike Återvinnare	Övriga kommunal förbund	Koncernjusteringar	Total koncernen
17,2	0,2	69,4	17,7	1,7	38,0	-1 040,2	0,0
-0,1	-0,1	-5,6	-7,2	-1,6	-3,2	1 044,1	0,0
						-5 747,7	0,0
	-88,1	-330,9		-12,2		5 747,7	0,0
							0,0
							0,0
							0,0
						46,0	0,0
						-46,0	0,0
				46,7		-884,7	0,0
	-109,7			0,0		884,7	0,0

Nämndernas resultat

Nämndernas intäkter och kostnader (mnkr)

	Intäkter	Kostnader	Netto	Kommun- bidrag	Nämndernas resultat
Kommunstyrelsen	316,7	-481,1	-164,4	280,7	116,3
Utbildningsnämnden	360,5	-2 674,0	-2 313,5	2 344,0	30,5
Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden	235,6	-489,9	-254,3	252,8	-1,5
Omvårdnadsnämnden	313,3	-1 940,1	-1 626,8	1 604,6	-22,2
Socialnämnden	124,1	-729,0	-604,9	571,9	-33,0
Kultur- och fritidsnämnden	99,5	-432,4	-332,9	343,4	10,5
Samhällsbyggnadsnämnden	97,8	-406,3	-308,5	284,2	-24,3
Jävsnämnden	0,0	-0,4	-0,4	0,3	-0,1
Överförmyndarnämnden	0,6	-11,6	-11,0	12,0	1,0
Valnämnden	1,9	-4,7	-2,8	2,5	-0,3
Revisorskollegiet	1,3	-5,1	-3,8	4,7	0,9
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	0,1	-0,4	-0,3	0,3	0,0
Summa	1 551,4	-7 175,0	-5 623,6	5 701,4	77,8
Finansförvaltningen	237,4	-398,6	-161,2		
Finansförvaltningen	-426,3	426,3	0,0		
Verksamhetens nettokostnader	1 362,5	-7 147,3	-5 784,8		77,8

* I resultatet ingår realisationsvinster 48,1 mnkr, samt exploateringsresultat 62,0 mnkr.

Finansförvaltningens resultat (mnkr)

	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Intäkter	237,4	236,7	0,7
Kostnader			
Personalkostnader	-367,0	-340,5	-26,5
Övrigt	-31,6	-42,5	10,9
Summa kostnader	-398,6	-383,0	-15,6
Verksamhetens nettokostnader	-161,2	-146,3	-14,9
Skatteintäkter	4 862,4	4 864,1	-1,7
Utlagda kommunbidrag	-5 701,4	-5 701,4	0,0
Generella bidrag och utjämningsar	939,4	963,2	-23,8
Finansiella intäkter	192,3	203,6	-11,3
Finansiella kostnader	-81,7	-114,7	33,0
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	49,8	68,5	-18,7
Extraordinära intäkter	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0
Resultat efter extraordinära poster	49,8	68,5	-18,7

Årets intäkter uppgår till 237,4 mnkr. Huvuddelen av intäkterna består av interna ersättningar för årets intjänade pensionsrätter, 204,6 mnkr.

Årets kostnader består av personalkostnader 367,0 mnkr och övriga kostnader 31,6 mnkr.

Personalkostnaderna består av särskild löneskatt 69,8 mnkr, pensionskostnader 287,5 mnkr och semesterlöneskuld med mera 9,7 mnkr.

Årspremien för kommunens garantiförsäkring i Kommungaranti Skandinavien försäkring var 16,0 mnkr.

Kostnaden för bostadssociala ändamål uppgick till 15,8 mnkr. Inga extraordinära intäkter och kostnader har förekommit under året.

Skatteintäkter och finansiella poster kommenteras i övrigt i årsredovisningens finansiella analys.

Nämndernas investeringar

Investeringsredovisning (mnr)	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018	Erhållna investerings- bidrag
Inventarier med mera				
Kommunstyrelsen	4,2	60,3	56,1	0,0
Utbildningsnämnden	20,5	29,3	8,8	0,0
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden	1,6	1,0	-0,6	0,0
Omvårdnadsnämnden	8,7	11,2	2,5	0,1
Socialnämnden	1,4	2,3	0,9	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	8,1	13,8	5,7	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	109,1	188,6	79,5	7,3
Jävsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,1	0,1	0,0
Valnämnden	0,1	0,1	0,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0	0,0
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa investeringar per nämnd	153,7	306,7	153,0	7,4
Exploateringsverksamhet	44,1	111,3	67,2	5,3
Varav trafik och parker				
Stadsliv och city	20,0	39,3	19,3	0,0
Gång och cykel	10,4	23,0	12,6	0,0
Trafik	10,8	42,3	31,5	0,0
Kollektivtrafik	15,5	19,2	3,7	0,0
Offentliga miljöer utanför city	6,2	12,3	6,1	0,0
Delsumma trafik och parker	62,9	136,1	73,2	0,0
Varav fastighetsinvesteringar	0,8	3,6	2,8	0,0
Varav investeringar i markreserv med mera	0,8	43,2	42,4	0,0
Summa investeringar	197,8	418,0	220,2	12,7
Finansiell leasing	0,0	0,0	0,0	0,0

Nämndernas investeringsverksamhet

Investeringarna uppgick till 153,7 (180,6) mnr med en budgetavvikelse på +153,0 (+73,6). Under året har markinköp för 0,8 mnr, fastighetsinvesteringar för 0,8 mnr samt investeringar i trafik och parker för 62,9 mnr gjorts. Större investeringar har under året gjorts avseende BRT light (effektivisering busslinje) 15,4 mnr, GC Tallbackens skola (säkra skolvägar) 5,2 mnr och Avabron 3,9 mnr. Erhållna investeringsbidrag uppgick till 7,4 (0,4) mnr medan budgeterade investeringsbidrag uppgick till 0 (0) mnr.

Av årets budgetanslag har 50 procent upparbetats. Budgetavvikelsen beror främst på planerade markinköp som inte skett 42,4 mnr, projekt Å-rummet och Avabron som senarelagts på grund av prövning av ärenden i mark- och miljödomstolen 59,0 mnr och IT-investeringar som skjutits fram 6,4 mnr.

Kommunens exploateringsverksamhet

Investeringarna uppgick till 44,1 (43,5) mnr med en budgetavvikelse på 67,2 (28,0) mnr. Avvikelsen beror främst på att projekt skjutits fram, bland annat Ersbo etapp 3 syd 23 mnr, Godisfabriken 10 mnr, Gavlehov Södra 10 mnr och Hemlingby bostäder 8 mnr. Erhållna investeringsbidrag uppgick till 5,3 (0) mnr medan budgeterade investeringsbidrag uppgick till 6,3 (0) mnr.

Finansiell leasing

Finansiell leasing uppgick till 0 (1,3) mnr och är inte inräknad i den totala investeringssumman.

Försäljning av anläggningstillgångar (mnkr)

	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Fastighetsförsäljningar	51,3	20,0	31,3
varav råmark från markreserv	2,6		
tomträtter	46,7		
övrigt	2,0		
Maskiner och inventarier	-	-	-
Finansiella anläggningstillgångar	-	-	-
Summa anläggningstillgångar	51,3	20,0	31,3
Redovisade realisationsvinster/förluster	48,1	10,0	37,1

Exploateringsverksamhet (mnkr)

Inkomster	65,9	111,5	-45,6
Utgifter	-54,8	-132,3	77,5
Nettoexploatering	11,1	-20,8	31,9
Effekter i balansräkningen			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Investeringar	38,8	105,0	-66,2
Omklassificeringar	-	-	-
<i>Omsättningstillgångar/skulder</i>			
Kassaförändring	11,1	-20,8	31,9
Investeringsbidrag, periodiseras	4,6	6,3	-1,7
Exploateringsfastigheter	6,9	1,0	5,9
Omklassificering	-	-	-
Effekter i resultaträkningen			
Exploateringsresultat	61,4	91,5	-30,1

Kommentar till försäljning av anläggningstillgångar

Fastighetsförsäljningarna uppgick 2018 till 51,3 (54,6) mnkr. Av dessa avser 2,6 (4,3) mnkr råmark från markreserven och 46,7 (47,3) mnkr tomträtter. Ingen försäljning har skett av maskiner och inventarier o (0,2) mnkr, eller finansiella anläggningstillgångar o (0) mnkr. Reavinsten för 2018 blev 48,1 (53,7) mnkr.

Kommentar till exploateringsredovisning

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningsställa råmark för bostads- och näringslivsändamål. I de fall avsikten är att sälja en färdigställd exploateringsfastighet klassificeras och värderas marken som omsättningstillgång.

Tillgångar som kommer att ägas av kommunen klassificeras som anläggningstillgång och ingår i investeringsredovisningen. Anläggningstillgångar i form av gator, parker etc. finansieras i huvudsak genom inkomster vid försäljning av exploaterade bostads- och industri- och handelstomter.

2018 års exploateringsutgifter uppgick till 54,8 (60,3) mnkr, varav 38,8 (43,5) mnkr avser anläggningstillgångar och 16,0 (16,8) mnkr är upparbetade utgifter på tomtmark som därmed klassificeras som omsättningstillgångar.

Inkomster från tomtförsäljning uppgår till 65,9 (46,1) mnkr. Under året redovisar exploateringsverksamheten ett positivt kassaflöde på 11,1 (-14,2) mnkr. De sålda tomterna hade ett bokfört värde på 4,5 (12,5) mnkr. Därmed redovisas ett positivt exploateringsresultat på 61,4 (33,6) mnkr. Resultatet är 30,1 mnkr sämre än budgeterat och förklaras bland annat av att försäljningar i bostadsområden vid Gavlehov och Gävle Strand etapp 2 är förskjutna i tid.

Investeringar Gävle kommunkoncern

(mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017
Gävle kommun	197,6	217,1
Gävle Energi AB	287,1	303,2
AB Gavlegårdarna:	541,1	474,3
varav ursprunglig verksamhet	524,6	456,0
varav kommunal verksamhet	16,5	18,3
Gavliakoncernen	439,3	472,7
varav kommunens verksamhetslokaler	337,8	365,4
varav övriga investeringar	101,5	107,3
Gävle Hamn AB	45,7	16,2
Summa investeringar inom Gävle Stadshus AB	1 313,2	1 266,4
Övriga bolag inom Gävle kommunkoncern*		
Gävle Vatten	59,7	78,5
Gästrike Vatten AB	1,0	0,7
Gästrike Återvinnare	16,6	28,6
Gästrike Räddningstjänst	4,8	7,0
Gästrike Ekogas	2,8	32,4
Bomhus Energi AB	1,1	7,7
Svenska kommunförsäkring	0,3	0,2
Summa investeringar inom övriga bolag i kommunkoncernen	86,3	155,1
Summa investeringar	1 597,1	1 638,6

* enligt ägd andel

Kommunens verksamhetslokaler i bolagens investeringsredovisning

Till allra största del återfinns kommunens verksamhetslokaler hos det kommunala fastighetsbolaget Gavlefastigheter Gävle kommun AB. Bolagets investeringar under år 2018 riktade mot den kommunala verksamheten uppgick till 337,8 mnkr, vilket är 165,4 mnkr lägre än budgeten för kommunal verksamhet. Total investeringsbudget för Gavlefastigheter Gävle kommun för 2018 var 602,4 mnkr. Större investeringar under året var Norrskensgården, Vallbackskolan idrottshall samt ombyggnad av Valbo Sportcentrum. Bland Gavliakoncernens övriga investeringar ingår nytt parkeringshus på Gävle Strand samt investering för Gästrike Återvinnarens räkning.

Under året har AB Gavlegårdarna totalt investerat för 541,1 mnkr, vilket är i nivå med årets budget. Under året har bolaget tillfört 116 lägenheter på marknaden i Hemsta, Sättra, Villastaden, Bomhus och på Gävle Strand.

Kommunens investeringar i särskilda boende för äldre och för personer med funktionsnedsättningar görs via AB Gavlegårdarna. Under år 2018 uppgick dessa investeringar till 16,5 mnkr, vilket är något lägre än budget.

Finansiering av kommunens löpande verksamheter

Intäkternas fördelning (mnkr)

	2018	2017
Skatteintäkter	4 862,4	4 726,5
Generella bidrag och utjämning	939,4	885,9
Finansiella intäkter	192,6	167,6
Försäljningsmedel	73,9	59,2
Taxor och avgifter	253,6	254,7
Hyror och arrenden	141,4	135,8
Driftbidag	679,9	641,0
Försäljning verksamhet och entreprenader	99,1	141,8
Försäljning av exploateringstillgångar	65,9	46,1
Försäljning av anläggningstillgångar	48,7	54,2
Summa	7 356,9	7 112,8

Se även not 1, 6 och 7 i den ekonomiska sammanställningen.

Kostnadernas fördelning (mnkr)

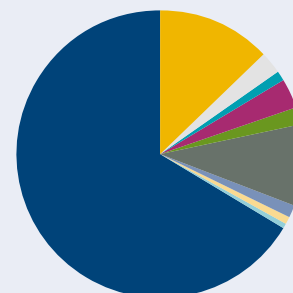
	2018	2017
Politisk verksamhet	-45,4	-41,3
Infrastruktur, skydd med mera	-393,3	-353,9
Fritids- och kulturverksamhet	-409,7	-386,3
Pedagogisk verksamhet	-2 633,6	-2 525,9
Vård och omsorg	-2 669,6	-2 547,6
Arbetsmarknadsåtgärder, flyktingverksamhet	-227,5	-150,7
Affärsverksamhet	-17,5	-19,6
Gemensamma kostnader	-832,5	-782,6
Summa	-7 229,1	-6807,9

Se även not 2, 4 och 8 i den Ekonomiska sammanställningen.

Kostnad för den kommunala servicen per invånare (kr)

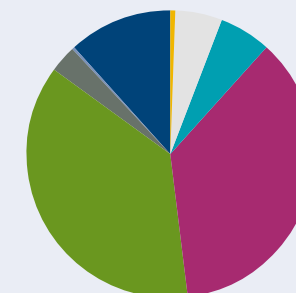
	2018	2017
Politisk verksamhet	-447	-411
Infrastruktur, skydd med mera	-3 877	-3 518
Fritids- och kulturverksamhet	-4 038	-3 840
Pedagogisk verksamhet	-25 958	-25 108
Vård och omsorg	-26 313	-25 323
Arbetsmarknadsåtgärder, flyktingverksamhet	-2 242	-1 498
Affärsverksamhet	-172	-195
Gemensamma kostnader	-8 206	-7 779
Summa	-71 254	-67 671

Intäkternas fördelning, (%)

- Skatteintäkter, 66,1 %
- Generella bidrag och utjämning, 12,8 %
- Finansiella intäkter, 2,6 %
- Försäljningsmedel, 1,0 %
- Taxor och avgifter, 3,4 %
- Hyror och arrenden, 1,9 %
- Driftbidag, 9,2 %
- Försäljning verksamhet och entreprenader, 1,3 %
- Försäljning av exploateringstillgångar, 0,9 %
- Försäljning av anläggningstillgångar, 0,7 %

Kostnadernas fördelning, (%)

- Politisk verksamhet, 0,6 %
- Infrastruktur, skydd med mera, 5,4 %
- Fritids- och kulturverksamhet, 5,7 %
- Pedagogisk verksamhet, 36,4 %
- Vård och omsorg, 36,9 %
- Arbetsmarknadsåtgärder, flyktingverksamhet, 3,1 %
- Affärsverksamhet, 0,2 %
- Gemensamma kostnader, 11,5 %

Revisionsberättelse för år 2018

Till fullmäktige i Gävle kommun

Vi har granskat verksamheten i kommunstyrelsen, nämnderna och de gemensamma nämnderna samt, i vår roll som utsedda revisorer och lekmannarevisorer, även verksamheten i kommunens företag. Granskningen har utförts enligt lagstiftning, god revisionsd i kommunal verksamhet och reglemente för revisorerna i Gävle kommun.

Granskningsarbetets omfattning, inriktning och resultat redovisas i bilaga 1 ”Kommunrevisionens granskning 2018”, ur vilken vi särskilt vill lyfta fram:

Dialog

Dialogen på alla nivåer: med de granskade enheterna, med kommunledningen och med fullmäktiges presidium och gruppleddare, har revisorerna i huvudsak uppfattat som positiv och den är en viktig del av vårt arbete.

Tillgång till diariet förda handlingar

Från oktober 2018 och fram till slutet av februari 2019 har revisorerna inte haft tillgång till Kommunstyrelsens och nämndernas diariet. Detta har försvårat att följa Kommunstyrelsens och nämndernas arbete. Kommunens revisorer är ett lokalt demokratiskt kontrollorgan som, med stöd av Kommunallagen, ska granska all verksamhet i kommunen årligen för att ge Kommunfullmäktige ett underlag för ansvarsprövningen. Då revisorerna inte haft full tillgång till all nödvändig information under årets tre sista månader har det inte varit möjligt att granska kommunens verksamhet fullt ut, varför revisorerna uttalar sig i ansvarsfrihetsfrågan med reservation.

Medborgarnas möjlighet att söka information via

webbdiariet har också varit stängd sedan oktober 2018 och kommer enligt uppgift inte att öppnas förrän 2019-07-01.

Bristande måluppfyllelse – verksamhet

Inom perspektivet Hållbar tillväxt har inte målet ”Gävle kommun är en av Sveriges bästa företagar-kommuner” uppnåtts.

Arbetslösheten är strukturellt högre i Gävle än i riket och avvikelsen har minskat, men ligger högre än målet. Byggklar mark för företag är betydligt under målvärdet. Företagsklimatet enligt Svenskt Närings-livs ranking har förbättrats några placeringar, men ligger långt under målvärdet. Antal nyregistrerade företag ligger lägre än målvärdet.

Inom perspektivet Invånare och kunder har inte målet ”Kompetensnivån hos kommunens befolkning höjs och anpassas till arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling” uppnåtts. Detta är i likhet med tidigare år. Vissa positiva tecken finns, som delvis bättre resultat i lägre årskurser och för pojkar. Behörigheten till nationella program i gymnasiet oförändrad för Gävles elever som helhet, för kommunala skolor har den ökat något från en låg nivå.

En satsning har under 2018 gjorts från fullmäktige med extra resurser till skolor med låg måluppfyllnad. Revisorernas granskning av integration av nyanlända barn och elever visar att bidraget till stor del riktats till skolor med många nyanlända elever. Hösten 2018 tilldelades Utbildningsnämnden 9 mnkr i statsbidrag för en likvärdig skola. För 2019 blir bidraget 30,3 mnkr. Dessa extra resurser kommer att prioriteras till insatser för ledarskap och systematiskt kvalitetsarbete. Detta stämmer väl med de slutsatser revi-

sorerna dragit av tidigare genomförda granskningar om vad som är viktigt för att åstadkomma förbättrade kunskapsresultat.

Den bristande måluppfyllelsen i båda fallen innebär negativa effekter för arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling. Den bristande måluppfyllelsen innebär också att elever hamnar i utanförskap och inte kommer in på arbetsmarknaden. Fortsatta åtgärder är nödvändiga.

Brister i styrning och intern kontroll av verksamhet och ekonomi

Granskningen av Överförmyndarnämndens arvodesrutiner och informationssäkerhet visar att det finns brister i styrning och intern kontroll. Revisorerna konstaterar att de åtgärder som vidtagits 2018 för att möta de bristerna som framkommit i granskningen begränsas till ekonomiafstämningar mellan verksamhetssystem och ekonomisystem. Det är positivt att dessa åtgärder vidtagits.

Bristerna på sekretess-, IT- och informations-säkerhetsområdet har inte hanterats under 2018. I april 2019 sägs i yttrandena att nya rutiner är under framtagande eller utredning. Revisorernas bedömning av Överförmyndarnämnden för året 2018 är att styrning och intern kontroll över verksamhet och ekonomi inte varit tillräcklig utan haft brister. Revisorerna ger nämnden kritik för bristerna och kommer att följa upp verksamheten under 2019.

Den auktoriserade revisorn har på lekman-revisorernas uppdrag genomfört en granskning av den interna kontrollen i inköps- och utbetalningsprocessen gällande bl a samarbetsavtal inom AB Gavlegårdarna. Det fanns under året betydande brister

i denna process. Bolaget har upprättat en ny rutin från december 2018. Den interna kontrollen i övrigt bedöms ha varit tillräcklig.

Lekmannarevisorn i det delägda Visit Hälsingland Gästrikland AB konstaterar att bolaget under halva året saknat daglig ledare i strid med aktieägaravtalet. Bolaget har saknat auktoriserad revisor. Rådigheten över för bolaget väsentliga digitala verktyg har legat utanför bolaget. Bolaget har liksom föregående år haft likviditetsbrist och bristande intern kontroll. Lekmannarevisorn riktar en anmärkning mot styrelsen i Visit Hälsingland Gästrikland AB för bristande styrning och intern kontroll av ekonomi och verksamhet.

Anmärkning 2017 uppföljning

Revisorerna gav 2017 en anmärkning till Kommunstyrelsens ordförande med anledning av bristerna i hanteringen av beslutet om biträdande kommundirektör med motiveringarna otillräcklig beredning av ärende, obehörigt beslutsfattande och förtroendeskada. Fullmäktige riktade av samma skäl en anmärkning. Vidtagna åtgärder har följts upp under 2018. Det har skett förändringar i rutiner och beslutsvägar både för GSAB-koncernen och kommunen under 2018. Delegationsordningen har ändrats i Kommunstyrelsen 2019 där nu hela presidiet beslutar om kommundirektörens lön och villkor inte enbart ordförande. Fullmäktige har tagit beslut om en ny medarbetarpolicy. En ny lönepolicy är under framtagande.

Efter ett överklagande upphävde under april 2018 Förvaltningsrätten beslutet som föranledde en anmärkning. Kommunstyrelsen har givit ordförande delegation att fatta ett rättelsebeslut utan specifika direktiv. Revisorernas uppföljning visar att beredningen av rättelsebeslutet är formellt hanterad på ett bättre sätt än vid det ursprungliga beslutet 2017. Slutresultatet är i stort oförändrat jämfört med tidigare beslut avseende lön. Kritiken om förtroendeskada har inte bemötts av Kommunstyrelsen.

Finansiella mål och uppföljning av måloffyllelse

Av fyra finansiella mål för god ekonomisk hushållning 2018 uppnås tre medan ett inte uppnås.

Kommunkoncernens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt och inom tilldelade ramar.

Målet bedöms som inte uppfyllt. Verksamhetens nettokostnader har ökat med 7,8 % (målvärde högst 5,9 %). Skatter, generella bidrag och utjämning har ökat med 3,4 % (målvärde 4,0 %).

Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 2 procent av skatteintäkterna.

Det långsiktiga målet är uppfyllt om man ser till genomsnitt över åtta år. Målet är inte uppfyllt för 2018. Årets resultat är endast 0,3 % och det innebär att årets målvärde 1,2 % i budgeten inte uppnåddes. I genomsnitt över åtta år är resultatet 2,4 % jämfört med målvärdet 2,6 % i kommunplanen 2019–2022.

Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans.

Målet bedöms vara uppfyllt. Kommunkoncernens soliditet har ökat från 30,4 % till 33,9 %. Skuldsättningsnivån har sjunkit från 95 722 kr till 94 973kr/invånare, vilket förklaras av en hög resultatnivå i bolagen, huvudsakligen beroende på fastighetsförsäljning i AB Gavlegårdarna. Kommunens soliditet ökar något, men når inte målet främst beroende på ett lågt resultat.

Investeringar bör till 100 procent vara självfinansierade sett över en femårsperiod.

Målet bedöms som uppnått då målvärdet över en femårsperiod satts till minst 75 % och utfallet är 93 %. Självfinansieringsgrad 2018 är 76 %, beroende framförallt på ett lägre resultat och trots att investeringarna inte genomförts fullt ut som planerat. Målvärdet för året var minst 57 %

Analys

De totala nettokostnaderna uppgår till 5 784,8 mnkr. De sammantagna intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning uppgår till 5 801,8 mnkr. Marginalen är endast 17 mnkr, vilket innebär att om kostnadsutvecklingen är snabbare än intäktsutvecklingen under 2019 täcker inte skatterna verksamhetens nettokostnader. De ytterligare intäkter som finns är ett positivt finansnetto. För 2018 uppgick finansnettot till 110,8 mnkr.

Kommunen totala resultat, 127,8 mnkr, påverkas av jämförelsestörande poster med totalt 133,7 mnkr.

De jämförelsestörande posterna är:

- Realisationsvinster 48,1 mnkr
- Exploateringsverksamheten 62 mnkr
- Utdelning Kommuninvest 15,4 mnkr
- Generella statsbidrag: Bidraget för ökat bostadsbyggande 8,8 mnkr

Utan samtliga jämförelsestörande poster uppgår resultatet för kommunen till ett negativt resultat på -6,5 mnkr.

I nyckeltalet för årets resultat räknas realisationsvinster/förluster och exploateringsresultat bort. Årets resultat är endast + 0,3 %. Kostnadsökningstakten överstiger kraftigt intäktsökningstakten. Större kostnadsanpassningar krävs under kommande år för att klara en ekonomi i balans. Med en trolig konjunkturavmattning kommer skatteintäkterna inte att öka i samma takt som tidigare.

Rättvisande räkenskaper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med kommunala redovisningslagen och god redovisnings-sed, med undantag för systemdokumentation samt andelsvärde i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB.

Det lagstadgade kravet på ett positivt resultat, "balanskravet", är uppfyllt. Noterbart är dock att detta uppnås med mindre marginal än tidigare år.

Då revisorerna inte haft full tillgång till all nödvändig information under årets tre sista månader har det inte varit möjligt att granska kommunens verksamhet fullt ut, varför revisorerna uttalar sig i ansvarsfrihetsfrågan med reservation.

Vi tillstyrker:

- att styrelsen, övriga nämnder, gemensamma nämnder och de förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet, samt
- att årsredovisningen godkänns

Revisionsberättelsen är upprättad av samtliga valda revisorer i Gävle kommun. Arne Övrelid har inte deltagit i revisionen av Utbildningsnämnden. Erik Olsson har inte deltagit i revisionen av Kultur- och Fritidsnämnden samt fullmäktiges valberedning.

Gävle 2019-04-25

Mattias Broström *Mimmi Edin* *Björn Frankson*

Tage Gardfjell *Erik Olsson* *Arne Øvrelid*

Kommunfullmäktiges ärenden 2018

19 februari

- §3 Riktlinjer för bostadsförsörjningen i Gävle kommun. Dnr 17KS258.
- §4 Begäran om beslut angående internationell feriepraktik från Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden. Dnr 17KS536.
- §5 Revidering av bolagsordning, aktieägaravtal samt ägardirektiv för Ostkustbanan 2015 AB. Dnr 17KS158.
- §6 Antagande av Program till detaljplan för del av Kungsbäck. Dnr 15KS255.
- §7 Avsägelse samt fyllnadsväl. Dnr 18KS44.

26 mars

- §3 Näringslivsprogram 2018–2020. Dnr 16KS525.
- §4 Ombudgetering och omDispositionering av investeringsanslag 2018. Dnr 18KS25.
- §5 Ändrat ägardirektiv för Gävle Hamn AB. Dnr 18KS53.
- §6 Likvidering av Hedesunda Elförsäljning AB samt Stuveribolaget Gävle AB. Dnr 18KS54.
- §7 Hot och våld förtroendevalda. Dnr 17KS306.
- §8 Reviderad taxa för Gävle kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning. Dnr 17KS566.
- §9 Sponsringspolicy för Gävle kommunkoncern. Dnr 17KS542.
- §10 Avsägelse samt fyllnadsväl år 2018. Dnr 18KS44.

23 april

- §3 Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Gävle kommun. Dnr 17KS488.
- §4 Anmälan om väckta motioner och medborgarförslag som är under beredning from 2018-01-01. Dnr 18KS1.
- §5 Framtida lokalförsörjning; allmänt uppdrag i kommunplan 2018 om samordning av lokaler. Dnr 18KS139.
- §6 Avsägelse samt fyllnadsväl. Dnr 18KS44.

28 maj

- §3 Årsredovisning år 2017 för kommunen och de kommunala bolagen. Dnr 17KS497.
- §4 Balansering av resultat till resultatfonder år 2017. Dnr 18KS90.
- §5 Revidering av Attestreglemente och Tillämpningsanvisningar. Dnr 18KS118.
- §6 Miljöboksutlåtande för Gävle kommun 2017. Dnr 18KS116.
- §7 Gästrik Riddningstjänstförbund – Protokoll samt årsredovisning år 2017. Dnr 18KS119.
- §8 Politisk Organisation i Gävle kommun POG. Dnr 17KS452.
- §9 Revidering av reglementen med anledning av ny dataskyddslagstiftning. Dnr 18KS144.
- §10 Avsägelse samt fyllnadsväl. Dnr 18KS44.

18 juni

- §3 Kommunplan med Årsbudget 2019 och Utblick 2020–2022. Dnr 17KS495.
- §4 Delårsrapport 1 2018 för kommunen och de kommunala bolagen. Dnr 18KS195.
- §5 Gemensam vattenproduktion för Älvkarleby och Gävle - VÄG. Dnr 18KS23.
- §6 Förfrågan om utökning av verksamhetsområden för Gävle Vatten AB. Dnr 18KS112.
- §7 Revidering av riktlinjer för alkoholserving i Gävle kommun. Dnr 17KS431.
- §8 Tillsyns- och ansökningsavgifter m.m. för serveringstillstånd, folköl, e-cigaretter, tobak och receptfria läkemedel. Dnr 18KS137.
- §9 Antagande av Planeringsriktlinjer för Gävle växer. Dnr 18KS43.
- §10 Arvodesbestämmelser – Översyn inför 2019. Dnr 18KS251.
- §11 Gavliakoncernen – ändrad koncernstruktur. Dnr 18KS246.
- §12 Gävle kommuns framtida engagemang i Kommungaranti Skandinaviens Försäkrings AB. Dnr 18KS241.

- §13 Avsägelse samt fyllnadsväl år 2018. Dnr 18KS44.

24 september

- §4 Revidering av Personalpolicy Gävle kommun. Dnr 18KS58.
- §5 Övertagande av kajer från Samhällsbyggnad till Gävle Hamn AB. Dnr 18KS205.
- §6 Inköp Gävleborg Årsredovisning 2017. Dnr 18KS172.
- §7 Kostpolicy Gävle kommun. Dnr 17KS121.
- §8 Revidering av vissa avgifter inom omvårdnadsnämndens verksamhet. Dnr 18KS273.
- §9 Revidering av resepolicy för Gävle kommun år 2017. Dnr 17KS289.
- §10 Dagvattenpolicy för Gävle kommun. Dnr 17KS558.
- §11 Revidering av tillsyns- och ansökningsavgifter med mera för serverings-tillstånd, folköl, e-cigaretter, tobak och receptfria läkemedel. Dnr 18KS137.
- §12 Redovisning av partistöd för år 2017. Dnr 16KS446.
- §13 Regler för kommunalt partistöd i Gävle kommun. Dnr 18KS339.
- §14 Begäran om delägarskap i Visit Hälsingland Gästrikland. Dnr 18KS345.
- §15 Avsägelse samt fyllnadsväl år 2018. Dnr 18KS44.

29 oktober

- §2 Val av ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande i Kommunfullmäktige för tiden 29.10.2018–14.10.2022.
- §3 Val av valberedning för tiden 29.10.2018–14.10.2022, samt val av ordförande och vice ordförande i valberedningen för denna tid.
- §5 Delårsrapport 2 2018 för kommunen och de kommunala bolagen. Dnr 18KS270.
- §6 Kommuninvest: Borgensförbindelse, regressavtal och avtal om medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexpone-

- ningar avseende derivat. Dnr 18KS324.
- §7 Revidering av Pensionspolicy med tillhörande riktlinjer. Dnr 18KS368.
- §8 Nya medlemmar i gemensam nämnd för företagshälsovård. Dnr 18KS369.
- §9 Revidering av riktlinje mot trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling. Dnr 18KS371.
- §10 Avsägelse samt fyllnadsväl år 2018. Dnr 18KS44.

26 november

- §3 Priser vid försäljning av tomträtter för bostadsändamål under 2019. Dnr 18KS361.
- §4 Fastställande av skattesats 2109. Dnr 17KS495.
- §5 Sammanträdesdagar år 2019 för Kommunfullmäktige. Dnr 18KS407.
- §6 Avsägelse samt fyllnadsväl år 2018. Dnr 18KS44.

10 december

- §3 Översyn av reglementen för kommunstyrelsen och övriga nämnder 2018. Dnr 18KS320.
- §4 Val av kommunrevision år 2019–2022.
- §5 Val av kommunalråd för tiden 1.1.2019–31.12.2022.
- §6 Val av kommunalråd i opposition för tiden 1.1.2019–31.12.2022.
- §7 Val av kommunstyrelse år 2019–2022.
- §8 Val av övriga nämnder och styrelser med mera.
- §9 Kommunplan med årsbudget 2019 och utblick 2020–2022. Dnr 17KS495.
- §10 Delegation till ekonomidirektör eller ställföreträdare angående likviditetsgaranti 2019. Dnr 18KS447.
- §11 Socialt hållbarhetsprogram. Dnr 17KS453.
- §12 Riktlinjer för markanvisning i Gävle kommun – Revidering. Dnr 17KS464.
- §13 Riktlinjer för exploateringsavtal Gävle kommun, revidering 2018. Dnr 17KS465.

- §14 Om radiosändningar från kommunfullmäktige. Dnr 18KS411.
- §15 Gästrik Riddningstjänstförbund – Taxa för tillsyn och tillstånd enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Dnr 18KS423.
- §16 Nytt samverkansavtal och reglemente för gemensam nämnd för Hjälpmedel och FOU. Dnr 18KS384.
- §17 Avveckling av tomt- och småhusköp från årsskiftet 2021/2022 samt att försäljning av kommunala tomter sker via upphandlad mäklare. Dnr 18KS456.
- §18 Kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden år 2019. Dnr 18KS475.
- §19 Taxehöjning för timavgifter i Plan- och bygglagen PBL för den del som avser geografisk information samt mättningsavgifter från 2019-01-01. Dnr 18KS488.

Kommunfullmäktige har under året även behandlat allmänhetens eller enskilda politikernas frågor:

Allmänhetens och politikernas frågestund	7 (22)
Medborgarförslag, besvarade	2 (10)
Nya medborgarförslag	1 (74)
Interpellationer	28 (31)
Nya interpellationer	28 (31)
Motioner	13 (19)
Nya motioner	11 (24)

Föregående är inom parentes.

Webbdarium: www.gavle.se

Gästrik Återvinnarens årsredovisning behandlas inte i Gävle kommuns kommunfullmäktige. Förbundet har eget fullmäktige.

Nämndernas och bolagens rapportering

	2018	2017	2016	2015
Kommunstyrelsen	19KS25	17KS498	16KS482	15KS555
Utbildningsnämnden	18UN113	17UN260	16UN275	15UN298
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden	18NAN23	17NAN42	16NAN47	15NAN72
Omvårdnadsnämnden	18ON569	17ON394	16ON173	15ON360
Socialnämnden	19SON1	17SON214	16SON189	15SON204
Kultur- och fritidsnämnden	19KFN8	17KFN70	16KFN214	15KFN241
Samhällsbyggnadsnämnden	18SBN490	17SBN555	16SBN545	15SBN476
Byggnads- och miljönämnden	-	-	-	15SBN176
Tekniska nämnden	-	-	-	15SBN175
Jävsnämnden	19JN3	17JN20	16JN11	15JN15
Överförmyndarnämnden	19ÖFN3	17ÖFN13	16ÖFN8	15ÖFN4
Valnämnden	19VN3	17VN10	16VN10	15VN6
Revisorskollegiet	19REK2	17REK4	16REK5	15REK5
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	19GNV1	17GNV8	16GNV8	15GNV9

Nämndernas årsredovisningar med utförliga verksamhets- och personalberättelser samt uppföljning av mål redovisas i respektive nämnds diarium. Under åren 2015–2018 finns dokumenten de ärendenummer som redovisas i tabellen till vänster.

För bolagens verksamhets- och personalberättelser hänvisas till deras årsredovisningar.

Nämnders och bolags rapporter omfattar följande avsnitt förutom för Revisorskollegiet, Valnämnden, Överförmyndarnämnden, Jävsnämnden, Gemensam nämnd för verksamhetsstöd och Gävle Vatten som inte lämnar personalstatistik.

Målanalys

1. Invånare och kunder
2. Medarbetare
3. Hållbar tillväxt
4. Ekonomi

- Uppföljning av politiska uppdrag, kommentar till ägardirektivet
- Uppföljning extrema utförare
- Utvecklingsområde
- För verksamheten viktiga nyckeltal
- Resultat och investeringar
- Framtida intäcks- och kostnadsutveckling
- Sammanfattning av de viktigaste händelserna
- Bilaga 1: Personalstatistik

© Gävle kommun, 2019

Produktion: Baringo reklam & kommunikation

Foto: Gävle kommun, Daniel Bernstål, Albin Bogren, Michael Tebinka, iStock med flera.

Gävle kommun
80184 Gävle
www.gavle.se